

ERDÉLYI RÓMAI KATOLIKUS LEVÉLTÁRAK

3.

ERDÉLYI RÓMAI KATOLIKUS LEVÉLTÁRAK

3.

Szerkeszti:
Szögi László és Bernád Rita

Kiadja
az ELTE Egyetemi Levéltár és a
Gyulafehérvári Római katolikus Érsekség

Bernád Rita

Plébániai levéltárak I.

Repertórium

Arhive parohiale I.

Repertoriu

Gyulafehérvár-Budapest

2009

Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap Levéltári Kollégiuma támogatásával

Lektorálta:
Szögi László

A kiadvány elkészítéséhez nyújtott segítségéért köszönetet mondunk a
Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekségnek

A kötet nyomdai kéziratának előkészítésében, javításában közreműködtek:

Barabás Kisanna, Ősz Előd-Sándor és Péntes Lóránd

A címlapot tervezte: **Bernád Rita**

A térképet készítette: **Zsigmond István**

A technikai szerkesztést végezte:

A felső borítón a zalatnai plébánia 1722-1776 közötti keresztelési anyakönyvének
címlapja

A hátsó borítón

ISBN

© Bernád Rita 2009

Minden jog fenntartva, beleértve az elektronikus
Információhordozókön való megjelenítés jogát

*Családomnak,
akik szeretettel erősítettek,
támogattak és elviseltek.*

„Akkor láttam, hogy egy kéz nyúlt felém, és lám, egy könyvtekercs volt benne. Kigöngyölte előttem, és kívül is, belül is tele volt írva...”.

(Ez 2,9-10)

ELŐSZÓ

Az ezer éve alapított erdélyi történelmi egyházmegye vallásos közösségeinek, plébániáinak múltját a ma is létező vagy mára csak romjaiban ismert templomai tükrözik, azonban az egyházközség hitéletét, egyházzogilag alsóbb szintű igazgatási tevékenységét csak az egyházközségek írásos öröksége – levéltári gyűjteményei igazolják. Mint egyedi és egyetlen történelmi forrásként felruházott bizonyíték, ezen archívumok megőrzéséről, utódainkra való hagyatékozásáról gondoskodni emberi kötelességünk.

A fenti megfontolás és az erdélyi katolikusság írásos örökségének megóvási szándéka vezette az érsekséget a gyűjtőlevéltárak létrehozására, és ezen belül a főegyházmegyei levéltár gyűjtőterületének behatárolását és az erdélyi római katolikus plébániák irategyütteseinek összegyűjtését szorgalmazta. A levéltári begyűjtési program elindításakor 2003-ban, eleinte a szórványegyházközségek írásos örökségére összpontosítottunk, mivel ezek elsődlegességet élveztek a folyamatos és visszafordíthatatlan elnéptelenedés miatt, valamint a szórványvidéken (főként Dél-Erdélyben) a gazdátlan parókiák nem megfelelő biztonsága tette az iratmentést szükségsszerűvé.

Öt év leforgása alatt, 2003-2008 között, a főegyházmegyét alkotó tizenöt főesperesi kerület részére sikerült nyolc levéltári gyűjtőközpontot kijelölni, és ebből hatot meg is valósítani: Gyulafehérváron, Szamosújváron, Sepsiszentgyörgyön, Gyergyószentmiklóson, Székelyudvarhelyen és Marosvásárhelyen. Jelenlegi kötetünkben a felsoroltak közül az első négy gyűjtőlevéltárat ismertetjük, mivel ezek iratállománya mondható teljesnek a begyűjtési és a rendezettségi szempontot illetően. A másik két gyűjtőlevéltár (Marosvásárhely és Székelyudvarhely) fondjait egy következő kötetben fogjuk ismertetni.

A kötetben összesen 117 település katolikus egyházi levéltáiról nyújtunk tájékoztatást. A Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltár 22 plébániával és filiával szerepel, a Gyulafehérvári Levéltár 60 plébániával és leányegyházközséggel, a Szamosújvári Gyűjtőlevéltár 25 egyházközséggel, valamint a Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltár 10 plébániával.

A kötet első részében a plébániai levéltárakról értesülünk általánosságban véve. A továbbiakban a szórványosodás folyamatáról, a gyűjtőközpontok kialakításáról és a gyűjtőmunka lefolyásáról kapunk átfogó képet. Egy külön fejezet a plébániai archívumok sajátos irattári egységeivel, irattípusaival, és azok részletezésével foglalkozik. A könyv következő része a gyűjtőlevéltárak területi illetékességét közli táblázatos formában, megjelölve a plébániák és a leányegyházközségek fondszámát is. Ezt követi a plébániai levéltárak bemutatása a

gyűjtőközpontok sorrendjében, a fondképzők történetének ismertetésével külön-külön, és a raktári jegyzékkel. A települések azonosításához helységnevszótár társul.

A nem megfelelően tárolt levéltári iratanyagok begyűjtése a levéltárosi tevékenység szerves részét képezi, nem egy lezárt folyamatról van szó. A létesített gyűjtőlevéltárak közül egyiket sem tekinthetjük egy készen álló, lezárt gyűjtőkörrel rendelkező intézménynek, ugyanis több helyszínre való kiszállási alkalom hagyott nyitott kérdést maga után az archívum hollétét illetően. Reméljük, hogy kötetünk megjelenése újabb fényt derít azokra a láthatatlan nyomokra, amelyek elvisznek bennünket írásos örökségünk emlékeihez, hogy biztonságos otthont és korszerű feldolgozást nyújtva nekik megmentsük őket az utókor számára.

Ezúton is köszönetemet szeretném kifejezni dr. Szögi Lászlónak, aki a Gyulafehérvári Érseki és Főkáptalani Levéltár állományának rendezési munkálatait fáradhatatlan erővel segítette, a budapesti levéltáros szakhallgatók önkéntes csapatát rendületlenül toborozta, és a rendezési tevékenység résztvevőinek szakképességét hasznos tanácsokkal gazdagította. Személy szerint, hálásan köszönöm neki levéltárosi hivatástudatom fejlesztését, lelkesítését, szellemi és lelki támogatását. Az iratmentési akciót, múltunk írásos emlékeinek, hagyományainak megőrzését, az elhagyatott plébániák, megfogytakozott katolikus egyházi közösségek levéltárainak begyűjtését is az Ő szorgalmazására indítványoztuk, amelyért úgyszintén köszönetet mondunk.

Itt köszönném meg az érsekség akkori és jelenlegi vezetőségének a kallódó levéltári anyagok összegyűjtéséhez nyújtott elvi és dologi hozzájárulását, a feladat lebonyolítására szóló megbízatását, és ugyanakkor bizalmát a program sürgősségével, fontosságával és megvalósításával szemben.

Köszönet és hála illeti Vér Eszter Virág, Németh György és Paulik Ágnes budapesti levéltárosokat, akik számos alkalommal vettek részt a plébániai levéltárak rendező munkájában is.

Természetesen az ELTE levéltár szakos gyakorlatozóknak is köszönettel tartozom az elvégzett munkájukért, a levéltári iratrendezés előmozdítására fordított idejükért.

Nem utolsó sorban köszönöm a Kalocsai Érseki Levéltár levéltárosainak – dr. Lakatos Andornak és Adélnak – felajánlott készségességüket, a 2004. év tavaszán nyújtott önzetlen segítségüket és fáradozásukat.

Adja a Jó Isten, hogy tanulmányunk példája követőkre is találjon a jövőben! És ne hagyjuk magunkat abba az önpusztító kísértésbe esni, amelyet Kölcssey Ferenc is megfogalmaz: *Minden nemzet, amely elmúlt korai emlékezetét semmivé teszi, vagy semmivé lenni hagyja, saját nemzeti életét gyilkolja meg.*

Gyulafehérvár,
2009. június 29.

A PLÉBÁNIAI LEVÉLTÁRAK

Az egyházközségek levéltárait a püspöki levéltárakkal együtt a legőszibb levéltárak között tartjuk számon. A plébániai egyházközségi irategyüttesek minden egyházmegye vagy egyházkerület feltett írásos kincseit jelentik, egy adott vallási kultúra, írásban is rögzített szellemi örökségét képviselik, amelyek úgy a helytörténészek, mint az egyháztörténészek számára nélkülözhetetlen forrásokat képeznek. Számos településtörténettel, plébániamonográfiával, család- és iskolatörténettel foglalkozó kutató érdeklődik, kutatja, és dolgozza fel tudományos munkáiban a plébániai vonatkozású igen értékes, egyedi állagokat, amelyet az elmúlt évtized kutatói statisztikái is tükröznek.

A levéltárak önmagukba kulturális értéket jelentenek, és elsősorban az azt létrehozó közösség hasznát szolgálják, de az idő múlásával egyetemes rendeltetést töltenek be, az egész emberiség vagyónává válnak. Az itt elhelyezett anyag nem lehet elzárva azok elől, akik azt a keresztény nép története, annak vallásos, civil, kulturális és társadalmi eseményei megismerésének hasznára tudják fordítani. A vezetőknek gondoskodniuk kell arról, hogy az egyházi levéltárak anyagának használata könnyebbé váljon, nemcsak az arra jogosult érdekeltek számára, hanem a kutatók szélesebb köre számára is, ideológiai és vallási előítéletek nélkül, a legjobb egyházi hagyományok szerint, betartva a szükséges egyetemes jog adta és megyéspüspöki utasításokból adódó védelmi szabályokat.¹

Az Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottságának dokumentuma 1998-ból, amely az egyházi levéltárak szerepét méltatja, a következőképpen emeli ki az egyházközségi levéltárak szerepét és fontosságát, valamint felhívja a keresztény közösségek figyelmét arra, hogy gondoskodjanak levéltáraik megőrzéséről: „Az ősi ládákban vagy modern szekrényekben őrzött történeti források lehetővé teszik és elősegítik az események rekonstruálását, és ezért hozzájárulnak a püspökök egyházmegyéjükben, a plébánosok plébániájukon, a misszionáriusoknak az első evangelizációs területein, a szerzeteseknek pedig az intézeteikben folytatott pasztorális tevékenységük történetének átadásához”.²

Ami egyházjogilag a plébániai irattárak fenntartását és őrzését is érinti, megemlíti, hogy az egyházi törvénykönyv 535. kánonjának 4. paragrafusa előírja, hogy: „Minden plébánián legyen levéltár, ebben őrizték a plébániai anyakönyveket, a püspökök leveleit és azokat az egyéb okmányokat, melyeket szükségességük vagy hasznosságuk miatt meg kell őrizni. Mindezt a megyéspüspök vagy megbízottja a

¹ *Az egyházi levéltárak szerepe a lelképásztori életben.* Római dokumentumok XI. Az Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottságának dokumentuma. Budapest. 1998. 20.

² *Uo.* 9.

látogatás alkalmával vagy más megfelelő időben meg kell, hogy tekintse; ügyeljen a plébános, nehogy ez az anyag kívülálló kezébe kerüljön”.³

Úgy a kánonjogi előírások, mint a római dokumentumok is alátámasztják írott kincseink megőrzésére és feldolgozására irányuló törekvéseinket.

A FŐESPERESSÉGEK ÉS PLÉBÁNIÁK, MINT EGYHÁZIGAZGATÁSI EGYSÉGEK

Az egyházközségek osztályozásában az adminisztráció szempontjából megkülönböztetünk (anya)plébániát, oldallagosan ellátott parókiát és filiát.

A plébánia az egyház legkisebb közigazgatási és lelkipásztori egysége, az egyházmegyének egy pontosan körülhatárolt területe, saját templommal, hívekkel, és önálló lelkipásztorral, a plébánossal. Egy plébániához, mint anyaegyházhoz több község is tartozhat, mint annak leányegyháza. A plébánia szervezése, felosztása a püspök joga.⁴

Az oldallagosan ellátott plébánia egyházkormányzati szempontból szükségmegoldás paphiány esetén. Amennyiben a megüresedett plébániát a püspök nem tudja betölteni, valamely szomszédos plébánia lelkészét bízta meg a szabadon maradt, de önálló egyházközség vezetésével.⁵

A fília, más néven fiókegyház vagy leányegyház, plébániához tartozó lelkipásztori hely. Általában a plébánia látja el, az anyakönyvezés is ott történik. Temploma vagy kápolnája van. Előfordul, hogy a filia önálló egyházközség, főleg a plébánosát vesztett és leányegyházzá visszaminősített plébániák esetében. Rendkívüli esetekben saját lelkipásztora van. A filiák száma a települési forma, a hívők létszáma, vallásosságuk és a papság létszámának függvényében alakul.⁶

Az esperesi kerület (esperesség) az egyházmegye esperes felügyelete alatt álló része, amelyet több plébánia alkot. Kialakításával kapcsolatosan az egyházi törvénykönyv 374. kánonja úgy nyilatkozik, hogy a lelkipásztori gondozás közös tevékenységgel való elősegítésére az egymással szomszédos plébániákat külön csoportokba lehet egyesíteni.⁷ A főesperesi kerület több – két-öt – esperességből állhat.

³ *Az egyházi törvénykönyv.* (Szerk. Erdő Péter) Budapest. 1985. 431.

⁴ Bangha Béla: *Katolikus lexikon.* IV. Budapest. 1933. 15.

⁵ *Magyar katolikus lexikon.* IX. Budapest. 2004. 996.

⁶ *Magyar katolikus lexikon.* III. Budapest. 1997. 665.

⁷ *Az egyházi törvénykönyv.* (Szerk. Erdő Péter) Budapest. 1985. 329; *Magyar katolikus lexikon.* III. Budapest. 1997. 306, 759.

Erdélyben a főesperességek, plébániák szervezése a püspökség alapítását (1009) követte, és a 11-13. század folyamán zajlott le. A középkori alapítású plébániákat a szentekről nevezett települések is tanúsítják. A Szent László dekrétumában felsorolt jelesebb ünnepek (Szent István, Szent Imre, Szent György, Szent Péter és Pál, Szent Mihály, Szent Márton, Szent Miklós, Szent Tamás, Keresztelő Szent János, Mindenszentek, Szent Kereszt stb.) szentjei tiszteletére csaknem minden kerületben építettek templomot.⁸

A tatárjárás előtti időszakból a főesperességek, plébániák és azok vezetőinek neveit nem ismerjük. A pápai tizedjegyzék idejéből (1332-1337) tizenhárom főesperesség és 610 plébánia létezése ismeretes az erdélyi egyházmegye területén. Ezek a főesperességek a következők: fehérvári, hunyadi, kézdi, dobokai, küküllői, kolozsi, szolnoki, tordai, telegdi (udvarhelyi), ózdi (Felső-Maros vidéke), ugocsai, szatmári és krasznai.⁹ A főesperesek a mohácsi vész előtt rendszerint a püspöki székhelyeken laktak, hacsak nem tanultak egyetemeken, vagy nem szolgáltak királyi vagy más püspöki udvarokban. Többségük egyben kanonok is volt, és a főesperesek csak a 18. században, a katolikus megújítást követően kerültek ki vidékre.¹⁰

A hitújítás időszakában, a püspökség szünetelésével (1556-1715), több katolikus közösséget kitérítettek és vele együtt a templomokat vették birtoklásba a protestáns hitfelekezetek. A püspökség 1556-ban nem szűnt meg, mint egyházi intézmény, csupán rendszeres betöltése volt lehetetlen a kormányzati viszonyok miatt. Ferdinánd császár és utódai ragaszkodtak az erdélyi püspöki szék betöltését illető jogaikhoz, azonban az erdélyi fejedelemség nem ismerte el a Habsburgoknak ezt a jogát. Ugyanakkor Róma sem fogadta el az erdélyi fejedelmek ilyen nemű felterjesztéseit, így az egykori erdélyi püspökök tényleges tevékenysége a vikáriusokra hárult. Az erdélyi fejedelmek a vikáriusokat a szuperintendenssel egyenrangúnak tartották. A kinevezett erdélyi püspökök nem foglalhatták el püspöki székhelyüket, helyettük a vikáriusok kormányoztak, akik joghatóságukat a püspöktől vagy a pápától kapták.¹¹ A változás az erdélyi katolikusok javára I. Lipót császár idején kezdődött, és III. Károly király az, aki 160 év szünetelés után visszaállítja az erdélyi püspökséget és 1715-ben csíkkarcfalvi Mártonffy Györgyöt kinevezi püspöknek. Mártonffy püspök 1716. február 19-én vonult be Gyulafehérvárra.¹² Ezt követően, a katolikus restauráció idején, a 18. század elejétől kezdve, uralkodói támogatással fokozatosan helyreállították a katolikus plébániákat, középkori egyházi épületeket rehabilitáltak, és új templomokat építettek.

⁸ Marton József: *Az erdélyi / gyulafehérvári / egyházmegye története*. Gyulafehérvár. 1993. 21.

⁹ Buday János: *A hunyadi főesperesség rövid története*. Budapest. 1916. 20; Marton József: *id. mű*. Gyulafehérvár. 1993. 21; Marton József – Jakabffy Tamás: *Az erdélyi katolicizmus századai*. Kolozsvár. 2007. 13.

¹⁰ Buday János: *id. mű*. 23.

¹¹ A „választott püspökök” és a vikáriusok névjegyzékéhez lásd Jakubinyi György: *Romániai katolikus, erdélyi protestáns és izraelita vallási archontológia*. Gyulafehérvár. 2004. 25-28.

¹² Marton József – Jakabffy Tamás: *id. mű*. 53.

A 19. század közepétől rendszerességgel nyomtatásban is megjelenő egyházmegyei sematizmusok korszakát megelőzően, az egyházmegye felépítéséről (főesperességek, plébániák, papok, iskolák, tanítók, lélekszám stb.) a 18. század közepén kéziratosszerű statisztikai összeírások maradtak fenn (1753, 1761, 1762).¹³ Ezeket az adatokat dr. Bárh János történész-néprajzkutató összesítette és adta ki.¹⁴ 1753-ban 135 római katolikus plébániát írtak össze, melyből 95-öt világi, 40-et szerzetes papok vezettek.¹⁵ Az erdélyi egyházmegyét 1761-ben 14 főesperesi kerület alkotta: gyulafehérvári, hunyadi, tordai, kolozsi, belső-szolnoki, dobokai, küllői, fogarasi, udvarhelyszéki, marosszéki, gyergyai, felcsíki, alcsíki és háromszéki. Ez az összeállítás 1762-ben két örmény főesperesi kerülettel (szamosújvári és erzsébetvárosi) és a szászöldi missziókkal bővült.¹⁶

Az erdélyi egyházmegyének 1766-ban 17 főesperessége volt és 146 plébániája. Mária Terézia ezeken kívül még 19 plébániát alapított a püspök kérésére. Ezek a főesperességek nagyjából megegyeznek a maiakkal: Gyulafehérvár, Alcsík, Aranyos, Szamosújvár, Erzsébetváros, Fogaras, Felcsík, Gyergyó, Háromszék, Hunyad, Kászón, Kolozs, Küllő, Marosszék, Miklósvar, Torda, Udvarhely, és két dékánóság (Szeben és Brassó).¹⁷

Az egyházmegye legelső nyomtatott sematizmusa szerint 1782-ben a következő főesperességek (számbelileg tizenhárom) léteztek: gyulafehérvári (gyulafehérvári, nagyszebeni és hunyadi *districtus*-okkal, 16–9–7 plébániával), szamosújvári (1 plébániával), alcsíki (10 plébániával), felcsíki (11 plébániával), erzsébetvárosi (3 plébániával), gyergyói (9 plébániával), háromszéki (18 plébániával), kászóni (2 plébániával), a szolnok-dobokai *districtus*-szal egyesült kolozsi (25 plébániával), küllői (12 plébániával), marosi (15 plébániával), a barcasági dékánal egyesült miklósvar (9 plébániával), az aranyosi *districtus*-szal egyesült tordai (7 plébániával), és az udvarhelyi (23 plébániával).¹⁸

Az erdélyi, később gyulafehérvári püspökség majd érsekség egyházigazgatási területi beosztása több változáson ment keresztül az évszázadok folyamán. Változott a főesperességek, plébániák száma és földrajzi körvonalai, de az egyes kerületek elnevezése is. Általában a világi adminisztrációs földrajzi beosztásokhoz igazodott. Előfordul sok esetben az is, hogy egyes plébániák főesperesi kerületi hovatartozása is váltakozott, amennyiben két kerület határán állt. Néhány plébánia a történelmi

¹³ Gyulafehérvári Érseki és Főkáptalani Levéltár (a továbbiakban GYÉFKL): *Püspöki Hivatal Iratai*. 54/1753, 152/1753, 77/1761, 124/1762.

¹⁴ Bárh János: *Erdély római katolikusai a XVIII. század közepén*. Kecskemét. 2008.

¹⁵ Bárh János: *id. mű*. 32–33.

¹⁶ Bárh János: *id. mű*. 11–18, 21–28.

¹⁷ Buday János: *id. mű*. 39.

¹⁸ *Calendarium dioecesanum v. cleri M. Principatus Transilvaniae*. Nagyszeben. 1782. 10–24.

Erdély határain kívül esik, mint például Radnalajosfalva a jelenlegi belső-szolnoki főesperesi kerületben (Suceava megye).¹⁹

Egyes plébániák a hitújítást megelőzően más egyházmegyékhez tartoztak, és a 18. század második felében kerültek az erdélyi püspökséghez, mint példának okáért Nagyhalmágyot és Kőrösbányát. Ezt a két plébániát 1786-ban csatolták a csanádi püspökségből²⁰ az erdélyihez.

Márton Áron püspök 1951-ben megszüntette az addigi főesperesi hivatalokat az új tartományi és rajonbeosztásnak megfelelően, és az egyházmegye plébániáit tizenegy esperességre sorolta: hunyadi, kolozsvári, tordai, marosvásárhelyi, gyergyói, radnai, szebeni, csíki, kézdivásárhelyi, sepsiszentgyörgyi és székelyudvarhelyi.²¹

Jelen pillanatban a Gyulafehérvári Főegyházmegyét tizenöt főesperesi kerület alkotja: gyulafehérvári, hunyadi, szeben-fogarasi, erzsébetvárosi, sepsi-barcasági, kézdi-orbai, kolozs-dobokai, belső-szolnoki, aranyos-tordai, küllői, marosi, alcsík-kászoni, felcsíki, gyergyói és udvarhelyi. Ezek közül néhány főesperesi kerületet a dél-erdélyi részekén tíznél kevesebb plébánia alkot (pl. erzsébetvárosi – 6, szeben-fogarasi – 6), a székelyföldi főesperesi kerületeknél az átlag 20 plébánia a jellemző, viszont az is előfordul, hogy a főesperesi kerületnek több mint 30 plébániája van (pl. udvarhelyi kerület – 35). A kisebb összeállítású főesperességeknél jellemző a közös főesperesi hivatal (az erzsébetvárosi és a szeben-fogarasi kerületnek közös főesperese van, a gyulafehérvári és a hunyadi főesperesi kerületeknek szintén).

A PLÉBÁNIAI LEVÉLTÁRAK TÖRTÉNETE ÉS IRATANYAGUK NYÍLVÁNTARTÁSA

Az egyházközségek levéltárai szoros összefüggésben vannak az adott plébánia működésével, történelmi hátterével. A plébániák középkori időszakából írásos dokumentumok nem maradtak fenn. A letűnt idők zavargásai, az írásbeliség széles körű elterjedése mind meghatározták az egyházmegye kisebb adminisztrációs egységeinek – a plébániáknak – irattermelését, azok fennmaradását vagy pusztulását, dokumentációs hagyatékuk gyarapodását vagy éppen gyérülését. Az erdélyi katolikus parókiák írásos feljegyzései a 17. század végétől számíthatóak, és a 18. század közepétől válnak csak rendszeressé – a katolikus megújulás korszakától kezdődően. Ezért igen különös és ritka esetnek számít, ha a begyűjtésekkor fejedelemségek okiratokat is találunk. Itt megemlíjtük az atyhai plébánián talált két

¹⁹ Radnalajosfalvát 1896-an csatolták Bukovinából Erdélyhez. Bővebb adatokért v. ö. a fondjegyzékkel.

²⁰ Az 1030-ban alapított (marosvári) csanádi püspökség 1920-ban Romániához csatolt része a jelenlegi Temesvári Római Katolikus Püspökség.

²¹ GYÉFKL. *Püspöki Hivatali Iratai*. 363/1951.

fejedelmi oklevelet (Bethlen Gábor oklevele 1625-ből és I. Rákóczi György oklevele 1631-ből), valamint a vágási plébánia iratanyagából előkerült oklevelet, amelyet Brandenburgi Katalin fejedelemasszony állított ki 1630-ban. Mindhárom oklevél Gyulafehérváron kelt és felekezetközi vitákban dönt a római katolikusok javára. Ugyancsak ide sorolható a szárhegyi plébánia levéltárából előkerült oklevél 1637-ből. Nyilvánvalóan és remélhetőleg ez a felsorolás bővíthet a további iratrendezések folyamán.

A gyulafehérvári püspökség helyreállítása utáni időszakból (1715), a 18. század elejétől vezetett püspöki és főesperesi látogatási jegyzőkönyvek – *visitatio canonica* – külön pontban foglalkoznak a vizsgált egyházközségek levéltáraival is. A vizitációt végző püspök, megbízott vikárius vagy főesperes egyik feladata a levéltár és könyvtár ellenőrzése. A vizitációs jegyzőkönyvek levéltárra vonatkozó rovatait azonban gyakori esetben csak az archívum létezésének megjelölésével töltik ki, de az iratanyagot sajnos nem részletezik. Plébános-csere esetén a hivatal átadásakor részletes leltár készül, amelyet az átvételkor leellenőriznek. Az átadás-átvételi jegyzőkönyv leltármellékletei is gyakori esetben tartalmaznak irattári jegyzékeket, könyvleltárakat. Sajnos, az effajta nyilvántartások általánosságban nem térnek ki az iratok, vagy levéltári egységek részletesebb felsorolására.

A 18. század végén és a 19. század '60-as éveiben a plébániák iratanyagainak összeírását központilag rendelték el és kérték be. Ekkor részletes levéltári jegyzék készült az egyházközségekben fellelhető iratokról, főként a császári és püspöki rendeletekről.

A 20. század közepén, a plébániai archívumok életében változást a Román Állami Levéltár – a kor kommunista eszméitől és szellemétől áthatva – központosító szemlélete hozott. Az Állami Levéltár Igazgatósága 1950. június 7-én hozott 153-as számot viselő törvényerejű rendelettel kötelezte az egyházközségeket, hogy adják át az 1870-1895 közti időszak anyakönyveit „megőrzés végett”, melyeket egy hónap múlva július 7-én vettek át a néptanácsok. Ugyanakkor az 1952. évi belügyminisztériumi rendelet értelmében az átadási kötelezettséget *mentés* címszó alatt az 1870 előtt keletkezett anyakönyvekre is kiterjesztették, majd ezt a felszólítást 1971-ben is megismételték. A begyűjtött anyakönyvek kezdetben a néptanácsok anyakönyvi hivatalaihoz kerültek, majd a területileg országos hálózattá szervezett állami levéltárakhoz.²² A Magyar Autonóm Tartomány fennállása alatt (1952-1968) a begyűjtött anyakönyveket a marosvásárhelyi levéltárba központosították, majd a megysítés után áthelyezték a megyei levéltárakhoz, az ún. igazgatóságokhoz. Az érvényben levő 1996-os levéltári törvény kimondja, hogy a „törvényesen” az Országos Levéltár kezelésébe került iratok/ anyakönyvek/ nem vehetők vissza,²³ így

²² GYÉFKL, *Körlevelek*. 1536/1950, 1214/1952; *Egyházi anyakönyvek az országos levéltárakban* in: Pál-Antal Sándor: *A Székelyföld és városai*. Marosvásárhely. 2003. 326-328.

²³ *A székelyföldi levéltárak helyzete és a kutatási lehetőségek* in: Pál-Antal Sándor: *A Székelyföld és városai*. Marosvásárhely. 2003. 324-325.

továbbra is nélkülözniük kell az egyházközségeknek a jog szerint őket illető, de államosított anyakönyveiket.

A gyakorlatban az anyakönyvek tömeges összegyűjtése a plébániákról nemcsak 1875-ös évvel ért véget, hanem az ezt az évet is tartalmazó megkezdett kötetek sok esetben akár az 1950-es évekkel is zárulnak. A plébániai anyakönyvek visszaszolgáltatása az egyházaknak a rendszerváltás óta az állami hatóságokkal szemben is szorgalmazott nehézségek egyike, de érdemleges megoldás az eltelt húsz év alatt nem történt.

A román állami levéltár központosító elve pozitív változást is hozott a plébániai levéltárakban, ugyanis az anyakönyvek átadása mellett 1951-ben az egyházi levéltárak megfelelő gondozására, kezelésére is utasította a lekipásztorokat, amelyet Márton Áron püspök körlevélben továbbított papjainak.²⁴ Szintén ennek értelmében a plébániai levéltárakat az '50-es évektől kezdődően a Román Állami Levéltárnak teljesen alárendelték, a román nemzeti levéltári fond (Fondul Național Arhivistic) szerves részévé nyilvánították. A Belügyminisztériumon belül működő Állami Levéltár az egyházi anyakönyvek államosítása és megyei levéltárakba való koncentrálása mellett utasításokat adott az iratok gondozását és kutathatóságát illetően is.²⁵ Ez utóbbi azt jelentette, hogy az egyházi iratok kutatása csak a Vallásügyi Osztály engedélyével volt lehetséges. Ez az állapot odáig fajult, hogy 1974-ben a történelmi dokumentumok bejelentését és átadását is elrendelték, amelyet végül Márton Áron püspök plébániái javára alkalmazott, ennek eredménye az egyházközségi iratok gondos leltározásában csapódott le.²⁶ A kommunista rezsim bukása óta nem készültek egységes, központilag elrendelt egyházmegyei nyilvántartások az egyházközségek írásos termékeinek leltározását érintően.

²⁴ GYÉFKL, *Körlevelek*. 392/1951.

²⁵ GYÉFKL, *Körlevelek*. 2775/1970.

²⁶ GYÉFKL, *Körlevelek*. 1725/1974.

A PLÉBÁNIAI ÉS FŐESPERESSÉGI LEVÉLTÁRAK TAGOLÓDÁSA. IRATFAJTÁK, IRATTÍPUSOK

Minden egyes egyházközségi archívum egy nagyon összetett, meglehetősen színes forrásbázissal rendelkezik. A legáltalánosabb állagra bontás a következő sorrendben történik: anyakönyvek; plébániai iktatott iratok; házassági iratok; adott esetben szerzetesrendi iratok; iskolaügyi iratok; gazdasági iratok; vegyes, tematikusan kezelt iratok; vegyes, tematikusan kezelt (rendezett) kötetek és személyi hagyatékok. Minden egyes állagot az ábécé kisbetűjével jelöltünk, amely a plébánia arab számmal jelölt fondszámát követi. Így lett az anyakönyvek részére fenntartva az „a”, a plébániai ügyviteli iratok részére a „b”, a házassági iratok részére a „c” és így tovább. Amennyiben valamelyik állag hiányzott, az anyakönyvek kivételével, így a sorban utána következő állag vette át a betűjelét.

A felsorolt állagokon belül több iratfajtát különböztetünk meg, amelyeket az elkövetkezendőkben részletesebben is ismertetünk.

Fontosnak tartjuk megemlíteni azt is, hogy az egyházközségek irattáraiban, levéltáraiban nyerne elhelyezést a főesperesi kerületek iratai is. A főesperességi iratokat a mindenkori főesperes plébánosi működésének helyén őrzik. Ilyenképpen egy-egy főesperesi kerület levéltári anyaga több helyen található, több plébánia levéltárában lelhető fel. Ahhoz, hogy teljes képet alkothassunk egy-egy főesperességi levéltárról, át kell vizsgálnunk az adott főesperesi kerület főespereseinek plébánosi szolgálati helyeit az érdekelt időszakban. Sok esetben az egyházközségi és a főesperességi iratok nem különülnek el egymástól, amelyet az iktatókönyvek által is bizonyíthatunk. Ez abból is kitetszik, hogy nincs külön fenntartott iktatókönyve az adott főesperességnek, előfordul olyan eset is, hogy a plébánoshoz főesperesi minőségéből adódóan érkező ügyiratokat a plébánia iktatókönyvébe vezettek be. A plébániai ügyviteli iratok sorozata nyilvánvalóan tükrözi ezt, ugyanis ennek értelmében idesorolják ezeket a főesperességi ügyeket is.

A főesperességek, mint fondképzők levéltárai a következő állagokra bomlanak: főesperességi iktatott iratok, gazdasági iratok és tematikusan rendezett kötetek. Az iktatott ügyviteli iratok és a gazdasági iratok leírása megegyezik a plébániaival, míg a tematikus kötetek jórészt koronagyűlési jegyzőkönyvekből állnak. Az állagokat az egyházközségi levéltárak felépítéséhez hasonlóan az ábécé kisbetűjével jelöltük, az „a” a főesperességi iktatott iratok állagát foglalja magába és így tovább.

Hasonló átfedésekkel állunk szemben az egyes szerzetesrendek által vezetett plébániáknál is. Ez esetben nem válnak el egyértelműen a renddel kapcsolatos iratok a plébánia működése során keletkezett iratoktól. Ez azt jelenti, hogy a plébániai levéltár a rendi levéltár egy része, a rendháznak és a plébániának közös iktatása, tehát közös iktatókönyve van.

ANYAKÖNYVEK

A plébániai irategyüttesek talán egyik legfontosabb forrása az anyakönyv. Az állami anyakönyvezés törvényes bevezetéséig Magyarországon (1894. évi XXXIII.

törvénycikk)²⁷ – 1895. október 1.-i hatálybalépéssel – csakis kizárólag a történelmi egyházak tartották nyilván a népesség születését, házasságát és elhalálozását. Az anyakönyvi másodpéldányok készítéséről az 1827. évi XXIII. törvénycikk rendelkezik, melynek fogantatását – hosszabb-rövidebb hiányokkal – az érseki levéltárba máig folyamatosan érkező anyakönyvi másodlatok igazolják.

A hívek kánoni állapotának folyamatos nyilvántartásával nyomon követhetjük az adott egyházközség híveinek demográfiai mobilitását. Ez a forrástípus a családfakutatáshoz és a családtörténethez elsődleges genealógiai kútforrást képez. Segítségükkel felekezeti kapcsolatok és felekezet-, illetve rítusváltoztatások is kimutathatók különböző korszakokban. Az egyházi matrikula nélkülözhetetlen a népesedéstörténethez, a társadalomtörténethez, de betegség-, és orvoslástörténeti adatokat is szolgáltat, valamint népi erkölcsöket, névadási szokásokat is tükröz.

Az anyakönyvekhez hasonló feljegyzések a késői középkorban kezdődnek. Legrégebbinek számító emlékei a 14. századból, Franciaország és Olaszország területén keletkeztek, valamint a 15. századból Németországban is találkozunk hasonló adatokkal. Egyházi törvény, néhány helyi zsinat, először a 15. század elején írja elő vezetésüket.²⁸

Az anyakönyvek rendszerességgel való bevezetését illetőleg elterjedését nagymértékben fokozta a reformáció. Német protestáns fejedelmek már a 16. század közepén sürgetik rendeleteikben a falusi lelkészségeket az anyakönyvezés végzésére.²⁹

Általános érvénnyel a keresztelési és esketési anyakönyvek kötelező vezetését az 1545-1563. évi tridenti zsinat rendelte el. A bérmlási, halotti és a teljes családokat érintő adatok kötelező anyakönyvezése a fent említettek mellett Pál pápa 1614-ben kiadott „Római Rituale”-jához kötődik. Ezt Magyarországon 1625-ben adta ki Pázmány Péter esztergomi érsek.³⁰ A központi rendelkezéseket sok egyházmegyei zsinat is megújította, az anyakönyvek vezetése Európában a 17. század első felétől kezdve általánosodik. A történelmi Magyarország területén, a török hódoltság és a háborúk miatt az anyakönyvek (néhány felsőmagyarországi várost kivéve) később keletkeztek a nyugati országokhoz képest. Az anyakönyvi nyilvántartások kezdeményezése katolikus vonalon, nagy valószínűséggel az említett kiinduló évszámhoz, 1625-höz kapcsolható. Egy bencés szerzetes által készített tanulmány, amely a második világháború idején íródott, a történelmi Magyarország első anyakönyveként tartja számon a besztercebányait 1612-ből, amelyet a győri (1643) és a nagyszombati követ (1650). Tanulmányához az egyházmegyei névtárakat használja.³¹ Az anyaország területén Endrényi Ferenc első anyakönyvként a soproni

²⁷ *Magyar törvénytár. 1894-1895. évi törvénygyűjteménye*, Budapest. 1897. 195-202.

²⁸ Vanyó Tihamér: *A plébániatörténetírás módszertana*. Pannonhalma. 1941. 28; *Lexikon für Theologie und Kirche*. VI. Freiburg. 1934. 1024-1025.

²⁹ Vanyó Tihamér: *id. mű.* 28.

³⁰ Endrényi Ferenc: *Levéltári ismeretek kézikönyve*. Budapest. 1980. 286.

³¹ Vanyó Tihamér: *id. mű.* 31.

evangelikusokét tartja számon 1624-től vezetve, ezt követi a kőszegi katolikusoké 1633-tól kezdődően.³² Esetünkben, az időben elsőként keletkezett anyakönyv, és egyben talán egész Erdély első anyakönyve, a kolozsmonostori, amelynek rendszeresített bejegyzései az 1665-ös évektől kezdődnek.

Az anyakönyvek kötelező vezetéséről az egyházi törvénykönyv 535. kánonjának 1. paragrafusa a következőképpen rendelkezik: „Minden plébánián legyenek plébániai anyakönyvek, vagyis kereszteltek, házasságok, halottak anyakönyve és más anyakönyvek a püspöki konferencia vagy a megyéspüspök előírása szerint; a plébános gondoskodik arról, hogy ezeket a könyveket pontosan vezessék és gondosan őrizzék”.³³

Az anyakönyvek a kánoni állapot feljegyzései szerint lehetnek keresztelési- (*matricula baptisatorum*), házassági- (*copulatorum, conjugatorum, contrahentium, nubentium*), halotti- (*defunctorum, sepultorum*), bérmlási- (*confirmatorium*), megtérési- (*conversorum*), kitérési- (*aversorum, deficientium*), vegyes házassági- (*mixta matrimoniae*) és eljegyzési (*sponsalium*) anyakönyvek. Néhány plébánia esetében /egyházilag/ érvénytelen /polgári/ házasságok anyakönyvezésével (*matricula invalidorum matrimoniorum*) is találkozunk, mint például Brád, Gyulafehérvár, Nagyenyed, Piskitelep, Pusztakálán, Szászfővár, Zalatna ilyen típusú anyakönyvei. Bejegyzései nem következetesek és nem egységesek, csak esetlegesen vezették.

Az anyakönyvi nyilvántartásokon belül még egy különleges fajtájú matrikulával is találkozunk, éspedig a katonai lakosság kánoni állapotának anyakönyvezésével (*matricula militiae, matricula pro militibus*). Ezt a szászsebesi, torockószentgyörgyi, kőrösbányai, naszódi és a besztercei plébániák ilyen jellegű anyakönyvezése is példázza.

Főként a 18-19. századi anyakönyvi kötetek esetében gyakran találkozunk más jellegű bejegyzésekkel is, mint példának okáért a védőoltásban részesültek nyilvántartásával, vagy a házassági anyakönyvi fejezet kapcsán a felmentések illetve szabadegyezés szövegével is. Hasonló oltási jegyzékeket Szászfővár, Ósebes hely és Kapnikbánya plébániák anyakönyveiben láthatunk.

Bizonyos anyakönyvi köteteknél előfordul, hogy nemcsak anyakönyvi adatokat jegyeztek fel benne, hanem egy és ugyanazt a kötetet alkotja a számadáskönyvvel, mint Tövis, Kőrösbánya és Nagyhalmagy plébániák esetében. Természetesen az ilyen helyzetekben a kötet az anyakönyves állagba került, nem a gazdaságiba, viszont a kötet leírásánál értelemyszerűen feltűntettük a tartalmát is.

IKTATOTT ÜGYVITELI IRATOK ÉS IKTATÓKÖNYVEK

Az egyházközség közigazgatási iratai a plébánia működését, belső életét, más világi és egyházi intézményekkel való viszonyát, jogi és fizikai személyekkel való kapcsolatát tükrözik. Ezek az iratsorozatok (*acta parochialis*) az esetek zömében

³² Endrényi Ferenc: *id. mű.* Bp. 1980. 286.

³³ *Az egyházi törvénykönyv.* (Szerk. Péter) Bp. 1985. 429-431.

iktatószámsorrendben kezeltek vagy ritkábban tematikusan rendezettek, mint példának okáért Tekerőpatak (1910-es évig), Vulkán, Kőrösbánya, Kide és Kudzsir iratai. Az ügyviteli iratokhoz kurrens segédletek, vagyis iktatókönyvek, ún. ügyviteli naplók társulnak, amelyek az iratok visszakereshetőségét, kutatását is megkönnyítik. Névmutatókönyvek készítése nem volt gyakorlatban. Az iktatás a plébániakon/főesperességeken – az egyházmegyei hivatal mintájára – a 19. század második felében állandósult. Egyes plébániák esetében utólagos iktatással is találkozunk, amikor a plébánia újraalapításáig visszamenőleg iktattak minden plébániai iratot (pl. a tövisi plébánia 1703-ig visszanyúló iktatókönyve). De más plébániák is példázzák ezt az eljárást. Nagyobb egyházközségek esetében, vagy (fő)esperesi hivatalként is működő, de külön főesperességi iktatásban nem részesülő plébániák helyzetében vaskosabb iktatókönyvekkel, több száznyi iktatószámmal, és így nagyobb mennyiségű iktatott hivatalos iratgyűjteménnyel van dolgunk, míg a kisebb egyházközségek iktatási számának évi átlaga a 100-at alig éri el.

HÁZASSÁGÜGYI IRATOK

A legtöbb plébániai levéltár esetében két külön iktatással is találkozunk, vagy legalábbis két külön iratsorozat kialakításával, ahol a plébániai- és házasságügyi iratok (*acta matrimonialis*) külön iktatószámsorrendben vannak. A házasságügyi iratsorozatok a házasulandók szabadegyezségeit, esetleg reverzálisait³⁴, keresztelési igazolásait, felmentési kérelmeit, házasság-érvénytelenítési ügyiratait és egyéb házassági kötelék ügyében kelt iratokat tartalmazzák. A jegyes felek vegyes vallás vagy harmadfokú vérrokonság alól, esetleg a háromszori hirdetés alól kérhettek a püspöktől felmentést (*dispensatiot*), illetve egyéb – kánonjog által előírt – házassági akadályok ügyében, amelynek levezése ebbe a sorozatba került. Amennyiben a házasság válságba jutott, és ennek következtében a házasság érvénytelenítésére került sor, ezt a püspöki szentszék tárgyalta, mint felsőbb egyházi fórum. Ennek válaszlevelei is fellelhetők olykor ebben a sorozatban.

A ma is érvényben lévő házassági szabadegyezség gyakorlatát kivételes esetekben, egy jegyzőkönyvszerűen külön erre indított kötetben rögzítették. Ebbe a házassági jegyzőkönyvbe jegyezték be, írták alá a házasulandó felek a szabadegyezség szövegét. Ilyen példával a gyulafehérvári plébánia esetében találkozunk a 19. század közepétől a század végéig, illetve a csicsókeresztúri, a désaknai és a kapnikbányai plébániák irataiban is találunk ugyanilyen jellegű protokollumot a 19. századból.

SZERZETESRENDI IRATOK

³⁴ *Reverzális*: A római katolikus egyházjogban, különösen vegyes házasság esetében, az a katolikus apától követelt ígéret (tértvény), melyben arra kötelezi magát, hogy összes gyermekét a katolikus vallásban fogja neveltetni.

Szerzetesrendi iratokkal azon plébániák esetében találkozunk, ahol az egyházközség irányítását szerzetesek végezték vagy végzik. Szépen elkülöníthető sorozatot alkotnak a ferences rendi iratok Szászváros esetében és a minorita rendi iratok Nagyenyed levéltárában. A rendi, iktatott iratokhoz külön iktatókönyv is társul, tehát külön kezelésben részesült. Ezek az önmagukban különálló fondok egyelőre külön sorozatokat képeznek az adott plébánia levéltárán belül, még ha illetékességüket tekintve az adott szerzetesi (gyűjtő)levéltárba tartoznak önálló fondként. Egy-egy szerzetesi rendház története néhány olyan plébánia esetében is nyomon követhető, ahol kizárólagosan a rendet érintő iratokat nem iktatták külön, hanem ezek beleolvadtak a plébániahivatal ügyvitelébe, amely széles betekintést nyújt a vizsgált szerzetesi zárda vagy szerzetespapság belső hivatali életébe, működésébe. Ilyen esetben nehezen elkülöníthető a szerzetesrendi fond és a plébániai fond, és éppen emiatt egy egységként kezelendő. Több plébániát szerzetesi kezdeményezésre alapítottak vagy állítottak helyre, főként a hitújítást követő korszakban, a 18. században. Néhány egyházközséget évtizedekig, a ferences rend feloszlásáig (1948-ig), vagy esetleg néhány évig ferences szerzetesek is adminisztráltak.

A tanulmányunk tárgyát is szolgáló plébániák közül a következő iratanyagok az erdélyi, vagy Erdélyben működött szerzetesek történetéhez is hozzájárulhatnak adatokkal:

- ferencesek (stefaniták, bulgariták, kapisztránusok): Abrudbánya, Alvinc, Aranyosbánya, Boica, Csertés-Hondol, Hátszeg, Kőrösbánya, Kudzsir, Nagyg, Nagyalmagy, Petrozsény, Topánfalva, Torockószentgyörgy, Szamosújvár, Szék, Szászsebes, Szászváros, Vajdahunyad, Verespatak, Zalatna
- minoriták: Nagyenyed
- pálosok: Tövis, Illyefalva
- piaristák: Beszterce.

Az iktatott rendi iratokon kívül a szerzetesi anyagokban a következő irattípusokat találjuk: rendi naplók (diariumok vagy historia domusok), /elhunytt/ szerzetesek nyilvántartási könyvei, szerzetesek személyi hagyatécai (Szászváros), direktórium-, rendház- és káptalanygyűlések jegyzőkönyvei, tartományfőnökségi körlevelek protokolluma, tartományfőnökségi egyházlátogatások, miscintenciós könyvek, könyvleltárak.

ISKOLAI IRATOK

A népneveléssel, oktatás-, és iskolatörténettel foglalkozó történészek által feldolgozott történelmi források kiinduló pontját képezi az egyházi iskolák irathagyatéka.

A 20. század közepéig a történelmi egyházak végezték a népoktatás feladatát, az elemi iskoláztatást, így a legtöbb egyházközség egyházi iskolával is

rendelkezett. Ezeket az iskolákat 1948-ban szüntették meg, és levéltáraik többségükben az állami levéltár megyei fiókjaiba kerültek.

A plébániákon maradt iskolai iratokban (*acta scholaris*) haladási és mulasztási naplók, tanítói díjlevelek, iskolai anyakönyvek, osztályzati és felvételi naplók, felvételizői jegyzékek, iskolai költségvetések és pénztárnaplók, iskolatervrajzok, tanfelügyelői vizsgálati jegyzőkönyvek, iskolaügyi levelezések és ezek iktatókönyvei ismereteseek. Iskolai iratok, még ha sok helyen csak töredékesen is, a következő plébániák levéltáraiban maradtak fenn: Tövis, Zalatna, Verespatak, Borbánd, Alvinc, Csertés-Hondol, Szászsebes, Brád, Boica, Csernakeresztúr, Vulkán, Nagyg, Kőrösbánya, Kudzsir, Petrozsény, Szászváros, Ósebeshely, Csicsókeresztúr, Teke, Kide, Magyarszarvaskend, Magyarláros, Szamosújvár, Szék, Barót, Brassó, Illyefalva, Sepsikőröspatak, Mikóújfalva, Sepsiszentgyörgy, Türkös, Gyergyóalfalu, Csomafalva, Gyergyóhodos, Gyergyószentmiklós, Tölgyes, Gyergyóújfalva, Kilyénfalva, Ditró, Szárhegy és Tekerőpatak.

GAZDASÁGI IRATOK

Majdnem minden plébániai archívum esetében jól elkülöníthetők az egyházközség anyagi vonatkozású iratai, kimutatásai, nyilvántartásai.

Ezek lehetnek: pénztárnaplók (pénztárkönyvek), egyházadó-jegyzékek, fizetési jegyzékek, épület-felújítási költségvetések (és tervrajzok), ingó- és ingatlanleltárak, vagyonleltárak, számlák, vagyonkimutatások, /zár/számadások, számadáskönyvek, jövedelem-összeírások, kepekönyvek³⁵, stóla-nyilvántartások³⁶, adósjegyzékek, különböző egyházi alapok számadáskönyvei és pénztárnaplói, kegyes (szentmise-) alapítványi iratok, nyugták, számlák, költségvetések és egyéb gazdasági nyilvántartások. Gyakori eset az is, hogy a számadáskönyvek egyazon kötetet alkot más jellegű nyilvántartással, mint például anyakönyvekkel vagy egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvekkel. Ilyen esetben a számadási adatokat is tartalmazó kötet az öt megelőző állagokba kerül. A gazdasági iratok elnevezésű állagba sorolt tételek – mint történelmi forrás, az adott egyházközség anyagi állapotát, vagyoni helyzetét vetítik elénk különböző időszakokban. De érdekes következtetéseket szűrhetünk le akár a leltárkönyvekből is: a leltári kimutatásokból egy-egy plébánia felszereltségéről, birtokviszonyairól, sőt levéltári köteteiről, levéltári iratcsomóiról és könyvtárányáról is értesülhetünk, amely egy adott időbeni állapotot tükröz.

Kegyes alapítványi iratok

³⁵ *Kepe*: a papi illeték elnevezése Erdélyben, amelyet különböző termékben, termésben vagy pénzben fizettek és fizetnek. Az egyházi tizednek megfelelő adó. A reformációt megelőző korszakból ered az elnevezés, amely eredetileg kalangyát jelent. A kepet gabonatermésben és tűzifában, városban pénzben rótták le az egyház fele az elmúlt időszakban. Napjainkban az évi kötelező egyházadó helyettesíti.

³⁶ *Stóla*: ebben az értelemben olyan adományt jelent, amelyet keresztteléskor, esketéskor, temetéskor, bizonyos iratok kiállításakor adnak a pap számára. Rendszabályozása a püspöki kar hatáskörébe tartozik. A papság ellátásának részét képezi.

Szinte minden plébánia levéltárában találkozunk szentmise-alapítványi iratgyűjteménnyel. Ezek lehetnek: alapítványi szentmisék nyilvántartó könyvei, kegyes alapítványok kimutatásai, végrendelek, alapítványügyi hivatalos levelezések (az alapítványtevők végrendeletei, püspöki jóváhagyások, egyéb felterjesztések és leiratok). Mivel anyagi vonatkozású iratcsoportot képeznek, így a legtöbb esetben a gazdasági ügyiratok között találjuk meg őket.

Minden alapítvány létrejöttét egy végrendelet előzi meg. Az egyház kezelésére bízott alapítványok, de a hitéleti célon túl általános érdekű célokat is szolgálókat – mint pl. iskolázás, gyógyítás, segélyezés, árvagondozás – tágabb értelemben véve kegyes alapítványoknak nevezzük. A kegyes (ájtatos) alapítvány gyakori formája a misealapítvány. Ezek olyan pénzbeli vagy ingatlanbeli hagyatékok, amelyek fejében meghatározott időszakokban szentmise mondását kéri az alapítványtevő a mindenkori plébánostól.

TEMATIKUSAN KEZELT KÖTETEK

Historia domus

A helytörténészek és egyházközség-monográfusok leghasznosabb és legkedveltebb forrása a *historia domus* (*historia parohiae*) vagy magyarosított nevén háztörténet, noha ez a típusú kútfő jórészt az egyházközség működésének elbeszélő jellegű, krónikaszerű szubjektív bemutatása. Ezek a plébániai évkönyvek vagy krónikák azt az egyházi kéziratot jelentik, amelybe az egyes plébánosok adott egyházközségek esetében a lelkipásztorkodásuk ideje alatt plébániájukkal, híveikkel és a velük történő eseményeket jegyzik be. Irányelvük az őszinteség és az adathűség.

Az egyházi hatóságok már régebb felismerték a plébániai évkönyvek történeti jelentőségét, ezért a váci egyházmegyében már 1744-ben elrendelték vezetését. A veszprémi egyházmegyében, 1850-ben körlevéllel szorgalmazták ugyanezt. Az 1858-as esztergomi tartományi zsinat az évkönyvek vezetését kötelezővé tette. A csanádi egyházmegyében, 1894-ben intézkedtek a *historia domusok* vezetése ügyében.³⁷

Erdélyben a plébánianaplók, háztörténeti könyvek kötelező vezetését Fogarassy Mihály püspök rendelte el 1868-ban.³⁸

A plébánosok kötelessége volt, hogy plébániájuk történetéről *historia domus*-t vezessenek. A háztörténet készítése, az események folyamatos feljegyzése egy kötetbe az erdélyi római katolikus egyházmegyében a 19. században vált

³⁷ Vanyó Tihamér: *id. mű.* 38.

³⁸ GYÉFKL, *Körlevelek.* 576/1868.

gyakorivá Fogarassy püspök körrendeltének hatására. Alvinc, Aninósza, Aranyosbánya, Barót, Borbánd, Gyergyóalfalu, Gyergyószentmiklós, Kapnikbánya, Kőrösbánya, Magyarigen, Piskitelep, Sepsikőröspatak, Szászsebes, Szászváros, Szék, Teke, Tekerőpatak, Topánfalva, Tövis, Verespatak és Zalatna Historia domus-ai is ezt a gyakorlatot példázzák. Találkozunk azonban plébánianaplókkal (*diarium parochiae*) már a 18. század első feléből is, mint például Csomafalva, Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szamosfalva és Teke esetében.

A historia domusok vezetése a plébánia történelmi múltjának rövidebb-hosszabb áttekintésével kezdődik, az ott működött papok névsorát is közli, majd az egyházi épületeket (templom, kápolna, plébánialak, kántori lakás, iskola, gazdasági épületek stb.), az azon végzett művészeti-, építészeti beavatkozásokat, a templomi berendezéseket írja le. Ismerteti a hitközösséget, valamint az egyházközség hitéletébe nyújt részletes betekintést, egyházi rendezvényekről, búcsúkról, elsőáldozásokról, bérmlásokról, püspöklátogatásokról számol be. Mindezek mellett találkozunk időjárásviszonyok, természeti csapások, termés hozamok ismertetésével is, vagy hadvonulások, ütközetek leírásával. Ez utóbbit példázza a zalatnai háztörténet (1857-1968), amely nagyon részletes, naplószerű képet ad a második világháború éveiről. Ugyanitt meg lehetne említeni a gyergyószentmiklósi, 20. századi historia domust is, amelyben az első világháború részletes ismertetésével találkozunk. Sok esetben a historia domus-ba foglaltak a kötet összeállítója(i) több fénykép-illusztrációval is színesíti(k). Mindezek mellett a historia domus-ok korábbi, mára megsemmisült oklevelek, fontosabb – plébániát érintő – okmányok átírását is nagy számban tartalmazhatják, amelyek a hiányzó, töredékes iratsorozatból való történelmi összkép kialakításában hasznos pótlásként szolgálnak.

Sajnos a kommunizmus évei alatt több háztörténeti kötetet államosítottak vagy megsemmisítettek, és a modern kommunikációs eszközöknek köszönhető információáramlat felgyorsulása is túlnyomórészt háttérbe szorította a historia domus rendszeres vezetésének helyi igényét.

Központi nyilvántartást a plébániák háztörténeteiről nem készítettek, az újabb egyházlátogatási jegyzőkönyvek kérdőpontjai között szerepel egy rovat a historia domusról.

A rendszerváltás utáni időszakban több olyan helytörténeti munka jelent meg, amelyek alaposan feldolgozták az adott plébánia historia domusainak adatait is. Önálló kötetben is publikáltak már historia domust, mint példának okáért a borszéki plébániát 2003-ban, amely 1893-tól taglalja az egyházközség életét egészen 1972-ig.³⁹

Egyháztanácsgyűlési- és iskolaszéki jegyzőkönyvek

³⁹ *Historia Domus. A borszéki plébánia története.* (Szerk. Mihály János – Farkas Aladár). Székelyudvarhely, 2003.

Az egyháztanács megszervezését a plébániákon az egyházi törvénykönyv írja elő és teszi szükségessé. Ennek alapján minden plébániának legyen gazdasági tanácsa, amely az egyetemes jog és a megyéspüspöktől kibocsátott szabályok szerint működik, és amelyben az ezen szabályok szerint kiválasztott krisztushívők a plébánost segítik a plébánia javainak kezelésében.⁴⁰

Az erdélyi egyházmegyében az egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek vezetése az 1870-es években általánosodott. Ez annak köszönhető, hogy az egyházigazgatási reformjairól is híres Fogarassy Mihály püspök 1869-ben szabályozta az egyházközségi tanácsok felállítását és működését. Az egyháztanács hatásköre kiterjedt az egyházközségi templomra és iskolára, ezeknek vagyonára, a községben létező kegyes alapítványokra, a kereszteny tisztességes élet és rendtartás védelmére, továbbá a lelkész és kántortanító megválasztására is az arra jogosult községekben, de ugyanakkor a püspöki joghatóságot sértetlenül fenntartották.⁴¹

Az egyháztanács minden gyűléséről határozati vagy részleges jegyzőkönyv készült.

A székelyföldi egyházközségekben, a szervezettségében egyedi székely közigazgatási rendszer befolyása következtében, egy különleges történeti néprajzi fogalommal találkozunk: a megyével (egyházmegyével), és illetén a megyebíróval, valamint a megyegyűléssel/megyeszékkal. Ezek a kifejezések az egyházközséget, a gondnokot és az egyháztanácsgyűlést jelentik. Ennek köszönhetően a székelységi plébániák egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvei a 19. században, olykor a 20. század első felében is megyegyűlési jegyzőkönyvek elnevezése alatt tűnnek fel. A kötetünkben tárgyalt plébániák közül a legrégebbi megyegyűlési (egyháztanácsgyűlési) jegyzőkönyv a szentivánlaborfalvi egyházközség levéltárából került elő, mely az 1820-1874 közötti időszakot karolja fel, és amelyet a sepsikőröspataki plébánia irataiban található megyegyűlési jegyzőkönyv követ 1865-től kezdődően.

Az egyházmegye elnevezés alatt működő egyházközség sajátos székely jogfejlődés eredménye. Ennek fórumain intézkedtek a kepe, a stóla, a káromkodás és a templomi ülésrend dolgairól, a megyebíró felállításáról stb., amelyeket a megyeszéki/megyegyűlési jegyzőkönyvek hasábjai szemléletesen bizonyítanak. A 17. században Kászonszékben a plébánost az egyházmegyebeli hívek választották.⁴²

Azon plébániák esetében, ahol katolikus iskola működött, az iskolaszéki gyűlések szorosan összefonódtak az egyháztanácséval, igen gyakran a gyűlés helyszíne éppen a felekezeti iskola egyik helyisége. Ezek a kettős típusú jegyzőkönyvek, az iskolák államosítása (1948) után és egyben az iskolaszék megszűnésével félbeszakadtak, és csak egyháztanácsgyűlések maradnak a továbbiakban egészen napjainkig.

⁴⁰ *Az egyházi törvénykönyv.* (Szerk. Erdő Péter). 537. kán. Bp. 1985. 433.

⁴¹ GYÉFKL, *Körlevelek.* 2200/1869.

⁴² Imreh István – Pataki József: *Kászonszéki krónika 1650-1750.* Budapest-Bukarest. 1992. 278-281.

Az iskolaszék elsőfokú iskolai hatóság, amely 1868-1948 között működött, a felügyelete alá tartozó elemi népiskola fenntartásáról, működéséről, tárgyi és személyi feltételeinek biztosításáról gondoskodott. Szervezetét és hatáskörét az 1868. évi 38-as sz. törvénycikk, majd az 1876-os évi 28. sz. törvénycikk szabályozta, a katolikus iskolaszékek működését a püspökkari rendelkezések határozták meg. Az iskolaszék választotta az iskola tanítóit, megállapította az iskolaadó nagyságát, hatáskörébe tartozott az iskolaépületek és a tantermek karbantartása és felszerelése, a tanítók illetményeinek kiszolgáltatása, az iskola rendjének és fegyelmének védelme, az iskola képviselte az egyházi és az állami hatóságok előtt.⁴³

Koronagyűlési (főesperesi kerületi) jegyzőkönyvek

Az esperesi korona, vagy esperesi gyűlés az esperesség lelkipásztorkodó papjainak rendszeres összejövele, hagyományos továbbképzési forma. A Magyar Katolikus Lexikon példának az 1515-ös évi veszprémi egyházmegyei zsinat rendelkezéseit hozza fel a koronagyűlésekre vonatkozólag. Ez a zsinat elrendelte, hogy minden esperes évente háromszor tartson gyűlést kerülete papjainak, amelyen meg kell vizsgálni a plébánosok életét és erkölceit, az egyházi ügyekkel való törődésüket. Magyarországon az őszi és a tavaszi koronagyűlés vált szokássá, a fiatal papok oktatása, bonyolultabb esetek elemzése, új rendelkezések végrehajtása volt a téma. A II. Vatikáni Zsinat óta a továbbképzés egyik formája az évenként négyszer tartott koronagyűlés, amelyről jegyzőkönyv készül.⁴⁴

A gyulafehérvári egyházmegyében koronagyűlési jegyzőkönyvek az egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek mintájára készültek /fő/esperesi kerületi szinten. Meghatározott időpontban a főesperes összehívta a főesperesi kerület papjait, és a fontosabb ügyeket megvitatták, melyekről jegyzőkönyv készült. A koronagyűlés maga gyakran vándorgyűlés formájában zajlott, mindig más és más plébánián. Ilyen típusú jegyzőkönyvvel mindegyik főesperesség esetében találkozunk, amelyek jelen kötetben szerepelnek: bányavidéki (jelenleg gyulafehérvári)-, a hunyadi-, a belső-szolnoki és a gyergyói főesperesi kerület esetében is. A legszebb, legteljesebb és a legrégebbi korszakból megindított ilyenmű sorozatot a gyergyói főesperesség kerületi papságának gyűlési jegyzőkönyvei alkotják. Ezek a jegyzőkönyvek az 1815-1940 közötti időszakot karolják fel négy kötetben.

Királyi és püspöki rendeletek protokollumai

A plébánosok a fontosabb, főként egyházi ügyet is érintő állami rendeleteket és püspöki (esetleg főesperesi) körleveleket egy úgynevezett protokollumba másolták: *protocollum episcopaliū et regiarū ordinationum*. Ilyen jellegű

⁴³ *Magyar katolikus lexikon*. IV. Budapest. 2000. 88.

⁴⁴ *Magyar katolikus lexikon*. III. Budapest. 1997. 306.

protokollumokkal már a 18. század második felétől találkozunk. Előfordul az is, hogy külön-külön kötetbe jegyezték a világi- és az egyházi főhatósági rendeleteket, köriratokat. Néhány esetben a főesperesi leiratok is bejegyzésre kerültek ezekbe a protokollumokba. A szerzetesrendek (ferencesek, minoriták, piaristák) által fenntartott plébániák esetében a tartományfőnökségi körleveleket, leiratokat, utasításokat is hasonló módon bevezették egy másolati jegyzőkönyvbe. Az általános érvényű körlevelek, rendeletek kötetekbe való másolása ezek tömeges nyomtatásával és sokszorosításával lassacskán megszűnt az 1950-es évektől kezdődően.

Hitbuzgalmi egyesületek, - társaságok iratai, jegyzőkönyvei

A plébániák keretén belül számos vallásos csoportosulás, egyesület illetve egyházi társaság működött, amelyek a jámborság és a felebaráti szeretet erősítése, valamint a tökéletesebb keresztény élet előmozdítása érdekében jöttek létre.

A katolikus egyesületek tulajdonképpen a papok vagy a hívek közös egyházi munkára való tömörülése. Részben egyházilag megszervezett és kánonilag megerősített társulatok, amelyek főként a vallásosság mélyítését, az istentisztelet fényének emelését és az irgalmasság gyakorlását tartják szem előtt, részben egyházi jogi szervezettel nem bíró, de mindig az illetékes főpásztor felügyelete alatt álló szervezetek az egyház és a katolikus hívek érdekeinek előmozdítására.⁴⁵ A közvetlen cél szerint, amely alapján létrejönnek, az egyesületek lehetnek hitéleti, kulturális, társadalmi vagy gazdasági egyesületek. Kiterjedésük szerint pedig helyi, egyházmegyei, országos és nemzetközi tömörülésekről beszélünk.

Erzsébet Egyesület: Verespatak levéltárában fellelhető egy Erzsébet egyesületi pénztárnapló 1917-ből.

Jézus (Szentséges) Szíve Társulat: a nyilvános istentisztelet gyakorlására, előmozdítására alakult hitbuzgalmi szervezet, amely 1844-ben létesült. Gyergyóalfalu, Túr és Verespatak levéltári anyagában találunk rá vonatkozó adatokat a 20. század elejéről.

Katolikus Legényegylet: az iparosifjúság egyesülete, amely Köln mellől terjedt el 1845-ben. Szellemi tartalmát és irányát Kolping Adolf, a modern idők legnagyobb szociálpedagógusa határozta meg. Kolping feladatának céljául tűzte ki, hogy az iparosifjúságot vallásos és hazafias szellemben képezze. Magyarországon a legényegyleti mozgalmat Szabóky Adolf piarista szerzetes honosította meg 1856-ban.⁴⁶

A Katolikus Legényegylettel kapcsolatos anyagokat Gyergyószentmiklós, Ditró (Székely Legényegylet név alatt) és Petrozsény irataiban találunk.

Katolikus Népszövetség: a magyar katolikus nép szélesebb rétegeinek közös szervezetbe való csoportosítására alakult 1905-ben.⁴⁷ Esetünkben

⁴⁵ Bangha Béla: *id. mű*, II. 1931. Bp. 524.

⁴⁶ Uo. 528.

⁴⁷ Uo. 529-530.

Gyergyóalfalu, Kide, Kudzsir és Tűr plébániák levéltárában találunk vele kapcsolatos adatokat.

Mária Kongregáció: vallásos társulat, melynek feladata az, hogy tagjait a Mária-tisztelet különösebb gyakorlása által az önmegszentelés és apostolkodó buzgalom magasabb fokára emelje. Minden Mária Kongregáció hasonló rendű és műveltségi fokú egyéneket tömörít, akiknek társadalmi helyzete és érdeklődési köre a közös célok megvalósítását könnyíti. Ezért vannak férfi, női és ifjúsági kongregációk. A mozgalom eredetileg Leunis János SJ, a római kollégium tanára által, 1563-ban alapított ifjúsági Mária-társulattól indult ki, amely főleg a jezsuiták tanintézetei révén csakhamar világszerte elterjedt.⁴⁸

A Mária Kongregációk kezdetben kizárólag férfiak és fiúk között működtek, és csak a 18. századtól vannak női kongregációk.

Jegyzőkönyvei Gyulafehérvár és Verespatak iratanyagaiban maradtak fenn. Az újraalapított kongregációra vonatkozó iratokat találunk Gyergyószentmiklós levéltárában is.

Nőegylet: Zalatna és Gyulafehérvár levéltáraiban találunk adatokat a Nőegylettel kapcsolatosan.

Oltáregylet: 1859-ben alakult, hogy az Oltáriszentség imádását ápolja, terjessze, és a templomokat egyházi szerelvényekkel ellássa.⁴⁹

Az Oltáregylet iratait az egyházmegye valamennyi plébániájának archívumában megtaláljuk. A plébánia levéltárak közül a ditrói, gyergyóalfalvi, gyergyószentmiklósi, kilyénfalvi, magyarszarvaskendi, gyulafehérvári, verespataki, zalatnai, vulkáni, nagyági, pusztakaláni, türi, szászvárosi és nagyenyedi levéltárak tartalmaznak oltáregyleti jegyzőkönyveket, pénztárnaplókat, tagnévsorokat, valamint egyéb, az egyletre vonatkozó iratokat, kimutatásokat.

Olvasóegylet: tagjai a rózsafüzér, vagy más néven olvasó hetenkénti végzésére kötelezik magukat.⁵⁰ Gyulafehérvár esetében említhetünk meg egy számadáskönyvet az 1857-1873 közötti időszakból.

Római Katolikus Dalárda: ez a dalegylet vagy dalár-egyesület a templomi kórus tagjait csoportosította.

A szászvárosi plébánia iratanyagában a Dalárda gyűlési jegyzőkönyve és számlái lelhetők fel a 20. század 30'-as éveiből.

Római Katolikus Leányklub: a katolikus hitközség ifjú leányai részére szervezett vallásos csoportosulás.

Gyulafehérvár, Petrozsény és Szászváros levéltárai rendelkeznek Leányklub vonatkozású iratokkal.

⁴⁸ Mohl Antal: *A Mária-Kongregációk története. Különös tekintettel hazánkra.* Győr. 1898. 12; Bangha Béla: *id. mű,* III. 1932. Bp. 279; *Magyar katolikus lexikon.* VIII. Bp. 2003. 651-654.

⁴⁹ *Útmutató a magyarországi Oltáregyesületek szervezésére.* Budapest. 1915. 1-106; Bangha Béla: *id. mű,* III. 1932. Bp. 441.

⁵⁰ Bangha Béla: *id. mű,* III. 1932. Bp. 445.

Római Katolikus Szomszédság: Szászváros anyagában a Róm. Kat. Szomszédsággal kapcsolatosan 0,12 folyóméter terjedelmű iratot és egy jegyzőkönyvet találunk 1918-1949 közötti időszakból.

Rózsafüzér Társulat: jámborságot, irgalmasságot és felebaráti szeretetet előtérbe helyező, rózsafüzér imádkozást szervezeten gyakorló jámbor társulat.

A társulatra vonatkozó jegyzőkönyvek, törzskönyvek és iratok Verespatak, Kudzsir, Nagyenyed, Sepsikőröspatak, Csomafalva, Gyergyószentmiklós, Gyergyóújfalu, Kilyénfalva és Tekerőpatak levéltári anyagában fellelhetők.

Szent Kereszt Hadserege: a hitélet erősítését szem előtt tartó egyesület.⁵¹ Petrozsény irataiban találkozunk egy illetményjegyzékkel (1933).

Temetkezési Egylet: társadalmi úton keletkezett önkéntes társulatok, amelyeknek tagjai kölcsönösen kötelezik magukat, hogy ha a tagok közül valaki meghal, annak temetési költségeihez bizonyos előre meghatározott pénzüsszeggel hozzájárulnak. A tagok befizetéseiből az egyesület különböző rendeltetésű pénztárakat létesít; így például lehetnek az ilyen egyesületekben temetkezési, özvegyi, egyesületi és tartalékpénztárak. Magyarigen levéltárában találunk az egylettel kapcsolatos iratokat (1901-1938).

VEGYES, TEMATIKUSAN KEZELT IRATOK

Ide került minden olyan jellegű irat, amelyet nem lehetett az anyakönyvek, plébániai-, házassági-, iskolai- és gazdasági iratok állagaiba sem sorolni és mivel csekély mennyiségben keletkeztek, így nem volt indokolt egyenként egy-egy külön állag kialakítása részükre. Ilyenek: *visitatio canonica*-k (egyházlátogatási jegyzőkönyvek), lélekösszeírások, templomi hirdetések nyilvántartása, püspöki körlevelek, népmozgalmi statisztikák (halotti igazolások, születési bizonyítványok, bérmacédulák), betegellátási naplók, prédikáció- és egyéb elmélkedések, jegyzetek gyűjteménye stb. Az iratrendezés folyamán az a célszerű, ha minél kisebb méretű ez az állag.

Népességmozgalmi iratok: családkönyvek, lélekösszeírások

Ezek a típusú források nem kerültek külön állagba csekély mennyiségükből adódóan, és legtöbbször a vegyes iratok között szerepelnek, amennyiben önálló irategységet képeznek, azonban jelentősnek tartottuk kiemelni társadalomtörténeti kutatásokban játszott különös szerepüket.

A lélekösszeírások (*conscriptio animarum*) eredményesen egészítik ki az anyakönyvi forrásokat. Egy-egy település lakosainak, híveinek összeírása sokszor adott célt szolgált. Az általunk legkorábbiként ismert, egyházközségi vonalon elindított lélekösszeírás a naszódi határőrség megszervezésekor készült katonai

⁵¹ Trefán Leonárd: *Mit akar a Szent Kereszt hadserege?* Kolozsvár. 1927. 1-32.

célokra 1765-ben. Ezt követi a mezőkerdi 1788-ból, a nagyági 1791-ből és a gyulafehérvári 1810-ből. Az állami népességstatisztikai kimutatásokkal párhuzamosan vagy annak hatására szintén több alkalommal állítottak össze a plébániákon léleknyilvántartásokat a 20. század első felében is.

A családkönyvek készítése már a 19. század igényeinek is eleget próbált tenni, a kötetünkben szereplő egyházközségek közül az illyefalvi plébánia irataiban találkozunk a legrégebbi családösszeírással 1822-ben.

Egyházlátogatási jegyzőkönyvek (canonica visitatio)

Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek, latin nevükön visitatio canonica-k (gyakrabban használt, magyarosított latinos alakban canonica visitatio-k) a historia domus után a helytörténetírás legfontosabb forrásegységét képezik. Az egyházközségi látogatást, más néven canonica visitatio-t az egyházi törvénykönyv írja elő. A kánonjog szerint a püspök köteles az egyházmegyéjét évente részben vagy egészben meglátogatni, hogy legalább ötévenként az egész egyházmegyét személyesen, vagy ha törvényesen akadályozva van, a koadjutor, a segédpüspök, az általános vagy püspöki helynök vagy más pap útján végiglátogassa.⁵² Ezekből a jegyzőkönyvekből részleteket tudhatunk meg a vizitált plébánia épületeiről (templom, paplak, kántori lak és melléképületek, iskola, kápolna), az egyházközség anyagi állapotáról, a templom és plébánia belső berendezéseiről, liturgikus felszereléséről, papjáról, tanítójáról, híveiről, valamint részletesebben a plébánia hitéletéről (szentségek kiszolgáltatása, hívek lelki gondozása, búcsúk stb.) értesülünk. Találunk benne mellékletként könyvkatalógusokat, ingó- és ingatlanleltárakat, lélekösszeírásokat, de ugyanakkor előfordulnak bennük az adott egyházközség peres ügyeinek levelezései is, vagy ritkább esetben a plébánia fontosabb okmányainak másolatai.⁵³

A plébániai iratgyűjteményeknél kevés esetben találkozunk a vizitációs jegyzőkönyvek másolataival, csupán egy-két példány akad elvétve a 19. század elejéről. A canonica visitatiók a püspöki levéltárban lelhetők fel szép sorozatban.

SZEMÉLYI HAGYATÉKOK

Néhány egyházközség levéltárát az adott plébánián működött lelkészek, plébánosok hagyatéka is gazdagítja. Egy-egy lelkipásztor elhunytával, sok esetben személyes iratai az utolsó működési helyén maradnak. Ezek között az iratok között szerepelhetnek: születési és keresztelési bizonyítványok, ritkább esetben családfa,

⁵² *Az egyházi törvénykönyv.* Szerk: Erdő Péter. Budapest. 1985. 396. kán.

⁵³ Timon Ákos: *A visitatio canonica a magyar egyházjogban in Magyar igazságügy.* 1884. 1-5; Bernád Rita, *A Gyulafehérvári Érseki Levéltár és az Erdélyi Katolikus Státus Levéltára 2., Oklevél és iratjegyzékek – canonica visitatiók mutatója.* Gyulafehérvár–Budapest. 2006. 219-221.

iskolai bizonyítványok, képesítési oklevelek, papi- és egyéb kinevezések, kitüntetések, munkakönyv, olykor magánlevelezés, naplók, prédikációjegyzetek, üdvözlőlap-gyűjtemény, különböző albumok, akár fényképek. Hozzáférhetőségük kutatási korlátozás alá esik az érvényben lévő, személyes jellegű adatok védelmével és feldolgozásával kapcsolatos jogi előírások értelmében.⁵⁴ Fondkialakítás szempontjából ezekben a gyűjtőlevéltárakban akár lehetett volna egy külön gyűjteményes jellegű fondot is szentelni nekik, de nem tartottuk ésszerűnek a plébániák levéltáraik fölötti tulajdonjoga miatt. Ezek a személyi hagyatékok a következők: Kenderesi Szabó Béla (1912-1996) hagyatéka a tövisi anyagban, Kicsid Géza (1888-1969) személyi iratai a zalatnai levéltárban, vagy ferencesek kisebb személyi hagyatéka a szászvárosi plébánia irataiban (Fr. Fodor Alajos Angélusz (1907-..), Fr. Kugler Ferenc Frigyes (1913-1984)) és az ósebeshelyi plébánia archívumában (P. Ferenczy Vendel (1861-1936)). Ugyanitt megemlítjük Zárug Gyöngyike (1944-1956) és Hajdó István (1942-) személyi hagyatékát a gyergyószentmiklósi plébániai levéltárban, Lőrincz József (1903-1991) hagyatékát a ditrói plébániai iratokban, Feigl Mátyás (1908-1991) személyi iratait a gyergyóhodosi plébánia levéltárában, valamint Bors István (1894-1940) személyi iratait a csomafalvi iratanyagban, és Felcser Miklós (1883-1974) személyi hagyatékát a tekerőpataki egyházközségi iratgyűjteményben. Ide sorolhatók Csenkey Ágoston (1910-2002), Garabeth János (1914) és Dániel Benedek István (1799-1814) hagyatéka a besztercei plébánia irataiban.

⁵⁴ *Protecția datelor cu caracter personal*. Legea nr. 677/2001.

A GYULAFEHÉRVÁRI FŐEGYHÁZMEGYEI LEVÉLTÁR GYŰJTŐTERÜLETE

Jelen pillanatban a Gyulafehérvári Főegyházmegyét tizenöt főesperesi kerület alkotja, területén összesen 275 plébánia van. Ebből 205 egyházmegyes pap által vezetett, 4 örmény plébánia, 4 helyi lelkészség, 11 templomigazgatóság (szerzetes – ferences – pap által adminisztrált) és 48 oldallagosan ellátott plébánia, valamint három egyetemi lelkészség. Ezen kívül a főegyházmegyében még 348 leányegyház (filia) található.⁵⁵ Ennek a 623 alsóbb szintű egyházigazgatási egységnek az irategyütteseit – főesperesi kerületi alapon – nyolc gyűjtőközpontba soroltuk. Az évszázadok folyamán a főesperesi kerületek száma, területe és beosztása többször is változott, ezért a főesperességek mai szerkezetét vettük kiindulópontnak.

SZÓRVÁNYOSODÁS, A SZÓRVÁNYPLÉBÁNIÁK LÉTREJÖTTE

A szórványosodás legfőbb okai a hívők számának rohamos csökkenése, az utánpótlás hiánya, kitelepülések, a hívek – a vegyes házasságok következtében történő – fokozott elpártolása a katolikus felekezettől.

A dolgozatunkban tárgyalt egyházközségek a Gyulafehérvári Főegyházmegye hunyadi, gyulafehérvári, belső-szolnoki, sepsi-barcasági és a gyergyói főesperesi kerületeiben találhatók. Köztudott, hogy a történelmi viszontagságok, hányattatások is befolyásolták a plébánia működését, életét, mivel az egyházat és így a vallásos közösség törzsét a hívek képezik. A legerőteljesebb pusztítások a gyulafehérvári és a hunyadi főesperesi kerületekben az 1784-es Horea felkeléshez és az 1848-1849-es forradalomhoz kötődnek, melyek a Fehér megyei Érc-hegység elnyomott román parasztjainak elégedetlenségéből, lázító indulataiból, kultúratipró megnyilvánulásaiból indultak ki. Ekkortól hatványozottan észlelődik az egyházközségek megcsappanása a hívek kiirtásával, menekítésével, menekülésével. Az első világháború, Erdély román országokhoz való csatolása, a bécsi döntés, a második világháború, mint történelmi tény is igazolja, hogy meghatározták az Erdély-honi magyar katolikusság számának felgyorsult csökkenését, és ugyanezt a visszaesést tapasztaljuk a plébániák működésében. A kommunista diktatúra egyházellenes politikája, egyházüldözése is sorscapást mért az erdélyi történelmi egyházakra. Az 1989-es forradalom és az azt követő másfél évtized csak a felekezeti és nemzeti öntudat újbóli felébresztésében segített, az emberekre zúduló hirtelen szabadság az amerikai egyénközpontúságot ültette az emberekbe a modern kommunikációs eszközök, mass-media közvetítéseivel elindított nyugat-utánzásban, ahol a vallásközösség már csak kevés réteg szemében számított megtartó erőnek. A

⁵⁵ A felsorolt adatok a 2008. évi egyházmegyei statisztikát tükrözik.

hirtelen nagy mozgásszabadság a rendszerből kiábrándult vagy kalandvágyó magyarság tömeges kitelepüléséhez vezetett. Mindezek a tényezők az egyházi közösségek és plébániák elárvulásának, szórványosodásának alapját vetették meg.

Az egyházmegye közigazgatási egységei közül több mint fele a szórvány kategóriába tartozik. Nem csoda, hogy a 623 egyházkormányzati egységből – plébániából – több mint fele, 348 filia. Ezek a legtöbb esetben nagyon kevés hívőlélekszámmal rendelkező plébániák. A leggyakoribb megoldása a pasztorációs ellátásnak, hogy egy pap több diaszpórát is felvállal egyszerre. Így begyűjtésre kerülnek mindazon irategyüttesek, amelyek a szórványegyházközségek birtokában vannak, beleértve ezek leányegyházközségeit is. Ez utóbbiak a plébániáknál kisebb egységek, amelyek a múltban önállósággal is rendelkezhettek.

A szórványosodás következtében több egyházközség hívőszáma annyira megcsappant, hogy filiává - leányegyházközséggé - alakult és valamely szomszédos plébánia gondozásába került. A közös ellátás, közös pasztoráció az iratanyag keveredéséhez vezetett, a fiókegyház – önállóságát elveszítvén – irattermelése, iktatása, külön anyakönyvezése az őt ellátó anyaegyházközség iratkezelésébe olvadt bele.

A plébániai státus levéltárilag abban is felismerhető, hogy volt illetve van önálló iktatása, anyakönyvezése. A filia (leányegyházközség) pedig, hogy nem volt önálló iktatása, iratkezelése, sem külön vezetett anyakönyve. Ez esetben főként egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvekkel, leltárakkal, lélekösszeírásokkal, egyházi épületügyi iratokkal (alaprajzok, felújítási tervek) és egyéb gazdasági kimutatásokkal (nyugták, adományjegyzékek, pénztárnaplók, pénzügyi ellenőrzési jegyzőkönyvek) találkozunk. Amennyiben a ma filia státusban létező plébánia korábban önálló volt, és saját irattermeléssel (iktatott iratok, itatókönyvek, anyakönyvek stb.) és iratkezeléssel rendelkezett, azonban később a hívek létszámának csökkenésével leányegyházközségként valamelyik plébániához csatolták, ez akkor is külön plébániaként tűnik fel jegyzékünkben.

A FŐEGYHÁZMEGYEI LEVÉLTÁR IRATMENTŐ PROGRAMJA. GYŰJTŐKÖZPONTOK LÉTREHOZÁSA

A Gyulafehérvári Érseki és Főkáptalani Levéltár fondjainak rendezési munkálatai amint a vége fele közeledtek, és a Főegyházmegyei Levéltár állagai szépen körvonalazódtak, már 2001-2002-ben történtek alkalmi iratbegyűjtések az érseki levéltári központba a Gyulafehérvárhoz földrajzilag is közelebb eső szórványplébániákról (Gyulafehérvár, Verespatak, Abrudbánya, Topánfalva, Magyarigen stb.).

Az egységesség jegyében, a történelmi múlt írásos emlékeinek megmentését célul tűzve, a 2003. év folyamán a Gyulafehérvári Érsekség központilag is elrendelte a plébániai levéltárak összegyűjtését. A Főegyházmegye főpásztora körlevélben mondta ki a gyűjtőlevéltárak felállítását.⁵⁶ Kezdetben a diaszpóra írott örökségének összegyűjtése jelentette a legszükségsebb és halaszthatatlan feladatot. Amint a szórványterületen a gyűjtőlevéltárak fokozatosan elkészültek, 2006-tól kezdődően a gyűjtés kiterjedt a tömbkatolikus vidékekre is. Az iratmentési akciót a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának pályázati kiírása indítványozta, amellyel lehetővé tették a levéltári gyűjtőprogram anyagi támogatását.

Ugyanekkor, szintén a NKÖM meghívásos pályázati felhívásának köszönhetően, Erdélyben több egyházi központi levéltár elkezdhette a rendszeres levéltári begyűjtést: a Nagyvárad Római Katolikus Püspökség Levéltára és Könyvtára (drd. Emódi András könyvtáros révén), az Erdélyi Református Egyházkerület Levéltára Kolozsvárott (jelenlegi szakembereivel – dr. Sipos Gábor, dr. Dáné Veronka, drd. Ősz Előd – és a Marosvásárhelyi Református Gyűjtőlevéltárral – Berekméri Róbert – közösen), valamint az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára (Molnár Lehel levéltárvezető kezdeményezésére) ugyanott.

A Szatmári Római Katolikus Püspökség a plébániai levéltári anyagok összegyűjtési programjának a kezdetén van, ugyanis előbb a püspöki központi levéltárat kellett megszerezni és a raktárakat korszerűsíteni, amely Várady Lajos és Ft. Melega Péter munkájával valósult meg.

A Temesvári Római Katolikus Egyházmegye a Gyulafehérvári Főegyházmegyével azonos időben indítványozta a központosított iratbegyűjtést, azonban egymástól független okokból és támogatásokból. A Temesvári Római Katolikus Püspökség a rendszerváltás után eltelt tizenöt év alatt elveszítette híveinek több mint kétharmadát, így a megüresedett plébániák levéltári gyűjteményeit szűkszerű volt a püspöki központba szállítani. Ezt a nagyméretű feladatot a két főesperesi kerületből álló temesvári egyházmegyében az erdélyi származású, jelenleg

⁵⁶ GYÉL, *Püspöki iratok*. 338/2003.

a Regensburgi Püspöki Levéltár főlevéltárosa, dr. Franz von Klimstein vállalta fel. A plébániai levéltárak begyűjtési és rendezési tevékenységeit 2007-ben fejezte be.⁵⁷

Az anyaországban a veszélyeztetett állapotban lévő plébániai levéltárak szervezett begyűjtését érseki illetve püspöki levéltárakba, hasonló módon, a 21. század első éveiben szorgalmazták, holott bizonyos egyházi központi levéltárak figyelme már korábban is kiterjedt a kisebb egyházigazgatási egységek levéltári anyagának begyűjtésére (katolikus vonalon a szombathelyi-, a győri-, a székesfehérvári- és a váci püspöki levéltárak, valamint az egri- és a kalocsai érseki levéltárak).

A Veszprémi Római Katolikus Püspökség 2006-ban tette közzé az egységes begyűjtést körlevélben, mely szerint az 1950 előtt keletkezett plébániai levéltári irategyüttesek kerülnek begyűjtésre, amennyiben az iratanyag jellege illetve nem megfelelő tárolási körülményei azt megkívánják.⁵⁸

A Gyulafehérvári Főegyházmegye plébániai iratanyagának mennyisége messzemenően meghaladja az érseki levéltár befogadóképességét. A jelenlegi főegyházmegyei (érseki és főkáptalani) levéltár hét raktártere a püspöki palotában ezer folyóméternyi iratanyagot foglal magába. A főegyházmegye összes egyházközségének maradandó értékű levéltári anyaga kitesz még egy ugyanannyi iratmennyiséget. Ezt az óriási nagy, egy kilométernyi levéltári okmányhalmazt besűriteni a gyulafehérvári raktárakba indokolatlan lett volna, valamint ennek kivitelezése sem lett volna célszerű és megvalósítható. Ugyanakkor ez több szakember munkáját is igénybe vette volna, és az állandó szakszemélyzet folyamatos biztosítása is gondot jelentett. Az említett indítékok miatt a Főegyházmegyei Hatóság az érsekség területén nyolc gyűjtőközpont létrehozásában állapodott meg.

A gyűjtőlevéltárak a következő egyházi intézmények (főesperességek, plébániák) székhelyén jöttek létre, valamint néhány gyűjtőközpont kialakítása még folyamatban van:

1. Gyulafehérvári Főegyházmegyei (Érseki és Főkáptalani) Levéltár: a gyulafehérvári és a hunyadi főesperesi kerületek iratanyagait foglalja jelenleg magába, néhány erzsébetvárosi kerületi plébániai iratanyaggal. Az elkövetkezendő években a szeben-fogarasi és erzsébetvárosi főesperesi kerületek iratanyagait is ide tervezzük begyűjteni, amelyek pillanatnyilag összesen tizenkét plébániából állnak.

A gyűjtőlevéltár az érseki palota déli szárnyának földszinti helyiségeiben található, a püspöki- és káptalani levéltárral egy helyen, két külön teremben. Ebbe a levéltárba rendszeresítve, 2003. szeptember-2004. január között gyűjtöttük be és

⁵⁷ Franz von Klimstein: *A múlt ismerete nélkül nem tudjuk, merre tartunk: A temesvári egyházmegye levéltári projektje* (lejegyezte Bodó Márta) in *Keresztény Szó*, 12 sz. Kolozsvár. 2002; Klimstein, Franz von: *Erfahrungsbericht über die Tätigkeit im Diözesanarchiv des Bistums Temesvar zwischen Juni 2002 und Juli 2007* in *Archivar* 61, 2008, 418-421. Ezúton is köszönöm a szerző szíves tájékoztatását.

⁵⁸ Veszprémi Érseki Levéltár, 2006/III. Főpásztori körlevél 1004-4. sz. rendelkezése. (www.vel.veszprem.hu)

ezzel együtt folyamatosan rendeztük a gyulafehérvári és a hunyadi kerületek plébániai levéltári anyagát, úgy mint: Gyulafehérvár, Abrudbánya, Aninósza, Aranyosbánya (Offenbánya), Magyarigen, Marosportus, Topánfalva, Tövis, Verespatak, Zalatna, Borbánd, Alvinc, Csértés-Hondol, Szászsebes, Brád, Boica, Csernakeresztúr, Drassó, Vulkán, Nagyg, Kőrösbánya, Nagyhalma, Piskitelep, Királybánya(toplica), Kristyor-Gurabárza, Kudzsir, Szászváros, Túr, Balázsfalva, Petrozsény, Petrilla, Lónyaitelep, Hátszeg, Mikeszásza, Kiskapus, Hosszúaszó, Ósebeshely, Péterfalva, Lupény, Nagyenyed, Sztrigyszentgyörgy, Vajdahunad, Torockószentgyörgy és Pusztakalan levéltárait. Néhány plébániai levéltár esetében magyarországi kollégák is besegítettek. Az egyes plébániai iratok kutatása az érseki levéltár programja szerint történik, hétfő-péntek (8.00-16.00). Megbízott levéltárosok: Zsebe Márta és Hladiuc Bogdan.

2. Szamosújvári plébánia: Szamosújváron 2005-ben alakult ki a gyűjtőlevéltár a belső-szolnoki főesperesi kerület Szamosújvárhoz közelebb eső plébániái részére. Fél évvel korábban, 2004. novemberében Besztercén is létrejött egy gyűjtőközpont, ahová a belső-szolnoki főesperesi kerület központi hivatalához közelebb eső plébániáról szállítottuk be az iratokat. Mivel mindkét székhelyen kis méretű levéltár jött létre, mintegy 35-35 ífm mennyiségű iratanyag halmozódott fel, így célszerű volt a két gyűjtemény egyesítése, amelyre 2009. szeptember 7-én került sor. Jelenleg a Szamosújvári Gyűjtőlevéltárban a következő egyházközségek levéltárai találhatók: Alsókapnik, Bonchida, Dés, Erzsébetbánya, Kapnikbánya, Kide, Kohóvölgy, Magyarlapos, Magyarszarvaskend, Oláhlapos, Szék, Tőkés, Apanagyfalu, Bethlen, Csicsókeresztúr, Mezőerked, Óradna, Radnaborberek, Naszód, Radnalajosfalva, Retteg, Teke és Vice. A levéltár a volt ferences kolostor északi szárnyának emeleti folyosóján dexion polcokon, savmentes levéltári dobozokban található. A plébániai levéltári anyagok begyűjtését és rendezését kezdetben Besztercén e sorok írója végezte 2004. novemberében, az irategyüttesek másik részét T. Küsmődi Attila, könyvtár-informatikus végzettségű plébános gyűjtötte be 2005 tavaszán. A Szamosújvárra begyűjtött iratokat dr. Szögi László, Németh György, Paulik Ágnes, Vér Eszter Virág és e sorok írója végezte. A levéltári anyag rendszerezése több szakaszban történt: 2004. novemberben, 2005. júliusban és 2009. szeptemberben. A kutatás a helyi plébánossal való előzetes egyeztetés alapján valósítható meg. Külön levéltárosi megbízás hivatalosítása folyamatban van.

3. Sepsiszentgyörgyi főesperesi hivatal: a sepsi-barcasági főesperesi kerület szórvány-iratanyagának befogadására alakították ki itt a gyűjtőlevéltárat Ft. Csintalan László akkori főesperessége idején, aki a levéltár kialakításának és berendezésének lebonyolítását is végezte. Itt találhatók Sepsibükszád, Mikóújfalva, Sepsikőröspatak, Sepsiszentgyörgy, Uzon, Szentivánlaborfalva, Türkös, Brassó, Illyefalva, Barót és Kóhalom plébániák levéltárai. A gyűjtőlevéltár a Szent Gellért plébánia kántori lakásának egyik átalakított helyiségében kapott otthont, amelyet egy kisebb illemhelyiséggel is elláttak. A plébániai levéltári anyagokat 2005. szeptemberében

gyűjtöttük be és ugyanez év novemberében rendeztük (Németh György, Vér Eszter, Hős János és Bernád Rita). A levéltárban állandó levéltári ügyfélszolgálat van minden pénteken, valamint előzetes egyeztetés alapján is biztosított. Levéltáros: Péntes Lóránd.

4. Marosvásárhelyi főesperesi hivatal: ez a gyűjtőközpont a marosi- és a kükküllői kerületek szórványegyházközségi levéltárai számára jött létre a Keresztelő Szt. János templom kerengőjében/emeleti helyiségében. Marosvásárhelyen a szervezett iratbegyűjtést Bíró Emese indította el 2005-ben, aki 10 plébánia levéltárát gyűjtötte össze. A jelzett kerületek levéltárainak többségét a marosvásárhelyi főplébánia jelenlegi alkalmazott levéltárosa/művészettörténésze, Barabás Kisanna gyűjtötte be 2006-tól kezdődően. Az anyag rendezését is legnagyobbreszt szintén ő végezte és folyamatosan végzi. 2007 nyarán, néhány napig besegítettek budapesti levéltáros kollégák is. Jelenleg ezek a plébániák/filiák irategyüttesei alkotják: Harasztos, Magyarpéterlaka, Marosbogát, Torda, Kükküllői főesperesség, Abosfalva, Ádámos, Búzásbesenyő, Dicsőszentmárton, Egrestő, Kelementelke, Kerelőszentpál, Kuttyfalva, Kükküllővár, Magyarzsákod, Marosugra, Mikefalva, Radnót, Székelyszállás, Székelyvécke, Szentdemeter, Szőkefalva, Kóródszentmárton, Magyarhidegkút, Ákosfalva, Backamadaras, Bátos, Bede, Ehed, Görgényszentimre, Görgényüvegcsűr, Jobbágyfalva, Jobbágytelke, Lőrincfalva, Marosjára, Maroskeresztúr, Marossárpatak, Marosvásárhely Keresztelő szt. János plébánia, Marosszentgyörgy, Mezőbánd, Mezősámsond, Mikháza, Nagyernye, Nyárádgálfalva, Nyárádköszvényes, Nyárádszentanna, Nyárádszentlászló, Nyárádszentmárton, Nyárádszereda, Nyárádtő, Sáromberke, Székelybő, Székelyhodos, Székelykál, Szentháromság, Vajola. A levéltárban való kutatási lehetőség hétfő-péntek (8.00-16.00) között biztosított. Levéltáros: Barabás Kisanna.

5. Gyergyói főesperesi hivatal: a székelységben elsőként alakult itt ki gyűjtőlevéltár a gyergyói főesperesség plébániái részére, Ft. Hajdó István akkori főesperes atya beleegyezésével és Ft. Portik-Hegyi Kelemen jelenlegi főesperes további elvi támogatásával. A levéltár a főesperesség udvarán lévő kápláni épület földszinti helyiségében található, az iratanyagot az érseki központi levéltár mintájára dexion állványokon, semleges kémhatású levéltári dobozokban tároljuk. Gyergyószentmiklósról 2006. december-2007. január között gyűjtöttük be Borszék, Ditró, Gödemesterháza, Gyergyóalfalu, Gyergyóbékás, Gyergyóhodos, Gyergyóújfalva, Gyergyócsomafalva, Gyergyótölgyes, Háromkút, Kilyénfalva, Marosfő, Maroshévíz, Palotailva, Ratosnya, Tekerőpatak és Vasláb levéltárait. Ezeket az irategyütteseket 2007. február-szeptember között rendeztük napi négy órában. Szárhegy levéltára 2009. szeptember elején került be Gyergyószentmiklósról. Kutatási lehetőségek: szerda-csütörtök (8.00–16.00), valamint előzetes egyeztetés alapján. Megbízott levéltáros: Bernád Rita.

6. Kolozsvári főesperesi hivatal: Kolozsváron régóta tervben van a gyűjtőközpont kiképzése, amely a kolozs-dobokai és a torda-aranyosi főesperesi

kerület szóróegyházközsegeinek levéltári anyagát fogadná be. A kolozsvári plébánia, Szt. Mihály templom kórusa melletti kis termében őrzött, igenértékes középkori okleveleinek biztonságosabb és szakszerűbb tárolására oklevéltároló szekrényt szereztünk be a Nemzeti Kulturális Alapprogram finanszírozásával. Ez a gyűjtőlevéltár teljes szervezést igényel: a megfelelő helyiség kijelölése és kiképzése – annak megfelelő állványzattal való felszerelése és savmentes levéltári dobozok beszerzése, iratbegyűjtés, iratkonzerválás és restaurálás szükség esetén, majd rendezés és levéltáros alkalmazása.

7. Székelyudvarhelyi főesperesi hivatal (I. plébánia): a székelyudvarhelyi főesperesi kerület plébániai archívumai részére jött létre itt a gyűjtőközpont Ft. Kovács Sándor és Ft. Mátyás Károly főesperes atyák jóváhagyásával és elvi támogatásával. A levéltár az újonnan épült ifjúsági ház emeleti helyiségében működik, a levéltári anyagokat itt is dexion fémpolcokon, savmentes levéltári dobozokban tároljuk. Az iratbegyűjtés a székelyudvarhelyi központba 2008. júliusában kezdődött (Pénzes Lóránd és Bernád Rita helyszínre való kiszállásaival), melynek során Atyha, Bözőfűfalva, Erdőszentgyörgy, Etéd, Farkaslaka, Fenyéd, Homoródkarácsonyfalva, Kápolnásfalva, Kadicsfalva, Korond, Küküllőkeménfalva, Lövéte, Máréfalva, Nyikómalomfalva, Oroszhegy, Parajd, Pálfalva, Szombatfalva, Szentegyházasfalva, Székelykeresztúr, Székelyszentkirály, Székelyszentlélek, Székelylengyelfalva, Székelyszenttamás, Székelyvarság, Szováta, Vágás és Zetelaka levéltári kerületek egységesen a gyűjtőlevéltár födele alá. A begyűjtött irategyüttesek rendezése szintén 2008 nyarán kezdődött és mindmáig folyamatban van. A levéltárban hétfőn és kedden (8.00-16.00), valamint előzetes egyeztetés alapján lehet kutatni. Megbízott levéltáros: Bernád Rita.

8. Csíkszereda – Szt. Ágoston plébánia: az alcsíki- és a felcsíki főesperesi kerületek levéltári részére vált szükségessé egy gyűjtőlevéltár kiképzése Csíkszereda központtal. A csíkszeredai levéltár ügye még a teljes szervezés alanyát képezi, beleértve a raktárhelyiség kiképzését és felszerelését, az iratok begyűjtését és azok utólagos rendezését. Ezt a gyűjtőközpontot a csíkszeredai Szt. Ágoston plébánia régi plébániaépületének alagsorában tervezzük kialakítani. Ide szándékozunk beszállítani és egységesíteni az alcsíki- és a felcsíki főesperesi kerületek mintegy 40 történelmi plébániájáról az iratanyagokat. A levéltár kialakításának folyamata egyelőre a pénzforrások ígéretével egyenesen arányos. Ezen a téren minden igyekezetünk az ehhez szükséges támogatások feltérképezésére és majdani felhasználására irányul.

A főegyházmegyei történelmi levéltárak megfelelő szervezése példaként szolgált és szolgálhat a területén lévő más szervek és egyházi létesítmények számára.

Az Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottsága előírásainak értelmében ezek a gyűjtőlevéltárak lehetőséget nyújthatnak a magánlevéltárak befogadására, az egyes hívek vagy egyházi jogi személyek privát levéltárának megőrzésére. Ezen levéltárak tulajdonjoga az illető fizikai személyé vagy a letéteményes szervé marad, kivéve a

levéltári fond átengedésekor megszerzett különleges jogokat (pl. okáért a maga teljességében való megőrzés, a külön helyen való elhelyezés szabályai, hozzáférhetőségi kritériumok). Az említett fondok egyházi levéltárba való befogadásakor a hivatalos megegyezésben foglalt kikötéseknek meg kell valósulnia a befogadó levéltár rendelkezéseinek pontos végrehajtásával. Ha pedig az említett fondok állami hatáskörbe tartoznak, az ország érvényben lévő szabályait kell követni.⁵⁹ Ez az elképzelés, amely a magánosok megőrzésre átvett levéltárait illeti nem újkeletű, hiszen éppen a Gyulafehérvári Érseki és Főkáptalani Levéltár káptalani fondja tanúskodik arról, hogy az elmúlt évezred folyamán tömegesen vett át személyi hagyatékokat megőrzésre.

⁵⁹ *Az egyházi levéltárak szerepe a lelképásztori életben.* Római dokumentumok XI. Az Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottságának dokumentuma. Budapest. 1998. 13.

A GYULAFEHÉRVÁRI FŐEGYHÁZMEGYE FŐESPERESSÉGI ÉS PLÉBÁNAI LEVÉLTÁRAINAK TÁBLÁZATOS KIMUTATÁSA

Az alábbi táblázat tartalmazza a főegyházmegye összes lehetséges katolikus főesperességi és plébániai levéltárait. Minden főesperesi kerület esetében kihagytunk öt üres fondszámot, amelyet a jövőben létesítendő plébániák számára tartunk fenn, illetve az esetlegesen előkerülő, mára megszűnt plébániák vagy filiák levéltárai számára jelöltük ki. A jegyzékben olyan leányegyháznevek is találhatók nagyszámban, ahol nem keletkezett iratanyag, de elnevezésüket és fondszámukat megtartottuk a jövőre való tekintettel. Az újonnan létesült, történelmi értékű iratanyaggal még nem rendelkező plébániák is természetsszerűleg bekerültek jelen kimutatásunkba. A jegyzékben több olyan plébániafond is létezik, amelyek jelen pillanatban csak levéltárilag követhetők, de mint önálló egyházi adminisztrációs egység (plébánia vagy filia) – a katolikus egyházköztség elnéptelenedése miatt – megszűntek. Ilyenek példának okáért a gyulafehérvári és a hunyadi kerületben: Drassó, Marosportus, Nagyhalmágy, Péterfalva, Ósebeshely stb.

A főegyházmegye gyűjtőlevéltárai elnevezéseinek rövidítése:

GYFL – Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár (alapítási év: 1998)

MGYL – Marosvásárhelyi Gyűjtőlevéltár (alapítási év: 2005)

SGYL – Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltár (alapítási év: 2005)

SZGYL – Szamosújvári Gyűjtőlevéltár (alapítási év: 2005)

GYGYL – Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltár (alapítási év: 2006)

SZUGYL – Székelyudvarhelyi Gyűjtőlevéltár (alapítási év: 2008)

Fond-szám	Megnevezés	Évkör	Mennyiség folyóméterben	Őrzési hely
1	GYULAFEHÉRVÁRI (HEGYALJAI és BÁNYAVIDÉKI) FŐESPERESSÉG	1850-1958	7,55	GYFL
2.	ABRUDBÁNYA	1784-1990	3,46	GYFL
3.	ALVINC	1698-1987	0,91	GYFL
4.	ARANYOSBÁNYA	1775-1991	1,51	GYFL
5.	BALÁZSFALVA	1900-1995	0,6	GYFL
6.	BOICA	1769-1983	0,41	GYFL
7.	BORBÁND	1714-1997	3,85	GYFL
8.	BRÁD	/1883/ 1911-2000	1,41	GYFL
9.	DRASSÓ	1778-1869	0,13	
10.	GYULAFEHÉRVÁR	1716-1974	5,18	GYFL
11.	KRISTYOR-GURABÁRZA	1912-1994	0,12	GYFL
12.	MAGYARIGEN	1767-1977	0,9	GYFL
13.	MAROSPORTUS	1864-1937	0,36	GYFL
14.	NAGYENYED	1604-1999	6,38	GYFL
15.	PÉTERFALVA	1933-1950	0,13	GYFL
16.	SZÁSZSEBES	1736-2000	2,32	GYFL
17.	TOPÁNFALVA	1779-1988	0,26	GYFL
18.	TOROCKÓSZENTGYÖRGY	1750-1977	0,26	GYFL
19.	TÖVIS	1700-1997	4,92	GYFL
20.	TÜR	1827-1996	2,85	GYFL
21.	VERESPATAK	/1768/ 1812-1999	2,31	GYFL
22.	ZALATNA	1722-1991	5,44	GYFL
28.	HUNYADI FŐESPERESSÉG	1938-1958	0,13	GYFL
29.	ANINÓSZA	1880-2000	0,13	GYFL
30.	CSERNAKERESZTÚR	1911-1995	0,62	GYFL
31.	DÉVA (ferencesek) I.	1899-2003	0,33	Déva
32.	DÉVA (telep) II.			
33.	DOBRA	1919-2003	0,03	Déva
34.	GOVÁZSDIA			
35.	GYALÁR			
36.	HÁTSZEG	1671-1995	4,03	GYFL
37.	HONDOL-CSERTÉS	1726-1948	1,85	GYFL

38.	KIRÁLYBÁNYA	1781-1788	0,05	GYFL
39.	KÖRÖSBÁNYA	/1728/ 1806-2000	0,88	GYFL
40.	KUDZSIR	1808-1997	1,65	GYFL
41.	LÓNYAITÉLEP	1899-1997	2,63	GYFL
42.	LUPÉNY	1897-1998	2,68	GYFL
43.	MAROSILLYE	1950-2003	0,03	Déva
44.	NAGYÁG	1762-1966	4,27	GYFL
45.	NAGYHALMÁGY	1785-1982	0,26	GYFL
46.	NAGYPATAK			
47.	ÓSEBESHELY	1730-1951	0,52	GYFL
48.	PETRILLA	1927-1993	0,37	GYFL
49.	PETROZSÉNY	/1869/ 1873-1988	3,04	GYFL
50.	PISKITELEP	/1858/ 1886-1987	1	GYFL
51.	PUJ			
52.	PUSZTAKALÁN	1903-1983	0,88	GYFL
53.	SZÁSZVÁROS	1646-2000	4,33	GYFL
54.	SZTRIGYSZENTGYÖRGY	1920-1979	0,12	GYFL
55.	URIKÁNY			
56.	VAJDAHUNYAD ferences plébánia	1716-1969	1,75	GYFL
57.	VULKÁN	1916-2001	1,48	GYFL
63.	SZEBEN-FOGARASI FŐESPERESSÉG			
64.	BÓLYA			
65.	FELEK			
66.	FOGARAS			
67.	HOLCMÁNY			
68.	NAGYDISZNÓD			
69.	NAGYSINK			
70.	NAGYSZEBEN belvárosi plébánia	1785-1830	0,06	GYFL
71.	NAGYSZEBEN ferences plébánia			
72.	NAGYSZEBEN külvárosi plébánia			
73.	NAGYSZEBEN Szt. Orsolya			
74.	NAGYTALMÁCS			
75.	SÁRKÁNY			
76.	SZENTÁGOTA			
77.	VERESTORONY			
78.	VIKTÓRIAVÁROS			
79.	VÍZAKNA			
85.	ERZSÉBETVÁROSI			

	FŐESPERESSÉG			
86.	ALMAKERÉK			
87.	ERZSÉBETVÁROS latin			
88.	ERZSÉBETVÁROS örmény			
89.	FEHÉREGYHÁZA			
90.	HÉJJASFALVA			
91.	HOSSZÚASZÓ	1769-1979	3,64	GYFL
92.	KISKAPUS	1771-1993	0,79	GYFL
93.	MEDGYES			
94.	MIKESZÁSZA	1948-1967	0,12	GYFL
95.	NAGYEKEMEZO			
96.	SÁRPATAK			
97.	SEGESVÁR			
98.	SOMOGYOM			
99.	SZÉKELYHIDEGKÚT			
105.	SEPSI-BARCASÁGI FŐESPERESSÉG			
106.	ÁGOSTONFALVA			
107.	ALDOBOLY			
108.	ALMÁSMEZŐ			
109.	ALSÓMOÉCS			
110.	ALSÓRÁKOS			
111.	ALSÓTÖMÖS			
112.	ANGYALOS			
113.	APÁCA			
114.	ÁRAPATAK			
115.	ÁRKOS			
116.	BARCAROZSNYÓ			
117.	BARDÓC			
118.	BARÓT	1846-1999	1,85	SGYL
119.	BIBARCFALVA			
120.	BODFALU			
121.	BODOLA			
122.	BÖLÖN			
123.	BRASSÓ belvárosi plébánia	1793-2003	10,56	SGYL
124.	BRASSÓ bolonyai plébánia			
125.	BRASSÓ ferences plébánia			
126.	BRASSÓ Szent Kereszt plébánia			
127.	DERESTYE			

128.	ELŐPATAK			
129.	ERDŐFÜLE			
130.	ERESZTEVÉNY			
131.	ÉTFALVAZOLTÁN			
132.	FARKASVÁGÓ			
133.	FEKETEHALOM			
134.	FELSŐMOÉCS			
135.	FELSŐRÁKOS			
136.	FOTOSMARTONOS			
137.	FÖLDVÁR			
138.	FUNDATA			
139.	GIDÓFALVA			
140.	HÍDVÉG			
141.	HOLBÁK			
142.	HOMORÓD			
143.	HOMORÓDDARÓC			
144.	HÖLTÖVÉNY			
145.	ILLYEFALVA	1787-1973	0,65	SGYL
146.	JÁNOSFALVA			
147.	KACA			
148.	KÁLNOK			
149.	KERESZTÉNYFALVA			
150.	KERESZTVÁR			
151.	KILYÉN			
152.	KISBACON			
153.	KISPREDEÁL			
154.	KONKORDIA-TELEP			
155.	KÓHALOM	1900-1964	0,26	SGYL
156.	KÖKÖS			
157.	KÖPEC			
158.	KÖZÉPAJTA			
159.	LISZNYÓ			
160.	LISZNYÓPATAK			
161.	MAGURA			
162.	MAGYARHERMÁNY			
163.	MAKSA			
164.	MÁLNÁS			
165.	MÁLNÁSFÜRDŐ			
166.	MALOMDOMB			
167.	MIKLÓSVÁR			
168.	MIKÓÚJFALU	1815-1996	2,74	SGYL
169.	NAGYAJTA			

170.	NAGYBACON			
171.	NAGYMOHA			
172.	OLASZTELEK			
173.	OLTHÉVÍZ			
174.	OLTSZEM			
175.	ÓTOHÁN			
176.	PERSÁNY			
177.	PESTERA			
178.	PRÁZSMÁR			
179.	PÜRKEREC			
180.	RÉTY			
181.	SEPSIBODOK			
182.	SEPSIBÜKSZÁD	1830-1998	2,52	SGYL
183.	SEPSIKŐRÖSPATAK	/1568/ 1723-2004	3,23	SGYL
184.	SEPSISZENTGYÖRGY őrkői plébánia (IV.)			
185.	SEPSISZENTGYÖRGY Szt. Benedek plébánia (III.)			
186.	SEPSISZENTGYÖRGY Szt. Gellért plébánia (II.)			
187.	SEPSISZENTGYÖRGY Szt. József plébánia (I.)	1764-1989	6,41	SGYL
188.	SEPSISZENTKIRÁLY			
189.	SIMON			
190.	SIRNEA			
191.	SZÁRAZAJTA			
192.	SZÁSZHERMÁNY			
193.	SZÁSZVULKÁNY			
194.	SZENTIVÁNLABORFALVA	1778-1995	1,89	SGYL
195.	SZÉPMEZŐ			
196.	SZOHODOL			
197.	SZOTYOR			
198.	SZUNYOGSZÉK			
199.	TATRANG			
200.	TÖRCSVÁR			
201.	TÜRKÖS	1754-1986	1,56	SGYL
202.	UGRA			
203.	ÚJSINKA			
204.	ÚJTOHÁN			
205.	UZON			
206.	UZONKAFÜRDŐ			
207.	ÜRMÖS			

208.	VARGYAS			
209.	VIDOMBÁK			
210.	VLEDÉNY			
211.	VÖRÖSMART			
212.	ZAJZON			
213.	ZALÁN			
214.	ZALÁNPATAK			
215.	ZERNYEST			
221.	KÉZDI-ORBAI FŐESPERESSÉG			
222.	ALSÓCSERNÁTON			
223.	ALTORJA			
224.	BARÁTOS			
225.	BÉLAFALVA			
226.	BERECK			
227.	DÁLNOK			
228.	ESZTELNEK ferences			
229.	ESZTELNEK plébánia			
230.	FELSŐCSERNÁTON			
231.	FELTORJA			
232.	FUTÁSFALVA			
233.	GELENCE			
234.	HARALY			
235.	HATOLYKA			
236.	HILIB			
237.	IKAFALVA			
238.	IMECSFALVA			
239.	KÉZDIALBIS			
240.	KÉZDIALMÁS			
241.	KÉZDICSOMORTÁN			
242.	KÉZDIKÖVÁR			
243.	KÉZDIMÁRKOSFALVA			
244.	KÉZDIMARTONFALVA			
245.	KÉZDIMARTONOS			
246.	KÉZDIOROSZFALU			
247.	KÉZDISÁRFALVA			
248.	KÉZDISZÁRAZPATAK			
249.	KÉZDISZÁSZFALU			
250.	KÉZDISZENTKERESZT			
251.	KÉZDISZENTLÉLEK			
252.	KÉZDIVÁSÁRHELY Boldog Özséb			
253.	KÉZDIVÁSÁRHELY Kanta			

254.	KISBOROSNYÓ			
255.	KISHILIB			
256.	KISKÁSZON			
257.	KOMMANDÓ			
258.	KOVÁSZNA			
259.	KURTAPATAK			
260.	LEMHÉNY			
261.	NAGYBOROSNYÓ			
262.	NYÚJTÓD			
263.	OJTOZ			
264.	OZSDOLA			
265.	PAPOLC			
266.	PETŐFALVA			
267.	SZENTKATOLNA			
268.	SZÖRCSE			
269.	TAMÁSFALVA			
270.	ZABOLA			
271.	ZÁGON			
272.	ZÁGONBÁRKÁNY			
278.	KOLOZS-DOBOKAI FŐESPERESSÉG			
279.	BÁNFFYHUNYAD			
280.	BONCHIDA	1853-1982	0,46	SZGYL
281.	EGERES			
282.	GYALU			
283.	GYÖRGYFALVA			
284.	JEGENYE			
285.	KAJÁNTÓ	1781-1789	0,02	GYFL
286.	KATONA			
287.	KIDE	1777-1985	1,63	SZGYL
288.	KISBÁCS			
289.	KOLOZS			
290.	KOLOZSVÁR Szt. Mihály (belvárosi) plébánia			
291.	KOLOZSVÁR BULGÁRIA-TELEP			
292.	KOLOZSVÁR ferences			
293.	KOLOZSVÁR Irisz telepi helyi lelkészség			
294.	KOLOZSVÁR Kálvária-templom			
295.	KOLOZSVÁR kerekdombi helyi lelkészség			
296.	KOLOZSVÁR Mária Szíve helyi			

	lelkészség			
297.	KOLOZSVÁR Monostor	1627-1699	0,07	GYFL
298.	KOLOZSVÁR piarista templom			
299.	KOLOZSVÁR Szent Péter plébánia			
300.	MAGYARFENES			
301.	MAGYARKÖBLÖS			
302.	MAGYARSZARVASKEND	1755-1981	2,6	SZGYL
303.	MÓCS			
304.	NAGYSÁRMÁS			
305.	SZAMOSFALVA	1775-1865	0,06	GYFL
306.	SZÁSZFENES			
307.	VÁLASZÚT			
313.	BELSŐ-SZOLNOKI FŐESPERESSÉG	1885-2001	1,69	SZGYL
314.	ALSÓKAPNIK			
315.	APANAGYFALU	1852-1990	0,35	SZGYL
316.	BÁLVÁNYOSVÁRALJA			
317.	BESZTERCE	/1623/ 1699-2001	14,08	SZGYL
318.	BETHLEN	1885-1991	0,29	SZGYL
319.	CSICSÓKERESZTÚR	1733-1993	1,92	
320.	DÉS ferences plébánia	1781-1789	0,03	GYFL
321.	DÉSAKNA	1781-1820	0,03	GYFL
322.	DOMOKOS			
323.	ERZSÉBETBÁNYA	1772-1999	3,04	SZGYL
324.	FELŐR			
325.	FELSŐKAPNIK			
326.	KAPJONY			
327.	KAPNIKBÁNYA	1736-1991	1,66	SZGYL
328.	KOHÓVÖLGY	1861-1995	0,13	SZGYL
329.	LÚDVÉG			
330.	MAGYARLÁPOS	1820-1983	1,19	SZGYL
331.	MEZŐERKED	1781-1862	0,13	SZGYL
332.	NASZÓD	1764-1995	0,6	SZGYL
333.	OLÁHLÁPOS	1875-1935	0,13	SZGYL
334.	ÓRADNA	1805-1990	2,31	SZGYL
335.	RADNA-BORBEREK		0,04	SZGYL
336.	RADNALAJOSFALVA	1916-2002	1,15	SZGYL
337.	RETTEG	1885-1958	0,06	SZGYL
338.	SZAMOSÚJVÁR latin	/1583/ 1746-1994	2,24	SZGYL
339.	SZAMOSÚJVÁR örmény			

340.	SZÁSZMÁTÉ			
341.	SZÉK	/1717/ 1740-2001	2,95	SZGYL
342.	TEKE	1781-2001	0,74	
343.	TÓKÉS	1942-1943	0,12	SZGYL
344.	VICE	1897-1994	0,24	SZGYL
350.	TORDA-ARANYOSI FŐESPERESSÉG			
351.	ALSÓJÁRA			
352.	ARANYOSEGERBEGY			
353.	ARANYOSGYÉRES			
354.	BOGÁT			
355.	FELVINC			
356.	HARASZTOS	1781-1790	0,02	GYFL
357.	KISILLYE			
358.	KOPPÁND			
359.	KÖRTVÉLYFÁJA			
360.	MAGYARPÉTERLAKA	1826		MGYL
361.	MAROSBOGÁT	1901-1910		MGYL
362.	MAROSCESZTVE			
363.	MAROSLUDAS			
364.	MAROSÚJVÁR			
365.	MEZŐBODON			
366.	MEZŐSZAKÁLL			
367.	MEZŐSZENGYEL			
368.	MEZŐTÓHÁT			
369.	MEZŐZÁH			
370.	SINFALVA			
371.	SZÉKELYFÖLDVÁR			
372.	SZÉKELYKOCSÁRD			
373.	SZIND			
374.	TORDA ferences plébánia			
375.	TORDA plébánia	1776-1778	0,06	GYFL
376.	TORDATÚR			
382.	KÜLLŐI FŐESPERESSÉG	1854-1960	0,30	MGYL
383.	ABOSFALVA	1719-1993	0,63	MGYL
384.	ÁDÁMOS	1909	0,02	MGYL
385.	BALAVÁSÁRHELY			
386.	BONYHA			
387.	BORDOS			
388.	BÚZÁSBESENYŐ	1835-1996	0,63	MGYL

389.	CSÖB			
390.	DICSŐSZENTMÁRTON	1833-1990	2	MGYL
391.	EGRESTŐ	/1732/ 1753-1996	0,96	MGYL
392.	FÜLETELKE			
393.	GYULAKUTA			
394.	KELEMENTELKE	1930-1970	0,02	MGYL
395.	KERELŐSZENTPÁL	/1740/ 1741-1992		MGYL
396.	KISKEND			
397.	KÓRÓD			
398.	KUTYFALVA	1887-1925		MGYL
399.	KÜKÜLLŐVÁR	1903-1949	0,01	MGYL
400.	MAGYARZSÁKOD	/1784/ 1795-1990		MGYL
401.	MAROSCSAPÓ			
402.	MAROSUGRA	1870-2000		MGYL
403.	MIKEFALVA	1987	0,01	MGYL
404.	NAGYKEND			
405.	RADNÓT	1772-2005		MGYL
406.	SZÁSZNÁDAS			
407.	SZÉKELYSZÁLLÁS	1831-1976		MGYL
408.	SZÉKELYVÉCKE	/1729/ 1731-1990		MGYL
409.	SZENTDEMETER	1725-2000	1,27	MGYL
410.	SZÓKEFALVA	1800-1989	0,55	MGYL
411.	KÓRÓDSZENTMÁRTON	1898-1943	0,02	MGYL
412.	MAGYARHIDEGKÚT	1877-1964		MGYL
416.	MAROSI FŐESPERESSÉG			
417.	ABAFÁJA			
418.	ÁKOSFALVA	1925-1994	0,82	MGYL
419.	ALSÓBÖLKÉNY			
420.	BACKAMADARAS	1908-1973	0,12	MGYL
421.	BÁLINTFALVA			
422.	BÁTOS	1945-2000	0,67	MGYL
423.	BEDE	1898-1944	0,02	MGYL
424.	BÚZAHÁZA			
425.	CSEREFALVA			
426.	CSIBA			
427.	CSÍKFALVA			
428.	DEDRÁD			
429.	DEMÉNYHÁZA	0	0	MGYL

430.	DEMETERFALVA			
431.	DISZNAJÓ			
432.	DÓZSA GYÖRGY			
433.	EHED	1839-1999	0,25	MGYL
434.	ERDŐCSINÁD			
435.	FINTAHÁZA			
436.	FOLYFALVA			
437.	GERNYESZEG			
438.	GÖCS			
439.	GÖRGÉNYSZENTIMRE	/1730/ 1812-1987		MGYL
440.	GÖRGÉNYÜVEGCSÚR	/1778/ 1877-2004	0,50	MGYL
441.	HARASZTKERÉK			
442.	HAVAD			
443.	ISZLÓ			
444.	JEDD			
445.	JOBBÁGYFALVA	1859-1967	0,65	MGYL
446.	JOBBÁGYTELKE	1759-1999		MGYL
447.	KÁPOSZTÁSSZENTMIKLÓS			
448.	KARÁCSONYFALVA			
449.	KISADORJÁN			
450.	KISGÖRGÉNY			
451.	KORONKA			
452.	LŐRINCFAVA	1994	0,01	MGYL
453.	MAROSJÁRA	1869-1968	0,43	MGYL
454.	MAROSKERESZTÚR	1969-1988	0,04	MGYL
455.	MAROSSÁRPATAK			
456.	MAROSVÁSÁRHELY Keresztelő Szt. János plébánia (I.)		19,21	MGYL
457.	MAROSVÁSÁRHELY Szent Imre ferences plébánia (II.)			MGYL
458.	MAROSVÁSÁRHELY kövesdombi plébánia (III.)			
459.	MAROSVÁSÁRHELY Cserealja (tudori) plébánia (IV.)			
460.	MAROSVÁSÁRHELY Árpádházi Szt. Erzsébet plébánia (V.)			
461.	MAROSVÁSÁRHELY Remete Szt. Antal plébánia (VI.)			
462.	MAROSVÁSÁRHELY minorita templom (ellátja Marosvásárhely V.)			
463.	MAROSVÁSÁRHELY Hidegvölgy			

	(evangelizáció)			
464.	MAROSSZENTGYÖRGY	/1725/ 1729-1992	1,68	MGYL
465.	MAROSSZENTKIRÁLY			
466.	MEZŐBÁND	1914-1947		MGYL
467.	MEZŐBERGENYE			
468.	MEZŐSÁMSOND	1747-1989		MGYL
469.	MIKHÁZA	1886-1946	0,05	MGYL
470.	NAGYADORJÁN			
471.	NAGYERNYE	1730-2003	2,60	MGYL
472.	NAGYTEREMI			
473.	NÁZNÁNFALVA			
474.	NYÁRÁDANDRÁSFALVA			
475.	NYÁRÁDGÁLFALVA	1849-1991	0,05	MGYL
476.	NYÁRÁDKÖSZVÉNYES	1664-1983	0,72	MGYL
477.	NYÁRÁDMAGYARÓS			
478.	NYÁRÁDREMETE			MGYL
479.	NYÁRÁDSELYE			MGYL
480.	NYÁRÁDSZENTANNA	1873-1980		MGYL
481.	NYÁRÁDSZENTLÁSZLÓ			
482.	NYÁRÁDSZENTMÁRTON			
483.	NYÁRÁDSZEREDA	1908-2000		MGYL
484.	NYÁRÁDTÓ	/1786/ 1805-1991	0,90	MGYL
485.	NYÁRÁDVÁRMEZŐ			
486.	NYOMÁT			
487.	POKA			
488.	RIGMÁNY			
489.	SÁROMBERKE	1890-1984	0,06	MGYL
490.	SZÁSZRÉGEN			
491.	SZÉKELYBÓS			
492.	SZÉKELYBŐ	1765-1982		MGYL
493.	SZÉKELYHODOS	/1619/ 1740-1982	1,35	MGYL
494.	SZÉKELYKÁL	1752-2004	1,23	MGYL
495.	SZÉKELYSÁRD			
496.	SZÉKELYVAJA			
497.	SZÉKES			
498.	SZENTBENEDEK			
499.	SZENTGERICE			
500.	SZENTHÁROMSÁG	/1692/ 1738-1994	1,18	MGYL
501.	TÓFALVA			

502.	TOMPA			
503.	VADAD			
504.	VAJOLA	1982	0,01	MGYL
510.	ALCSÍK-KÁSZONI FŐESPERESSÉG			
511.	CSATÓSZEG			
512.	CSÍKMENASÁG			
513.	CSÍKMINDSZENT			
514.	CSÍKSZENTGYÖRGY			
515.	CSÍKSZENTIMRE			
516.	CSÍKSZENTKIRÁLY			
517.	CSÍKSZENTLÉLEK			
518.	CSÍKSZENTMÁRTON			
519.	CSÍKSZENTSIMON			
520.	CSÍKVEREBES			
521.	CSINÓD			
522.	EGERSZÉK			
523.	FELSŐSZENTGYÖRGY			
524.	KÁSZONJAKABFALVA			
525.	KÁSZONÚJFALU			
526.	KOTORMÁNY			
527.	KOZMÁS			
528.	LÁZÁRFALVA			
529.	MENASÁGÚJFALU			
530.	NAGYKÁSZON			
531.	SZENTIMREI BÜDÖS-FÜRDŐ			
532.	TUSNÁD			
533.	TUSNÁDFÜRDŐ			
534.	ÚJTUSNÁD			
535.	UZVÖLGYE			
541.	FELCSÍKI FŐESPERESSÉG			
542.	AJNÁD			
543.	ÁLDOMÁS			
544.	BALÁNBÁNYA			
545.	BÁLVÁNYOS			
546.	BÁNDPATAK			
547.	BARÁTOS			
548.	BORZSOVA			
549.	BÜKK			
550.	BÜKKHAVAS			
551.	CONTUMATIA			
552.	CSÍKCSICSÓ			

553.	CSÍKCSOMORTÁN			
554.	CSÍKDÁNFALVA			
555.	CSÍKDELNE			
556.	CSÍKMADARAS			
557.	CSÍKNAGYBOLDOGASSZONY			
558.	CSÍKPÁLFALVA			
559.	CSÍKRÁKOS			
560.	CSÍKSOMLYÓ kegytemplom			
561.	CSÍKSOMLYÓ plébánia			
562.	CSÍKSZENTDOMOKOS			
563.	CSÍKSZENTMIHÁLY			
564.	CSÍKSZENTMIKLÓS			
565.	CSÍKSZENTTAMÁS			
566.	CSÍKSZEREDA I.			
567.	CSÍKSZEREDA II.			
568.	CSÍKTAPLOCA			
569.	CSÍKVACSÁRCSI			
570.	FARKASPALLÓ			
571.	GYIMESBÜKK			
572.	GYIMESFELSŐLOK			
573.	GYIMESKÖZÉPLOK			
574.	HARANGLÁB			
575.	HARGITAFÜRDŐ			
576.	HIDEGSÉG			
577.	JÁVÁRDIHEGY			
578.	JÁVÁRDIPATAK			
579.	KOMJÁT			
580.	KOSTELEK			
581.	MADÉFALVA			
582.	MAGYARCSÜGÉS			
583.	SZÉPVÍZ latin			
584.	SZÉPVÍZ örmény			
585.	TARHAVAS			
586.	ZSÖGÖD			
592.	GYERGYÓI FŐESPERESSÉG	1896-2007	1,34	GYGYL
593.	ALSÓBORSZÉK			
594.	BÉLBOR			
595.	BORSZÉK	1842-2006	2,55	GYGYL
596.	BORZONT			
597.	CSUTAKFALVA			
599.	DITRÓ	1708-1995	12,28	GYGYL
601.	GALÓCÁS			

602.	GÖDEMESTERHÁZA	1927-1990	1,26	GYGYL
603.	GÜDÜC			
604.	GYERGYÓALFALU	1668-2001	7,03	GYGYL
605.	GYERGYÓBÉKÁS	1913-2008	0,38	GYGYL
606.	GYERGYÓCSOMAFALVA	1697-2000	6,81	GYGYL
607.	GYERGYÓDOMOKOS			
608.	GYERGYÓHODOS	1892-1920	0,07	GYGYL
609.	GYERGYÓHOLLÓ			
610.	GYERGYÓREMETE	1853	0,02	GYGYL
611.	GYERGYÓSZENTMIKLÓS latin	/1276/ 1689-2009	41,54	GYGYL
612.	GYERGYÓSZENTMIKLÓS örmény	1851	0,02	GYGYL
613.	GYERGYÓTÖLGYES	1811-1994	1,71	GYGYL
614.	GYERGYÓÚJFALU	1760-1990	4,39	GYGYL
615.	GYILKOSTÓ			
616.	HÁGÓTÓ			
617.	HÁROMKÚT	1962-2000	0,01	GYGYL
618.	HEVEDER			
619.	HOLLÓSARKA			
620.	KICSIBÜKK			
621.	KILYÉNFALVA	1738-1995	1,79	GYGYL
622.	MAROSFŐ	1954-1986	0,48	GYGYL
623.	MAROSHEVÍZ	1945-1997	1,6	GYGYL
624.	MAROSNYÍR			
625.	OROTVA			
626.	PALOTAILVA	1946-1967	0,04	GYGYL
627.	RATOSNYA	1946-1962	0,03	GYGYL
628.	SZÁRHEGY ferences plébánia			
629.	SZÁRHEGY plébánia	1637-		GYGYL
630.	SZÁSZFALU			
631.	SZÉKPATAKA			
632.	TEKERŐPATAK	1801-2005	2,9	GYGYL
633.	VASLÁB	1943-1996	0,36	GYGYL
639.	SZÉKELYUDVARHELYI FŐESPERESSÉG			
640.	ALSÓSÓFALVA			
641.	ÁRVÁTFALVA			
642.	ATYHA			SZUGYL
643.	BÉTA			
644.	BIKAFALVA			
645.	BOGÁRFALVA			
646.	BÖGÖZ			

647.	BÖZÖD			SZUGYL
648.	ERDŐSZENTGYÖRGY			SZUGYL
649.	ETÉD			SZUGYL
650.	FARCÁD			
651.	FARKASLAKA			SZUGYL
652.	FELSŐBOLDOGFALVA			
653.	FENYÉD			SZUGYL
654.	FENYŐKÚT			
655.	HÁRMASFALU			
656.	HOMORÓDALMÁS			
657.	HOMORÓDFÜRDŐ			
658.	HOMORÓDKARÁCSONYFALVA			SZUGYL
659.	HOMORÓDREMETE			SZUGYL
660.	HOMORÓDSZENTMÁRTON			
661.	HOMORÓDSZENTPÁL			
662.	ILYÉSMEZŐ			
663.	IVÓ			
664.	KADICSFALVA			SZUGYL
665.	KÁNYÁD			
666.	KÁPOLNÁSFALU			SZUGYL
667.	KIBÉD			
668.	KOROND			SZUGYL
669.	KÖRISPATAK			
670.	KÜKÜLLŐKEMÉNYFALVA			SZUGYL
671.	LIBÁN			
672.	LÖVÉTE			SZUGYL
673.	LÖVÉTEBÁNYA			
674.	MAKFALVA			
675.	MÁRÉFALVA			SZUGYL
676.	MIKLÓSFALVA			
677.	NAGYGALAMBFALVA			
678.	NYIKÓMALOMFALVA			SZUGYL
679.	OROSZHEGY			SZUGYL
680.	PÁLPATAKA			SZUGYL
681.	PARAJD			SZUGYL
682.	PATAKFALVA			
683.	SIKASZÓ			
684.	SOMOSD			
685.	SÓVÁRAD			
686.	SZAKADÁT			
687.	SZÉKELYBETHLENFALVA			SZUGYL
688.	SZÉKELYFANCSAL			

689.	SZÉKELYKERESZTÚR			SZUGYL
690.	SZÉKELYLENGYELFALVA			SZUGYL
691.	SZÉKELYPÁLFALVA			SZUGYL
692.	SZÉKELYSZENTKIRÁLY			SZUGYL
693.	SZÉKELYSZENTLÉLEK			SZUGYL
694.	SZÉKELYSZENTTAMÁS			SZUGYL
695.	SZÉKELYUDVARHELY ferences			SZUGYL
696.	SZÉKELYUDVARHELY I.			SZUGYL
697.	SZÉKELYUDVARHELY II.			
698.	SZÉKELYVARSÁG			SZUGYL
699.	SZÉKELYZSOMBOR			
700.	SZENCSÉD			
701.	SZENTEGYHÁZASFALU			SZUGYL
702.	SZENTKERESZTBÁNYA			SZUGYL
703.	SZOMBATFALVA			
704.	SZOVÁTA	1782-1790	0,02	GYFL
705.	SZOVÁTAFÜRDŐ			
706.	TIBÓD			
707.	TYUKASHEGY			
708.	ÚJSZÉKELY			
709.	ÜKNYED			
710.	ÜLKE			
711.	VÁGÁS			SZUGYL
712.	ZETELAKA			SZUGYL
713.	ZETEVÁRALJA			

A FŐSPERESSÉGI ÉS PLÉBÁNIAI IRATOK BEGYŰJTÉSE ÉS RENDEZÉSE

A Gyulafehérvári Főegyházmegye plébániáinak levéltáiról, annak állagairól, sorozatairól nem készült átfogó központi nyilvántartás. Az 1781. évtől, különböző időközönként megjelenő egyházmegyei sematizmusok (egyházi intézmények, főesperességek, plébániák, rendházak és az egyházi személyzet névtára) néhány kiadása (1882, 1903, 1913) a plébánia adatainak rövid ismertetése mellett az adott plébánia anyakönyveinek kezdő évét is említi. Ez abban segít minket, hogy a korábbi anyakönyvek létezését a helyszínen felkutassuk, amennyiben ezek a források nem kerültek az állami levéltár megyei osztályaihoz az 1950-es években. Az anyakönyvek kezdő éve a plébánia alapításával vagy újralapításával megegyező, esetleg az alapítást követő év. A sematizmusok mellett néhány monográfiai jellegű munkában is megemlítsre kerülnek a plébánia könyvtárát, levéltárát illető adatok, mint pl. Buday János (volt hunyadi főesperes és petrozsényi plébános) monográfiája a hunyadi főesperesi kerületről⁶⁰, vagy részletesebben a Kovács Gyárfásé (volt topánfalvi lelkészé) a bányavidéki (Alba Montanus) főesperesi kerület plébániáiról.⁶¹ Ugyanitt megemlíti Endes Miklós nevét is, aki a csíki megyéről összeállított történeti monográfiájában⁶², az egyházi élettel foglalkozó fejezetben szintén említést tesz a katolikus plébániák anyakönyveinek kezdő évéről. Ezeket az adatokat, az előzőekben felsorolt szerzőkhöz hasonlóan, az egyházmegyei sematizmusokból vette át. A katolikus egyházi levéltári források kiadásának területén említést érdemel Veszely Károly egyháztörténész neve, aki több – sajnos mára elpusztult – plébániai levéltári anyagot publikált⁶³ a székelyföldi egyházi iratgyűjteményekből (Gyergyószentmiklós, Csíkszentmiklós, Oroszhegy, Székelyszentkirály, Udvarhely, Kézdiszentlélek stb.).

Egy másik központosított levéltári forrása a plébániai irategyűjtéseknek a rendszeresen végzett egyházlátogatások jegyzőkönyvei, az úgy-nevezett visitatio canonica-k avagy erdélyiesen canonica visitatio. Ezekben a vizitációs jegyzőkönyvekben említést tesznek az egyes plébániák könyvanyagáról, és ezek közé sorolják be a leggyakoribb esetben az anyakönyveket is vagy más kötetformájú iratanyagokat is. A helyszíni szemlék és ezzel párhuzamosan a rendszeresített begyűjtések alkalmával figyelmesen át kell nézni a könyvtári állományt is az esetleges kötetes formátumú levéltári anyag felkutatása végett. Ilyenek lehetnek: anyakönyvek, egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek, historia domusok, különböző protokollumok, számadáskönyvek stb.

⁶⁰ Buday János: *A hunyadi főesperesség rövid története*. Budapest.. 1912. 1-75..

⁶¹ Kovács Gyárfás: *A bányavidéki róm. kath. esperesi kerület plébániáinak története*. Szamosújvár. 1895. 1-272.

⁶² Endes Miklós: *Csik-, Gyergyó-, Kászón-szék (Csík megye) földjének és népének története 1918-ig*. Budapest. 1938.

⁶³ Veszely Károly: *Erdélyi egyháztörténelmi adatok*. I. Kolozsvár. 1860.

A PLÉBÁNIAI IRATEGYÜTTESEK RENDEZÉSE

Az egyházközségi levéltárak összegyűjtését az iratok rendezése követte. A legelfogadhatóbb rendezési elvek megfogalmazódásáig néhány anyaországi katolikus plébániai archívum példáját is figyelembe vettünk.

A Gyulafehérvári Főegyházmegyéhez a legközelebb a kalocsai érsekség mintája állt, mivel 1930-ig a gyulafehérvári püspökség a kalocsai érsekség suffraganeusa volt.⁶⁴ A kalocsai érseki levéltárban, a plébániai iratok állagának sorozatai három korszakra tagolódnak: feudális kori (18. sz.-1866), polgári kori (1867-1945) és 1945 utáni iratokra.⁶⁵ A plébániákra vonatkozó iratok alkotják a Kalocsai Érseki Hivatal fondjának legnagyobb állagát 203 ifm-el. Az említett három korszaktagolódást nemcsak a politikai korszakok, hanem az iratok mérete, az alkalmazott levéltári egységek, valamint az egyes korok iratainak mennyiségének és jellegének változása is befolyásolta. Az 1867-es időhatárt a nyelvi váltás is indokolta (latinról fokozatosan magyarra váltanak a plébániai iratok).⁶⁶

A németországi római katolikus érsekségek (számbelileg 7), püspökségek (számbelileg 20) központi levéltárai jóval előttünk járnak a plébániai iktatás és később levéltáraik rendezésének szabályozásában, előre meghatározott irattári tervszerint rendezik őket a központba való begyűjtést követően.⁶⁷ De ennek lassan évszázados hagyománya van, amelyet több publikált, egyházközségi levéltárakra vonatkozó szakkönyv is alátámaszt.⁶⁸

Magyarországon 2000-ben jelent meg egy korszerű szakmai elveken alapuló, füzetszerű útmutató a plébániai levéltárak korszerű kezelésére és őrzésére vonatkozóan.⁶⁹ Ez a kis összeállítás szintetikusán ismerteti az egyházközségek egyes irattípusait, és a legmegfelelőbb tároláshoz szükséges mikroklimatikus viszonyok értékeit.

Összegzésképpen tehát a kalocsai rendezési minta nem volt alkalmas az érvényesítésre a Gyulafehérvári Főegyházmegye plébániai iratainak rendszerezése esetében, ugyanis a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár minden egyes

⁶⁴ Jakubinyi György: *Romániai katolikus, erdélyi protestáns és izraelita vallási archontológia*. Gyulafehérvár. 2004.

⁶⁵ Lakatos Adél-Lakatos Andor-Szabó Attila: *A Kalocsai Érseki Levéltár. Levéltárismerető*. Kalocsa. 2002. 122-125.

⁶⁶ Lakatos Adél-Lakatos Andor-Szabó Attila: *id. mű.* 122.

⁶⁷ Jó példa erre az *Aktenplan für die Registratur und Archiv der Seelsorgestellen im Bistum Regensburg*. Regensburg. 2002. (Ezúton is köszönöm dr. Franz von Klimstein regensburgi kollégának a szíves közlést.)

⁶⁸ Böhm, K.: *Anleitung zur Ordnung von Pfarrarchiven*. Brixen. 1912; Wonisch, Othmar: *Das Pfarrarchiv und seine Ordnung*. Graz. 1919; Oberseider, H.: *Anleitung für die Ordnung der Pfarrarchive in der Diözese Regensburg*. Regensburg. 1927; Schnyder, W.: *Das Pfarr-Archiv*. Luzern. 1933; *Richtlinien und Anweisungen zum Ordnen und Führen der Pfarr- und Dekanatspreposituren bzw. Archive der Diözese Fulda*. Fulda. 1938; Weber, J.: *Anleitung zum Ordnen der Pfarrarchive*. Hirschenhausen. 1939. (Vanyó Tihamér: *id. mű* utalásából.)

⁶⁹ *Útmutató az egyházközségi levéltárak értékeinek védelméhez*. A Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesületének kiadványai 1. Budapest 2000.

plébániai- vagy főesperesi hivatalt külön fondként kezel, és nem állagként. A benne kialakított állagok tiszteletben tartják a fondképző (főesperesség illetve plébánia) eredeti elképzelésének rendjét, a provenienciát. Ilyenképpen, amint azt már említettük, az erdélyi egyházmegye plébániai iratai rendezésének elméleti alapját a proveniencia elve határozta meg. A rendezésnél az iratok eredeti rendszerének visszaállítására törekedtünk, és csak másodlagosan folyamodtunk a pertinencia elvéhez, tematikus rend kialakításához, és csakis ott, ahol a szükség diktálta.⁷⁰

A rendezés folyamata során először az anyakönyveket különítettük el, abból alakult ki egy sorozat. Utána a plébániai iktatott iratok következtek, amelyekből sok esetben szépen elkülönültek a házassági iratok, majd a gazdasági, esetleg iskolai és a vegyes iratok állaga. A köteteknek, amelyek a hitbuzgalmi egyesületi és az egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyveken kívül historia domusokat és protokollumokat is tartalmaznak - egy külön sorozatot szenteltünk. Tudatában vagyunk annak, hogy ez csupán egy formailag megkülönböztető állagnév, de az állományvédelmi követelményeknek eleget téve a köteteket is dobozokba osztottuk, és így a tematikus jelzővel is ellátott elnevezés, megkönnyítette feladatunkat. Minden levéltári doboz felirata tételenként jelzi a benne lévő köteteket.

Az egyházközségi archívumok rendezése szakaszokban történt, az irategyüttesek beszállításának és esetleges fertőtlenítésének sorrendjében.

A plébániai levéltárak anyaga részben ügyviteli célú segédletek – iktatókönyvek – által, részben egyenkénti átnézéssel kutatható. Az iktatás a plébániai hivatalokban azonos módon történt, mégpedig sorszámosan. A hosszabb ideig tartó ügyek esetében általában az alapíktatószámhoz csatolták az időben utána következő ügyiratdarabokat.

AZ IRATOK BEGYŰJTÉSI IDŐHATÁRA

Az iratok összegyűjtése és központba szállítása a gyakorlatban a kezdetektől, a plébánia alapítási évétől – amennyiben esedékes, 1990. évvel bezárólag történt, de van eset, hogy 2006-ban keletkezett irat is belekerült az állagba. Általában a plébános javasolhatja, ha ezekre nincs szüksége a folyamatos ügyintézés folyamán. A plébánián maradt és marad minden olyan irattári anyag, amelyre a kurrens ügyvitelben, a mindennapi ügyfélszolgálatban szükség van: például az aktuális iktatókönyvek, a bejegyzés alatt álló anyakönyvek (20. századiak) és a folyamatosan vezetett historia domus valamint egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv.

A BEGYŰJTÖTT IRATOK LELŐHELYEI

⁷⁰ A római katolikus plébániai iratanyag tagolódásához, iratfajtáihoz és irattípusaihoz lásd Bernád Rita: *Plébániai levéltárak, egyházközségi archívumok* in *Keresztény Szó*, 12. sz. Kolozsvár 2005.

Az egyházközségi iratok őrzési, tárolási helyei a szokványos sekrestyén, irodai faszekrényen kívül a legkülönbözőbb helyeken történtek. A helyi lelkész hiányában működő szórványplébániák meglehetősen gondtalan állapotban vannak, ezért iratanyagaikat is többet szenvedtek, melyeket a lehető legváltozatosabb helyekről gyűjtöttünk és gyűjtünk össze. A leggyakoribb őrzési hely általában a sekrestye, a kórus vagy a harangtorony és az irodák különböző levéltári szekrényei, de előfordult már kanapéalj (Zalatna anyakönyvei és protokolluma), esetleg ágyneműtartó (Tövis) sőt kamra és padlástér (Szék, Zalatna), akár garázs (Csernakeresztúr, Sepsikőröspatak, Kilyénfalva) is. A székelységi, tömbkatolikus vidékek esetében is sok helyen találkoztunk a szórványvidékekre jellemző állapotokkal, de nagyon sok dicséretes kivétel is létezik, ahol gondosan rendbetett, évsorrendbe helyezett archívumot hoztak létre a helyi plébánosok (Gyergyóalfalu, Gyergyóújfalu), néhol külső segítséget is igénybe véve.

A BEGYŰJTÖTT IRATOK ÁLLAPOTA

A levéltári anyag konzerválási állapota többnyire a tárolási körülményektől függ: a hűvös, száraz helyen, még ha gondtalan körülmények között is tárolt, de nedvességtől, kártékony rágcsálóktól védett iratanyagok állapota a legtöbb esetben elfogadható, megfelelő volt. Problémát a beázott helyiségekben őrzött irategyüttesek mutattak, melyeken gombásodási foltok mutatkoztak. Ezeket a rendezés előtt papírrestaurátori laboratóriumban fertőtlenítettük (Gyulafehérvár, Magyarigen) és néhányat (Brassó) sürgős lenne fertőtleníteni, amint a szükséges anyagi forrást elő tudjuk teremteni.

Az értékesebb köteteket, különösen a megmaradt 18. századi anyakönyveket 2004-2008 között restauráltattuk a gyulafehérvári papírrestaurátori laboratóriumban: Csicsókeresztúr, Kolozsmonostor, Tövis, Nagyág, Nagyhalmág, Torockószentgyörgy, Aranyosbánya, Hosszúaszó, Ósebeshely, Topánfalva és Alvinc plébániák matrikuláit. Ide sorolhatók a széki 18. századi okmányok és az 1849-ben megkezdett historia domus, a tekei plébánia két kötetes historia domusa (1781-1939), a mezőerkedi protokollum (1729-1825) és a kapnikbányai historia domus (1803-1823), amelyeket most restauráltak nemrég. A restaurálást és az említett fertőtlenítést a NKÖM pályázatai tették lehetővé.

A GYULAFEHÉRVÁRI FŐEGYHÁZMEGYE FŐESPERESSÉGI ÉS PLÉBÁNIAI IRATAINAK FONDTÖRTÉNETI BEVEZETŐJE ÉS RAKTÁRI JEGYZÉKE I.

Az alábbi jegyzék, amely a könyv törzsrészét képezi, a plébániai levéltárak táblázatában is megjelölt fondszámok sorrendjében követi egyenként a főesperesi iratokat és a plébániai levéltárakat. Őrzési helyüket szintén ez a táblázat tünteti fel az adott gyűjtőlevéltár rövidített változatával.

1.

GYULAFEHÉRVÁRI (HEGYALJAI és BÁNYAVIDÉKI) FŐESPERESSÉG IRATAI

1850-2005

7,55 ifm

A gyulafehérvári főesperesi kerület az erdélyi egyházmegye első főesperesi kerülete, melynek alapítása a püspökség alapítását követte. Az 1332-1337 között összeállított pápai tizedjegyzékben a megemlített tizenhárom főesperesség között elsőként szerepel. A fejedelemség idején, a püspökség szünetelésével (1556-1715) ez a főesperesség is megszűnik. A katolikus restauráció korszakában visszaállítják, és 1766-ban a következő plébániák alkották: Abrudbánya, Gyulafehérvár, Alvinc, Borbánd, Csertés-Hondol, Nagyenyed, Szerdahely, Nagyág, Szászsebes, Szászváros, Királybánya(toplica), Tövis, Verespatak, Vízakna és Zalatna.⁷¹ Az 1846-os sematizmusban 20 plébániával jegyzik fel: Abrudbánya, Gyulafehérvár, Alvinc, Boica, Borbánd, Csertés-Hondol, Drassó, Kőrösbánya, Magyarigen, Nagyág, Nagyenyed, Nagyhalmágy, Aranyosbánya (Offenbánya), Marosportus, Szászsebes, Topánfalva, Tövis, Tűr, Verespatak és Zalatna.⁷² Az 1848-1849 évi szabadságharcot követően, Kovács Miklós püspök 1850-ben szétválassa a gyulafehérvári főesperesi kerületet két kerületre: hegyaljaira (Alba Campestris) és bányavidékire (Alba Montanus).⁷³ Száz év elteltével, 1950-ben ismét összevonták őket egy főesperességbe gyulafehérvári név alatt.

A hegyaljai főesperesség 1850-1958 közötti levéltári anyagát a gyulafehérvári székesegyház déli tornyának földszinti helyiségében őrizték, és a nedvesség miatt károsodás érte. Az érseki levéltár raktárainak kiképzésével ez az irategyüttes is a palota épületébe került. Kezdetben elkülönítve a többtől, a hegyaljai főesperesi kerület iktatott iratait a szükséges fertőtlenítés elvégzése után, 2001. júliusában rendezték. Az iktatott iratok 1960-as évek utáni része és a gazdasági állag

⁷¹ Buday János: *id. mű.* 39.

⁷² *Schematismus venerabilis cleri dioecesis Transilvaniensis ad annum bissextilem a Christo nato MDCCCXLIV.* Kolozsvár. 1846. 13-20.

⁷³ *Schematismus venerabilis cleri dioecesis Transilvaniensis.* Kolozsvár. 1854.

nemrégiben került elhelyezésre az érseki levéltárba Ft. Gál Alajos volt gyulafehérvári főesperes-plébános halálát követően, 2008 tavaszán.

Iktatókönyvei közül egy maradt fenn, amellyel az 1956-1974 közötti időszak könnyebben hozzáférhető, az iratanyag többi részének kutatása egyenkénti átnézéssel végezhető.

1/a. Hegyaljai (gyulafehérvári) főesperesség ügyviteli iratai

1850-1999

32 doboz = 3,94 ifm

1. doboz. 1850-1904, 1857-1894, 1858-1907, 1859
2. doboz. 1875-1884, 1890-1894
3. doboz. 1896-1906, 1900
4. doboz. 1901-1903, 1904-1923
5. doboz. 1905-1908
6. doboz. 1909-1911
7. doboz. 1912-1914
8. doboz. 1914-1917
9. doboz. 1916-1922, 1918-1935
10. doboz. 1922-1924, 1922-1938
11. doboz. 1925, 1926, 1926-1931
12. doboz. 1927-1930
13. doboz. 1930-1935, 1931-1933
14. doboz. 1932-1936
15. doboz. 1935-1940
16. doboz. 1941-1943
17. doboz. 1943-1946, 1944-1947
18. doboz. 1948-1951
19. doboz. 1952-1958
20. doboz. 1959-1960
21. doboz. 1961-1963
22. doboz. 1964-1965
23. doboz. 1966-1967
24. doboz. 1968-1969
25. doboz. 1970-1971
26. doboz. 1972-1973
27. doboz. 1974-1976
28. doboz. 1977-1984
29. doboz. 1984-1991
30. doboz. 1992-1998
31. doboz. 1999.

Segédletek

32. doboz. Iktatókönyv 1956-1974.

1/b. Főesperességi gazdasági iratok

1950-2005

30 doboz = 3,61 ifm

1. doboz. Pénztárnaplók 1950-1970.
2. doboz.
 - a. fizetési jegyzékek 1956-1957
 - b. államsegélyügyek 1956-1958
3. doboz. Államsegélyügyek 1959-1961
4. doboz. Plébániák gazdasági kimutatásai (vagyonleltárai) 1960-1964
5. doboz.
 - kimutatások, statisztikák 1955-1973
 - közlemények 1962-1974
 - állások elismerése 1969-1971
 - kinevezések 1968-1969
 - nyugdíjazással kapcsolatos iratok 1967, 1971-1979
 - főesperességi költségvetések 1961-1976
6. doboz. Papi fizetési jegyzékek 1962-1966
7. doboz. Papi fizetési jegyzékek 1967-1977
8. doboz. Járuléknaplók 1975-1980, 1979-1986, 1971-1978
9. doboz. Nyugták, fizetési utalványok 1977-1979
10. doboz. Fizetési jegyzékek 1978-1988
11. doboz.
 - pénztárnaplók 1977-1986
 - osztályozónaplók 1982-1988
12. doboz. Kiadások 1979-1989
13. doboz.
 - fizetés utáni járulékok jegyzékei 1973-1990
 - járulékok a nyugdíjpénztár javára 1980
14. doboz.
 - pénztárnaplók 1989-1996
 - osztályozónaplók 1991-1992
 - fizetés utáni járulékok jegyzéke 1991-1993
15. doboz. Nyugták 1977-1978
16. doboz. Nyugták 1979-1981
17. doboz. Nyugták 1980-1989
18. doboz. Nyugták 1980-1989
19. doboz. Nyugták 1980-1989
20. doboz. Nyugták 1980-1989
21. doboz. Nyugták, számlák, banki kivonatok 1990-1996

22. doboz. Nyugták, számlák, banki kivonatok 1990-1996
23. doboz.
 - államsegély 1992-1996
 - fizetési jegyzékek 1989-1991
 - banki nyilvántartások 1993-1996
 - pénzügyi kimutatások 1991, 1993
24. doboz. Gazdasági iratok 1997-1999
25. doboz. Gazdasági iratok 1999-2000
26. doboz. Gazdasági iratok 2000-2002
27. doboz. Gazdasági iratok 2002-2003
28. doboz. Gazdasági iratok 2004
29. doboz. Gazdasági iratok 2004-2005
30. doboz. Gazdasági iratok 2006, fizetési ívek 1991-2005.

2.

ABRUDBÁNYAI PLÉBÁNIA IRATAI

1784-1995

3,46 ifm

Abrudbánya már a rómaiak korában virágzó bányatelep volt. Középkori német telepesei a tatárjárás előtt kaptak privilégiumot I. Bélától. Ebből a korból már Szent Miklós tiszteletére épült templomuk ismeretes. A hitújítók lefoglalták a katolikus templomot, a hívek kitértek régi hitükből. A katolikus restauráció kezdetén, 1717-ben jezsuita atyák próbálkoznak újbóli katolizálással, tíz családot visszanyervén az apostoli felekezetbe. Első plébánosát 1740-ben nevezték ki. A katolikusok 1765-ben kapták vissza templomukat az unitáriusoktól. A paplakot 1797-ben építették.⁷⁴ Jelenleg Gyulafehérvárról látják el.

A bányavidéki főesperesi kerület koronagyűlési jegyzőkönyvét (1892-1930) azért tartottuk meg ebben a fondban, mivel az abrudbányai plébános volt ebben az időszakban a kerület főesperese.

Az iratokat két részben szállítottuk be: 2002. szeptemberében és 2004. augusztusában. Mennyisége mintegy 2 ifm terjedelmű levéltári anyagot tesz ki. Az iratanyag állapota nagyon jó, eddigi őrzése a plébániaépület faszekrényeiben történt.

2/a. Anyakönyvek

1847-1988

2 doboz = 0,26 ifm

⁷⁴ Kovács Gyárfás: *id. mű.* Szamosújvár. 1895. 161-194; *A gyulafehérvári főgyűházmegye történelmi szemelvénye a 2000. jubileumi és milleniumi évben.* (A továbbiakban: *Szemelvény*). Gyulafehérvár. 2000. 65-66.

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési anyakönyv /1847/1849-1857; házassági anyakönyv 1850-1857, 1950-1963; megtértek anyakönyve 1851-1937; kitértek anyakönyve 1869-1945.
 - b. kötet. Halotti anyakönyv 1850-1857, püspöki rendeletek protokolluma 1851-1900.
2. doboz.
 - a. kötet. Bérmlási anyakönyv 1897-1944.
 - b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1902-1966 névmutatóval.
 - c. kötet. Halotti anyakönyv 1919-1987.
 - d. kötet. Keresztelési anyakönyv 1965-1988; házassági anyakönyv 1964-1988.

2/b. Plébániai iratok

1784-1988

8 doboz = 1 ifm

1. doboz. 1784, 1851-1880.
2. doboz. 1881-1900.
3. doboz. 1901-1920.
4. doboz. 1921-1940.
5. doboz. 1941-1959.
6. doboz. 1960-1969.
7. doboz. 1972, 1974-1978, 1985-1988.

Segédletek

1899-1978

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1899-1912, 1932 (31. iktatószámától)-1943 (24. iktatószámig).
 - b. kötet. 1913-1932 (30. iktatószámig).
 - c. kötet. 1943 (25. iktatószámától)-1978.

2/c. Gazdasági iratok

1860-1995

13 doboz = 1,59 ifm

1. doboz.
 - ingatlanügyi iratok, lakbérszerződések 1860-1955, 1963-1978
 - plébánia telekkönyvi iratai 1902-1934
 - templom és berendezésével kapcsolatos iratok 1913

- jövedelem-kimutatás 1909-1910
 - jövedelembevallással kapcsolatos iratok 1923-1940
 - templomtorony felújításával kapcsolatos iratok 1967
2. doboz.
- kimutatás perselypénzről és harangoztatási díjakról 20. sz. második fele
 - postakönyv 1930-1957
 - egyházi számadások 1885-1909
 - kérvények jegyzéke 1902-20. sz. eleje
 - befizetett összegekről kimutatás 1932-1941
 - pénztárlaplók 1909-1931, 1943-1949
3. doboz. Leltárak 1892-1968.
4. doboz.
- pénztárlaplók 1931-1995
 - vagyonskimutatás 1906-1949
5. doboz.
- adóügyi iratok 1927-1965
 - vagyonátadási-átvételi jegyzőkönyv 1928-1945
 - egyházadó-jegyzékek 1928-1955
 - fizetési jegyzékek 1935-1942
 - miseintenciók jegyzék 1938-1944
 - perselypénz nyilvántartása 1944-1955
 - anyagi veszteségek jegyzéke 1946-1947
6. doboz. Számadások, költségvetések 1935-1990.
7. doboz. Kozma Kata féle ház iratai:
- (Fábián) Kozma Kata hagyatéki iratai 1938-1942
 - a ház nyugtái 1938-1944
 - pénztárlaplók 1938-1946
 - a ház eladási iratai 1965-1966
8. doboz. Nyugták, számlák, pénztári okmányok 1915-1959.
9. doboz. Nyugták, számlák, pénztári okmányok 1960-1969.
10. doboz. Pénztári okmányok 1962-1966.
11. doboz. Pénztári okmányok 1967-1969.
12. doboz. Pénztári okmányok 1970-1975.
13. doboz. Pénztári okmányok 1976-1978. Nyugták, számlák 1971-1979.

2/d. Vegyes iratok

1829-1977

3 doboz = 0,37 ifm

1. doboz.
- templom és egyházi épületek tervrajza – 20. sz. közepe

- vegyes fényképek – 20. század eleje
 - népmozgalmi kimutatások 1829-1895
 - visitatio canonica 1830
 - léleknyilvántartási lapok 1843-1932
 - iskolai iratok (töredék) 1893-1933
 - családnilyvántartások 1901-1940
 - Mária Kongregációba való felvétel szertartása – 20. sz. eleje
 - Körlevelek 1911-1946, 1975-1977
2. doboz.
- házassági iratok 1912-1954
 - ájtatos alapítványi iratok 1915-1955
 - gyónók és áldozók nyilvántartása 1922-1929
 - Oltáregyesülettel kapcsolatos iratok 1925-1933
 - relatiók és vele kapcsolatos iratok 1926-1951
 - Varga János (1890-1937)⁷⁵ verespataki plébános személyi iratai 1929-1934
 - iskolákhoz átiratok római katolikus növendékek istentiszteletre való engedéséért 1929-1943
3. doboz.
- egyháztanácsgyűlési beszédek és óévesti templomi beszámolók 1930-1953
 - hittan-tanterv 1931
 - áttérésekkel kapcsolatos iratok 1933-1944
 - anyakönyvi ügyiratok 1936-1963, statisztika 1829-1895
 - bérmlásokkal kapcsolatos iratok 1936
 - Zecha Mária és Obwegger József házassági pere 1942-1943
 - gyónók és áldozók jegyzéke 1950-1955
 - nagyheti szertartás 1957
 - direktóriumok 1961
 - templomra vonatkozó iratok 1963
 - karácsonyi köszöntők 1967-1977

2/e. Tematikusan rendezett kötetek

1857-1962

⁷⁵ Varga János: szül. Ploiesten, 1890. jan. 15. A gimnáziumot Fogarason és Gyulafehérváron, teológiai tanulmányait Bécsben végezte. 1912-ben szentelték pappá. Szolgálati helyei: Szászrégen, Nagyszeben, Gyulafehérváron püspöki káplán és levéltáros (1916-1919), Kolozsváron gimnáziumi tanár, Verespatak, Alsókapnik. Kolozsváron hunyt el 1937. jún. 9-én. (Ferenczi Sándor: *A gyulafehérvári (erdélyi) egyházmegye papi névtára*. Budapest-Kolozsvár. 2009. 438.)

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Historia domus 1857-1944.
- b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1899-1945; püspöki rendeletek protokolluma 1900-1913.
- c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1946-1962.
- d. kötet. Bányavidéki főesperesi kerület koronagyűlési jegyzőkönyve 1892-1930.
- e. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1930-1938.

2/f. Székely János (1887-1957)⁷⁶ személyi hagyatéka

1911-1957

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. Székely János plébános hagyatéki ügye 1957
- b. prédikációi, beszédei 1911-1944
- c. adóbevallási iratai 1941-1942

3.

ALVINCI PLÉBÁNIA IRATAI

1698-1987

0,91 ifm

Alvincet a 11. és 12. században német telepesek lakták. Ebből a korból származik első temploma, amelyet a 14. században újjátartak fel. A reformációkor a reformátusok kezére került.⁷⁷ A katolikus hitélet csak 1725-ben indult újra. 1691-ben bolgár ferencesek és hívek menekültek Alvincre a török elől, kiknek sorait a Bethlen Gábor által betelepített, később – Mária Terézia idejében, 1766-1767-ben – katolikus hitre térített habánok gyarapították. A bulgarita ferencesek kolostorának és templomának építése 1729-re fejeződött be. A bulgarita szerzetesek munkáját Alvincen 1852-től a kapisztránusok, majd 1900-tól pedig a stefániták folytatták. A múlt század közepétől a plébánia adminisztrálását világi papok végzik.⁷⁸

Az 1990-es évek elején a plébánián felújításokat végeztek és az iratokat Gyulafehérvárra szállították, ahol a székesegyház tornyában helyezték el. 1994-ben a kántoriskola diákjai átvitték az iratokat a székesegyház csonkatornyából a Jerikó

⁷⁶ Székely János: szül. Gyergyóalfaluban, 1887. okt. 23. A gimnáziumot Csíksomlyón, teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1910-ben szentelték pappá. Szolgálati helyei: Magyarbánhegyes, Torja, Gyulafehérvár, Székelyudvarhely, Ötvös, Alsójárá, 1928-tól Abrudbányán lelképásztor. Szintén Abrudbányán hunyt el 1957. júl. 30-án. (Ferenczi Sándor: *id. mű.* 413.)

⁷⁷ Léstyán Ferenc: *Megszentelt kövek. A középkori erdélyi püspökség templomai.* II. Kolozsvár. 1996. 86-88.

⁷⁸ *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 1882. 16-18; György József: *id. mű.* Kolozsvár. 1930. 386; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 56.

egyházi épület emeletére, ahonnan később a teológia könyvtári raktárába került. Innen 2004. február 3-án szállítottuk át az érseki levéltárba.

3/a. Anyakönyvek

1700-1987

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1700-1818, bérnyomtatás anyakönyv 1805-1818, megtervezett anyakönyv 1731-1883
 - c. kötet. Házassági anyakönyv 1726-1818, halotti anyakönyv 1726-1818
 - d. kötet. Halotti anyakönyv 1909-1987
 - e. kötet. Személynévmutató A-K 1700-1898

3/b. Plébániai iktatott iratok

1700-1981

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. 1700-1899, 1902-1981

3/c. Gazdasági iratok

1736-1984

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - alvinci bulgarita konvent bevétel-kiadás jegyzéke 1736-1770
 - alvinci bulgarita konvent bevétel-kiadás jegyzéke 1907-1923
 - székeskáptalan alvinci szőlőgazdaságának pénztárnaplója 1942-1949
 - alvinci plébánia leltára 1870-1875
 - pénztárnapló 1931-1934
 - kántori alap pénztárnaplója 1943-1948
 - napszámok fizetési jegyzékei 1955-1977
2. doboz.
 - leltárak (Alvinc, Szerdahely, Vingárd) 1967, 1974, 1976-1978
 - szerdahelyi plébánia pénztárnaplója 1964-1981
 - alvinci és szerdahelyi plébánia költségvetése 1973-1981
 - bérleti szerződések 1976-1984
 - zárszámadások 1983
 - alvinci templom helyreállítási tervezete 1969-1972
 - szerdahelyi templom helyreállítási tervezete 1970
 - alvinci káptalani gazdaság iratai és térképek 20.- század eleje, 1976

3/d. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1729-1979
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- alamizsna sőjáradékkal kapcsolatos iratok 1777-1897
- visitatio canonica Alvinc 1825
- levéltári iratok jegyzéke 1729-1880
- alvinci plébániai könyvtár tematikus katalógusa 1892
- Bikfalvi István (1899-1975)⁷⁹ személyi iratai 1921-1972
- régi temető eladásával kapcsolatos iratok 1931
- alvinci német közösség és iskola épületeinek térképe 1938
- prédikációk 1941-1965
- panaszok könyve 1978-1979 (román nyelvű).

3/e. Tematikusan kezelt kötetek

1698-1986
3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Historia domus 1882-1931
- b. kötet. Historia domus 1931-1970
- c. kötet. Királyi rendeletek protokolluma. 1771-1816, kiadások-bevételek jegyzéke 1839-1859
- d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1894-1986
- e. kötet. Üres kötet (szép pecsét)

2. doboz. Királyi és püspöki rendeletek protokollumai:

- a. kötet. 1781-1813
- b. kötet. 1813-1841
- c. kötet. 1859-1930

3. doboz.

- a. kötet. Elhunyt ferencesek nyilvántartási könyve 1698-1906
- b. kötet. Szentmisék nyilvántartási könyve 1818-1867
- c. kötet. Miseintenciók könyve 1906-1931
- d. kötet. Alvinci római katolikus elemi népiskola iktatókönyve 1941-1942.

⁷⁹ Bikfalvi István: szül. Borbándon, 1899. nov. 27. Tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1925-ben szentelték pappá. Szolgálati helyei: Gelence, Lupény, Marosvásárhely, Mezősámsond, 1931-től Alvincen plébános, közben a püspöki gazdaság irányítója, 1956-1958 között püspöki irodaigazgató, kanonok. Márton Áron püspök megbízásából egy ideig a nagyváradi egyházmegye Dél-Erdélyben maradt részének vikáriusa a II. bécsi döntés (1940. aug. 30.) után. Alvincen hunyt el 1975. máj. 22-én. (Ferenczi Sándor: *id. mű.* 186.)

4.
ARANYOSBÁNYAI (OFFENBÁNYAI) PLÉBÁNIA IRATAI

1775-1991

1,51 ifm

Aranyosbányának 1334-ből plébániatemploma ismeretes, a helységet német telepesek alapították. 1391-ben *Umberg* néven fordult elő, de már 1526-ban *Offenbánya* néven küldte képviselőit az abrudbányai bányatársaságba. 1660-1666 között tatárbetörés pusztította el a gótikus templomot. A katolikus plébániát 1775-ben alapították újra bulgarita szerzetesek kezdeményezésére, a plébánialakot 1776-ban építtette a kincstár. 1784-ig magánházban miséztek. A mostani templomot szintén a kincstár építtette 1784-1787 között Szent Imre herceg védőszentnek ajánlva. A bulgariták a plébániát 1795-ig adminisztrálták.⁸⁰ Aranyosbánya egyházközségnek jelenleg 2 katolikus családja van, melyeket Gyulafehérvárról gondoznak.

A levéltári anyagot a verespataki plébánián őrizték a topánfalvi plébánia levéltári anyagával együtt, mivel a múlt század hetvenes éveitől katolikus pap e két egyházközséget Verespatakról látta el. A levéltárat 2002. szeptemberében hoztuk be Gyulafehérvára, a részben fertőzött iratokat a helyi múzeum papírrestaurátori laboratóriumában fertőtlenítettük. Az iratok rendezését 2003. márciusára végeztük el.

4/a. Anyakönyvek

1775-1990

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1776-1828, bérmlási anyakönyv 1787-1847, házassági anyakönyv 1776-1848, halotti anyakönyv 1775-1848, megtértek és kitértek anyakönyve 1776-1847
- b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1829-1857; bérmlási anyakönyv 1854, 1867, 1881, 1897, 1904, 1912; házassági anyakönyv 1849-1857; halotti anyakönyv 1848-1857; megtértek anyakönyve 1849-1909, kitértek anyakönyve 1938-1946
- c. kötet. 1958-1990
- d. kötet. Vegyes házassági anyakönyv 1843-1902
- e. kötet. Bérmlási anyakönyv 1972

4/b. Plébániai iktatott iratok

1795-1988

⁸⁰ Kovács Gyárfás: *id. mű.* Szamosújvár. 1895. 245-265; György József: *A jerenrendiek élete és működése Erdélyben.* Kolozsvár. 1930. 387; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 66.

6 doboz = 0,75 ifm

1. doboz. 1795-1819, 1821-1840
2. doboz. 1840-1856, 1858-1865
3. doboz. 1866-1870, 1872-1876, 1878-1889
4. doboz. 1890-1900
5. doboz. 1901-1911, 1913-1915, 1917-1919, 1921-1922, 1924, 1928, 1932
6. doboz. 1937-1939, 1941-1942, 1944-1947, 1954-1955, 1957, 1959, 1961-1963, 1965-1971, 1976-1977, 1985-1988

Segédletek

1884-1991

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:

- a. kötet. 1884-1920
- b. kötet. 1958-1977
- c. kötet. 1985-1991

4/c. Gazdasági iratok

1856-1988

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - vagyonkimutatások 1896, 1906, 1913-1919, 1922, 1932, 1934-1941
 - számlák 1942
 - postakönyvek 1907-1911, 1938-1946
 - pénztárnaplók 1930-1946, 1959-1979, 1979-1987
 - költségvetések 1875, 1969-1989
2. doboz. Leltárak 1850, 1873, 1875, 1879, 1880, 1904, 1922, 1924, 1936, 1938, 1941, 1949, 1953, 1958, 1977, 1988

4/d. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

/1783/ 1861-1969

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - Adamus Chripel kézírata 1783
 - kimutatások a tanulókról 1861-1863
 - erdőügyi iratok 1869-1905
 - lélekösszeírás 1944
 - betegellátási füzet 1913-1946
 - plébániai ingatlan lebontása 1969

4/e. Tematikusan kezelt kötetek

/1487/ 1777-1984
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Historia domus /1487/-1984
 - b. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1777-1825
 - c. kötet. Egyházközségi protokollum 1847-1880
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1886-1960.

5.
BALÁZSFALVA FILIA IRATAI

1900-1995
0,6 ifm

Balázsfalva a középkor idején rendelkezett csak önálló plébániával, temploma a 17. században pusztult el. A szórványságban élő hívek számára 1925-ben építettek kápolnát, papilakot pedig 1938-1939 között.⁸¹ Levéltári gyűjteménye a türi anyaegyházközség levéltárából került elő.

1. doboz.
 - egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1925, 1930-1934, 1935-1960, 1960-1971
 - balázsfalvi filiára vonatkozó iratok 1913-1929
 - balázsfalvi plébánialakra és templomra vonatkozó iratok és tervrajz 1937-1943
 - hirdetési füzetek 1988-1992
2. doboz.
 - kápolna és plébánia építési-felújítási tervei 1968, 1971, 1980, 1983
 - plébánialakkal kapcsolatos iratok és tervrajz 1965-1974
 - kápolna építésével kapcsolatos iratok 1900-1925
3. doboz.
 - leltárak 1949, 1967
 - pénztárnaplók – költségvetések 1933, 1946-1995
 - fizetési jegyzékek 1974-1979
4. doboz. Nyugták 1971-1977
5. doboz. Nyugták 1978-1987

6.
BOICAI PLÉBÁNIA IRATAI

⁸¹ *Sematizmus*. 2000. 64-65; Csedő István: *A türi római katolikus egyházközség története*. Kézirat. Tűr. 1994. 33-34.

1769-1983
0,41 ifm

A boicai plébániát 1769-ben alapították a betelepült német bányásztelepesek számára, amelyet bulgarita ferencesek adminisztráltak 1797-ig, utána a világi papság gondozta. Fakápolnáját a bányászok építették 1769-ben, temploma 1780-1794 között épült Mária Terézia jótekonyságából.⁸²

A plébániát ma Brádról adminisztrálják, így levéltárát is Brádon őrizték. 2003. október 7.-én hoztuk be Gyulafehérvárra a brádi anyaggal együtt.

6/a. Anyakönyvek

1769-1969
1 doboz = 0,05 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Házassági és halotti anyakönyvhöz személynévmutató 1769-1969
 - b. kötet. Házassági és keresztelési anyakönyvhöz személynévmutató 1836-1857
 - c. kötet. Halotti anyakönyvhöz személynévmutató 1857-1968
 - d. kötet. Vegyes házasságok anyakönyve 1884-1917
 - e. kötet. Eljegyzési anyakönyv 1908-1920

6/b. Plébániai iktatott iratok

1926-1971
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. 1926, 1931, 1934, 1942-1944, 1946-1949, 1951, 1954, 1956-1960, 1962-1964, 1966-1967, 1969-1971, iktatókönyv 1942-1971

6/c. Gazdasági iratok

1871-1983
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - pénztárnaplók 1871-1949, 1971-1983
 - plébánia telekkönyve 1907
 - könyvtárleltárak 1920, 1943, 1962
 - nyugták 1935-1947
 - bérleti szerződések 1949-1950
 - leltárak 1949-1970-es évek, 1941-1967
 - pénzügyi ellenőrzés 1971

⁸² *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 1882. 27-28; Kovács Gyárfás: *id. mű*. Szamosújvár. 1895. 57-67.

- gazdasági kimutatás 1979-1983
- felújítási költségvetés 1977-1978

6/d. Iskolaügyi iratok

1883-1935

1 doboz = 0,04 ifm

1. doboz.

- iskolai anyakönyvek 1883-1888, 1888-1899, 1930-1931
- iskolai kimutatások tanulókról 1916
- látogatási napló 1925-1934
- felvételi napló 1928-1929
- iskolával kapcsolatos iratok 1926-1935
- osztályzati napló (töredék) 1933-1934

6/e. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1822-1965

1 doboz = 0,07 ifm

1. doboz.

- plébániai levéltár jegyzéke 1822-1887
- császári-királyi határozatok 1856
- lélekösszeírás 1927, 1940, 1965
- Müller János plébános iratai 1925, é. n.
- aranybánya heti jelentése 1939-1940-es éve
- családi törzskönyv 1943

7.

BORBÁNDI PLÉBÁNIA IRATAI

1714-1997

3,85 ifm

1299-ben Barbanth, Borbánd néven szerepel a neve, mint a káptalan birtoka. 1302-ben Szent Kereszt tiszteletére épült plébániatemplomát említik. A 12. században a Rajnán túli Brabantból származó telepesek jöttek ide, akik templomot is építettek. A hívek a reformációkor, 1564-ben a református felekezethez csatlakoztak. 1715-től újraszervezték a plébániát, 1734-ben az egész lakosság megtért katolikusnak. 1920-tól katolikus iskolája is volt az államosításig, 1948-ig.⁸³

Anyakönyveit 1723-tól kezdték el vezetni, az 1857-1945 közöttieket államosították, azonban az első kötet hollétéről nincs tudomásunk.

⁸³ *Sematizmus*. 1882. 18-19; *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 57.

Levéltárát 2003. szeptember 16-án szállítottuk be Gyulafehérvárra.

7/a. Plébániai iktatott iratok

1714-1994

19 doboz = 2,36 ifm

1. doboz. 1714, 1756, 1786, 1807-1859
2. doboz. 1860-1879
3. doboz. 1880-1897
4. doboz. 1898-1900
5. doboz. 1901-1902
6. doboz. 1903-1904
7. doboz. 1905-1906
8. doboz. 1907-1909
9. doboz. 1910-1911
10. doboz. 1912-1913
11. doboz. 1914-1916
12. doboz. 1917-1921
13. doboz. 1922-1925
14. doboz. 1926-1929
15. doboz. 1930-1940
16. doboz. 1941-1948
17. doboz. 1951-1958
18. doboz. 1959-1973
19. doboz. 1973-1981, 1988-1994 (töredékes)

Segédletek

1876-1969

1 doboz = 0,13 ifm

20. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1876-1894
 - b. kötet. 1895
 - c. kötet. 1908-1913
 - d. kötet. 1914-1940
 - e. kötet. 1940-1956
 - f. kötet. 1957-1965
 - g. kötet. 1966-1969

7/b. Gazdasági iratok

1915-1997

5 doboz = 0,61 ifm

1. doboz.
 - egyházadó nyilvántartása 1968-1997

- vagyonkimutatások 1920, 1922, 1924, 1926, 1928-1930, 1937.
 - harangozói alap nyilvántartása 1924-1926.
 - bérbeadási szerződések könyvei 1929-1930, 1928-1931.
 - iskolaépítésre tett adományok nyilvántartása 20. sz. eleje
 - jövedelem-kimutatások 1927-1935.
 - építés-felújítási tervek 1963, 1967-1968.
 - templomjavításra tett adományok nyilvántartása 1956, 1958, 1961, 1983.
2. doboz.
 - pénztárnaplók 1915-1918, 1949-1951, 1955-1985, 1991-1996
 - zárszámadások 1965-1966, 1968-1987, 1992-1993
 - fizetési kimutatások 1965-1982
 3. doboz. Számlák 1934-1965
 4. doboz. Számlák 1966-1973
 5. doboz. Számlák 1974-1994

7/c. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1824-1949

4 doboz = 0,49 ifm

1. doboz.
 - alapítványi és korcsmáltatási ügyek iratai 1824-1909
 - alapokkal kapcsolatos iratok 1899-1911
 - bilaki birtokkal kapcsolatos iratok 1905, 1909-1920
 - birtokperekkel kapcsolatos angol nyelvű levelek 1918-1921
 - boralap nyilvántartások 1922-1935
 - családi törzskönyv 1940
 - kataszteri telekkönyv 20. sz. eleje
 - templom és bejárat tervrajza 1865
 - iskolaügyi iratok 20. sz. eleje
 - anyakönyvtöredékek: keresztelési 1831, vegyes házassági 1857
2. doboz.
 - körlevelek 1879-1948
 - Flozник György verse 20. sz. eleje
3. doboz.
 - énekek, prédikációk 1937
 - kézirat a Szentírásról 20. sz. II. fele
4. doboz.
 - fényképek 20. sz. eleje
 - borítékok, aprónyomtatványok 19 sz. vége - 20. sz. eleje
 - címerrajzok (Köpeczi Sebestyén József)

- kézirat töredék – 19. sz.
- erdélyi ferencesek ügye 1949

7/d. Tematikusan kezelt kötetek

1816-1960

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz. Királyi és püspöki rendeletek protokollumai:
 - a. kötet. 1816-1828
 - b. kötet. 1829-1855
 - c. kötet. 1855-1863
2. doboz.
 - a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1864-1873.
 - b. kötet. Historia domus (töredék) 1935-1944
 - c. kötet. Szentmise nyilvántartási könyv 1956-1960
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1925-1956
 - e. kötet. Levéltári leltár 1960-es évek körül

8.

BRÁDI PLÉBÁNIA IRATAI

/1883/1911-2000

1,41 ifm

Templomát 1882-ben kezdték el építeni, ekkor Kőrösbánya filiája volt. Önálló plébániává 1911-ben szervezték.⁸⁴

Iratgyűjteseit 2003. október 7.-én gyűjtöttük be. Ügyvitelei iratait számsorrendben iktatták és kezelték, iktatókönyvek segítségével jól kutatható.

8/a. Anyakönyvek

1911-1984

0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Érvénytelen házasságok anyakönyve 1984
 - b. kötet. Halotti anyakönyvöz személynévmutató 1911-1940
 - c. kötet. Keresztelési anyakönyvhöz személynévmutató 1911-1941

8/b. Plébániai iktatott iratok

1911-1986

5 doboz = 0,64 ifm

1. doboz. 1911-1925

⁸⁴ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 58.

2. doboz. 1926-1939
3. doboz. 1940-1946
4. doboz. 1947-1950, 1952, 1956-1968
5. doboz. 1969-1980 /1987/, házassági iratok 1969-1986

Segédletek

1911-2000

1 doboz = 0,13 ifm

6. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1911-1935. július 15.
 - b. kötet. 1935. július 16.-1939
 - c. kötet. 1940-1952
 - d. kötet. 1955-2000

8/c. Gazdasági iratok

1887-1991

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - egyházadó jegyzék 1911-1917
 - pénztárnaplók 1887-1923, 1951-1958, 1963-1966, 1967-1972, 1976-1993, 1988
 - leltárak, átadási leltárak 1911-1989
 - fizetési jegyzékek 1935-1949
2. doboz.
 - nyugták 1931-1991
 - költségvetések, zárszámadások 1953-1991
 - épületek bérletével kapcsolatos iratok 1953-1973
 - templom helyreállítási költségvetése 1970
 - pénzügyi ellenőrzés 1971
 - biztosítási iratok 1975-1980
 - plébánia helyreállítási költségvetése 1982

8/d. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1883-1979

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - brádi római katolikus iskola naplói 1919-1923
 - hirdetési jegyzék 1934-1950

- brádi egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1883-1923
- brádi egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1946-1965, kristyorgurabárai egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1946-1950
- léleknyilvántartások 1938, 1942-1943, 1955-1956
- árvízzel kapcsolatos iratok 1977
- főesperesi vizitáció 1979

9.

DRASSÓI PLÉBÁNIA IRATAI

1778-1869

0,13 ifm

Drassó egyházközsége már a 14. században létezett, katolikus plébániáját 1776-ban állították vissza stefanita szerzetesek.⁸⁵ Drassó, Szászsebes 20. századi filiája, az 1882. és 1903. évi sematizmus szerint még önálló plébánia volt, amelyet Szászsebesről láttak el.⁸⁶ 1913-ban, pedig már Szászsebes filiája 35 hívővel.⁸⁷

A plébánia mára teljességében elnéptelenedett, megszűnt. Fennmaradt két anyakönyvét a szászsebesi plébánia levéltári anyagából különítettük el.

9/a. Anyakönyvek

1778-1869

0,13 ifm

1. doboz. Drassói plébánia anyakönyvei:
 - a. kötet. Megtértek anyakönyve 1778-1843, házassági anyakönyv 1784-1849, kereszteleési anyakönyv 1779-1855, halotti anyakönyv 1781-1855, plébánia leltára 1779
 - b. kötet. Kereszteleési anyakönyv 1860-1868, házassági anyakönyv 1857-1866, halotti anyakönyv 1857-1869

10.

GYULAFEHÉRVÁRI PLÉBÁNIA IRATAI

1716-1974

5,18 ifm

A gyulafehérvári plébánia megszervezése az egyházmegye alapítási évétől, 1009-től számítható. Működése 1556-1715 között a püspökséghez hasonlóan szünetelt. A plébánia és a katolikus hitélet valamivel korábban, 1693-ban kezdett

⁸⁵ György József: *id. mű.* Kolozsvár. 1930. 397.

⁸⁶ *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 1882. 19-20; *Sematizmus.* Bp. 1903. 33.

⁸⁷ *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 1913. 40-41.

feléledni jezsuita atyák vezetése alatt. A püspökség visszaállítása után (1715) a székesegyház a plébános temploma is. Gyulafehérvár egyben a hegyaljai- (később gyulafehérvári elnevezésű) és az 1960-as évektől a hunyadi főesperesség központja is. Ma a gyulafehérvári egyházközségnek kb. 650 híve van.

A plébánia levéltárának őrzése 1999/2000-ig a székesegyház északi tornyának földszinti helyiségében volt, egy helyen a püspöki uradalom és szentszék iratanyagával. Az érseki levéltár korszerűsítésekor ez az irategyüttes is a püspöki palota erre a célra kialakított földszinti raktárhelyiségeibe került. Az iratanyag a korábbi őrzési hely, a székesegyház déli tornyának helyisége mikroklimatikus viszonyai következtében megrongálódott. A levéltári gyűjteményt 2000. október – 2001. március között fertőtlenítették a gyulafehérvári múzeum papírrestaurátori laboratóriumában. Ezt követően 2001. júliusában rendeztük dr. Szögi László MLE elnök szakmai irányítása alatt.

10/a. Anyakönyvek

1717-1942

1 doboz, 2 kötet = 0,18 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1717-1764, házassági anyakönyv 1717-1764, halotti anyakönyv 1721-1764, pestis járványban elhunytak jegyzéke 1738. július. – 1739. január.
 - b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1770-1783, házassági anyakönyv 1774-1784, halotti anyakönyv 1769-1784 (utolsó lapok kitépve)
 - c. kötet. Keresztelési anyakönyv 1857-1862, megtértek anyakönyve 1859-1873, házassági anyakönyv 1857-1862, halotti anyakönyv 1857-1896, kitértek anyakönyve 1859-1873
 - d. kötet. Személynévmutató keresztelési, házassági és halotti anyakönyvekhez 1717-1764
 - e. kötet. Keresztelési anyakönyv töredékek 1862-1863, 1869
 - f. kötet. Bérmlási anyakönyv 1860
 - g. kötet. Személynévmutató keresztelési, házassági és halotti anyakönyvekhez 1765-1801 (1. példány)
 - h. kötet. Személynévmutató keresztelési, házassági és halotti anyakönyvekhez 1765-1801 (2. példány)
 - i. kötet. Személynévmutató keresztelési, házassági és halotti anyakönyvekhez 1801-1830
 - j. kötet. Személynévmutató keresztelési, házassági és halotti anyakönyvekhez 1830-1850
 - k. kötet. Személynévmutató keresztelési, házassági és halotti anyakönyvekhez 1896-1942
2. kötet. Polgári házasságkötések anyakönyve 1901-1912
3. kötet. Vegyes házasságok anyakönyve 1901-1926.

10/b. Plébániai iktatott iratok

1754-1970
25 doboz = 3,03 ifm

1. doboz. 1754-1829
2. doboz. 1848-1868
3. doboz. (1892) 1896-1899
4. doboz. 1900-1902
5. doboz. 1903-1904
6. doboz. 1905-1906
7. doboz. 1907-1908
8. doboz. 1909-1910
9. doboz. 1911-1912
10. doboz. 1913; áttérési iratok 1913-1923
11. doboz. 1914-1915
12. doboz. 1916-1918
13. doboz. 1919-1923
14. doboz. 1924-1926
15. doboz. 1927-1929
16. doboz. 1930-1933
17. doboz. 1934-1937
18. doboz. 1938-1939
19. doboz. 1940-1941
20. doboz. 1942-1943
21. doboz. 1944-1946
22. doboz. 1947-1949
23. doboz. 1950-1955
24. doboz. 1956-1963
25. doboz. 1964-1970.

Segédletek

1874-1948
1 doboz = 0,13 ifm

26. doboz. Iktatókönyvek:
- a. kötet. 1874-1882
 - b. kötet. 1883-1904
 - c. kötet. 1905-1911
 - d. kötet. 1912-1930
 - e. kötet. 1931-1938
 - f. kötet. 1939-1941
 - g. kötet. 1942-1948.

10/c. Házasságügyi iratok

1731-1900
7 doboz = 0,9 ifm

1. doboz. 1731-1843, 1760-1823
2. doboz. 1823-1838
3. doboz. 1839-1849
4. doboz. 1850-1859
5. doboz. 1860-1868
6. doboz. 1899-1900
7. doboz.
 - a. kötet. Házassági szabadegyezségek jegyzőkönyve 1856-1870
 - b. kötet. Házassági szabadegyezségek jegyzőkönyve 1870-1891

10/d. Mária Kongregációval kapcsolatos iratok

1911-1942

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz. Mária Kongregáció jegyzőkönyvei 1911-1941
2. doboz. Mária Kongregáció anyakönyve 1912-1942, vendégkönyve 1917-1937.

10/e. Gazdasági iratok

1840-1967

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz.
 - alapítványokra vonatkozó iratok és leltárak 1859
 - alapítványi számadáskönyv 1859-1861
 - leltárkönyvek 1858-1913
 - gazdasági elszámolások 1859-1876
 - misعالapok 1840-1933
 - kongrua 1896
 - kataszteri birtokívek 1906-1908
 - elemi fiúiskola számadása 1911
2. doboz.
 - zárdatemplom anyagfelhasználása 1962
 - magyarigeni esperesi szőlő ügyiratai 1899-1910
 - vegyes számlák
 - vegyes kimutatások 1964-1967

10/f. Tematikusan rendezett kötetek

1716-1948

2 doboz, 2 kötet = 0,31 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Plébánianapló (Historia domus, királyi és püspöki rendeletek jegyzéke, házassági szabadegyezségek) 1716-1820
 - b. kötet. Kórus nyilvántartási könyv 1785-1819
 - c. kötet. Vasárnapi iskolába járó iparos és kereskedelmi tanulók névjegyzéke 1852/1853-1855/1856
 - d. kötet. Olvasóegylet számadáskönyve 1857-1873
 - e. kötet. Családkönyv 1893
2. doboz.
- a. kötet. A gyulafehérvári római katolikus Leányklub heti gyűléseinek jegyzőkönyve 1930-1932
 - b. kötet. Nőegylet / Oltáregylet jegyzőkönyve 1863; családapák 1857-ben
 - c. kötet. Oltáregylet törzskönyve 1948
 - d. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1930-1936
 - e. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1898-1929
 - f. kötet. Oltáregylet pénztárkönyve 1899-1948
 - g. kötet. Jézus Szentséges Szíve és a Rózsafüzér Társulat törzskönyve 1893-1920
 - h. kötet. Tankötelesek névsora 1887
 - i. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1890. július 20.-1913. július 13.

10/g. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1810-1907

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- lélekösszeírások 1810, 1817, 1824, 1826, 1827, 1843, 1893, 1907
- áttéréssel, megtéréssel kapcsolatos iratok 1874, 1884-1895
- anyakönyvi kivonatok 1813-1880

11.

KRISTYOR-GURABÁRZA FILIA IRATAI

1912-1994

1 doboz = 0, 12 ifm

Kristyor 1439-ben jelentkezik először az oklevelekben, ekkor temploma is volt, melyet német telepések használtak. A ma is meglévő templomot görög-katolikusok használják, melynek középkori freskói között magyar szentek is találhatók. Brádról látják el.

1. doboz.

- leltárak (telekkönyvek) 1912-1949

- fizetési jegyzékek 1946-1948
- költségvetések 1946, 1983-1994
- pénzügyi ellenőrzés 1971
- pénztárnapló 1951-1994

12.

MAGYARIGENI PLÉBÁNIA IRATAI

1767-1977

0, 9 ifm

Magyarigen középkori temploma a hitújításkor a reformátusok kezére jutott (1564) százsz telepes híveivel együtt. A 17. század végén és a 18. században a hitükben megmaradt katolikusoknak jezsuiták miséztek magánházakban. Mártonffy József püspök alatt 1810-ben alakult újjá a plébánia és épült ma is álló temploma. 1951-től Gyulafehérvár filiája.⁸⁸ A plébánia könyv- és levéltári anyagát 1962 körül tűzkár érte, könyvtára teljesen elégett, a levéltári anyag részben károsult.⁸⁹ 2005-ben 13 hívője volt. Ellátása továbbra is Gyulafehérvárról történik.

Az iratok beszállítását, fertőtlenítését 2002. októberében hajtottuk végre. Korábban a tűzből kimentett iratokat a magyarigeni katolikus templom sekrestyéjében egy fémveretes faladában tartották, amelyben a fokozott nedvesség miatt az iratanyag nyomothagyóan károsult. A rendezést, - a szükséges iratfertőtlenítést és portalaníást követően – 2003. februárjában fejeztük be.

12/a. Anyakönyvek

1848-1977

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1848-1971; házassági és halotti anyakönyv 1848-1977; bérmlási anyakönyv 1859, 1866, 1883; megtértek anyakönyve 1883-1898; kitértek anyakönyve 1863-1891

12/b. Plébániai iktatott iratok

1767-1951

3 doboz = 0,37 ifm

1. doboz. 1767-1858, 1865-1910, 1913-1914
2. doboz. 1915-1926, 1928-1935
3. doboz. 1935-1951

12/c. Házassági iratok

⁸⁸ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 59-60.

⁸⁹ Az eseményről Ft. Gál Alajos (†) gyulafehérvári főesperes elbeszéléseiből értesültünk.

1824-1942
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. 1824-1942

12/d. Gazdasági iratok

1833-1972
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- vagyonkimutatások 1833-1946
- pénztárnapló 1832-1950
- vegyes pénzügyi kimutatások 1939, 1972
- számlák 1941-1969

12/e. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

19 sz. vége-1938
1 doboz = 0,02 ifm

1. doboz.

- Temetkezési Egylet iratai 1901-1938 (töredék)
- temetkezési szertartásfüzet 19. század vége-20. század eleje
- vegyes anyakönyvi iratok 1925-1970
- lélekösszeírások 1927, 1940

12/f. Tematikusan rendezett kötetek

1822-1949
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Királyi és püspöki rendeletek protokollumai:

- a. kötet. 1822-1829
- b. kötet. 1829-1850.
- c. kötet. 1850-1856
- d. kötet. 1856-1882 (1931)

2. doboz.

- a. kötet. Historia domus 1870-1949
- b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1921-1952
- Vízitációs jegyzőkönyvek 1821, 1828, 1831⁹⁰

13.

MAROSPORTUSI PLÉBÁNIA IRATAI

1783-1937

⁹⁰ Református iratok közül kerültek elő. Kissé sérültek. 2021-ben adta át a helyi esperes.

0,36 ifm

Kápolnája 1748-ban épült Nepomuki Szent János tiszteletére. A sóhivatal kérésére 1783-ban helyi lelkészséget alapítottak. A templomot 1804-ben építették, 1821-től plébániát szerveztek.⁹¹ Ezt a templomot, amely fokozatosan hívők nélkül maradt, 1934-ben átadták a görög-katolikusoknak, majd 1960-ban lebontották. Marosportus kis katolikus egyházközség lévén, plébániáját Gyulafehérvár papja látta el. Az iratanyag egy részét így a gyulafehérvári plébánia levéltárával együtt a székesegyház déli tornya alatti helyiségében őrizték, másik részét a gyulafehérvári plébánián. Egységesítését, rendezését 2001. júliusában fejeztük be.

13/a. Anyakönyvek

1783-1911

0,06 ifm

1. doboz. a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1783-1857, névmutató keresztelési anyakönyvhöz 1783-1857, házassági anyakönyv 1783-1857, halotti anyakönyv 1782-1857, névmutató halotti anyakönyvhöz 1782-1857, bérmlási anyakönyv 1853-1883, szabadegyezségek 1819-1865, megtértek anyakönyve 1805-1911, kitértek anyakönyve 1853-1883, számadások 1803-1806.

13/b. Plébániai iktatott iratok

1864-1937

2 doboz, 1 kötet = 0,3 ifm

1. doboz. 1864, 1898-1918, 1864-1916
2. doboz. 1865-1905, 1934-1936 (a plébánia megszűnésével kapcsolatos iratok)

Segédletek

1917-1937

1 kötet

3. kötet. Iktatókönyv 1917-1937

14.

NAGYENYEDI PLÉBÁNIA IRATAI

1604-2000

6,38 ifm

⁹¹ *Schematismus venerabilis cleri dioecesis Transylvaniensis*. (A továbbiakban: *Sematizmus*). Gyulafehérvár. 1882. 22.

Nagyenyednek már a tatárjárás előtti időkben volt temploma. A középkorból két templomáról van adatunk. A település elnevezését is a Szent Egyed tiszteletére szentelt templomáról kapta. A reformációkor az egyik a lutheránusoké, a másik a reformátusoké lett. A katolikus egyház újjászervezésére 1727-től nyílt lehetőség, amikor két minorita telepedett le a városban. A többségükben református vallású nagyenyediek nem fogadták túl nagy lelkesedéssel a két minorita pátert, hiszen ebbe a városba költözött át 1662-ben Gyulafehérvárról a Bethlen Gábor által alapított református kollégium, ahol református lelkészeket is képeztek. Később, 1784-től Nagyenyed a református püspökség székhelye is lett.⁹²

A minoriták első házát a Porond utcában vásárolták meg 1727-ben, majd 1729-ben Lenkes P. páter vásárolt a mai rendház területén egy házat a hozzá tartozó majorról. A templom alapkövét 1745-ben tették le, magát a templomot 1753-szentelték fel Árpádházi Szent Erzsébet tiszteletére. Mai alakját 1802-ben kapta. A tornyot pénzhány miatt csak 1895-ben sikerült felépíteni. A szerzetesház 1802-1825 között épült, közvetlenül a templom mellett. Mint rendház, az aradi székhelyű magyar tartományfőnökséghez tartozott, ezen belül, pedig a Szentháromságról nevezett őrséghez. A rendház telkén iskola is működött, mely Mária Terézia korában épült. 1849. január. 8.-án, a forradalmi viszályok közepette az egyházi épületeket felgyújtották, a város elpusztult, a templom tetőzete leégett a rendházzal együtt. Az épületeket 1853-ban tudták kijavítani kegyes adományok segítségével.⁹³ A minoriták 1985 őszéig vezették a nagyenyedi plébániát, legutolsó szerzetesapja P. Kókai József volt. Innentől kezdve a hivatali szolgálatot világi papok teljesítik mind a mai napig.

Nagyenyed 1849-es pusztulásakor a rendház és a templom is jelentős károkat szenvedett. Szilágyi Farkas református lelkész, az 1849-es forradalom túlélője emlékiratában megemlíti, hogy a minorita levéltár egy része elpusztult, azonban könyvtárunk épségben megmaradt. Ez nagy szerencsének és áldásnak tekinthető, ugyanis az 1849-es mozgalom idején pusztult el a Bethlen Könyvtár értékes könyvgyűjteménye és a református püspökség levéltára is.⁹⁴

A begyűjtéskor a plébánia és rendház iratanyagát a kolostor padlásterében őrizték rendezetlenül, de jó állapotban, melyet 2004. szeptember 15-én szállítottunk be az érseki levéltárba. A minorita rendi iratok szépen elkülöníthetők a levéltári irategyüttesben; kizárólagosan a rendet érintő ügyek külön iktatásban részesültek. A Nagyenyeden fennmaradt minorita levéltári források (rendháznaplók, leltárkönyvek, jegyzőkönyvek a 18-19. századból) a szerzetesrend történetének elengedhetetlen

⁹² Lestyán Ferenc: *id. mű.* II. Kolozsvár. 1996. 114-117; Rác Emese: *Az egykori minorita rendház könyvtárának régi állománya.* Budapest-Kolozsvár. 2009. VII.

⁹³ *A magyarországi minorita-rend névtára az 1882/3 évről.* Arad. 1882. 30; *A magyarországi minorita-rend névtára az 1896-97. tanévről.* Arad. 1897. 41-43; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 61-62; Rác Emese: *id. mű.* Budapest-Kolozsvár. 2009. VIII-IX.

⁹⁴ Szilágyi Farkas: *Nagyenyed pusztulása 1849-ben.* Nagyenyed. 1891. 93; Rác Emese: *id. mű.* Budapest-Kolozsvár. 2009. IX.

forrásait képezik. A Gyulafehérvári Főegyházmegyében jelenleg nincs minoriták által adminisztrált egyházközség.

14/a. Anyakönyvek

1810-1963

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Vegyes házasságok anyakönyve 1810-1855, 1821-1847, 1822-1859, 1833-1861 (3 példány), 1833-1863, 1854-1856, 1876-1882; lélekösszeírás 1855
 - b. kötet. Megtértek anyakönyve 1889-1963
 - c. kötet. Érvénytelen házasságok anyakönyve 1918-1948
 - d. kötet. Eljegyzési anyakönyv 1937-1953

14/b. Plébániai iratok

1604-1994

13 doboz = 1,59 ifm

1. doboz.
 - birtokügyi iratok, kontraktusok 1604-1871 (restaurálandó!)
 - rendi ügyek 1844-1874
2. doboz. Peres vonatkozású jegyzőkönyvek 1731-1868
3. doboz.
 - anyagi ügyekkel kapcsolatos iratok 1745-1889
 - adóssági ügyek 1837-1874
 - vegyes iratok 1801-1899
4. doboz. Iktatott iratok 1890-1908
5. doboz. Iktatott iratok 1909-1918
6. doboz. Iktatott iratok 1919-1931
7. doboz. Iktatott iratok 1932-1941
8. doboz. Iktatott iratok 1942-1945
9. doboz. Iktatott iratok 1946-1951
10. doboz. Iktatott iratok 1952-1959
11. doboz. Iktatott iratok 1960-1966
12. doboz. Iktatott iratok 1967-1972
13. doboz. Iktatott iratok 1973-1978

Segédletek

1918-1994

1 doboz = 0,13 ifm

14. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1918-1930 (178. ikt. számig)
 - b. kötet. 1930 (179. ikt. számtól)-1956 (25. ikt. számig)

- c. kötet. 1956 (26. ikt. számtól)-1994 (35. ikt. számig)

14/c. Házassági iratok

1769-1968

5 doboz = 0,63 ifm

1. doboz. 1769-1858
2. doboz. 1859-1869
3. doboz. 1870-1899
4. doboz. 1900-1928
5. doboz. 1929-1968

14/d. Minorita rendi iratok

1639-1965

8 doboz = 0,98 ifm

14/d-I. Rendi iratok

1749-1959

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz.
 - rendi iratok 1749-1918, 1920
 - rendi káptalani iratok 1863-1889
 - rendi iktatókönyvek 1908-1935
2. doboz. Rendi iktatott iratok 1931-1939, 1945-1951, 1955-1959

14/d-II. Tematikusan rendezett kötetek

1639-1965

6 doboz = 0,73 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Elhunyt minoriták névjegyzéke 1639-1940
 - b. kötet. Elhunyt minoriták névjegyzéke 1639-1976
 - c. kötet. Rendházgyűlési jegyzőkönyv 1908-1946, 1955
2. doboz. Liber Inventarium 1749 (1639-1897):
 - nagyenyedi minoriták névsora 1728-1868
 - kincstári leltár 1743-1871
 - könyvtári leltár 1743-1868
 - minoritákat érintő bullák másolatai 1724-1776
 - konvent káptalanjával kapcsolatos átiratok 1750-1759
 - áttértek jegyzéke 1733-1853
 - templom leírása 1743-1878
 - alapítványok nyilvántartása 1749-1857

- szentmise rendje hónaponként 1749
 - refektórium leltára 1749-1883
 - minoriták jegyzéke 1727-1887
 - anyagi ügyek leltára 1749-1877
 - tartományfőnöki és általános megbízottak jegyzéke 1673-1878
 - leltár 1749-1876
 - plébánianapló 1890
 - elhunyt minoriták jegyzéke 1639-1878
 - vegyes jellegű feljegyzések 1751-1897
3. doboz. a. kötet. A nagyenyedi minorita konvent jegyzőkönyve: átiratok, másolatok az erdélyi minoritákra vonatkozólag 1729-1868
 4. doboz.
 - a. kötet. Elhunyt minorita testvérek búcsúbeszédei 1771-1808
 - b. kötet. Elhunyt minorita testvérek búcsúbeszédei 1809-1848
 - c. kötet. Elhunyt minorita testvérek és jötevők búcsúbeszédei 1848-1948
 5. doboz.
 - a. kötet. Minorita rendház naplója 1759-1762
 - b. kötet. Minorita rendház naplója 1762-1768
 - c. kötet. Minorita rendház naplója 1775-1784
 - d. kötet. Minorita rendház naplója 1794-1848
 - e. kötet. Minorita rendház naplója 1853-1883
 6. doboz.
 - a. kötet. Minorita rendház naplója 1891-1965
 - b. kötet. Minorita tartományfőnöki körlevelek protokolluma 1851-1871
 - c. kötet. Minorita tartományfőnöki körlevelek protokolluma 1871-1905
 - d. kötet. Minorita tartományfőnöki körlevelek protokolluma 1902-1913
 - e. kötet. Minorita rendház könyvjegyzéke 1911-1912
 - f. kötet. Minorita rendház könyvjegyzéke 1970-1980-as évek

14/e. Gazdasági iratok

1729-2000

6 doboz = 0,78 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Számadáskönyv 1729-1747
 - b. kötet. Számadáskönyv 1757-1758
 - c. kötet. Bevétel-kiadás jegyzék 1757-1831
 - d. kötet. Számadáskönyv 1757-1774
 - e. kötet. Számadáskönyv 1758-1772

2. doboz.
 - a. kötet. Számadáskönyv 1793-1826
 - b. kötet. Bevételek jegyzéke 1826-1892
 - c. kötet. Kiadások jegyzéke 1826-1851
3. doboz.
 - a. kötet. Számadáskönyv 1831-1881
 - b. kötet. Bevétel-kiadási jegyzék 1851-1887
 - c. kötet. Kiadások jegyzéke 1853-1878
 - d. kötet. Kiadások jegyzéke 1879-1892
4. doboz. Vegyes gazdasági kimutatások 20. sz.
5. doboz. Vegyes gazdasági kimutatások 20. sz.
6. doboz. Vegyes gazdasági kimutatások 20. sz. (2000-ig)

14/f. Tematikusan rendezett kötetek

1731-1999

10 doboz = 1,2 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1781-1850
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1850-1861
2. doboz.
 - a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1861-1882
 - b. kötet. Historia domus 1868 (1239-1868)
 - c. kötet. Historia domus 1999
3. doboz.
 - a. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1731-1750
 - b. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1751-1759
 - c. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1760-1768
 - d. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1769-1779
4. doboz.
 - a. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1779-1785
 - b. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1785-1804
 - c. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1805-1829
5. doboz.
 - a. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1830-1834
 - b. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1835-1840
 - c. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1840-1851
 - d. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1879-1908
 - e. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1908-1924
6. doboz.
 - a. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1924
 - b. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1929-1936
 - c. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1937-1945
 - d. kötet. Szentmise-nyilvántartási jegyzék 1966-1974
 - e. kötet. Szentmise-alapítványok nyilvántartása 1919-1986

7. doboz.
 - a. kötet. Püspöki és főesperesi körlevelek kivonatai 1884-1927
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1906-1936
 - c. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1904-1947
 - d. kötet. Rózsafüzér Társulat jegyzőkönyve 1911-1933
 - e. kötet. Rózsafüzér Társulat jegyzőkönyve 1933-1947
 - f. kötet. Kántorképző haladási naplója 1943-1944
8. doboz. Kéziratok:
 - a. kötet. Logica Magna 1763-1764
 - b. kötet. Szentségekről szóló traktátus 19. sz. eleje
9. doboz. Kéziratok:
 - a. kötet. Cserei Mihály: Erdély krónikája 1712-ig. (Másolat 1804-ből)
 - b. kötet. Erdély története Székely Mózestól Apafi Mihályig. 19. sz.
10. doboz.
 - a. kötet. Felvinczi Zsigmond peres jegyzőkönyve 1768
 - b. kötet. Felvinczi Zsigmond peres ügyében császári határozat 1805
 - c. kötet. Szalontai Tholdi László peres jegyzőkönyve 1805
 - d. kötet. Báró Domokos Antal József peres jegyzőkönyve 1837
 - e. kötet. Szalay Mátyás kézírata: Noémi (tragédia három felvonásban) 20. sz. eleje

15.

PÉTERFALVA FILIA IRATAI

1933-1950

1 doboz = 0,13 ifm

Péterfalfván már a középkorban plébánia létezett. Régi templomát 1805-ben lebontották. Új templomát a 20. század elején építették a papírgyárhoz települt katolikusok részére. Azóta is Szászsebesről látják el.⁹⁵

1. doboz.
 - kasszakönyv 1933-1950
 - számadások 1936-1941, 1947
 - egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1933-1942
 - pénzügyi ellenőrzés 1942

16.

SZÁSZSEBESI PLÉBÁNIA IRATAI

1736-2000

2,32 ifm

⁹⁵ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 63.

1245-ban Malembachként említik. Középkori gótikus temploma a reformáció idején a lutheránusok kezébe került. Szászsebesben 1523-ból ferencesekről vannak adataink, 1529-ből pedig domonkosokról. A ferencesek 1731-ben telepedtek vissza, és a romos kolostortemplomot 1740-1769 között építették újjá. A szerzetesek 1951. évi elhurcoltatása után világi papok gondozták Alvincről.⁹⁶ 2004. augusztusától újból ferencesek adminisztrálják.

Levéltári anyagát 2003. szeptember 18-án hoztuk be az érseki levéltárba. Rendezését 2004. augusztusában fejeztük be.

A plébániai iratok meglehetősen hiányosak, főként 20. századi iktatott és nem iktatott ügyiratokat foglal magába.

16/a. Anyakönyvek

1736-2000

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1740-1832, megtértek anyakönyve 1751-1820, házassági anyakönyv 1749-1811, halotti anyakönyv 1736-1815
 - b. kötet. Katonáság részére vezetett anyakönyv: keresztelési anyakönyv 1791-1815, bérmlási anyakönyv 1815-1885, házassági anyakönyv 1791-1820, halotti anyakönyv 1791-1823
 - c. kötet. Keresztelési anyakönyv 1821-1857, halotti anyakönyv 1821-1857
 - d. kötet. Házassági anyakönyv 1821-1857, kitértek anyakönyve 1899-1930, vegyes házassági anyakönyv 1802-1880, megtértek anyakönyve 1823-1915
2. doboz.
 - a. kötet. Katonáság részére vezetett anyakönyv: keresztelési anyakönyv 1874-1881
 - b. kötet. Bérmlási anyakönyv 1903-1966
 - c. kötet. Eljegyzési anyakönyv 1916-1955
 - d. kötet. Megtértek anyakönyve 1916-2000

16/b. Plébániai iratok

1887-1983

3 doboz = 0,36 ifm

1. doboz. 1887-1942
2. doboz. 1943-1955
3. doboz. 1956-1983

⁹⁶ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 62-63.

Segédletek

1908-1986

1 doboz = 0,13 ifm

4. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1908-1934
 - b. kötet. 1954-1986

16/c. Házassági iratok

1881-1984

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - házassági iratok 1881-1958
 - házassági szabadegyezségek 1975-1984

16/d. Gazdasági iratok

1808-1982

4 doboz = 0,42 ifm

1. doboz.
 - számadáskönyvek: 1808-1871, 1841-1842 (restaurálandó!), 1897-1931, 1907-1940
 - leltárak: 1841-1906 (Szászsebes, Vingárd, Drassó) – könyvtár- és levéltár leltárral, 1899-1979
2. doboz.
 - pénztárnaplók 1922-1968
 - postakönyv 1940-1949
 - költségvetések 1933-1980
 - vagyonkimutatások 1908-1952
3. doboz.
 - államadóssági kötvények 1914, 1916-1917
 - jövedelem-összeírás 1896
 - szászsebesi iskola és temető bevételei-kiadási jegyzéke 1917-1927
 - adófizetési ív 1919
 - szászsebesi templom felújításával kapcsolatos iratok 1957-1978
 - telekkönyvek 1939-1940
 - bérleti szerződések, munkaszerződések 1911-1954, 1971-1982
 - tűzbiztosítási iratok 1925-1941
 - villanyvezetés a templomban 1959-1962
 - egyházi ingatlanok adóügyei 1950-1962
 - zárszámadások 1975-1980
 - fizetési jegyzékek 1942-1943, 1946

- egyházadó jegyzék 1923-1941
 - adományok naplója 1956-1963
4. doboz.
- számlák 1920-1973
 - adókönyvecskék 1934-1946
 - betétkönyvek 1917-1939

16/e. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

19. sz.-1971

3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz. Iskolaügyi iratok:
 - iskolaügyi iratok 1920-1948
 - pénztárnaplók 1922-1933
 - iskolai költségvetések 1937-1946
 - iskolaügyi rendeletek 1938-1944
 - fizetési ív 1919.
 - anyakönyvi igazolások 1930-1969
 - relatiók 1930-1938
2. doboz.
 - tervrajzok (temető, templom, péterfalvi templom oltára) 1926-1959
 - a szászsebesi plébánia Cremene Olgával folytatott perének iratai 1974-1976
 - ferencrendi iratok 1924-1949
 - prédikációk, nyomtatványok 20. sz. második fele
 - az erdélyi egyházmegye plébániáinak alapítása – kronológiai táblázat 19. sz. közepe
3. doboz. Körlevelek 1922-1971

16/f. Tematikusan rendezett kötetek

1785-1975

3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Elhunyt ferencesek katalógusa 1785-1913
 - b. kötet. Bevétel-kiadás napló 1874-1898, egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1874-1940
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1951-1969
2. doboz.
 - a. kötet. Miseintenciós könyv 1907-1951
 - b. kötet. Miseintenciós könyv 1907-1975
 - c. kötet. Miseintenciós könyv 1907-1942
3. doboz.

- a. kötet. Ferences rendtartomány rendeleteinek jegyzőkönyve 1916-1945
- b. kötet. Zárda gyűlési jegyzőkönyv 1934-1955
- c. kötet. Historia domus 1937-1975

17.

TOPÁNFALVI PLÉBÁNIA IRATAI

1779-1988

2 doboz = 0,26 ifm

A topánfalvi plébániát 1779-ben szervezték meg kincstári tisztviselők és munkások részére, akik a környékbeli erdőségek, bányák és egyéb koronajavak kitermelése érdekében ösztönöztek ide. Kezdetben fakápolnában miséztek, amikor még Abrudbánya filiája volt. 1780-tól lett önálló plébánia, a paplakot II. József császár építtette 1781-ben. A parókiavivalt bulgarita ferencesek vezették 1779-től egészen 1800-ig. 1800-tól, két év szerzetesi irányítás kivételével (1827-1828), folyamatosan világi lelkészek gondozták. Iskoláját a plébánia szervezése után hat évvel, 1785-ben létesítették. A kincstár pénzén 1832-ben építettek kőtemplomot Nagyboldogasszony tiszteletére. A 1848-49-es forradalmi viszályok a katolikus egyházközséget – az akkori plébános (Kapatán Márton) szelíd természetének köszönhetően – megkímélték. A második világháború óta Gyulafehérvárról látják el.⁹⁷

Levéltárát a verespataki plébánián őrizték az aranyosbányai plébánia iratanyagával együtt, mivel a múlt század közepétől katolikus pap e két egyházközséget Verespatakról látta el. A irategyűttest 2002. szeptemberében hoztuk be Gyulafehérvárra, állapota megfelelő volt. Az iratok rendezését 2003. márciusára végeztük el.

17/a. Anyakönyvek

1779-1974

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1779-1843; házassági anyakönyv 1803-1843; „pro memoria” feljegyzések 1860-1867; bérmlási anyakönyv 1787, 1818, 1830; „pro memoria” feljegyzések 1779-1893; halotti anyakönyv 1791-1844;
- b. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1896-1974

17/b. Gazdasági iratok, kötetek

1895-1988

⁹⁷ Kovács Gyárfás: *id. mű.* Szamosújvár. 1895. 221-244; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 66.

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- Historia domus 19. század vége-20. század eleje
- vagyonkimutatás 1896
- pénztárlapok 1895, 1975, 1972-1982
- leltárak 1967-1968, 1976-1977, 1988
- Rendeletgyűjteménye 1781-1788
- Rendeletgyűjteménye 1841-1855

18.

TOROCKÓSZENTGYÖRGYI PLÉBÁNIA IRATAI

1750-1977

2 doboz = 0,26 ifm

Torockószentgyörgy középkori egyházközség volt osztrák és székely vasbányász telepeseikkel. Hívei a reformációkor az unitárius felekezetre tértek át. Plébániáját 1727-ben alapították újra a Torockay család jóvoltából, amelyet ferences szerzetesek gondoztak. Az 1850-es években lett Nagyenyed leányegyháza, addig a torda-aranyosi főesperességhez tartozott.⁹⁸

Levéltárát Nagyenyeden őrizték, innen szállítottuk be 2005. szeptember 15.-én Gyulafehérvárra.

1. doboz. Kötetek és iratok:

- keresztelési anyakönyv 1750-1847, bérmentési anyakönyv 1803-1855, megtértek anyakönyve 1764-1893, házassági anyakönyv 1753-1899, halotti anyakönyv 1753-1847
- királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1777-1789; katonaság részére vezetett anyakönyv: keresztelési anyakönyv 1817-1823 (személynévmutató 1817-1823), házassági anyakönyv 1817-1836 (személynévmutató 1817-1836), halotti anyakönyv 1817-1835 (személynévmutató 1817-1835)
- plébániai iratok 1845-1909, 1942-1951, 1957-1977
- tartományfőnökségi körlevelek 1887-1905
- számadásokkal kapcsolatos iratok 1864-1890
- pénztárlapok 1931-1948
- leltár 1933
- nyugták 1966-1974

2. doboz. Kötetek:

- a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1824-1856

⁹⁸ *Sematiszmus*. Gyulafehérvár. 1882. 173; *Sematiszmus*. Gyulafehérvár. 2000. 62.

19.
TÖVISI PLÉBÁNIA IRATAI

1700-1997

4,92 ifm

Középkori templomát román stílusban építették 1293 előtt. A másik tövisi templomot Hunyadi János építtette 1449-ben, és a templom melletti kolostorba obszerváns ferenceseket telepített. Az obszervánsok 1551-ben, vagy mások szerint 1554-ben, a reformáció és a török támadások következtében a kolostor és a templom elhagyására kényszerültek. A törökök a kolostort lerombolták, de a templomot megkímélték. Báthori Zsigmond fejedelem 1598-ban a minoritákat költöztette be Francesco Passis atya vezetésével, akik csak rövid ideig voltak itt. 1603-ban Basta György idejében a templom a kolostorral együtt leégett. A reformáció idején a katolikus lakosság nagy része református lett, de továbbra is maradtak katolikusok 1615 után is, amikor Bethlen Gábor a katolikusok részére a templomot meghagyta. A reformációkor a katolikus plébánia azonban megszűnt.⁹⁹ Mindkét templom fedetlenül maradt. A régi templomot a reformátusok javára, a Hunyadi templomot pedig a katolikusok részére Gróf Apor István erdélyi kincstárnok javíttatta ki 1701-ben saját költségén.¹⁰⁰ A felújításkor az épületegyüttest barokk boltozatokkal fődette be. A korábbi állapotoktól eltérően az emeletes kolostorszárnyakat egyszintesre alakíttatta. A pálos rend feloszlása után (1786) egyházmegyes papok gondozták a plébániát.¹⁰¹ Kenderesi Szabó Béla kanonok-plébános halálát követően, 1998-tól Nagyenyedről gondozzák.

A plébánia iratanyagát 2002. decemberében szállítottuk be Gyulafehérvárra. Konzerválási állapota néhány kötet kivételével megfelelő volt. A szükséges fertőtlenítés elvégzése után a rendezést márciusra fejeztük be. Ebből a levéltári anyagból került elő a mikeszázai plébánia levéltárának 20. század közepi töredéke.

19/a. Anyakönyvek

1700-1990

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1700-1761, halotti anyakönyv 1718-1760, házassági anyakönyv 1703-1760, megtértek 1703-1759
- b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1761-1816, szabad egyezségek 1815-1819, vegyes házassági anyakönyv 1805-1820, házassági anyakönyv

⁹⁹ Léstyán Ferenc: *id. mű.* II. Kolozsvár. 1996. 158-159.

¹⁰⁰ Biró Vencel: *Apor István és kora.* Kolozsvár. 1935. 104; Léstyán Ferenc: *id. mű.* II. Kolozsvár. 1996. 158-159.

¹⁰¹ *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 1882. 24-25; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 63-64.

- 1761-1817, megtértek anyakönyve 1761-1818, halotti anyakönyv 1761-1818, vegyes házassági anyakönyv 1805-1821, bérmlási anyakönyv
- c. kötet. Keresztelési anyakönyv 1817-1847; házassági anyakönyv 1817-1847; halotti anyakönyv 1817-1847; megtértek anyakönyve 1817-1882; bérmláltak anyakönyve 1818, 1832, 1840, 1855, 1878, 1912
 - d. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1848-1857; megtértek anyakönyve 1848-1916
 - e. kötet. Megtértek anyakönyve 1901-1937, kitértek anyakönyve 1922-1944, számadásnapló 1840-1857
 - f. kötet. Személynévmutató 1761-1990
2. doboz. Anyakönyvi iratok (kivonatok) 1910-1944

19/b. Plébániai iktatott iratok

1703-1997

25 doboz = 3,06 ifm

1. doboz. 1703-1798, 1800-1818, 1821-1829, 1831-1839
2. doboz. 1840-1857
3. doboz. 1858-1862
4. doboz. 1865-1873
5. doboz. 1874-1890
6. doboz. 1891-1905
7. doboz. 1906-1909
8. doboz. 1910-1920
9. doboz. 1921-1933
10. doboz. 1934-1939
11. doboz. 1940-1946
12. doboz. 1947-1960
13. doboz. 1961-1968
14. doboz. 1969-1971
15. doboz. 1973-1975
16. doboz. 1976-1977
17. doboz. 1978
18. doboz. 1979-1980
19. doboz. 1982-1984
20. doboz. 1985-1986
21. doboz. 1987-1988
22. doboz. 1989-1990
23. doboz. 1990-1991
24. doboz. 1992-1993
25. doboz. 1994-1997

Segédletek

1703-1996
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1703-1927
 - b. kötet. 1928-1945
 - c. kötet. 1975-1996

19/c. Gazdasági iratok

1836-1993
6 doboz = 0,74 ifm

1. doboz.
 - számadások 1838-1851, 1853-1914
 - pénztárnaplók 1871-1900, 1965-1982, 1988-1996
 - vagyonkimutatások 1896, 1912-1949, 1935
2. doboz. Számadások 1950-1982
3. doboz. Számadások 1983-1996
4. doboz. Számlák 1902, 1930, 1933, 1962, 1964, 1971-1979
5. doboz. Számlák 1980-1993
6. doboz.
 - leltárak (ingó és ingatlan) 1863-1993
 - könyvleltárak 1857, 1867, 1871, 1961, d. n.

19/d. Kenderesi Szabó Béla (1912-1996)¹⁰² személyi hagyatéka

1912-1996
3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz.
 - Kenderesi Szabó Béla személyi iratai
 - fényképek
 - diafilmek
2. doboz. Prédikációk
3. doboz. Prédikációk, elmélkedések

19/e. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1770-1971
2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz.

¹⁰² Kenderesi Szabó Béla: szül. Tövisen, 1912. szept. 30. Tanulmányait Gyulafehérváron végezte, 1937-ben szentelték pappá. Szolgálati helyei: Zetelaka, Szászrégen, Kolozsvár-Szt. Mihály, Gyergyótölgyes, Kapnikbánya, Homoródtremete. 1959-1964 között börtönben volt. 1964-től Tövisen plébános, itt is halt meg 1996. dec. 18-án. (Ferenczi Sándor: *id. mű.* 295.)

- visitatio canonica 1770, 1780, 1825, 1830
 - malommal kapcsolatos iratok 1805-1911
 - vásár-vámügyi iratok 1813-1876
 - iskolai ügyek iratai 1931-1971
 - kaputerv
2. doboz. Vegyes nyomtatott kéziratok 1970-es évek

19/f. Tematikusan rendezett kötetek

/1449/ 1816-1996

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz. Püspöki rendeletek protokollumai:
 - a. kötet. 1816-1828
 - b. kötet. 1828-1852
 - c. kötet. 1852-1862
2. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1862-1917
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1901-1936
 - c. kötet. Historia domus /1449/19. sz.-1996

20.

TÜRI PLÉBÁNIA IRATAI

1827-1996

2,85 ifm

A pápai tizedjegyzékben (1332) említik TÜR plébániáját is. 1350-ben Tyryként jelenik meg a forrásokban. A hitújításkor reformátussá vált közösségben a katolikus plébánia 1827-ben alakult újjá. Templomát 1830-1832 között építették.¹⁰³ 1833-ban katolikus elemi iskolát is építettek.¹⁰⁴

Levéltárát 2003. szeptember 17.-én szállítottuk be az érseki levéltárba. Addig a türi templom kórustermében tárolták gondtalan körülmények között.

A plébániai iratok 1881-től iktatottak, addig időrendben találhatóak. A házassági iratok 1866-tól iktatottak, addig időrendiek.

Balázsfalva a középkor idején rendelkezett csak önálló plébániával, temploma a 17. században pusztult el. A szórványságban élő hívek számára 1925-ben építettek kápolnát, papilakot pedig 1938-1939 között.¹⁰⁵

¹⁰³ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 64; Csedő István: *A türi római katolikus egyházközség története*. Kézirat. TÜR. 1994. 11-14.

¹⁰⁴ Csedő István: *id. mű.* TÜR. 1994. 32.

¹⁰⁵ *A gyulafehérvári főegyházmegye történelmi sematizmusa a 2000. jubileumi és milleniumi évben*. Gyulafehérvár. 2000. 64-65; Csedő István: *A türi római katolikus egyházközség története*. Kézirat. TÜR. 1994. 33-34..

20/a. Anyakönyvek

1827-1996

0,37 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési és házassági anyakönyv 1827-1857, személynévmutató halotti és házassági anyakönyvhöz 1827-1923, vegyes házasságok anyakönyve 1835-1931, megtértek anyakönyve 1877-1929, kitértek anyakönyve 1883-1925
 - b. kötet. Halotti anyakönyv 1827-1857, bérnálási anyakönyv 1827-1963, iktatókönyv 1884-1896, személynévmutató keresztelési anyakönyvhöz 1827-1923
 - c. kötet. Megtértek anyakönyve 1930-1972, kitértek anyakönyve 1932-1945
 - d. kötet. Megtértek anyakönyve 1973-1996
2. doboz. Anyakönyvi ügyiratok: halott-vizsgálati jegyzőkönyvek, halotti- és keresztelési igazolások 1913-1991
3. doboz. Anyakönyvi ügyiratok: áttérési-, kitérési iratok 1923-1970, bérnácédulák 1966-1987

20/b. Plébániai iratok

/1774/1827-1990

7 doboz = 0,85 ifm

1. doboz. /1774/1827-1890.
2. doboz. 1891-1910.
3. doboz. 1911-1936.
4. doboz. 1937-1945.
5. doboz. 1946-1956.
6. doboz. 1957-1964.
7. doboz. 1965, 1968-1972.

Segédletek

1897-1990

1 doboz = 0,13 ifm

8. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1897 (32. ikt. számtól) - 1908 (106. ikt. számig) (töredék)
 - b. kötet. 1910 (159. ikt. számtól) – 1918 (125. ikt. számig) (töredék)
 - c. kötet. 1924 (125. ikt. számtól)-1927
 - d. kötet. 1929
 - e. kötet. 1931-1942
 - f. kötet. 1948-1956
 - g. kötet. 1957-1990

20/c. Házasságügyi iratok

1827-1992
4 doboz = 0,5 ifm

1. doboz. 1827-1870
2. doboz. 1871-1914
3. doboz. 1916-1969
4. doboz. 1970-1992

20/d. Gazdasági iratok

1841-1995
8 doboz = 1 ifm

1. doboz.
 - számadáskönyv 1841-1886
 - alapítványok alapítólevelei 1854-1933
 - jövedelem-kimutatások 1931-1932
 - számadás 1974
 - felújítási tervek 1974-1977
2. doboz. Leltárak 1863-1967
3. doboz. Pénztárnaplók 1887-1994
4. doboz. Fizetési jegyzékek 1957-1987
5. doboz. Nyugták 1972-1978
6. doboz. Nyugták 1979-1987
7. doboz. Nyugták 1988-1995
8. doboz. Vegyes gazdasági iratok:
 - Simonfi Antal szovátai kántortanító iratai 1868-1917
 - tűzbiztosítási kötvény 1902
 - egyházadó-jegyzék 1922, 1956
 - harangszámadás 1923
 - alsókarácsonyfalvi filia lélekösszeírása 1926
 - adományok jegyzéke 1927, 1977-1991
 - alsókarácsonyfalvi kápolnalap adóslevelei 1930
 - plébániai szántó bérbeadási szerződésai 1932
 - költségvetési rendeletek 1933-1968
 - magtárral kapcsolatos iratok 1936
 - költségvetések 1952-1962
 - plébánia épületeivel kapcsolatos nyilvántartások 1953-1965
 - alkalmazotti sémák 1962-1986
 - betonkerítés építési költségvetése 1968
 - harangjavítási költségvetés 1972
 - plébánia épületek javításával kapcsolatos iratok 1973
 - kályha beszerelésével kapcsolatos iratok 1981
 - felújítási költségvetések 1985-1992

20/e. Vegyes , tematikusan kezelt iratok

1836-1969

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- visitatio canonica 1836, 1868
- hirdetési füzet 1885
- türi és balázsfalvi iskolákkal kapcsolatos iratok és tervrajz 1912-1947
- kimutatások hívekről, plébániáról 1913-1923
- püspöki körlevelek 1945-1969
- Salati Ferenc és Márton Áron levelezései 1958-1963
- Salati Ferenc jegyzetei
- hitbuzgalmi egyesületekkel kapcsolatos iratok (Oltáregylet, Jézus Szíve, Katolikus Népszövetség) 1900-1930

20/f. Tematikusan rendezett kötetek

1827-1969

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1827-1848
- b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1848-1861
- c. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1862-1931

2. doboz. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek:

- a. kötet. 1917-1924
- b. kötet. 1924-1931
- c. kötet. 1931-1946
- d. kötet. 1947-1957
- e. kötet. 1957-1965
- f. kötet. 1966-1969

21.

VERESPATAKI PLÉBÁNIA IRATAI

/1768/ 1812-1999

2,31 ifm

Verespatak aranytelepeit már az ókori rómaiak is kiaknázták. Középkori katolikus lakói a hitújítás idejében az unitárius felekezethez zárkóztak fel. A 18. században Habsburg császári szervezéssel újraindult az aranybányászat, katolikus bányásztelepeseit 1757-ben Abrudbánya leányegyházaként tartották számon. 1763-ban Mária Terézia elrendelte, hogy helyi káplánt helyezzenek ki. Önálló plébániává 1767-ben szervezték a bulgariták kezdeményezésére, és 1783-ban kezdték el a

templom építését Szent László védőszent tiszteletére. A Horea-féle lázadáskor a templom megrongálódott, így 1847-től új templomot építettek, de az 1848-as események miatt csak 1867-re fejezhették be. A plébánialakot a kincstár építtette 1771-ben. Iskoláját Winkler Pál plébános idejében (1768-1798) alapították.¹⁰⁶ 2003-ban a Gold-Corporation Rt. által elindított arany-kitermelési program keretében több családot kitelepítettek, házaikat nagy összegekért felvásárolták. A verespataki Eldorado-aranyláz a település teljes elnéptelenedéséhez fog vezetni, a lakóházakat lebontják, csak a műemléknek nyilvánított épületeket tartják meg. Ma Gyulafehérvárról pasztorálják a még helyben maradt katolikus családokat.

Levéltára 2002. szeptemberéig Verespatakon volt a plébánia épületében, ekkor a Gyulafehérvári Érseki és Főkapitányi Levéltárba helyezték. Őrzési állapota megfelelő volt, az iratok rendezését 2003. márciusában fejeztük be.

21/a. Anyakönyvek

1897-1999

1 doboz, 1 kötet = 0,15 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1952-1967
 - b. kötet. Bérmlási anyakönyv 1897-1999
 - c. Anyakönyvekkel kapcsolatos iratok. 1940-1957, 1961-1969, 1985-1990
2. kötet. Áttértek, megtértek anyakönyve 1934-1992

21/b. Plébániai iktatott iratok

/1768/ 1812-1998

12 doboz = 1,49 ifm

1. doboz. 1768, 1812, 1823, 1825-1827, 1829, 1840, 1842-1851, 1853-1866
2. doboz. 1867-1872, 1875-1892
3. doboz. 1893-1900
4. doboz. 1901-1908
5. doboz. 1909-1920
6. doboz. 1921-1936
7. doboz. 1937-1945
8. doboz. 1946-1952
9. doboz. 1953-1959, 1961-1967
10. doboz. 1968-1978
11. doboz. 1979-1990
12. doboz. 1994-1998

¹⁰⁶ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 1882. 31-32; Kovács Gyárfás: *id. mű.* Szamosújvár. 1895. 194-219; György József: *id. mű.* Kolozsvár. 1930. 438; *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 65-66.

Segédletek

1927-1988

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1927-1937
 - b. kötet. 1948-1988

21/c. Gazdasági iratok

1909-1992

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - számlák 1909
 - számadáskönyvek 1916-1935, 1934-1936, 1952-1957
 - postakönyv 1928-1936
 - pénztárnaplók 1940-1968, 1970-1992
 - költségvetések 1961-1962, 1983-1990
 - bérszerződések 1972-1984
 - leltárak 1958, 1960, 1967, 1977, 1988
 - Bevételek. Osztályozó napló 1975

21/d. Oltáregylet iratai

1891-1940

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - számadáskönyv 1892-1938
 - tagok névjegyzéke 1903-1910, 1934-1938
 - Oltáregylet iratai 1891-1907
 - Oltáregylet jegyzőkönyve 1905-1914
 - Oltáregylet pénztárkönyve 1934-1940

21/e. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1819-1989

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - szentmise alapítványi ügy iratai 1852-1934
 - verespataki iskola iratai 1873-1892, 1892-1896, 1898-1902, 1942-1943
 - Rózsafüzér Társulat iratai 1891-1931
 - szertartással kapcsolatos iratok 1972

21/f. Tematikusan rendezett kötetek

1845-1974

1 doboz, 1 kötet = 0,15 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1845-1860
 - b. kötet. Alapok számadáskönyve 1891-1908
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1870-1896, 1900-1934, 1934-1974
 - d. kötet. Mária Kongregáció jegyzőkönyvei 1915, 1916-1918
 - e. kötet. Erzsébet Egyesület pénztárnaplója 1917
 - f. kötet. Historia domus töredék
2. kötet. Jézus Szentséges Szíve és a Rózsafüzér Társulat törzskönyve 1893-1920

22.

ZALATNAI PLÉBÁNIA IRATAI

1722-1991

5,44 ifm

Zalatna már a római korban nemes fémbányáinak köszönhetően virágzó bányatelep volt. I. Lajos magyar király külföldről származó bányász lakosait kiváltságokkal ruházta fel. Zalatna középkori katolikus lakói a hitújításkor reformátusok és lutheránusok lettek. A katolikus plébánia 1722-ben létesült újra. Templomát 1752-1753 között építették. Az 1800-as évek elején a középhajó roskadozása miatt újjáépítették. A templomot 1848-1849-ben Petru Dobra (román forradalmi hős) vezetése alatt a román felkelők felgyújtották és kirabolták, a híveket 1848. október 23.-án lemészárolták. A még életben maradtak elmenekültek. (Az 1200 katolikus hívóból az érc-hegységbeli lázadók 1848. októberében 700-at gyilkoltak meg). A templomot két évvel később, 1851-re újjították fel. A plébánia levéltára 1848-ban úgyszintén a tűz martalékává vált.¹⁰⁷ Szerencsére az előre gondosan elrejtett eredeti anyakönyvek megmaradtak, amelyeket a plébánia újraalapítása óta, 1722-től vezettek.

Levéltárát 2002. októberében szállítottuk be Gyulafehérvárra, fizikai állapota megfelelő volt. Rendezését 2002. decemberében fejeztük be.

Egy évvel később, 2004. február 25-én, a plébánia fogadószobájában, egy széles terítővel betakart kanapé fiókos ágyneműtartójában megtaláltuk Zalatna 18-20. századi kötetes levéltári anyagát. Ezek a következőkből állnak: anyakönyvek

¹⁰⁷ Kovács Gyárfás: *id. mű.* Szamosújvár. 1895. 123-160; A zalatnai gyűjtogatásról, pusztításról lásd: Sávai János: *Jaj Ariélnek! Zalatna, 1848. október 23. (Reinbold-hagyaték).* Szeged. 1999; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 66.

1756-1968 közötti időszakból, plébániai protokollumok (1850-1944) és egyháztanácsí jegyzőkönyvek (1932-1965), valamint egyéb gazdasági kimutatások – pénztári naplók, számadáskönyvek (1857-1883). A gyűjtőlevéltárak létrehozása, szervezése kapcsán értesültünk 2003. őszén a zalatnai plébánia átadása alkalmával végrehajtott leltározáskor az elrejtett kincsek létéről. Rá egy évre, 2005-ben a plébánia padlásán előkerültek a plébánia 19-20. századi iskolai és gazdasági iratai. A zalatnai plébániai archívum több alkalommal történt összegyűjtése is alátámaszta azt a tényt, hogy egy egyházközség levéltári gyűjteményének beszállítása a teljesség igényével nehezen valósítható meg a különböző és különleges őrzési helyek miatt is.

A levéltári feltárás legértékesebb darabjai az 1756. évtől kezdődő anyakönyveken kívül a Historia domus (1857-1968), és egy 1850-ben – közvetlen a szabadságharc után – készített lélekösszeírás. Ezeket még aznap Gyulafehérvárra szállítottuk és a már rendezett törzsanyaggal egyesítettük.

22/a. Anyakönyvek

1722-1990

6 doboz = 0,78 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1722-1776
 - b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1756-1809, házassági anyakönyv 1756-1809, halotti anyakönyv 1756-1809, bérmlási anyakönyv 1787-1805, megtértek anyakönyve 1776-1824
2. doboz.
 - a. kötet. Megtértek anyakönyve 1824-1847, keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1810-1846, bérmlási anyakönyv 1818-1847, vegyes házasságok anyakönyve 1791-1834
 - b. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1847-1857, megtértek anyakönyve 1859-1915, bérmlási anyakönyv 1854-1911, vegyes házasságok anyakönyve 1835-1906, lélekösszeírás 1850
3. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1857-1904 (eredeti)
 - b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1857-1904 (másolat)
 - c. kötet. Halotti anyakönyv 1857-1915 (eredeti)
 - d. kötet. Halotti anyakönyv 1857-1915 (másolat)
 - e. kötet. Házassági anyakönyv 1857-1954
 - f. kötet. Bérmlási anyakönyv 1912-1958
 - g. kötet. Kitértek anyakönyve 1923-1962
 - h. kötet. Érvénytelen házasságok anyakönyve 1914-1968
 - i. kötet. Megtértek anyakönyve 1916-1972
4. doboz.
 - a. kötet. Házassági anyakönyv 1895-1988
 - b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1905-1990
 - c. kötet. Halotti anyakönyv 1916-1989

- d. kötet. Vegyes házasságok anyakönyve 1925 (üres)
- e. kötet. Házassági anyakönyvhöz személynévmutató 1857-1966
- f. kötet. Házassági hirdetések könyve 1911-1958
- g. kötet. Családkönyv 1964
- 5. doboz.
 - anyakönyvi ügyekkel kapcsolatos iratok 1878-1977
 - áttéréssel, megtéréssel kapcsolatos okmányok 1897-1954
- 6. doboz.
 - vegyes házassági anyakönyv 1824-1883
 - kereszteleési igazolások 1824-1949
 - házassági igazolások 1926-1942
 - bérma-cédulák 1920-1958
 - halotti igazolások 1836-1861, 1903-1958
 - léleköszeírások 1880, 19. sz. második fele
 - családlapok 18-20. sz., 1932. u.

22/b. Plébániai iratok

1808-1989

10 doboz = 1,36 ifm

1. doboz. 1808, 1825-1826, 1830-1832, 1837, 1842-1843, 1847-1848, 1850-1869.
2. doboz. 1870-1873, 1875-1892.
3. doboz. 1893-1903.
4. doboz. 1904-1913.
5. doboz. 1914-1927.
6. doboz. 1928-1937.
7. doboz. 1938-1942.
8. doboz. 1943-1952.
9. doboz. 1953-1960, 1965-1990.

Segédletek

1850-1989

1 doboz, 14 kötet = 0,26 ifm

- a. kötet. Iktatófüzet 1850-1870
- b. kötet. Iktatófüzet 1875-1878
- c. kötet. Iktatófüzet 1879
- d. kötet. Iktatófüzet 1885-1889.
- e. kötet. Iktatófüzet 1890-1893. június
- f. kötet. Iktatófüzet 1893. június-1894. december
- g. kötet. Iktatófüzet 1895-1896. április

- h. kötet. Iktatófüzet 1896. május-1898. július
- i. kötet. Iktatófüzet 1898. július-1900. június
- j. kötet. Iktatófüzet 1900. június-1902. április
- k. kötet. Iktatófüzet 1902. április-1904. július
- l. kötet. Iktatófüzet 1904. július-1907
- m. kötet. Iktatófüzet 1908-1911
- n. kötet. Levéltári jegyzék 1850-1886

10. doboz. Iktatókönyvek:

- a. kötet. 1912-1940. április
- b. kötet. 1940. május-1945
- c. kötet. 1946-1966
- d. kötet. 1967-1989

22/c. Házasságügyi iratok

1848-1991

2 doboz = 0,24 ifm

- 1. doboz. 1848-1916
- 2. doboz.
 - házasságügyi iratok 1917-1961, 1990-1991
 - házassági peres iratok, felmentések 1848-1959.

22/d. Iskolai iratok

1850-1905

3 doboz = 0,39 ifm

- 1. doboz.
 - iskolai anyakönyvek 1877/1878, 1879/1880, 1886-1893, 1903/1904
 - tanulói névjegyzékek, kimutatások 1855-1905
- 2. doboz.
 - mulasztási naplók 1860-1890
 - felvételi naplók 1877/1878, 1879/1880, 1884-1886
- 3. doboz.
 - iktatott iratok 1851-1856, 1862-1869, 1890-1892
 - iskolai vagyoneleltárak 1876-1893
 - Balás Imre iskolai tanár könyvleltára 1832
 - normáliskola költségvetése 1850-1860 (restaurálandó!)

22/e. Alapítványokkal kapcsolatos iratok

1855-1962

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Alapítványokkal kapcsolatos iratok 1855-1962.

22/f. Gazdasági iratok

1847-1990

15 doboz = 1,93 ifm

1. doboz. Pénztárnaplók:
 - a. kötet. 1857-1883
 - b. kötet. 1884-1910
 - c. kötet. 1914-1928
 - d. kötet. 1930
 - e. kötet. 1931
 - f. kötet. 1932
 - g. kötet. 1933-1941
 - h. kötet. 1929-1948
2. doboz. Pénztárnaplók:
 - a. kötet. 1943-1949
 - b. kötet. 1949-1951
 - c. kötet. 1952-1960
 - d. kötet. 1953-1955
 - e. kötet. 1956-1961
 - f. kötet. 1962-1969
 - g. kötet. 1969-1978
 - h. kötet. 1980
3. doboz. Költségvetések 1980-1990
4. doboz.
 - pénztárnaplók 1881-1932
 - rovatos kimutatás adósokról 1884-1910
5. doboz.
 - gazdasági kimutatások 1859-1948
 - költségvetések 1904-1950
 - vagyonkimutatások 1896, 1948
 - számadások 1917-1922
 - püspöki felmentvények számadás alól 1861, 1885-1909
 - adósok jegyzéke és egyéb gazdasági iratok 1853-1879
 - könyvleltárak 1886, 1924
6. doboz. Plébániai épületek javításával, építésével kapcsolatos iratok 1929-1968, 1970
7. doboz.
 - leltárak 1847-1977
 - Kálmán-kereszt ügye 1881

- temetőszövény kerítése 1879
 - harangokkal kapcsolatos iratok 1909
 - orgonával kapcsolatos iratok 1896-1938
 - templomtorony 1929
8. doboz. Számlák, nyugták 1900-1919
 9. doboz. Számlák, nyugták 1920-1929
 10. doboz. Számlák, nyugták 1930-1939
 11. doboz. Számlák, nyugták 1940-1949
 12. doboz. Számlák, nyugták 1950-1959
 13. doboz. Számlák, nyugták 1950-1959
 14. doboz.
 - számlák, nyugták 1960-1990
 - tartálékokról kimutatás 1941-1958
 15. doboz.
 - postakönyvek 1892-1907, 1907-1939, 1941-1969
 - egyházadó-jegyzékek 1931-1969

22/g. Vegyes, tematikusan rendezett iratok

1752-1965

3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz.
 - Zalatna kincstári jogaira és terheire vonatkozó iratok jegyzéke 1752-1800
 - várostérképek, részlettérképek 20. század eleje
 - pro domo feljegyzések, vagyoni jegyzékek 1944-1965
2. doboz.
 - hitbuzgalmi egyesületekre vonatkozó iratok: Szt. Vince Egylet 1915, Temetkezési Egylet 1861, Zalatnai Szépítő Egylet 1902, egyéb egyletek iratai 19. sz. vége
 - Oltáregyletre vonatkozó iratok 1898-1932
 - egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek fogalmazványai 1886-1889, 1939-1958, 1960.
3. doboz. Különféle nyomtatványok, újságok, kéziratok 19-20. sz.

22/h. Tematikusan rendezett kötetek

1850-1984

3 doboz = 0,36 ifm

1. doboz. Historia domus:
 - a. kötet. 1857-1968
 - b. kötet. 1960-1968
2. doboz.

- Királyi és püspöki rendeletek protokollumai:
 - a. kötet. 1850-1928
 - b. kötet. 1918-1944
- Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek:
 - a. kötet. 1885-1931
 - b. kötet. 1932-1965
 - c. kötet. 1966-1989
- 3. doboz.
 - a. kötet. Zalatnai szegény tanulókat segélyező nőegylet jegyzőkönyve 1886-1926
 - b. kötet. Hittanórák naplója 1914-1919
 - c. kötet. Oltáregyesület jegyzőkönyve 1898-1931
 - d. kötet. Oltáregyesület jegyzőkönyve 1931-1949
 - e. kötet. Oltáregyesület pénztárnaplója 1925-1969
 - f. kötet. Hirdetések jegyzéke 1925-1984
 - g. kötet. Betegellátási füzet 1970-1972
 - h. kötet. Prédikációk, kántorkönyv

22/i. Kicsid Géza (1888-1969)¹⁰⁸ személyi hagyatéka

1897-1969

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Kicsid Géza (1888-1969) zalatnai plébános személyi hagyatéka:

- magánnapló 1937
- nyugdíjügyek 1957-1966
- gyászjelentés-gyűjtemény 1897-1969
- meghalt papok névsora 1914-1968
- prédikációi 1941-1948
- vegyes személyi iratok 1940'-1950'

28.

HUNYADI FŐESPERESSÉG IRATAI

1938-1958

1 doboz = 0,13 ifm

¹⁰⁸ Kicsid Géza: szül. Gelencén, 1888. okt. 9. Gimnáziumi tanulmányait Nagyszebenben és Brassóban, teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1913-ban szentelték pappá. Szolgálati helyei: Altorja, Gyergyóremete, Egrestő, Zetelaka, Marosvásárhely, Nagyszeben-külváros, Marosjára, Hosszúaszó, Maroshévíz, Petrilla, Madéfalva, Vulkán. 1941-től Zalatna plébánosa egészen haláláig, 1969. május 8-ig. (Ferenczi Sándor: *id. mű.* 298.)

A hunyadi főesperesség már a tatárjárás előtt létezett, azonban első írásos említése a pápai tizedjegyzék korára tehető, ekkor tíz plébániájával jegyzik fel. Beke Antal őrkanonok és káptalani levéltáros ezt a sort még négy plébániával bővítette. Hunyad vármegyében a Maros és a Cserna folyók mentét, valamint a Sztrigy alsó folyását magyarok lakták a 14. században. Buday János 28 plébániát sorol a hunyadi főesperességhez az 1241-1556 közötti időszakban: Algyógy, Alkenyér, Arany, Bácsi, Bencenc, Brettye, Berény, Bózs, Déva, Felkenyér, Folt, Hátszeg, (Vajda)Hunyad, (Maros)Illye, Kásztó, Kéménd, Őr(alja)boldogfalva, Perkász, Pestes, Rápolc, Rákosd, Romosz, Solymos, Szarkafalva, Szászváros, Szentandrás, Szilvás és Tordos.¹⁰⁹

A püspökség szünetelése alatt (1556-1715) a protestantizmus nagy teret hódított ebben a térségben, a főesperesi kerület (vármegye) plébániáinak egy része evangélikus, más része református lett. Az első plébánia Hátszegen kelt életre 1691-ben, majd a ferences szerzetesek kezdeményezésével és irányításával Vajdahunyad (1721), Déva (1723) és Szászváros (1731). Ekkor még e négy plébánia a gyulafehérvári főesperességhez tartozott. A közigazgatási szempontból jelentősebb gócpontokon szükségessé vált a plébániák alapítása: pl. Marosillyén (1747) és Dobrán (1776). A 18. század végén, a bányáipar fejlődésével a kincstár több plébániát létesített. A vasbányászat fellendülésének köszönhető Ósebeshely (1730), Gyalár (1783), Kudzsir (1788) és Királybánya (1789) plébániáinak alapítása. 1795-ben visszaállították a középkori hunyadi főesperességet Hátszeg székhellyel, mivel az egykori vármegye központját képezte.¹¹⁰

A hunyadi főesperesi kerület a 19. század második felében újabb plébánialapításokkal bővült a Zsil-völgyi kőszénbányászat fellendülésével és az 1871-ben megnyitott Piski-Petrozsény közötti vasútvonálnak köszönhetően. Fokozatosan jöttek létre Petrozsény (1871), Piskitelep (1886), Lupény (1894), Vulkán (1906) és Lónyaitelep (1912) plébániái. Ezek a plébániák ipari telepeken létesültek, így a lelkipásztori feladat is másabb jelleget öltött.

A 20. század második felében a hunyadi- és a gyulafehérvári főesperességnek egy főesperese volt, aki Gyulafehérváron székel. 2008. februárjától a gyulafehérvári és a hunyadi kerületek főesperességi központja a petrozsényi plébániára került.

A hunyadi főesperesség levéltárának töredékét a lónyai plébánia irataiból különítettük el, mivel ebben az időszakban Lónyaitelep plébániáján működött a hunyadi főesperesi hivatal.

28/a. Hunyadi főesperesség ügyviteli iratai

1938-1958

0,13 ifm

1. doboz.

- iktatókönyv 1943-1958

¹⁰⁹ Buday János: *id. mű.* 25-29.

¹¹⁰ Uo. 41-43.

- főesperesi iratok 1948-1949
- koronagyűlések jegyzőkönyve 1938-1947.

29.

ANINÓSZAI PLÉBÁNIA IRATAI

1880-2000

1 doboz = 0,13 ifm

Aninószán – a bányatelepülés virágzása következtében – a katolikus templomot 1911-ben építették Kisboldogasszony titulussal az akkori vulkáni lelkesz, Hoboth József intézkedéseivel, a bányatársulattól kapott területen. 1919-ben vált önálló plébániává. Önállósága előtt Lupény és Vulkán látta el. Ma Petrozsényből gondozzák.¹¹¹

A levéltárunkban őrzött historia domus származási útja ismeretlen. Az iktatókönyv, a leltár és az egyházadó-jegyzék a petrozsényi levéltár beszállításakor került levéltárunkba 2003. november 25-én.

1. doboz.

- historia domus 1880-1940
- iktatókönyv 1940 (207. iktatószámától) -1991
- leltár 1963
- egyházadó-jegyzék 1996-2000

30.

CSERNAKERESZTÚRI PLÉBÁNIA LEVÉLTÁRA

1911-1995

5 doboz = 0,62 ifm

A székely (csángó) telepes lakosság számára a plébánia szervezése 1911-ben kezdődött, a helység Piski(telep) fiókegyháza volt önállósulásáig. 1915-1916 között épült temploma Szent Kereszt felmagasztalásának tiszteletére, majd ezt követően a plébánia 1918-tól önállósult, ekkortól volt saját iktatása, iratkezelése (ezt megelőzően Piskiben keletkeztek iratai). 1920-1948 között katolikus iskola is működött.¹¹² Az 1980-as évektől a csernakeresztúri plébános látta el Piskitelepet is, ekkortól a Piskire vonatkozó iratok keletkeztek a csernakeresztúri plébánián (a gondosan elkülönített iratokat áthelyeztük a Piskiből begyűjtött plébániai iratokhoz). Az iratokhoz iktatókönyv (két év kivételével) sajnos nem maradt fenn.

¹¹¹ Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 67; Hartwig Frigyes: *Huszonöt év története a vulkáni rom. kath. egyházközség negyedszázados jubileuma alkalmából.* Hátszeg. 1931. 27-30; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 68.

¹¹² *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 68.

Csernakeresztúr levéltári anyagát 2003. november 4.-én szállítottuk be az érseki levéltárba, 2004. májusában a kalocsai érsekség levéltárosai rendezték.

30/a. Plébániai iratok

1911-1990

4 doboz = 0,53 ifm

1. doboz. 1911-1937, iktatókönyv-töredék 1918. augusztus 21.-1919. május 22.
2. doboz. 1938-1945, 1949-1950, 1952-1959
3. doboz. 1960-1961, 1963-1965, 1967-1969, 1972-1978
4. doboz. 1979-1990

30/b. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1911-1995

1 doboz = 0,09 ifm

1. doboz.
 - a csernakeresztúri székely (csángó) telep térképmásolata 1911
 - a csernakeresztúri templom építési terve 1913
 - templomtervrajz 1914 (szakadozott)
 - pénztárnapló 1911-1916
 - iskola tervrajza 1943
 - leltárak 1971, 1981, 1987, 1988, 1996 (benne Piskitelepy is!)
 - házassági iratok 1980-1986
 - nyugták 1979-1995
 - lelkipásztori iratok (életigék, ünnepi előadások, jelenetek szöveggönyve) 1983-1990

31.

DÉVAI I. (FERENCES) PLÉBÁNIA IRATAI

1899-2003

11 kötet = 0,33 ifm

Déva vára már a tatárjárás előtt létezett, plébániáját a 14. század elején említik. A reformációkor temploma a reformátusok kezére került. A plébániát bulgarita ferencesek állítják vissza, akik 1710-ben telepednek meg Déván, a rendházat (plébániát) 1723-ban építették. Temploma Nagyboldogasszony tiszteletére épült. Anyakönyveit 1714-től vezették, amelyek a dévai állami levéltárba kerültek. A várban is kápolna állt, ezt is a ferencesek gondozták 1725-től, azonban 1848-ban robbanás következtében leégett a várral együtt.¹¹³

¹¹³ *Sematizmus*. 1882. 88; Buday János: *id. mű.* 45-47; *Sematizmus*. 2000. 69.

Bartalis János fr. OFM, Déván is működő ferences atya elbeszélései szerint a dévai ferences kolostort 1977-ben árvíz árasztotta el és akkor pusztult el megmaradt levéltári anyaga is.

Az alábbi jegyzék a 2003. októberében tartott helyszíni szemle alkalmával rögzített levéltári állapotokat tükrözi.

31/a. Anyakönyvek¹¹⁴

1899-2003

11 kötet = 0,33 ifm

1. kötet. Keresztelési anyakönyv 1899-1914.
2. kötet. Keresztelési anyakönyv 1915-1932.
3. kötet. Keresztelési anyakönyv 1933-1961.
4. kötet. Keresztelési anyakönyv 1962-1986.
5. kötet. Keresztelési anyakönyv 1987-2003.
6. kötet. Házassági anyakönyv 1922-1939.
7. kötet. Házassági anyakönyv 1940-1974.
8. kötet. Házassági anyakönyv 1975-2003.
9. kötet. Halotti anyakönyv 1922-1954.
10. kötet. Halotti anyakönyv 1955-1991.
11. kötet. Halotti anyakönyv 1991-2003.

33.

DOBRAI PLÉBÁNIA IRATAI

1919-2003

1 kötet = 0,03 ifm

Dobra plébániája 1776-ban létesült Mária Terézia jóvoltából. Templomát Szt. József tiszteletére szentelték. Anyakönyveit 1794-től kezdték el vezetni. Jelenleg Déváról látják el.¹¹⁵ Fennmaradt anyakönyvét is itt őrzik.

1. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1919-2003.¹¹⁶

36.

HÁTSZEGI PLÉBÁNIA IRATAI

1671-1995

4,03 ifm

¹¹⁴ Ezeket az anyakönyveket a dévai ferences plébánián őrzik és vezetik.

¹¹⁵ *Sematizmus*. 1882. 89; Buday János: *id. mű.* 49; *Sematizmus*. 2000. 69.

¹¹⁶ Fennmaradt anyakönyvét a dévai ferences plébánián őrzik és vezetik.

Hátszeg plébániája Erdély legrégebbi egyházközségei közé tartozik. Már 1300-ban említést tesznek róla. A reformáció következtében a hívek a református felekezethez csatlakoztak a középkori templommal együtt. A katolikus hitélet 1694-től éledt újra Eszterházy Pál herceg özvegyének és más jótevőknek bőkezűségéből. Kezdetben fából készült imaháza volt, újkori templomát 1747-1755 között építették Keresztelő Szent János tiszteletére.¹¹⁷ 1768-ban stefanita ferencesek telepedtek le, Mária Terézia idejében szerzetházat építettek. A 19. század második felében ők látták el a Zsil-völgyi betelepült bányászok lelki-gondozását is.¹¹⁸ Hátszeg a 18. század utolsó éveitől a 20. század közepéig a hunyadi főesperesség székhelye volt. A hátszegi egyházközség katolikus iskolát is működtetett már 1694-től.¹¹⁹ Anyakönyveit 1704-től vezetik.

Jelenleg Pusztakalánból látják el, helyben lakó papja 2001-től nincs.

A 90-es évek közepén a plébánia felújítása alkalmával iratait műanyagzsákokba zsúfolták és évekig így tartották, míg 2003. december. 22.-én be nem hoztuk az érseki levéltárba. Iratanyagát 2004 nyarán rendeztük. Figyelemreméltó terjedelmes mennyiségben fennmaradt iskolai irategyüttese.

36/a. Anyakönyvek

1866-1948

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Vegyes házassági anyakönyv 1866
- b. kötet. Kitértek anyakönyve 1882-1948.

36/b. Plébániai iratok

1671-1995

16 doboz = 1,97 ifm

- 1. doboz. 1671-1850
- 2. doboz. 1851-1859
- 3. doboz. 1860-1867
- 4. doboz. 1868-1872
- 5. doboz. 1873-1875
- 6. doboz. 1876-1880
- 7. doboz. 1881-1889
- 8. doboz. 1890-1900
- 9. doboz. 1901-1907, 1909-1925
- 10. doboz. 1926-1937
- 11. doboz. 1938-1941
- 12. doboz. 1942-1945

¹¹⁷ Buday János: *id. mű.* 51-53; Léstyán Ferenc: *id. mű.* II. Kolozsvár. 1996. 166.

¹¹⁸ György József: *id. mű.* Kolozsvár. 1930. 404.

¹¹⁹ Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 42-43, 51-53; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 70-71.

13. doboz. 1946-1949
14. doboz. 1950-1955, 1958-1965
15. doboz. 1966-1995

Segédletek

1694-1995

1 doboz = 0,13 ifm

16. doboz.
 - a. kötet. Iktatókönyv 1694-1860 (plébániai)
 - b. kötet. Iktatókönyv 1888-1892, 1896-1899 (plébániai és főesperességi)
 - c. kötet. Iktatókönyv 1900-1930 (plébániai és főesperességi)
 - d. kötet. Levéltári iratok jegyzéke 1715-1837
 - e. kötet. Iktatókönyv 1958-1995

36/c. Házassági iratok

1857-1993

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - házassági felmentések jegyzéke 1857-1877
 - házassági iratok 1861-1864, 1869, 1897-1912, 1925-1936, 1942-1978, 1981-1993.

36/d. Iskolai iratok

1841-1948

4 doboz = 0,52 ifm

1. doboz.
 - Szent Erzsébet iskolával kapcsolatos iktatott iratok 1867-1929
 - iskolaügyi (iktatott és időrendi) iratok 1867-1948
 - iskolai iratok (iskola tervrajza 1891-ből) 1891-1928
 - polgári iskolával kapcsolatos iratok 1920-1923
 - iskolai gazdasági iratok 1875-1941, 1946
 - hunyadi főesperesi kerület iskoláinak kimutatása 1858-1907
2. doboz.
 - hátszegi polgári iskola jegyzőkönyve 1920-1948
 - munkavizsgálati jegyzőkönyv 1921
 - polgári iskola kimutatása 1922
 - hátszegi népiskola anyakönyve 1886/1887-1898/1899, 1920-1922
 - elemi iskola felvételi naplója 1907/1908-1922/1923
 - polgári iskola felvételi naplója 1920/1921-1922/1923
3. doboz.
 - triviális iskola előmeneteli és mulasztási naplója 1841-1921

- fiúiskola előmeneteli és mulasztási naplója 1898-1902, 1904/1905-1907/1908
 - polgári iskola előmeneteli és mulasztási naplója 1920/1921-1922/1923
4. doboz. Elemi népiskola előmeneteli és mulasztási naplója 1912/1913-1926/1927.

36/e. Gazdasági iratok

1679-1990

6 doboz = 0,77 ifm

1. doboz.
 - malommal kapcsolatos iratok 1679-1938
 - kincstári erdőkkel kapcsolatos iratok 1744-1928
 - birtokügyi iratok, telekkönyvi kivonatok, birtoktérkép 1800-1885
 - zselléri taxákról kimutatások 1852-1852, zselléri szerződés 1853
 - számadáskönyv 1820-1847
 - számadáskönyv 1858-1886
 - számadáskönyv 1895-1930
2. doboz.
 - költségvetések, számadások 1852-1988
 - korcsmával kapcsolatos iktatott iratok 1853-1893
 - építkezésekkel kapcsolatos gazdasági iratok 1855-1934
 - vagyonkimutatások, jövedelembevallások 1896-1943
 - leltárak (könyvleltár is) 1829-1980
3. doboz.
 - plébánia haszonbér szerződései 1859-1877
 - gazdasági iratok 1885-1988
 - italmérési jog kártalanításával kapcsolatos iratok 1891
 - építési költségvetések 1892
 - birtoktagosítással kapcsolatos iratok 1894-1897
 - pénztárnaplók 1879-1981
 - ingatlanok adás-vétel szerződése 1903
 - templom költségvetései 1903-1910
4. doboz.
 - templom javításával kapcsolatos iratok 1922-1929
 - egyházi földek bérbeadásáról szerződés 1925
 - adományok jegyzéke 1927-1930
 - postakönyv 1940-1951, ruhák és segélyek szétosztása 1990
 - bérleti szerződések 1949-1983
 - épület felújítási költségvetések 1961-1988

- adományok jegyzéke 1964-1973
 - levéltári iratok leltára 1976, 1978-1979
5. doboz. Nyugták 1946-1982.
 6. doboz. Nyugták, számlák 1946-1982.

36/f. Tematikusan rendezett vegyes iratok

1747-1982

3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz.
 - Gargots Éva személyi irattöredéke (hozzá érkező levelek) 1747-1766
 - lélekösszeírások 1837-1943
 - visitatio canonica 1838, 1870
 - Piringer József (1844-1895) plébános személyi hagyatékának töredéke 1865-1894
 - Lány Gyula (1859-1921) plébános személyi hagyatékának töredéke 1883-1905
 - Puj filiával kapcsolatos iratok 1889-1890
 - Hátszegi báró Nopcsa család családi kriptájával kapcsolatos iratok 1892-1906
 - Haranggal kapcsolatos iratok 1916-1934
 - Népszövetséggel, katolikus egyletekkel kapcsolatos iktatott iratok 1923-1939
 - családnyilvántartói lapok 20. sz. eleje
 - relatiók 1925-1940
2. doboz. Prédikációk, beszédek 1833-1920
3. doboz.
 - vegyes jegyzetek, kéziratok 1949 után
 - halotti igazolások 1952-1982
 - gyászjelentések 1968-1975
 - bérmacédulák 1972

36/g. Tematikusan rendezett kötetek

1855-1942

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1855-1939
 - b. kötet. Körlevelek 1935-1940
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1921, 1935-1942
 - d. kötet. Kármelhegyi Szt. Skapuláré Társulat tagnyilvántartói könyve 1928

- e. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1920-1922.

37.

HONDOL-CSERTÉSI PLÉBÁNIA LEVÉLTÁRA

1726-1948/2003/

1,85 ifm

Fatemploma 1748-ban épült az újonnan betelepült bányászok részére, új templomát – Mária Terézia bőkezűségéből – 1774-ben építtették.¹²⁰ Eleinte dévai bulgarita szerzetesek adminisztrálták és szervezték meg a hitéletet egészen 1804-ig, amikor világi papok kerülnek a csertés-hondoli plébánosi székbe.¹²¹ 1918-ban még helyben lakó papja volt, az 1920'-as évektől már Nagyág látta el.¹²²

Csertés-Hondolt egy néhány évtizede Déváról látják el a csángótelepi templom ferences papjai. Levéltárát a dévai templom sekrestyéjében tárolták, amelyet P. Anicit temesvári egyházmegyes, nyugdíjas ferences pap rendezett. 2003. október 10-én szállítottuk be Gyulafehérvára.

A közös ellátásból adódóan a Csertés-hondoli irategyüttes egyes részeit a nagyiági plébánia levéltári anyagából válogattuk ki. Ezeket lábjegyzetben jeleztük.

37/a. Anyakönyvek

1939-2003

1 kötet = 0,03 ifm

1. doboz. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1939-2003.¹²³

37/b. Plébániai iratok

1770-1932

6 doboz = 0,78 ifm

1. doboz. 1770-1862
2. doboz. 1863-1879
3. doboz. 1880-1894
4. doboz. 1895-1902
5. doboz. 1903-1910
6. doboz. 1911-1921, töredékesen: 1922, 1926-1927, 1929¹²⁴

Segédletek

¹²⁰ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 1882. 28.-

¹²¹ Kovács Gyárfás: *id. mű.* Szamosújvár. 1895. 44; György József: *id. mű.* Kolozsvár. 1930. 399.

¹²² *Az erdélyi püspöki egyházmegye névtára 1918*. Budapest. 1918. 7; *Catalogus venerabilis cleri almae dioecesis Transsylvaniensis*. Gyulafehérvár. 1922. 10.

¹²³ Ezt az anyakönyvet a dévai ferences plébánián őrzik.

¹²⁴ A nagyiági plébánia levéltárából kerültek elő.

1882-1932
1 doboz = 0,13 ifm

7. doboz. Iktatókönyvek:
- a. kötet. 1882-1887 (töredékes)
 - b. kötet. 1887-1896
 - c. kötet. 1896-1900
 - d. kötet. 1900-1903
 - e. kötet. 1904-1921¹²⁵
 - f. kötet. 1927-1932. július 12.¹²⁶

37/c. Gazdasági iratok

1804-1948
2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - számadások 1804-1890
 - papok fizetési jegyzéke, kántorok-harangozók ügyei 1893-1898
 - vagyonkimutatások 1921-1948
2. doboz.
 - pénztárnaplók 1891-1893, 1911-1948, 1950-1957¹²⁷
 - leltárak 1892, 1900, 1931, 1942-1945
 - jövedelem-összeírás 1904¹²⁸
 - könyvleltár 1929¹²⁹
 - hondoli ortodox hívők földjeinek kataszteri lapja 1932
3. doboz. Nyugták, számlák, fizetési jegyzékek 1895-1970¹³⁰

37/d. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1726-1918
3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz.
 - püspöki körlevelek 1726-1880
 - csertés-hondoli római katolikus kincstári iskola mulasztási naplója 1889-1904
2. doboz. Püspöki körlevelek 1901-1903
3. doboz.

¹²⁵ A nagyági plébánia anyagában találtuk.

¹²⁶ A nagyági plébánia levéltárából került elő. Sérült állapotban, restaurálást igényel.

¹²⁷ A nagyági plébánia levéltárából került elő.

¹²⁸ A nagyági plébánia levéltárából került elő.

¹²⁹ A nagyági plébánia levéltárából került elő.

¹³⁰ Egy részük a nagyági plébánia levéltárából került elő.

- léleknyilvántartások 1843, 1871-1872, 1890
- visitatio canonica 1817, 1822, 1823, 1825, 1828, 1830
- levéltári iratok jegyzéke 1770-1859
- iskola- és kántorügyi iratok 1883-1899
- kegyes alapítványok ügyiratai 1811-1918
- anyakönyvi ügyek iratai 1891-1899
- házasságügyi iratok 1787-1848

37/e. Tematikusan rendezett kötetek

1781-1913

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1781-1801
 - b. kötet. Püspöki és császári rendeletek protokolluma 1801-1826
 - c. kötet. Püspöki és császári rendeletek protokolluma 1826-1848
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1891-1964
2. doboz.
 - a. kötet. Püspöki és császári rendeletek jegyzőkönyve 1848-1859
 - b. kötet. Püspöki és császári rendeletek jegyzőkönyve 1860-1913

38.

KIRÁLYBÁNYAI PLÉBÁNIA IRATAI

1781-1788

0,05 ifm

Királybánya(toplica) plébániáját 1789-ben alapították. Létesítését a vasbányászat fellendülésével megsokasodott katolikus hívek lelki gondozása indokolta, melyeket addig a vajdahunyadi ferencesek láttak el. Temploma a királyi kincstár bőkezűségéből épült. Anyakönyveit 1769-től kezdték el vezetni. A bányászat 19. században történt hanyatlásával a hívek is megfogyatkoztak itt. A 20. század első felében Govásdia papjai látták el.¹³¹ Mivel Királybányát sohasem adminisztrálták Csértés-Hondol papjai, így feltételezhetően csellengő protokollumának Dévára kerülését a Govásdiát is gondozó vajdahunyadi ferencesek kapcsolatai magyarázzák.

1. doboz. a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma (Királybányatoplica) 1781-1788

39.

¹³¹ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 1882. 92-93; Buday János: *id. mű.* 53-54; *Az Alba Iulia – gyulafehérvári egyházmegye délerdélyi részének névtára 1942*. Gyulafehérvár. 1942. 24.

KŐRÖSBÁNYAI PLÉBÁNIA LEVÉLTÁRA

/1728/1806-2000

0,88 ifm

A kőrösbányai plébánia (rendház) alapítása az alvinci és dévai bulgarita ferences konvent terjeszkedésével hozható összefüggésbe. Az egyházközséget 1728-ban alapították, középkori romos templomát 1766-ban építették újra alapjaiból. A Horea-lázadás felkelő csapatai 1784-ben nagy pusztítást mértek az egyházközségre, az 1848-1849-es szabadságharcban a templomot felgyújtották, a katolikusokat elűzték. A templom renoválása csak 1854-re fejeződött be.¹³² E két esemény következtében a hívek nagyon megfogyatkoztak. Jelenleg Kőrösbányán egyetlen egy katolikus család él.

Kőrösbánya és Nagyhalmagy plébániák, alapításuktól kezdve (1728, 1775) a csanádi egyházmegyéhez tartoztak egészen 1786-ig, ekkor csatolták az erdélyi egyházmegyéhez.

Közös ellátásuk, gondozásuk az iratokban is megmutatkozik: 19. századi anyakönyveikből néhány mindkét plébániára vonatkozik.

Az 1976-os leltár szerint a kőrösbányai levéltárnak 1854-től vannak plébániai és rendi iratai. Az 1848/1849-es szabadságharcok Kőrösbánya eredeti anyakönyvei elégték, így 1855 körül tanúsító bizonyítványok által utólagosan anyakönyveltek.

Levéltári anyagát 2003. december 22.-én szállítottuk be Gyulafehérvárra.

39/a. Anyakönyvek

1806-1994

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Személynévmutató 1806-1940
- b. kötet. Vegyes házassági anyakönyv (Kőrösbánya és Nagyhalmagy) 1824-1873
- c. kötet. Vegyes házassági anyakönyv (Kőrösbánya és Nagyhalmagy) 1824-1928
- d. kötet. Keresztelési (utólagos tanúsító bizonyítványok alapján) anyakönyv 1832-1855; számadásnapló-kiadások jegyzéke 1875-1889
- e. kötet. Vegyes házassági anyakönyv (Kőrösbánya és Nagyhalmagy) 1848-1858
- f. kötet. Bérmlási anyakönyv 1854-1897; iskolások jegyzéke 1854-1883/1884

¹³² *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 1882. 28-29; Kovács Gyárfás: *id. mű.* Szamosújvár. 1895. 91-96; *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 61.

- g. kötet. Házassági anyakönyv (utólagosan, tanúsító bizonyítványok alapján anyakönyvelt) 1855, halotti anyakönyv 1854-1887, számadásnapló-bevételek jegyzéke 1875-1889

2. doboz.

- a. kötet. Kitérték anyakönyve 1859-1914, megtértek anyakönyve 1890-1916
b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1896-1949
c. kötet. Katonaság kereszteltek, házassági és halotti anyakönyve 1867
d. kötet. Bérmlási anyakönyv 1904-1944
e. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1950-1994

39/b. Plébániai iratok

/1728/1959-2000

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Iktatott iratok /1728/ 1959-2000; iktatókönyv 1960-1992

39/c. Gazdasági iratok

1948-1995

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz.

- telekkönyvi iratok 1948-1991
- fizetések jegyzéke 1956-1984
- pénztárnapló 1958-1995
- nyugták 1979-1985
- templom javítása – költségvetési terv 1970

2. doboz.

- leltárak 1952-1984
- költségvetések 1956-1995

39/d. Vegyes, tematikusan gyűjtött iktatott iratok

1848-1989

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- plébániai levéltár jegyzéke /1848/-1878
- lélekösszeírás 1898-1914
- temetői nyilvántartás 1907-1940
- temető térrajza 1910
- erdőgazdasági iratok és térképek 1903-1963
- házassági iratok 1909-1978
- iskolai felvételizők jegyzéke 1920
- szemelvények „Csíki lapok”-ból 1932-1936

- temetői szabályzat 1940, 1972
- születési és halotti igazolások 1941-1985
- körlevelek, utasítások 1945-1983
- Balázs Antal fr. Ivó nyugdíjazási iratai 1949-1981
- biztosítási iratok 1958-1984
- templom és kolostor javításával kapcsolatos iratok 1962-1972
- Tyinkul Martin harangozó adóügyi iratai 1975-1981
- Daian György fr. Szabin nyugdíjazási iratai 1977-1981
- nagyhalmágyi kaszáló bérével kapcsolatos iratok 1975
- levéltári leltár (Kőrösbánya, Nagyhalmágy) 1976
- víz használati szerződés 1976
- villany bevezetése (és kikötése) temetőbe 1976, 1984
- orgona átadásával kapcsolatos iratok 1979
- plébánia kertjének bevételeivel kapcsolatos iratok 1980-1982
- nagyhalmágyi kápolnaház eladása 1984
- főesperesi vizitáció jegyzőkönyvei 1987, 1989
- pénzügyi ellenőrzés 1988-1989
- Kőrösbánya és Nagyhalmágy családlapjai 20. sz. második fele
- előadás, prédikáció, kézirat töredékek – év n. 20. sz.

39/e. Tematikusan rendezett kötetek

1830-1984

11 kötet = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1854-1855
- b. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1855-1860
- c. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1860-1863
- d. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1863-1912
- e. kötet. Ferences rendtartomány körleveleinek protokolluma 1863-1945
- f. kötet. Visitatio canonica 1830
- g. kötet. Levéltári iratok jegyzéke 1854-1859
- h. kötet. Historia domus 1887-1917
- i. kötet. Historia domus 1917-1918
- j. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1972-1984
- k. kötet. Házassági hirdetések füzete 1982

40.

KUDZSIRI PLÉBÁNIA IRATAI

1808-1997

1,65 ifm

A kudzsiri kohóüzemet a 18. században létesítette a magyar királyi kincstár. A vasgyár miatt betelepült, vegyes nemzetiségű mestereinek, munkásainak pasztorációját az ősebeshelyi lelkész végezte, ritkábban a szászvárosi, alvinci vagy a vajdahunyadi, majd 1825-ben Kudzsiron katolikus templomot építettek. Ezt a templomot 1857-ig a szomszéd ferences plébániák (Ősebeshely és Szászváros) gondozták. 1857-ben Haynald Lajos püspök Kudzsirt önálló plébániává nyilvánította. Kudzsiron 1808-tól vezetik az anyakönyveket.¹³³

Levéltárát 2003. szeptember 18.-án szállítottuk be. Az iktatott iratokat az 1950-es évekig tárgyi csoportokba sorolták. Az 1997-es években Valovics István plébános leltározta őket.

40/a. Anyakönyvek

1808-1946

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési, halotti és házassági anyakönyv 1808-1857
 - b. kötet. Személynévmutató keresztelési, halotti és házassági anyakönyvhöz 1857-1945
2. doboz. /Tematikus iktatott/ anyakönyvi ügyekkel kapcsolatos iratok 1868-1946

40/b. Plébániai iratok

1857-1997

5 doboz = 0,62 ifm

1. doboz. Tematikusan rendezett, iktatott:
 - plébánia vezetésével, egyháztanáccsal kapcsolatos iratok 1857-1953
 - iskolai hitoktatásra vonatkozó iratok 1857-1941
 - lélekösszeírások, népességszámok 1857-1997
 - plébánia és templom fenntartásával kapcsolatos iratok 1859-1954
 - hitéleti ügyek, szentelmények 1859-1950
2. doboz. Tematikusan rendezett, iktatott:
 - plébánia anyagi fenntartásával kapcsolatos iratok 1856-1954
 - pénztári számadással kapcsolatos iratok 1857-1912
 - számadások, vagyonkimutatások 1914-1944, 1963-1986
3. doboz. Iktatott, iktatószámsorrendben - vegyes 1857-1920, 1939-1965
4. doboz. Iktatott, iktatószámsorrendben 1966-1990
5. doboz. Iktatott, iktatószámsorrendben 1991-1997

Segédletek

¹³³ Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 54; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 71.

1857-1942
1 doboz = 0,13 ifm

6. doboz. Iktatókönyvek:
- a. kötet. 1857-1888
 - b. kötet. 1889-1913
 - c. kötet. 1930-1942.

40/c. Házasságügyi iratok

1829-1992
2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz. 1829-1910
2. doboz. 1911-1992

40/d. Gazdasági iratok

1896-1993
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - Számadáskönyv 1859–1892, benne: Templomépítésre adakozók névjegyzéke 1896–1897¹³⁴
 - pénztárnaplók 1896-1935, 1945-1977
 - állami vasgyárak számadásai 1912
 - nyugták 1989-1993

40/e. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1900-1952
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - Rózsafüzér Társulat és Katolikus Népszövetség iratai 1900-1952
 - népiskolai hitoktatói napló 1913/1914-1915/1916
 - fényképek a 20. Sz. Elejéről
 - a Heffner-telek megvásárlására vonatkozó iratok 1939

40/f. Tematikusan rendezett kötetek

1857-1938
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1857-1865
 - b. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1865-1935

¹³⁴ Az Altorjai Plébánia levéltárából került elő 2021-ben.

c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1878-1938

41.

LÓNYAITELEPI (LÓNYAYTELEPI) PLÉBÁNIA IRATAI

1899-1997

2,63 ifm

A bányásztelepesek részére épült első kápolnája 1911-ben létesült, amelyet 1926-1927-ben kibővítettek. Mint helyi lelkészség 1912-ben önállósult, addig Petrozsény látta el. Ma Petrilláról gondolják, nincs helyben lakó papja.¹³⁵

Levéltárának egyik részét Petrillán őrizték, a másik részét Lónyaitelepen, iratanyaga 2003. november 25.-én került be Gyulafehérvára.

41/a. Anyakönyvek

1913-1984

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Halotti anyakönyv 1913-1969
- b. Kitérték anyakönyve 1929-1948
- c. Vegyes házassági anyakönyv 1918-1943
- d. Bérmlási anyakönyv 1919-1984
- e. Házassági anyakönyv 1911-1976
- f. Keresztelési anyakönyv 1911-1922 (70. számig)
- g. Keresztelési anyakönyv 1922 (71. számtól)-1929

41/b. Plébániai iratok

1941-1990

3 doboz = 0,37 ifm

- 1. doboz. Plébániai iktatott iratok 1941-1970
- 2. doboz. Plébániai iktatott iratok 1971-1990

Segédletek

1929-1984

1 doboz = 0,03 ifm

- 1. doboz. Iktatókönyv 1829-1984.

41/c. Házasságügyi iratok

1909-1996

¹³⁵ Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 55-56; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 72.

0,26 ifm

1. doboz. Házassági iratok 1909-1910, 1916-1932, 1935-1957, 1962-1970.
2. doboz. Házassági iratok 1971-1996.

41/d. Gazdasági iratok

1938-1990

8 doboz = 0,96 ifm

1. doboz. Pénztárnaplók 1965-1992
2. doboz.
 - leltárak 1962-1985
 - templom felújításával kapcsolatos iratok (tervrajz és térkép) 1912-1976
3. doboz. Számadások 1964-1973
4. doboz. Számadások 1974-1982
5. doboz. Fizetési jegyzékek 1964-1984
6. doboz.
 - költségvetések 1965-1989
 - fizetési utalványok 1988-1990
 - takarékpénztári kimutatások 1981-1990
7. doboz. Nyugták, számlák 1965-1985
8. doboz. Nyugták, számlák 1981-1990

41/e. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1916-1997

7 doboz = 0,84 ifm

1. doboz.
 - anyakönyvekkel kapcsolatos iratok 1916-1919, 1920-1931
 - áttértek nyilatkozatai 1982-1997
 - halotti igazolások 1988-1990, 1997
 - bérmacédulák 1969, 1984, 1996
2. doboz. Körlevelek, vegyes utasítások - 20. sz. második fele
3. doboz. Szerzőtársaságok elméletek 1970'-1980'-as évek
4. doboz. Teológiai jegyzetek 1970'-1980'-as évek
5. doboz. Teológiai jegyzetek 1970'-1980'-as évek
6. doboz. Teológiai jegyzetek 1970'-1980'-as évek
7. doboz.
 - lelkipásztori jelentés 1977
 - nyomtatványok
 - vegyes fényképek 20. sz.

41/f. Tematikusan kezelt kötetek

1919-1990
1 doboz = 0,04 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1919. június 15.-1976. január 18.
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1976. október 22.-1990. augusztus 31.

42.
LUPÉNYI PLÉBÁNIA IRATAI

1897-1998
2,68 ifm

Lupény egyházközség részletesebb történetét Faragó Vilmos (1902-1957), volt lupényi plébános kéziratából ismerjük meg. A szénbányászat megindulásával és a vasút kiépítésével idetelepült bányászok részére a helyi lelkesiséget 1894 tavaszán szervezték meg. Bányatelepeit egy francia Lyon-i társulat lendítette fel 1890-ben, a vasutat 1892. júliusában avatták fel. Temploma 1900-ban épült Szent Borbála tiszteletére a bányatársulat és a hívek adományából, a plébániát pedig 1904-ben építették. Iskolája 1920-ban nyílt meg, 1948-ban államosították.¹³⁶

Levéltárát, amelyet 2003. november 25.-én szállítottunk be Gyulafehérvárra, korábban a templom tornyában őrizték gondtalan körülmények között.

42/a. Anyakönyvek

1897-1963
1 doboz, 2 kötet = 0,17 ifm

- a. Bértmálási anyakönyv 1919, 1923
- b. Házassági anyakönyv 1918-1924
- c. Vegyes házassági anyakönyv 1917-1924
- d. Megtértek anyakönyve 1917-1963
- e. Kitértek anyakönyve 1928-1946
- f. Bértmálási anyakönyv 1897, 1910, 1913
- g. Eljegyzési anyakönyv 1908-1923
- h. Bértmálási anyakönyv 1948
- i. Halotti anyakönyv 1918
- j. Keresztelési anyakönyv 1918, 1921
- k. Házassági anyakönyv 1921
- l. Érvénytelen házasságok anyakönyve 1918-1947
- m. Bértmálási anyakönyv 1927, 1932, 1940.

¹³⁶ Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 56-57; Faragó Vilmos: *A Lupeni-Lupényi róm. kat. egyházközség története 1694-1937.* Kézirat. Lupény. 1954. 1-22; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 72.

42/b. Plébániai iratok

1917-1967

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz. Plébániai iratok 1917, 1919-1939
2. doboz. Plébániai iratok 1940-1956, 1962-1967.

Segédletek

1917-1956

- a. Iktatókönyv 1925 (497. számtól)-1926 (204. számig)
- b. Iktatókönyv 1926 (205. számtól)-1929
- c. Iktatókönyv 1930-1943
- d. Levéltári iratjegyzék 1917-1956 (3 példány)

42/c. Iskolai iratok

1920-1954

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz.
 - espereskerületi tanítóegyesület jegyzőkönyve 1929-1938
 - tanfelügyelőséghez küldött iratok 1935-1947
 - iskolai jegyzőkönyv 1933-1940
 - tantestületi gyűlés jegyzőkönyvei 1933, 1940
 - iskolaépítéssel kapcsolatos iratok 1925-1926, 1943
 - jegyzetek 20. sz. közepe
 - vegyes iskolai iratok 1940-1944
2. doboz.
 - iskolai iratok 1920-1943, 1947-1948, 1954
 - lengyel iskola ügyiratai 1930
 - főhatósági leiratok 1935-1946.

42/d. Gazdasági iratok

1917-1992

10 doboz = 1,22 ifm

1. doboz. Pénztárnaplók 1917-1950
2. doboz.
 - pénztárnaplók 1970-1991
 - osztályozónaplók 1965-1975
3. doboz.
 - ingatlanokkal kapcsolatos iratok 1922-1974

- adás-vételi szerződések 1926-1973
 - banki igazolások 1925-1935
 - adományok nyilvántartása 1983-1986
4. doboz.
- költségvetések 1933-1956
 - fizetési jegyzékek 1938-1947, 1952-1953, 1980-1992
5. doboz. Nyugták befizetésekről 1965-1970
6. doboz. Nyugták befizetésekről 1971-1987
7. doboz. Befizetési utalványkönyvek 1967-1982
8. doboz.
- nyugták kifizetésekről 1965, 1967-1979
 - kifizetési utalványok 1972-1977
9. doboz. Nyugták kifizetésekről 1980-1994.
10. doboz.
- anyagi ügyek 1940-1942
 - árvasegély 1944-1946
 - adóbevallás 1939
 - leltárak 1919-1967
 - templom és iskolaalap számadása 1946
 - számadás 1938
 - vegyes gazdasági iratok 1921-1984

42/d. Gazdasági iratok

1921-1998

6 doboz = 0,73 ifm

1. doboz. Prédikációk, elmélkedések 20. sz. második fele
2. doboz.
- istentiszteletek sorrendje 1935-1939
 - német lelkész látogatása 1935-1943
 - egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1917-1933, 1944-1953
 - könyvleltár 1967
 - fontosabb rendeletek másolatai 1930-1944
 - fotók elsőáldozásról (20. sz. második fele)
3. doboz.
- Leányklubbal kapcsolatos iratok 1926-1938
 - vegyes egyesületi nyomtatványok 20. sz. eleje
 - Oltáregylettel kapcsolatos iratok 1929-1938
 - Szent Kereszt hadsereg tagnévsora 1928
4. doboz. Nyomtatványok:

- Előre 1974-1978
 - Katolikus Világ 1926, 1930-1937, 1940
 - Mária Kongregáció 1927-1929
 - vegyes nyomtatványok 1921-1990
5. doboz.
- születési igazolások 1934-1950
 - halotti igazolások 1931-1942
6. doboz.
- házassági szabadegyezségek 1951-1956, 1988-1997
 - áttérési nyilatkozatok 1928-1954
 - halotti bizonyítványok 1983-1995
 - anyakönyvi kivonatok 1926-1929
 - bérmacédulák 1969-1990
 - keresztelési napló 1987-1990
 - rendezetlen házasságok iratai 1991-1998.

43. **MAROSILLYEI PLÉBÁNIA LEVÉLTÁRA**

1950-2003
1 kötet = 0,03 ifm

A marosillyei uradalmat a 13. század második felében említik először. Ugyanitt a Dienesi család váráról 1468-ból van írásos feljegyzésünk. A család kihalása után ezt a várat Báthori István fejedelem és iktári Bethlen Farkas birtokolta, majd ez utóbbinak leszármazottjai. A közhiedelem szerint itt született Bethlen Gábor erdélyi fejedelem 1580-ban. A várat a 18-19. században átalakították, középkori épületegyütteséből csupán a Veres-bástya maradt meg.¹³⁷

Marosillye plébániáját 1747-ben alapították. Kezdetben itt pálosok működtek, később ferencesek látták el. Templomát 1900-ban restaurálták. Anyakönyveit 1747-től kezdték el vezetni.¹³⁸ Ezeket az anyakönyveket (1747-1948) 1955-ben államosították, és a dévai állami levéltárban találhatók. Marosillye híveit jelenleg a dévai ferencesek gondozzák. Levéltári anyagáról nincs tudomásunk, Bartalis János fr. OFM elbeszélései szerint ez is elpusztult.

1. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1950-2003.¹³⁹

44.

¹³⁷ Kovács András: *A marosillyei Veres-bástya*. Kolozsvár. 2004. 9-13.

¹³⁸ *Sematizmus*. 1882. 92; Buday János: *id. mű.* 57-58; *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 69.

¹³⁹ Fennmaradt anyakönyvét a dévai ferences plébánián őrzik és vezetik.

NAGYÁGI PLÉBÁNIA LEVÉLTÁRA

1762-1966/2003/
24 doboz = 4,27 ifm

Nagyág település az 1700-as évek elején jött létre az aranybányák megnyitásával. A települést fokozatosan német, olasz, cseh és krajnai bányászok népesítették be. A katolikus bányászcsaládok lelki igényének kielégítésére 1753-ban fakápolnát, majd 1777-ben a bányászok költségén kőtemplomot építettek a Szűzanya tiszteletére. Kezdetben (1753-tól) a plébániát dévai ferencesek gondozták, majd 1783-tól az egyházközséget világi papok adminisztrálták. Itt született Lönhart Ferenc (1819-1897) erdélyi püspök.¹⁴⁰

Jelenleg Nagyágnak csak egy pár elrománosodott család hívője maradt, akiket a Déva telepi ferences atyák gondoznak.

2003. október 10.-én került be az érseki levéltárba, rendezését a kalocsai érseki levéltár levéltárosai végezték 2004. májusában.

A plébánia anyagában Csertés-Hondol provenienciájú iratok is megtalálhatók voltak, ezeket lehetőség szerint elkülönítettük, mivel Csertés-Hondol egy időben önálló plébánia volt, és saját irattermeléssel és -kezeléssel rendelkezett. A közös igazgatásnak köszönhetően azonban így is maradtak Csertésre vonatkozó iratok.

44/a. Anyakönyvek

1791-1823/2003/
1 doboz, 1 kötet = 0,13 ifm

1. doboz.

- Matricula ecclesiae Nagyágiensis 1791-1823: lélekösszeírások 1791, 1796, 1803, 1808; bérnyomtatási anyakönyv 1818; keresztek anyakönyve 1791-1820; megtertek anyakönyve 1791-1823; bérnyomtatási anyakönyv 1797; házassági anyakönyv 1791-1820; bérnyomtatási anyakönyv 1805; adományok, felajánlások jegyzéke 1791-1812; halotti anyakönyv 1791-1820; leltár 1804; a templomba beszerezett eszközök, berendezések jegyzéke 1794-1804; bérnyomtatott jegyzéke (19. sz. első fele)
- kereszteselési igazolások 1839-1844
- halotti igazolások 1802-1834, 1844
- bérnyomtatott jegyek 1897-1933

2. kötet. Kereszteselési, házassági é halotti anyakönyv 1939-2003.¹⁴¹

44/b. Plébániai iratok

¹⁴⁰ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 1882. 29; Kovács Gyárfás: *id. mű*. Szamosújvár. 1895. 13-15.

¹⁴¹ Ezt az anyakönyvi kötetet a dévai ferences plébánián őrzik.

1784-1953

7 doboz = 1,4 ifm

1. doboz. 1784-1844
2. doboz. 1845-1865
3. doboz. 1866-1895
4. doboz. 1896-1908
5. doboz. 1909-1919
6. doboz. 1920-1940
7. doboz. 1941-1953

Segédletek

1849-1940

1 doboz = 0,13 ifm

8. doboz.
 - elküldött iratok jegyzéke 1849-1862
 - iktatókönyv 1892-1904
 - iktatókönyv 1926-1940

44/c. Házasságügyi iratok

1762-1954

4 doboz = 0,61 ifm

1. doboz. 1762-1850
2. doboz. 1851-1863
3. doboz. 1864-1889
4. doboz. 1890-1936, 1940, 1948-1954. Helmuth Gyula és Inhoff Rozália házassági iratai 1846-1893

44/d. Iskolaügyi iratok

1780-1935

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. 1780-1785, 1848-1879, 1882-1898, 1915-1935

44/e. Gazdasági iratok

1832-1966

7 doboz = 0,88 ifm

1. doboz. 1832-1848, 1852, 1860, 1865, 1884-1907
2. doboz. 1908-1917
3. doboz.
 - építkezések 1883, 1914, 1921
 - jövedelem-összeírások 1876-1877, 1896, 1906
 - leltárak 1826-1945
 - alapítványi iratok 1833-1931

- pénztárnaplók 1914-1916, 1928-1957
 - postakönyv 1935-1954
4. doboz.
 - 1917-1948, 1955-1956
 - nyugták, számlamelléletek 1928, 1934, 1939-1948
 - egyházadó-jegyzékek 1958-1967
 5. doboz. Nyugták, számlák, számlamelléletek 1913-1939
 6. doboz. Számadások, nyugták, számlamelléletek 1956-1964, Fizetési utalványok 1965-1966
 7. doboz. Nyugták, számlák, számadásmelléletek 1940-1969

44/f. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1778-1966

2 doboz = 0,25 ifm

7. doboz.
 - rendeletek, nyomtatványok 1782-1896
 - visitatio canonica 1821, 1828
 - Knoll hagyaték 1844-1858, 1873, 1903
 - Hellmuth Ignác lelkész bizonyítványai, okmányai 1858-1893
 - egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1890-1895, 1902-1904
 - anyakönyvi kivonatok, igazolások 1778, 1812-1955
 - vámügyek 1903-1940
 - családnilyvántartó lapok 20. sz. közepe
 - hirdetési füzetek 1944-1959, 1960-1966
 - plébániának teljesített szolgálatok jegyzéke 1950-1956
2. doboz. Püspöki körlevelek 1903-1918

44/g. Tematikusan rendezett kötetek

1832-1902

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz.
 - b. kötet. Plébánianapló 1832-1873
 - c. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1852-1860
 - d. kötet. Oltáregyesület tagjainak névjegyzéke - 20. sz. első fele
2. doboz.
 - a. kötet. Kottamásolatok - 19. sz. második fele
 - b. kötet. Kottamásolatok - 19. sz. második fele
 - c. kötet. Choral Buch des Josef Krauss röm. kath. Organist in Nagyág 1891 (kéziratos kottagyűjtemény)
 - d. kötet. Kersch Ferencz: Sursum Corda! Katholikus kántorkönyv Bp. 1902.

45.
NAGYHALMÁGYI PLÉBÁNIA IRATAI

1785-1982
2 doboz = 0,26 ifm

Nagyhalmagy templomát 1775-ben építtették gróf Bethlen József adományából, kegyurának védőszentje, Szent József tiszteletére. Bulgarita és stefanita szerzetesek vezették a plébániát, akik egyben az alapító Bethlen-család udvari lelkészei is voltak. Az egyházközség berkében nagy pusztulások mentek végbe az 1784-es Horea-felkeléskor, valamint az 1848-1849-es forradalom alatt: templomát romba döntötték, híveit megtizedelték. 1849-től Kőrösbánya fiókegyháza lett pap és templom nélkül. 1786-ig a csanádi egyházmegyéhez tartozott Kőrösbányával együtt, ekkor csatolták az erdélyi egyházmegyéhez.¹⁴² Katolikus hívei már nincsenek.

Levéltári anyagát a kőrösbányai ferences kolostorban őrizték, 2003. december 22.-én szállítottuk be Gyulafehérvárra a kőrösbányai anyaggal együtt.

45/a. Anyakönyvek

1785-1982
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1785-1841, bérnálási anyakönyv 1805-1830, halotti anyakönyv 1785-1841, házassági anyakönyv 1786-1841, megtértek anyakönyve 1801-1839
 - b. kötet. Személynévmutató keresztelési, házassági és halotti anyakönyvekhez 1785-1932
 - c. kötet. Vegyes házassági anyakönyv (töredék) 1825-1861
 - d. kötet. Keresztelési, halotti és házassági anyakönyv 1841-1850; megtértek anyakönyve 1842-1848
 - e. kötet. Keresztelési anyakönyv (töredék) 1945-1946
 - f. kötet. Keresztelési, halotti és házassági anyakönyv 1950-1982

45/b. Tematikusan rendezett kötetek

1801-1859
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Királyi és püspöki rendeletek protokollumai:
 - a. kötet. 1801-1822
 - b. kötet. 1822-1834
 - c. kötet. 1834-1859

¹⁴² *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 1882. 29-30; Kovács Gyárfás: *id. mű.* Szamosújvár. 1895. 117-118.

47.
ÓSEBESHELYI PLÉBÁNIA IRATAI

1730-1951

0,52 ifm

Gr. Steinville erdélyi főhadparancsnok 1706-ban a Sebes folyó völgyében üveghutát és vaskohót létesített. A katolikus munkások lelki igényeinek kielégítésére fakápolna állt a rendelkezésükre, amíg 1790-ben a kincstár költségén egy új templomot építettek. A plébániát 1730-ban állították fel. Anyakönyveit is ettől az évtől vezették. Az ipartelep fokozatosan lehanyatlott, az egyházközség a 19. század vége fele hívők nélkül maradván, fiókegyházzá minősült vissza. Míg 1882-ben még önálló plébániaként szerepel a sematizmusokban, 1893-ban már Szászsebes fiókegyháza.¹⁴³

Levéltára a szászvárosi plébánia iratai közül került elő a rendezés során.

47/a. Anyakönyvek

1730-1944

0,07 ifm

1. doboz.

- a. Ósebeshely. Keresztelési anyakönyv 1730-1857, személynévmutató 1730-1857, házassági anyakönyv 1769-1857, személynévmutató 1769-1857, beoltottak jegyzéke 1811-1820, vegyes házassági anyakönyv 1812-1824, halotti anyakönyv 1770-1857, személynévmutató 1770-1857, bérmlási anyakönyv 1805-1886, leltár 1805, megtértek anyakönyve 1790-1875, „Pro memoria” feljegyzések 19. sz., kitértek anyakönyve 1944
- b. Ósebeshely. Megtértek anyakönyve 1780-1788, keresztelési anyakönyv 1769-1789, házassági anyakönyv 1769-1788, halotti anyakönyv 1770-1789
- c. Újsebeshely. Vegyes házassági anyakönyv 1844-1925, lélekösszeírás 1928, bérmlási anyakönyv 1897-1932, megtértek anyakönyve 1908-1925, kitértek anyakönyve 1907-1920

2. doboz. Ósebeshely. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1906, 1908-1909

47/b. Plébániai iratok

1821-1951

0,26 ifm

¹⁴³ Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 59-60; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 1882. 93; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 1893. 23-24.

1. doboz. 1821-1899
2. doboz. 1900-1951; iktatókönyv 1859-1896

47/c. Gazdasági iratok

1837-1949

0,13 ifm

1. doboz.
 - gazdasági iratok (számadásügyek) 1837-1897
 - sebeshelyi vasgyári adósok jegyzékei 1847
 - ősebeshelyi vagyonkimutatások 1912-1934
 - ősebeshelyi számadások 1912-1937
 - ősebeshelyi egyházi épületek javításával kapcsolatos iratok 1938, 1942-1943
 - leltár 1949

47/d. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1918-1936

0,06 ifm

1. doboz.
 - P. Ferenczy Vendel személyi iratai (püspöki és esperesi leiratok) 1918-1936
 - ősebeshelyi iskola haladási és mulasztási naplója 1920-1923

48.

PETRILLAI PLÉBÁNIA IRATAI

1926-2001

0,37 ifm

Petrilla templomát 1914-ben építették Szent Borbála tiszteletére, majd 1926-1927 között kibővítették. 1921-ig Petrozsényből gondozták.¹⁴⁴

Levéltárát 2003. november 25.-én szállítottam be Gyulafehérvárra és 2006. augusztusában rendezték magyarországi levéltáros hallgatók.

Iktatott ügyviteli irataiból csupán az 1985-1990 közötti időszak maradt meg és egy iktatókönyv (1931-1993).

48/a. Anyakönyvek

1926-1984

0,07 ifm

¹⁴⁴ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 73.

1. doboz.
- a. kötet. Egyházilag érvénytelen házasságok anyakönyve 1926-1941
 - b. kötet. Megtértek anyakönyve 1957-1970
 - c. kötet. Bérmlási anyakönyv 1923-1984.

48/b. Plébániai iratok

1931-1993

0,12 ifm

1. doboz.
- plébániai iktatott iratok 1985-1990
 - iktatókönyv 1931-1993

48/c. Házassági iratok

1975-1993

0,06 ifm

1. doboz. Házassági szabadegyezségek 1975-1979, 1985-1990.

48/d. Gazdasági iratok

1974-1990

0,12 ifm

1. doboz.
- leltárak 1977-1987
 - pénzügyi iratok 1974-1980, 1983-1987
 - számlák 1984-1990
 - telefonszámlák 1987

48/e. Vegyes iratok

1927-2001

0,12 ifm

1. doboz.
- kitérési és megtérési jegyzőkönyvek 1929-1949
 - halotti igazolások 1965-1998
 - keresztelesek jegyzéke 1972-1977
 - bérmacédulák 1977-2001
 - Petrilla-Deákbányai Római Katolikus Népszövetség Dalárda naplója 1927-1933, elsőáldozók nyilvántartása 1957-1990.

49.

PETROZSÉNYI PLÉBÁNIA IRATAI

/1869/ 1873-1988

3,04 ifm

A Zsil-völgyi szén kitermelésével, és a különböző bányászati részlegek beindításával a 19. század második felében székely, cseh, lengyel, stájer és bukovinai katolikus bányásztelepesek tömege népesítette be Petrozsény, Petrilla, Lónya, Lupény, Iszkrony, Aninósza, Vulkán és Urikány Hunyad megyei helységeket. Ezek közül elsőnek Petrozsény fejlődött ki, ahol már 1858-ban a Brassói Bányatársaság megkezdte kutatásait. A hívek lelki gondozását a nem messze lévő Hátszeg ferencesei látták el. Ezért 1871-ben, a könnyebb adminisztráció érdekében, Petrozsényt önálló egyházközséggé szervezték – Piringer József első plébánosával. Temploma 1886-1887 között épült a brassói bányatársulattól kapott telekre. A mallersdorfi ferencrendi nővérek 1893-ban hat elemi osztályú leányiskolát indítottak, amelyet 1905-ben polgári leányiskolával bővítettek.¹⁴⁵ A római katolikus elemi fiúiskolát 1919-ben nyitották meg.¹⁴⁶

A petrozsényi egyházközség történetét részletesen Pozsonyi József volt petrozsényi segédlelkész ismerteti 1938-ban megjelent kis könyvében. Munkájában taglalja a Zsil-völgye rövid történelmi háttérét, a petrozsényi plébánia létrejöttének körülményeit, a plébánia működésének történetét papjai időrendjében, valamint az iskolákat és a vallásos egyesületi életet is bemutatja.

Petrozsény iratanyagát 2003. november 25-én hoztuk Gyulafehérvárra és 2004. májusában rendeztük. A fent említett iskolák irattermelése is szépen tükröződik a levéltár állagaiban.

49/a. Anyakönyvek

1908-1915

1 doboz = 0,01 ifm

1. doboz. Eljegyzési anyakönyv (töredék) 1908-1915

49/b. Plébániai íktatott iratok

1869 /1873/-1979

13 doboz = 1,56 ifm

1. doboz. /1869/ 1873-1895
2. doboz. 1896-1903
3. doboz. 1904-1908
4. doboz. 1909-1912
5. doboz. 1913-1916, 1918-1920
6. doboz. 1921-1928
7. doboz. 1929-1930

¹⁴⁵ Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 60-61; Hartwig Frigyes: *id. mű.* Hátszeg. 1931. 14-16; Pozsonyi József: *A Petrozsényi-i Róm. Kath. Egyházközség rövid története.* Hátszeg. 1938. 11-18; *Sematiqmus.* Gyulafehérvár. 2000. 73-74.

¹⁴⁶ Pozsonyi József: *id. mű.* Hátszeg. 1938. 39-41.

8. doboz. 1931-1932
9. doboz. 1933-1935
10. doboz. 1936-1946
11. doboz. 1947-1952, 1954-1958
12. doboz. 1959-1968
13. doboz. 1969-1971, 1974-1979

49/c. Házassági iratok

1898-1988

7 doboz = 0,84 ifm

1. doboz. 1898-1904
2. doboz. 1905-1911
3. doboz. 1912-1919
4. doboz. 1920-1928, 1931
5. doboz. 1933-1934 (töredék), 1937-1950
6. doboz. 1951-1964
7. doboz. 1965-1966, 1968, 1972-1988

49/d. Gazdasági iratok

1884-1979

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz.
 - egyházadó jegyzékek 1884, 20. sz. vége
 - számadások 1885-1892
 - leltárak 1926-1927, 1979; puji leltár 1909; Petrilla-Deákbánya leltára 1923
 - puji adósok letiltási rendelvényei 1908-1910
 - költségvetések 1908-1915
 - kiadásnapló 1909-1913
 - vagyonkimutatások 1915, 1925, 1935-1937, 1944-1947
 - plébániára való vízvezetés költségvetése 1915
 - templombővítés költségvetése 1916-1917
 - egyházi ingatlanok bérleti szerződései 1932-1934
 - egyházi ingatlanok költségvetése 1952-1965
 - pénztárnapló 1967-1973
2. doboz. Nyugták 1902-1979

49/e. Iskolaiügyi iratok

1875-1939

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- iskolai statisztika 1875-1893
- iskolaügyi iratok 1893-1909, 1920-1928, 1937-1939
- iskolai költségvetések a hunyadi kerületből 1931-1932
- petrozsényi fiúiskola tervrajza 20. sz. első fele

49/f. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1887-1962

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- haranggal kapcsolatos iratok 1887
- vasúti alkalmazottak kimutatása 1896
- petrozsényi plébánia és a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. Bányaigazgatóság – Petrozsény – ingatlancseréjének ügyiratai 1902-1908
- petrozsényi munkásegylettel kapcsolatos iratok 1907
- templomjavításra státustól felvett kölcsönrel kapcsolatos ügyiratok 1909-1913
- Katolikus Legényegylettel kapcsolatos iratok 1912
- misealapítványok 1914-1939
- Buday János 25 éves papi jubileumával kapcsolatos iratok 1916
- „Zsilvölgyi tudósító” c. folyóirattal kapcsolatos iratok 1919-1921
- bányász hívekről kimutatás 1916
- orgonával kapcsolatos iratok 1923-1924
- áttértekkel és megtértekkel kapcsolatos iratok 1925-1962
- egyházi ingatlanok adójával kapcsolatos iratok 1932-1943
- Szent Kereszt Hadserege illetmény jegyzéke 1933
- halotti és születési igazolások 1946-1949.
- bányászok névjegyzéke 20. sz. eleje

49/g. Tematikusan rendezett kötetek

1896-1948

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1896-1919
- b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1925-1948
- c. kötet. Petrozsényi Leányklub jegyzőkönyve 1932-1939

50.

PISKITELEPI PLÉBÁNIA IRATAI

/1858/ 1886-1987

1 ifm

A Zsil-völgyi szénbányászat beindításával Ópiski mellett vasúti csomópont létesült, ahová új, katolikus lakosok költöztek. A katolikusokat Déváról gondozták az 1870-es évek elejétől, majd 1877-től Hátszeg látta el – magánházban tartván szentmisét. 1883-1886 között Lönhart Ferenc erdélyi püspök saját költségén építtette fel a templomot és a plébániát. A nagyági származású püspök is a templom udvarában épült sírkriptában nyugszik. A piskitelepi népiskolát 1872-ben alapították. A plébánia fennállásnak 25. éves jubileumára 1911-ben Domián Alajos egyháztanácsjegyző emlékkötetet jelentetett meg.¹⁴⁷

A piskitelepi egyházközséget ma Csernakeresztúrról gondozzák.

Iratanyagát 2003. november 4.-én hoztuk be az érseki levéltárba.

50/a. Anyakönyvek

1887-1972

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Megtértek anyakönyve 1887-1923
- b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1900-1938
- c. kötet. Házassági anyakönyv 1900-1971
- d. kötet. Halotti anyakönyv 1900-1972
- e. kötet. Eljegyzési anyakönyv 1908-1921
- f. kötet. Érvénytelen házasságok anyakönyve 1915-1919

50/b. Plébániai iktatott iratok

/1858/ 1886-1987

3 doboz = 0,37 ifm

1. doboz. /1858/ 1886-1933, 1940, 1942 (töredékes); 1943-1952
2. doboz. 1953-1965, 1967 (töredékes), 1968-1974
3. doboz. 1975, 1977-1979, 1981-1986; házassági iratok 1943-1966; iktatókönyv 1952-1987

50/c. Gazdasági iratok

1900-1977

3 doboz = 0,36 ifm

1. doboz.

- tervrajzok 1900, 1904, 1915
- vagyonkimutatások 1938-1939, 1945-1946

¹⁴⁷ Domián Alajos: *Piskitelep történeti adatai 1862-1911*. Déva. 1911; Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 61-62; *Sematiizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 74.

- pénzügyi ellenőrzés 1950-1965
 - költségvetések 1959-1968
 - pénztárnaplók 1930, 1950-1974
 - plébániai telek eladási iratai 1961-1967
 - leltárak 1933, 1943, 1945, 1949, 1952, 1958, 1968
 - templomjavítás 1970, 1976
2. doboz.
- fizetési jegyzékek 1968-1977
 - nyugták 1950-1969
3. doboz. Nyugták 1970-1977

50/d. Tematikusan rendezett kötetek

1911-1948

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- b. kötet. Historia domus 1911-1943
- c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1937-1948¹⁴⁸
- d. kötet. Takarékpénztár Rt. igazgatósági gyűlésének jegyzőkönyvei 1910-1924¹⁴⁹

52.

PUSZTAKALÁNI PLÉBÁNIA IRATAI

1903-1983

0,88 ifm

Az 1870-es években épülő vaskohó beindulásakor többnyire német anyanyelvű katolikus lakók települtek Pusztakalánba. Kezdetben Piskitelepről látták el őket. Templomát 1902-ben építették, plébániáját 1910-ben.¹⁵⁰

Töredékes levéltári anyaga 2003. december 18.-án került Gyulafehérvárra. Nagyon hiányos, töredékes. Főként gazdasági vonatkozású ügyiratokat tartalmaz, hivatali iktatott iratok nincsenek.

52/a. Anyakönyvek

1923-1982

0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Megtértek, kitértek anyakönyve 1923-1945

¹⁴⁸ Petrozsényi plébánia levéltárából került elő.

¹⁴⁹ Szászvárosi plébánia levéltárából került elő.

¹⁵⁰ *Sematizmus*. Gyulafehérvár. 2000. 75.

- b. kötet. Érvénytelen házasságok anyakönyve 1954-1955
- c. Házassági szabadegyezségek 1974-1982
- d. Megtértekekkel, kitértekekkel kapcsolatos iratok 1923-1946

52/b. Gazdasági iratok

1903-1981

0,48 ifm

- 1. doboz.
 - pénztárnaplók 1907-1938, 1939-1947, 1948-1950
 - szentmise alapítványok kiadás-bevételi naplója 1939-1968
 - egyházadó-jegyzék 1974-1980
- 2. doboz. Leltárak 1903-1970
- 3. doboz.
 - fizetési jegyzékek 1956-1974
 - költségvetések 1974-1981
- 4. doboz. Számadások 1965-1974

52/c. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1924-1983

0,12 ifm

- 1. doboz.
 - hitbuzgalmi társulatok iratai 1924-1939
 - hirdetések füzete 1974-1976
 - vegyes nyilvántartások hittanra járókról 1982-1983
 - liturgiai rendelkezések 1972

52/d. Tematikusan rendezett kötetek

1921-1964

0,13 ifm

- 1. doboz.
 - a. kötet. Betegellátási füzet 1921-1964
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1923-1953
 - c. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1923-1958
 - d. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1933-1934
 - e. kötet. Lélekösszeírás 1921
 - f. kötet. Lélekösszeírás 20. sz. első fele

53.

SZÁSZVÁROSI PLÉBÁNIA IRATAI

1646-2000

4,33 ifm

Szászváros egyházközség már a 13. század elején létezett. Hajdani templomát Szent Ambrus tiszteletére építették, innen ered a város német neve is (Broos). A ferencesek a 14. század második felében kerültek ide, amikor Károly Róbert felesége, Erzsébet királyné kolostort és templomot építtetett nekik. A templom és a zárda a reformációkor a lutheránusok illetve a reformátusok közös használatába került, majd 1661-ben a tatárjáráskor elpusztult. A ferences rend szerzetesei Szászvárosba 1730 táján kerültek vissza. A ma is álló, újkori templomot 1749-1754 között építették a régi alapjaira. 1880-ban a templomhajót kibővítették és új tornyot építettek. A templom mellett katolikus iskola is működött 1739-től.¹⁵¹

Archívumát 2003. október 10.-én, a kolostorban működő egyházi óvoda és iskola könyvtárának faszekrényeiből, faládáiból gyűjtöttük össze és szállítottuk Gyulafehérvárra. Rendezését 2004. májusában fejeztük be. Meglepő módon a ferencesek külön iktatott iratai és a rájuk vonatkozó iratanyagok majdnem egy folyóméter iratmennységet képeznek 1646-1997 időhatárral, amely azt bizonyítja, hogy Szászváros esetében a kommunista diktatúra szellemében véghezvitt pusztítások szerencsés(nk)re nem jártak sikerrel.

53/a. Anyakönyvek

1763-1979

0,26 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Házassági anyakönyv 1765-1800, keresztelési anyakönyv 1763-1801, halotti anyakönyv 1764-1800
- b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1800-1842, házassági anyakönyv 1801-1844, halotti anyakönyv 1801-1842, beoltottak jegyzéke 1808-1815, kitértek anyakönyve 1875-1945, megtértek anyakönyve 1802-1948
- c. kötet. Vegyes házasságok anyakönyve 1820-1854
- d. kötet. Házassági anyakönyv 1844-1857, személynévmutató házassági anyakönyvhöz 1844-1857, vegyes házasságok anyakönyve 1820-1887, keresztelési, halotti, személynévmutató házassági anyakönyvhöz 1857-1887
- e. kötet. Bértálási anyakönyv 1855, 1866

2. doboz.

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1843-1857, keresztelési anyakönyvhöz személynévmutató 1843-1857, halotti anyakönyv 1843-1857, halotti anyakönyvhöz személynévmutató 1843-1857
- b. kötet. Bértálási anyakönyv 1856-1979
- c. kötet. Eljegyzési anyakönyv 1880-1898

¹⁵¹ *Sematişmus*. Gyulafehérvár. 1882. 94; Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 62-63; Léstyan Ferenc: *id. mű.* II. Kolozsvár. 1996. 135-138; *Sematişmus*. Gyulafehérvár. 2000. 76.

- d. kötet. Érvénytelen házasságok anyakönyve 1895-1947
- e. kötet. Halotti anyakönyv 1896-1950
- f. kötet. Vegyes házasságok anyakönyve 1900

53/b. Plébániai iktatott iratok

1702-1995

7 doboz = 0,87 ifm

- 1. doboz. 1702, 1736, 1749-1855
- 2. doboz. 1856-1869
- 3. doboz. 1870-1889
- 4. doboz. 1890-1899, 1901-1904, 1906-1919
- 5. doboz. 1920-1952, 1958-1965
- 6. doboz. 1969-1978
- 7. doboz. 1979-1985, 1987-1995

Segédletek

1856-1986

1 doboz = 0,13 ifm

- 8. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. 1856-1858, 1860-1861, 1867, 1874 (töredékes)
 - b. 1945 (184. ikt. számtól) -1960, 1949-1986 (55. ikt.számig)

53/c. Házasságügy iratok

1770-1993

0,63 ifm

- 1. doboz. 1770, 1811-1839, 1850-1853
- 2. doboz. 1854-1867
- 3. doboz. 1868-1879
- 4. doboz. 1880-1899, házassági engedélyek 1898-1927
- 5. doboz. 1900-1950, 1961-1993

53/d. Ferences rendi iratok

1646-1997

0,89 ifm

53/d-I. Rendi iratok

1755-1991

4 doboz = 0,51 ifm

- 1. doboz. 1755, 1762, 1775-1778, 1827-1869
- 2. doboz. 1870-1871
- 3. doboz. 1872-1875
- 4. doboz.
 - 1876-1951, 1983, 1990-1991

- iktatókönyv (töredék) 1871-1873
- „Kezdet” c. ferences havi közlőny kéziratai 1902-1903
- ferences végrendeletek ügyei 1959-1983

53/d-II. Tematikusan rendezett kötetek

1646-1997

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - a. elhunyt ferencesek katalógusa 1646-1997
 - b. ferences zárda könyvkatalógusa 1888
 - c. tartományfőnökségi körlevelek jegyzőkönyve 1889-1944
2. doboz.
 - a. direktórium gyűlések jegyzőkönyve 1933-1942
 - b. direktórium gyűlések jegyzőkönyve 1943-1949
 - c. tartományfőnökségi visitatio canonica jegyzőkönyve 1914-1949
 - d. miseintenciós könyv 1947-1951
 - e. miseintenciós könyv 1994
 - f. casus conferentia jegyzőkönyve 1945-1950
 - g. ferences szerzetesek anyakönyve 1840-1994

53/d-III. Személyi hagyatékok

1913-1983

0,12 ifm

1. doboz.
 - a. Fr. Fodor Angelusz Alajos OFM személyi hagyatéka:
 - hivatalos iratai 1949-1983
 - kőrösbányai megbízatása 1975
 - könyvtára 1979
 - b. Fr. Kugler Ferenc Frigyes (1913-1984) iratai és könyvtára 1913-1982

53/e. Iskolaiügyi iratok

1772-1950

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz. 1772-1950
2. doboz.
 - iskolai anyakönyvek 1875/1876-1893/1894
 - pénztárnaplók 1913-1923
 - osztályozó napló 1923-1924
 - iskolai költségvetések 1923-1925, 1933-1934
 - tanfelügyelői vizsgálatok jegyzőkönyve 1923, 1927-1942
 - előmeneteli és mulasztási naplók 1925-1926, 1931-1932

53/f. Gazdasági iratok

1823-2000

0,37 ifm

1. doboz.

- számadások, költségvetések 1823-1833, 1870, 1897-1934, 1979-1994
- temetőalap 1902
- harang alap 1905-1912
- egyházalap 1905-1912
- tűzbiztosítási kötvény 1912
- vagyonkimutatás, kötvények 1916-1945

2. doboz.

- pénztárnaplók, kiadás-bevétel jegyzékek 1931-1992
- leltárak 1949-1977
- alapok nyilvántartási könyve 1939-1941

3. doboz.

- részvényügyi iratok 1909-1947
- adólista személynévmutatói 1925
- adólista 1934
- pénzügyi ellenőrzés jegyzőkönyve 1936-1942
- termés-beszolgáltatás iratai 1950
- adóbevallások, házbérügyek 1949-1959
- építés-felújítási tervek és költségvetések 1982-1989
- munkaszerződések 1985
- gázszerződés 2000

53/g. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1817-1995

5 doboz = 0,65 ifm

1. doboz. Halotti szemlék, halottakkal kapcsolatos iratok 1817-1879

2. doboz. Halotti szemlék 1880-1987

3. doboz.

- szláv nyelvű ima 1816.
- anyakönyvi ügyiratok 1835-1995.
- térkép a templomról és a környékéről 1901.
- lélekösszeírás 1902.
- Özv. Hermann Jánosné örökösödési perével kapcsolatos iratok 1930-1935.
- levéltári jegyzék (1751-1943) 20. század.

- temetővel kapcsolatos iratok, tervek 1965, 1984-1988.
 - harangozói berendezés iratai 1974-1975.
 - templomi plakátok 20. század.
 - zárda és templom története 20. sz.
 - egyházmegyei névtárak 1981, 1984.
 - istentiszteletek sorrendje 1975-1983.
 - Római Katolikus Dalárda közgyűlési jegyzőkönyve 1931-1935.
 - Dalárda számlái 1934.
 - hirdetési könyv 1977-1981.
4. doboz. Kéziratok, szentbeszéd, prédikációk, egyházi nyomtatványok 19. sz. vége-20. sz. eleje
5. doboz.
- Római Katolikus Szomszédság közgyűlési jegyzőkönyve 1918-1950
 - Római Katolikus Szomszédság iratai 1931-1949

53/h. Tematikusan rendezett kötetek

1855-1994

0,26 ifm

1. doboz.
- a. kötet. Családi törzskönyv 1855-1990
 - b. kötet. Püspöki- és királyi rendeletek jegyzőkönyve 1865-1944
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1872-1877
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1879-1900
 - e. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1900-1924
 - f. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1931-1980
2. doboz.
- a. kötet. Római katolikus egyházközség törzskönyve 1939
 - b. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1929-1949
 - c. kötet. Leányklub jegyzőkönyve (töredék) 1938
 - d. kötet. Historia domus 1935-1994
 - e. kötet. Miseintenciók könyv 1910-1950

54.

SZTRIGYSZENTGYÖRGYI FILIA IRATAI

1920-1979

0,12 ifm

Sztrigyszentgyörgyön már a középkorban létezett katolikus templom és plébánia, a település nevét is a Szent György tiszteletére szentelt templomáról kapta. 1377-ben Zengwrg néven fordul elő az oklevelekben. A reformáció idején a templom református kézre jutott a hívekkel együtt. A századfordulón betelepült

bukovinai székelyek részére 1935-ben építettek templomot, amelyet Pusztakalánból gondolnak.¹⁵² Kis terjedelmű iratanyagát a pusztakaláni levéltárból különítettük el.

1. doboz. Gazdasági iratok és egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek:
 - egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1920-1952, 1953-1961
 - pénztárkönyvek 1920-1941, 1942-1950
 - leltár 1967
 - adományok jegyzéke 1979

56.

VAJDAHUNYADI PLÉBÁNIA IRATAI

1716-1969

1,75 ifm

A nagy történelmi múlttal bíró Vajdahunyadot már a pápai tizedjegyzék is említi, mint plébániát. A középkorban a Hunyadi család fészke volt, várát már 1267-ben említik a források. Ferences templomát és kolostorát is Hunyadi János építtette 1442-ben. A reformáció zavargásaiban a templom leégett. A szerzetesek 1710-ben tértek vissza. Templomuk teljes felújítását 1773-ra fejezik be. Ugyanezt a templomot 1881-ben építették újjá. A vasgyár terjeszkedése következtében 1910-ben ezt lebontották és újat építettek a város másik szegletében. A plébánia anyakönyvei 1721-től kezdődnek.¹⁵³

Vajdahunyadon a 20. század első felében ferences teológia is működött. A román kommunista államberendezkedés az egyházakat, és a katolikus rétegeken belül főként a ferences szerzeteseket akarta megsemmisíteni 1948-1950 között. Könyvtárát és (valószínűleg) levéltárát teherkocsin hordták szét, egy részét elégették, másik részét zúzdába vitték, a többit a Marosba hordták.¹⁵⁴

Csak töredékesen fennmaradt levéltári anyagát 2003. november 4.-én gyűjtöttük be.

56/a. Anyakönyvek

1721-1957

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1930-1944
 - b. kötet. Kitértek anyakönyve 1931-1933
 - c. kötet. Megtérték anyakönyve 1901-1957

¹⁵² Lestyán Ferenc: *id. mű.* II. Kolozsvár. 1996. 176; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 75; Mező András: *Patrocíniumok a középkori Magyarországon.* Budapest. 2003. 111.

¹⁵³ *Sematizmus.* 94-95; Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 64-65; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 77.

¹⁵⁴ Bartalis János: *Halálra ítélve. Az erdélyi ferencesek története 1949-1989-ig.* Déva. 2001. 18-24.

- d. kötet. Névmutató 1937-1910
- e. kötet. Névmutató 1921-1912
- f. kötet. Névmutató 1737-1939
- g. kötet. Bérmlási anyakönyv 19. sz. vége.

56/b. Plébániai és rendházi iratok

1716-1969

4 doboz, 4 kötet = 0,61 ifm

- 1. doboz. 1716-1869, d. n.
- 2. doboz. 1870-1889, zárdajavítással kapcsolatos iratok 1877-1879
- 3. doboz. 1890-1909
- 4. doboz. 1910-1969

Segédletek

- a. kötet. Iktatókönyv 1868-1869
- b. kötet. Iktatókönyv 1909-1912
- c. kötet. Iktatókönyv 1923
- d. kötet. Iktatókönyv 1926-1927.

56/c. Házassági iratok

1884-1964

1 doboz = 0,12 ifm

- 1. doboz. Házassági iratok 1884-1964.

56/d. Iskolai iratok

1906-1948

1 doboz = 0,12 ifm

- 1. doboz.
 - iskolai költségvetések 19065-1909, 1923-1947
 - iskolai iratok 1926-1948

56/e. Gazdasági iratok

1869-1966

3 doboz = 0,39 ifm

- 1. doboz.
 - gazdasági kimutatások 1871-1930
 - leltárak 1871-1967
 - haszonbérleti szerződések 1872-1949
 - kötelezvények 1872-1912
 - számlák 1876-1915, 1960-1966
 - gazdaságügyi iratok (végzések) 1877-1915

- hitel, adósságügyi iratok 1880-1918
 - füstölő tervrajza 1926
2. doboz.
- adóügyi iratok 1869-1916
 - templom és zárda építésével-javításával kapcsolatos iratok 1880-1921, tervrajz 1910
 - vasgyárral kapcsolatos iratok 1882-1933
 - fizetési jegyzékek 1908, 1918
 - vagyonkimutatások 1912-1934
3. doboz.
- vegyes, gazdaságügyi iratok 1855-1949
 - számadás alóli felmentések 1872-1906
 - miseintenciók jegyzéke 1881-1885
 - számadások, költségvetések 1888-1950
 - kocsmaügyi iratok 1898-1910
 - orgonakészítés ügye 1909, 1911, 1921
 - templomcsillár tervrajzai és költségvetése 1911
 - villamos energiával kapcsolatos iratok 1911
 - temetőügy iratai 1913

56/f. Vegyes, tematikusan rendezett kötetek

1764-1948

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
- a. kötet. Rendháznapló 1764-1765 /1824/ (restaurálandó!)
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1930-1944
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1945. július 15.-1948. február 20.

56/g. Vegyes iratok

1764-1966

3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz.
- halotti igazolások 1860-1954
 - anyakönyvi kérvények, igazolások 1860-1965
 - családlapok 1875-1930
 - lélekösszeírás 1871, 1927
 - születési igazolások 1931-1935, 1964-1966
 - keresztelési igazolások 1858-1949
 - áttérésekkel, megtérésekkel kapcsolatos iratok 1875-1955

- vajdahunyadi ferencesek és teológusok névjegyzéke 1930', 1940
 - vegyes térképek 1871-20. sz. első fele
2. doboz.
- nyomtatott püspöki rendeletek 1764-1945
 - egyháztanács és gondnok választásával kapcsolatos iratok 1936-1946
3. doboz. Imaszövegek 20. sz. első fele.

57. **VULKÁNI PLÉBÁNIA LEVÉLTÁRA**

1916-2001
11 doboz = 1,48 ifm

Vulkánban a széntelegek feltárása 1896-ban kezdődött. Betelepítése székely, cseh, stájer, bukovinai és lengyel bányamunkásokkal 1900-ban, a bányászat fellendülésekor indult be, a salgótarjáni bányatársulat széntelegeinek megnyitásával.¹⁵⁵ 1906-ban helyi lelkészséget (expositura) szerveztek, 1911-ben építették templomát és plébánialakját. Önálló plébánia 1919-től lett, korábban Petrozsényből és Hátszegről látták el.¹⁵⁶

Levéltárát 2003. november 25.-én gyűjtöttük be, amelyet 2004. májusában a kalocsai érsekség levéltárosai rendeztek. Az iratokat 1948-tól kezdődően iktatószám szerinti sorrendben tárolták, korábban tematikus alapon, számos iratsorozatra bontották.

57./a. Plébániai iratok

1948-1988
3 doboz = 0,36 ifm

2. doboz. 1948-1954, 1956-1957 (töredékes), 1958-1970
3. doboz. 1971-1980
4. doboz. 1981-1988

Segédletek

1917-2001
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - b. kötet. 1917 (1. ikt. számtól) -1934 (200. ikt. számig)
 - c. kötet. 1934 (201. ikt. számtól) - 1964 (78. ikt. számig)
 - d. kötet. 1964 (79. ikt. számtól) -2001

¹⁵⁵ Hartwig Frigyes: *id. mű.* Hátszeg. 1931. 15-16.

¹⁵⁶ Buday János: *id. mű.* Bp. 1912. 67; Hartwig Frigyes: *id. mű.* Hátszeg. 1931. 16-40; *Sematizmus.* Gyulafehérvár. 2000. 78.

57/b. Házassági iratok
(szabadegyezség, felmentések, igazolások)
1917-1989

2 doboz = 0,36 ifm

1. doboz. 1917-1945
2. doboz. 1946-1951, 1963, 1967-1989, házassági köteléki perek 1920-1937, 1940-1945

57/c. Gazdasági iratok

1916-2000

3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz.
 - fizetési jegyzékek, társadalombiztosítás 1953-1981
 - költségvetések, számadások 1952-1988
 - adóügyek, egyházi adók 1931-1949
 - gyűjtések, relációk (symbolae) 1939-1949
 - lakbérszerződések 1958-1964
 - fizetések 1927-1947
 - héja betegsegély 1949-1951
 - Hoboth féle telek 1926
 - Régeni féle ház vétele 1922
 - államsegély 1921-1948
 - kölcsöntörlesztés 1917-1926
 - pénztárnapló 1917-1947
 - postakönyv 1916-1937
2. doboz.
 - pénztárnapló 1917-1944
 - pénztárnapló 1947-1949
 - pénztárnapló 1950-1955
 - osztályozó pénztárnapló 1951
 - pénztárnapló 1956-1965
 - pénztárnapló 1966-1972
 - pénztárnapló 1973-1978
 - pénztárnapló 1979-1984
 - hívek adományai (töredék) d. n.
 - hívek adományai 1979-1983 (I)
 - hívek adományai 1979-1983 (II)
3. doboz. Számlák és nyugták 1948-1949, 1977-2000

57/d. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1917-1989
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- személyi ügyek, egyháztanácsi ügyek 1920-1948
- hitélet 1936-1942
- katolikus iskola (alapítás, jelentések, tanuló listák) 1928-1947
- orgonajavítás 1937-1938
- könyvtár 1931-1945
- harangok 1917
- földigénylés 1925, 1939
- bányákban dolgozók névjegyzékei 1933, 1937
- világi hatóság által tiltott könyvek jegyzéke 1949
- megtérések (conversio) 1926-1943, 1973-1989
- kitérések (aversio) 1925-1947
- anyakönyvi ügyek (vegyes igazolások, kivonatok) 1917-1951
- halotti anyakönyvi igazolások 1967-1988

57/e. Tematikusan rendezett kötetek

1919-1981
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- a. kötet. egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1919-1939
- b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1968-1981
- c. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1939-1949
- d. kötet. Vulkáni egyházközség családkönyve 1939-től
- e. kötet. Hirdetések könyve 1948-1951

91.
HOSSZÚASZÓI PLÉBÁNIA IRATAI

1769-1979
3,64 ifm

Hosszúaszó középkori plébánia, 1309-ben említik először Longavalle néven. A reformációkor a szászok lutheránusok, a magyarok reformátusok lesznek. A katolikus hitélet a 18. században éledt újra a medgyesi ferencesek lelki gondozásával. A mostani templomot 1769-ben építették Nagyboldogasszony tiszteletére, a plébániát 1772-ben alapították. A templomot 1860-ban újítták fel.¹⁵⁷ Jelenleg Kiskapusról látják el a kb. 35 hívőből álló katolikus közösséget.

¹⁵⁷ *Sematizmus*. 1882. 130. *Sematizmus*. 2000. 88.

Kiskapus, Mikeszsásza és Hosszúaszó levéltári anyagát 2003. október 14.-én szállítottuk be Gyulafehérvárra a helyi plébános kérésére Kiskapusról. Rendezése 2005 őszén zajlott.

91/a. Anyakönyvek

1844-1939

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Vegyes házasságok anyakönyve 1844-1939, megtértek anyakönyve 1872-1936, kitértek anyakönyve 1873-1925, bérmlási anyakönyv 1876-1936.

91/b. Plébániai iratok

1776-1979

11 doboz = 1,37 ifm

1. doboz. 1776-1777, 1847, 1853, 1855-1875
2. doboz. 1876-1884
3. doboz. 1885-1893
4. doboz. 1894-1906
5. doboz. 1907-1918
6. doboz. 1919-1927
7. doboz. 1928-1940
8. doboz. 1941-1949
9. doboz. 1951-1970
10. doboz. 1971-1979

Segédletek

1880-1947

0,13 ifm

11. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1880-1885 (töredék)
 - b. kötet. 1888-1901 (14. iktatószámig)
 - c. kötet. 1901 (15. számtól)-1921 (172. számig)
 - d. kötet. 1921 (173. számtól)-1936. Püspöki rendeletek protokolluma 1924-1931
 - e. kötet. 1937-1947 (45. számig)

91/c. Házassági iratok

1889-1949

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. 1889-1949

91/d. Iskolai iratok

1872-1939

1 doboz, 4 kötet = 0,26 ifm

1. doboz.
 - előmeneteli és mulasztási napló 1872/1873-1893/1894
 - látogatási és munkanapló 1920-1927
 - lecketerv 1923-1924
 - vegyes iskolai iratok 1883-1939
 - javadalmi jegyzőkönyv 1922
2. kötet. Előmeneteli és mulasztási napló 1921-1926
3. kötet. Haladási napló 1922-1924

4. kötet. Felvételi napló 1922-1926
5. kötet. Iskolai anyakönyv 1926-1927

91/e. Gazdasági iratok

1830-1979

10 doboz = 1,27 ifm

1. doboz.
 - adóval és jövedelemmel kapcsolatos kimutatások 1850-1918
 - számadások és pénzügyi kimutatások 1830-1932
 - leltárak, kataszteri birtokívek 1871-1914
 - adósok jegyzéke 1913-1917
2. doboz.
 - árvízkárosultakra vonatkozó iratok 1932
 - vagyonkimutatások 1923-1932, 1934
 - adókönyvecskék 1870-1913
 - adóívek 1914-1919
 - leltárak 1913-1934
 - egyházi birtok kimutatások 1914-1926
3. doboz.
 - telekkönyvi kivonatok 1946-1948
 - kimutatások és számadások 1948-1951
 - számadáskönyv 1962-1979
 - jegyzőkönyvek perselypénzről 1950
4. doboz. Vegyes gazdasági iratok 1873-1979
5. doboz. Számlák, nyugták 1887-1976
6. doboz. Számlák, nyugták 1913-1952
7. doboz. Számlák, nyugták 1876-1978
8. doboz.
 - pénztárnaplók 1913-1939
 - számadáskönyvek 1895-1913
 - postakönyvek 1886-1892, 1923-1935, 1939-1940
9. doboz.
 - számadáskönyv (Hosszúaszó és Mikeszásza) 1872-1887
 - számadáskönyv (Hosszúaszó és Mikeszásza) 1888-1908
10. doboz.
 - alapítványi iratok 1772-1920
 - egyházi épületek építésére és felújítására vonatkozó iratok 1912-1921
 - egyházi épületek adóügyi és tűzbiztosítási iratai 1960-1964
 - paplak építésére vonatkozó iratok 1914-1924
 - holcmányi orgonával kapcsolatos iratok 1860-1958

91/f. Vegyes iratok

1782-1966

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz.

- születési igazolások 1889-1931
- halotti igazolások 1914-1934
- hirdetések jegyzéke 1879-1924
- bérmajegyek 1928-1936
- lélekösszeírás 1964
- választó polgárok jegyzéke 1897
- plébánosok névjegyzéke 1782-1966

2. doboz.

- nyomtatványok, jegyzetek 20. század első fele
- Olvasókör Egyesület iratai 1886

91/f. Tematikusan rendezett kötetek

1769-1937

2 doboz = 0,26 ifm

3. doboz.

- a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1769-1890
- b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1854-1869

4. doboz.

- a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1871-1924
- b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1877-1912 (nincs bekötve)
- c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1913. május 11.-1925. március 17.
- d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1925. június 28.-1937. március 7.; hosszúaszói templom építésnaplója 1914-1924
- e. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1949-1951, 1961-1979.

92.

KISKAPUSI PLÉBÁNIA IRATAI

1771-1993

0,79 ifm

Kiskapus a 15. sz. elején jelentkezik az oklevelekben. Középkori katolikus hívei, a hitújítás idején a lutheránus hitre tértek templomukkal együtt. Az 1760-as évekbe sokan visszatérnek a katolikus felekezethez, de 1772-ben visszafoglalt

templomukat a gubernium visszaítéli a lutheránusoknak. Templomukat 1779-ben építették Urunk mennybemenetele tiszteletére.¹⁵⁸

Kiskapus, Mikeszasza és Hosszúaszó levéltári anyagát 2003. október 14.-én szállítottuk be Gyulafehérvárra a helyi plébános kérésére, habár ekkor még nem szerepelt a gyulafehérvári levéltár gyűjtőkörében. Az iratokat kukoricászsákokban (!), és dobozokban találtuk.

1772-től vezetett eredeti anyakönyvei szerencsésen megmaradtak, azonban restauráltatásukra van szükség.

A plébánia ügyvitele a 20. század második felében szorosan összefonódik Hosszúaszó plébániájával, így kutatásuk a két plébánia irategyüttesének átnézésével tehető meg. Történelmi iratanyagáról nincs tudomásunk, sem iktatott, sem gazdasági állag szintjén.

92/a. Anyakönyvek

/1771/1772-1993

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Historia domus 1771-1793; keresztelési anyakönyv 1772-1812; névmutató keresztelési anyakönyvhöz 1772-1812; bérmlási anyakönyv 1782, 1806, 1818, 1820; házassági anyakönyv 1772-1812; névmutató házassági anyakönyvhöz 1772-1812; halotti anyakönyv 1772-1812; névmutató halotti anyakönyvhöz 1772-1812; megtértek anyakönyve 1772-1805; számadások 1772-1797. (Restaurálandó!)
- b. kötet. Keresztelési anyakönyv 1812-1852; házassági anyakönyv 1812-1853; halotti anyakönyv 1812-1853; beoltottak jegyzéke 1813-1829; lélekösszeírás 1815; megtértek anyakönyve 1813-1853; bérmlási anyakönyv 1831, 1856, 1876, 1885, 1901, 1909, 1919, 1927, 1937, 1945.
- c. kötet. Megtértek anyakönyve 1932-1993; kitértek anyakönyve 1953-1956.

92/b. Plébániai iratok

1966-1982

1 doboz = 0,02 ifm

1. doboz. Iktatókönyv 1966-1982

92/c. Gazdasági iratok

1950-1988

3 doboz = 0,36 ifm

¹⁵⁸ *Sematizmus*. 1882. 78-79. *Sematizmus*. 2000. 88.

1. doboz. Pénztárnaplók 1950-1968
2. doboz. Számlák, nyugták 1979-1988
3. doboz. Számlák, nyugták 1979-1988

92/d. Tematikusan rendezett kötetek

1966-1982

1 doboz, 2 kötet = 0,17 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek és főesperesi leiratok protokolluma 1819-1834
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1837-1855
 - c. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1859-1924
 - d. kötet. Historia domus 1871-1929; egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1858-1918; számadáskönyv 1877-1886; megtértek anyakönyve 1852-1930; adósok kimutatása 1903-1905.
 - e. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1918. július 30.-1969. március 17.

92/e. Köpeczy János (1907-1981)¹⁵⁹ személyi hagyatéka

1907-1981

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Köpeczy János dr. személyi hagyatéka 1907-1981.

94.

MIKESZÁSZAI PLÉBÁNIA IRATAI

1914-1967

1 doboz = 0,12 ifm

Mikeszászát 1267-ben említik először a források. Középkori temploma a hívekkel együtt lutheránus lett. A templomot a katolikusok a 18. század második felében használhatják, 1782-ben császári rendelet osztja meg a templomot a lutheránusok és a katolikusok között: a templombelső a katolikusé, a templomkórus és a plébánialak az evangélikusoké. Ezt a templomot 1797-ben újítták fel, védőszentje a Szentháromság.¹⁶⁰

¹⁵⁹ Köpeczy János, dr.: szül. Gyimesbükk, 1907. aug. 8. Tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1929-ben szentelték pappá. Szolgálati helyei: Nagykáson, Dicsőszentmárton, Lupény, Katona, Alsókapnikbánya, Gyergyóhodos, Szászrégen, Székelykál, Gödemesterháza, Beszterce, Kolozsvár. 1945-1947 között orosz fogságban volt. 1947-től helyzeték Kiskapusra, közben 1952-1955 között teológiai tanár Gyulafehérváron. Kiskapuson hunyt el 1981. jún. 25-én. (Ferenczi Sándor: *id. mű.* 314.)

¹⁶⁰ *Sematizmus*. 1882. 130-131.

Mikeszásznak 1882-ben 45, 2000-ben 42 katolikus hívője volt.¹⁶¹

A levéltárunkban fellelhető mikeszászai plébániai levéltári anyag csak töredék. A tövisi iratanyagból került elő, amelyet 2002. decemberében hoztunk be és rendeztünk. Állapota nagyon jó. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvét a kiskapusi plébániáról szállítottuk be, ahonnan ma a plébániát ellátják.

1. doboz.

- iktatókönyvek:

a) kötet. 1948-1957

b) kötet. 1962-1964

- plébániai iktatott iratok 1950-1951, 1953-1954, 1957, 1961-1963
- pénztárnaplók 1952-1961, 1962-1963
- számlák 1962-1967
- egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1914. február 15.-1934. augusztus 12.

118.

BARÓTI PLÉBÁNIA IRATAI

1846-1999

1,85 ifm

Barót települését viszonylag korán említik az oklevelek (1224, 1332-1334). Egyed Ákos történész szerint Barót Székelyföld első oklevélben említett települése.¹⁶² Középkori temploma helyébe a hívek költségéből 1564-ben építettek újat, amelyet 1760-1767 között teljesen átépítettek. Szentélye Keserű György nagyváradi kanonok hozzájárulásából épült. A templomtorony 1802-ben földrengés áldozata lett, amelyet 1822-ben építettek újjá. A reformáció idején csak átmenetileg hódított a hitújítás, mivel Nagy Baróti Katalin szervezésével megakadályozták a térítést és Barót katolikus maradt. A templom középkori védőszentje Szent Miklós volt, az új templomot már Szent Adalbert tiszteletére szentelték.¹⁶³

Anyakönyveit 1674-től vezetik az 1882-es évi sematizmus szerint (Püspöki iratok, 1303/1783).

2005. szeptember 16.-án Baróton helyszíni szemlét tartottunk a levéltárban, ahol az iratokat egy használaton kívüli szobában tárolták jellegzetes levéltári faszekrényben és kartondobozokban. A levéltári anyag konzerválási állapota megfelelő volt. A levéltár beszállítását Sepsiszentgyörgyre az akkori főesperes, Csintalan László atya intézte el ugyanabban az évben. A teljes irategyüttes rendezését 2005. novemberében végeztük.

¹⁶¹ *Sematizmus*. 2000. 88.

¹⁶² Egyed Ákos: *Székely századok. A székelyek rövid története 1848-ig* in: *Adalékok Barót történetéhez*. (Szerk. Demeter László). Barót. 1999. 16.

¹⁶³ *Sematizmus*. 2000. 93.

118/a. Plébániai iktatott iratok

1869-1999

6 doboz = 0,73 ifm

1. doboz. 1869-1922.
2. doboz. 1922-1932.
3. doboz. 1933-1949.
4. doboz. 1950-1967.
5. doboz. 1968-1975.
6. doboz. 1976-1999.
 - Plébániai iktatókönyv 1894-1904, elemi népiskola naplója 1887-1889.
 - Plébániai iktatókönyv 1952-1954.

118/b. Házassági iratok

1859-1986

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz. 1859, 1868, 1885-1909, 1983-1946.
2. doboz. 1947-1951, 1980-1986.

118/c. Iskolai iratok

1880-1942

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - Tanítók alkalmazására vonatkozó iratok 1899-1942.
 - Elemi népiszkolai napló 1880-1890.

118/d. Gazdasági iratok

1846-1992

4 doboz = 0,5 ifm

1. doboz.
 - Pénztárnaplók 1890-1920, 1950-1992.
 - Kepére vonatkozó iratok 1880-1934
 - Házbérszerződések 1938-1940
 - Leltárak 1910-1964
2. doboz.
 - Építési ügyiratok 1881-1942
 - Birtokügyi iratok 1884-1928
 - Erdőügyek 1903-1924
 - Misealapítványokkal kapcsolatos iratok 1846-1943
3. doboz.
 - Fizetési jegyzékek 1951-1985

- Alsórákosi filia gazdasági iratai 1897-1909
 - Vargyasi filia gazdasági iratai 1886-1910
 - Nyugták 1877, 1892, 1898
 - Számadási felmentvények 1870-1909
 - Gazdasági kimutatások 1935-1945
 - Kötvények 1910-1927
 - Vegyes gazdasági iratok 1876-1952
4. doboz.
- Pénztárnaplók 1911-1933, 1933-1946, 1957-1960, 1961-1983
 - Kepejegyzék 1896-1943
 - Miscalapítványok nyilvántartókönyve 1921

118/e. Vegyes iratok

1896-1954

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz. Baróti katolikus énekkar iratai 20. sz.
2. doboz.
 - Vegyes nyomtatványok 1925-1948
 - Teológiai jegyzetek 20. sz. második fele
 - Keresztelési jegyek 1953-1954
 - Áttértekkel, megértékkel kapcsolatos iratok 1896-1909.

123.

BRASSÓ-BELVÁROS PLÉBÁNIA ÉS A SEPSI-BARCASÁGI FŐESPERESSÉG IRATAI

1793-2003

10,56 ifm

Brassóban a vallásos élet 1211-ben indult meg a Német Lovagrend letelepedésével a Barcaságban. Első templomuk a mai Fekete-templom helyén állott és Szent Katalin tiszteletére épült, amely a tatárjáráskor megrongálódott. A 14. századtól, mint plébániatemplom, rendeltetését a Fekete-templom vette át. Brassó katolikus hívei 1530 körül a lutheránus felekezethez csatlakoztak templomaikkal együtt.¹⁶⁴

A mai plébániatemplom helyén állt az 1325-ben épült domonkos templom. A reformáció után sokáig raktárként szolgált, míg 1713-ban a Keresztelő Szent János tiszteletére épült templomot kapták meg a katolikusok, majd a domonkosokét. A

¹⁶⁴ *Sematizmus*. 2000. 94.

jezsuiták kezdeményezéséből, a jelenleg is álló plébániatemplom 1773-1787 között épült barokk stílusban Szent Péter és Pál tiszteletére.¹⁶⁵

Anyakönyvezése 1694-ben indult.

Brassó és Nagyszeben vidéke, szászföldi központi településekként királyi kiváltságos területnek számítottak a középkorban. Dékánáság elnevezés alatt működtek, nem tartoztak az erdélyi püspökséghez, missziós területnek számítottak. A katolikus restaurációt követően, az 1761-1762-es évi plébánia-összeírásokban már szerepelnek. 1766-ban dékánáság (*decanatus*) név alatt tűnnek fel Brassó és Nagyszeben központokkal, és ugyanitt szerepel Miklósvár is főesperességgént.

Az 1761-es egyházmegyei sematizmusban a jelenlegi sepsi-barcasági főesperesség plébániáiból néhány a háromszéki főesperesi kerülethez tartozott: Szentivánlaborfalva, Miklósvár, Barót, Türkös és Illyefalva.¹⁶⁶

Az egyházmegye ezen egyházi adminisztrációs területe a 18-19. században a Barcasági Dékánáság és /Sepsi-/Miklósvári főesperesség (*Decanatus Barcensis et Archidiaconatus Sepsis atque Miklósvár*) név alatt működött. A jelenben is használt *sepsi-barcasági főesperesség* elnevezés a 20. század közepén alakult ki, és a két történeti földrajzi elnevezés összekötéséből származik. A kerület főesperességi központja a katolikus megújodást követően Brassóban volt, 2005-ben költözött át Sepsiszentgyörgyre, ahol mindmáig található. Ez a főesperesség 1782-ben nyolc plébániából állt: Brassó, Barót, Miklósvár, Fogaras, Türkös, Bodza, Tömös és Töröcsvár. Az 1846. évi sematizmusban 13 plébániával jegyzik. Ezek a következők: Barót, Bodza, Brassó, Hídvég, Felsőtömös, Illyefalva, Sepsikőröspatak, Miklósvár, Mikóújfalva, Sepsiszentgyörgy, Szentivánlaborfalva, Töröcsvár és Türkös.¹⁶⁷ Ez a felépítés 1882-ben is megmaradt. A sepsi-barcasági főesperességet jelenleg 19 plébánia alkotja, melyek között három 20. század végi, sepsiszentgyörgyi székhelyű plébánia is található.

A brassói plébánia és a főesperesség levéltári anyagának nagy részét szeptember 15.-én szállítottuk be a Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltárba. Kötetes formájú levéltári anyaga még helyben található, amelyet sürgősen szükséges lenne beszállítani.

A plébánia és a sepsi-barcasági (sepsi-miklósvári) főesperesség hivatalos iktatott levelezését nem tudtuk szétválasztani, így egy helyen kezeljük.

123/a. Plébániai és főesperességi iktatott iratok

1793-1940

30 doboz = 3,82 ifm

1. doboz. 1793-1816
2. doboz. 1817-1822
3. doboz. 1824-1836

¹⁶⁵ *Sematizmus*. 1882. 36

¹⁶⁶ Báth János: *id. mű.* 17.

¹⁶⁷ *Sematizmus*. 1782. 23; *Sematizmus*. 1846. 30-38.

4. doboz. 1837-1838
5. doboz. 1839-1843
6. doboz. 1844-1850
7. doboz. 1851-1856
8. doboz. 1857-1859
9. doboz. 1861-1863
10. doboz. 1864-1870
11. doboz. 1871
12. doboz. 1872
13. doboz. 1873-1875
14. doboz. 1876-1882
15. doboz. 1883-1884
16. doboz. 1885-1887
17. doboz. 1889-1890
18. doboz. 1891-1900
19. doboz. 1902-1904
20. doboz. 1905-1909
21. doboz. 1910-1917
22. doboz. 1918-1921
23. doboz. 1922-1925
24. doboz. 1926-1928
25. doboz. 1929-1934
26. doboz. 1936-1940
27. doboz. Fertőzött, restaurálendő!
28. doboz. Fertőzött, restaurálendő!
29. doboz. Fertőzött, restaurálendő!
30. doboz. Fertőzött, restaurálendő

123/b. Házassági iratok

1793-1988

25 doboz = 3 ifm

1. doboz. 1796-1890
2. doboz. 1900-1903
3. doboz. 1904-1905
4. doboz. 1906-1908
5. doboz. 1909-1910
6. doboz. 1911-1914
7. doboz. 1915-1920
8. doboz. 1921-1924
9. doboz. 1925-1929
10. doboz. 1930-1933
11. doboz. 1934-1936
12. doboz. 1937-1940
13. doboz. 1941-1945

14. doboz. 1946-1949
15. doboz. 1950-1953
16. doboz. 1954-1956
17. doboz. 1957-1959
18. doboz. 1960-1962
19. doboz. 1963-1965
20. doboz. 1966-1968
21. doboz. 1969-1972
22. doboz. 1973-1976
23. doboz. 1977-1980
24. doboz. 1981-1985
25. doboz. 1986-1988

123/c. Iskolai iratok

1846-1934

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz. 1846-1898
2. doboz. 1905-1934

123/d. Főesperességi és plébániai gazdasági iratok

1807-2003

28 doboz = 3,36 ifm

1. doboz. Fizetési jegyzékek:
 Alsócsernáton 1976-1987
 Altörja 1977-1984
 Barót 1976-2001
 Bélafalva 1976-1989
2. doboz. Fizetési jegyzékek:
 Bereck 1976-2002
 Brassó – főesperesi hivatal 1976-2002
3. doboz. Fizetési jegyzékek:
 Brassó-központi plébánia 1983-1998
 Brassó – Ker. Szt. János 1976-2003
4. doboz. Fizetési jegyzékek:
 Brassó-bolonya 1976-2001
5. doboz. Fizetési jegyzékek:
 Esztelnek – plébánia 1976-1996
 Esztelnek – ferences kolostor 1976-1996
6. doboz. Fizetési jegyzékek:
 Feketehalom 2000-2003
 Feltörja 1976-1989
 Fogarás 1976-1991
 Futásfalva 1976-1991

7. doboz. Fizetési jegyzékek:
Gelence 1975-1990
Illyefalva 1976-2001
Imecsfalva 1976-1996
8. doboz. Fizetési jegyzékek:
Kézdialmás 1976-1995
Kézdiszázapatak 1976-1988
Kézdiszentlélek 1976-1996
Kézdivásárhely 1976-1995
9. doboz. Fizetési jegyzékek:
Kovászna 1976-1989
Kőhalom 1976-2001
Kővár 1975-1995
Lemhény 1976-1993
10. doboz. Fizetési jegyzékek:
Martonos 1976-1998
Mikóújfalu 1976-2001
Miklósvár 1976-1987
Nyújtód 1976-1995
11. doboz. Fizetési jegyzékek:
Ojtoz 1978-1979
Ozsdola 1976-1996
Poján 1976-1995
Sárfalva 1976-1992
Szentkatolna 1976-1996
12. doboz. Fizetési jegyzékek:
Sepsibükszád 1976-2003
Sepsikőröspatak 1976-2001
Sepsiszentgyörgy 1976-2001
13. doboz. Fizetési jegyzékek:
Szentivánlaborfalva 1976-1999
Türkös 1978-2003
Zabola 1976-1993
Zágon 1976-1994
Zernyest 1976-2003
14. doboz. Fizetési jegyzékek:
Uzon 1976-2001
15. doboz. Fizetési jegyzékek 1958-1966
16. doboz. Fizetési jegyzékek 1964-1978
17. doboz. Fizetési jegyzékek 1979-1991
18. doboz. Fizetési jegyzékek 1992-2002
19. doboz. Adóügyi levelezés 1959-1969
20. doboz. Adóügyi levelezés 1970-1987
21. doboz. Adóügyi levelezés 1988-2002

22. doboz. Zárszámadás, költségvetés, kimutatások 1956-1963
23. doboz. Zárszámadás, költségvetés, kimutatások 1961-1973
24. doboz. Zárszámadás, költségvetés, kimutatások 1970-1976
25. doboz. Zárszámadás, költségvetés, kimutatások 1975-2003
26. doboz. Számadások, számlák, leltárak 1807-1894
27. doboz. Számadások, számlák, leltárak 1910-1921
28. doboz. Számadáskönyvek 1964-1973, 1966-1976, 1966-1971, 1977-1985, 1973-1988.

123/e. Vegyes iratok

1818-1965

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- Keresztelési tanúsítványok 1904
- Kitérés, megtérési iratok 1937-1965
- Népmozgalmi statisztikák 1818-1844, 1915, 1921
- Építési ügyek, tervrajzok 1927-1930.

145.

ILLYEFALVI PLÉBÁNIA IRATAI

1787-1973

0,65 ifm

Első említése a pápai tizedjegyzék idejéhez fűződik. Feltételezik, hogy a település a középkori templom védőszentje, Szent Ilyés után kapta a nevét. A mai vártemplom a 15. század közepén épült. A reformáció korában református kézre került, és rövid ideig az unitáriusok is bírták. A katolikus hitélet Illyefalván 1698 után indult újra, fából épült kápolnáját (Páduai Szt. Antal tiszteletére) az esztelneki származású Nagy Mózes építtette 1701-ben, aki pálos szerzetesek gondozására bízta a plébániát. A pálosok a rend feloszlásáig, 1786-ig vezették az egyházközséget. A fakápolna helyébe 1754-ben építettek egy kőtemplomot, amelyet földrengés rombolt le. Helyébe 1824-1827 között építettek egy új templomot, és mai templomát 1886-1887 között.¹⁶⁸

Levéltári anyagát a templom toronyfeljáratánál található kis helyiségből gyűjtöttük össze 2005. szeptember 16.-án. Iktatott levelezés (hivatalos ügyviteli és házassági iratok) csekély terjedelemben maradt fenn. Az iratanyagot többnyire kötetformátumú tételek teszik ki, amelyeket egy könyves szekrényből válogattunk ki más nyomtatott könyvek közül az említett helyiségben. Az iratanyag konzerválási állapota nem sérült nyomotthagyóan.

¹⁶⁸ *Sematizmus*. 1882. 37-38; *Sematizmus*. 2000. 98.

145/a. Anyakönyvek

1822-1973

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Családösszeírás 1822. Kitértek, megtértek anyakönyve 1833-1873
 - b. kötet. Vegyes házassági anyakönyv 1822-1900. Bérmlási anyakönyv 1923-1973.

145/b. Plébániai iratok

1857-1946

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - Plébániai iratok töredéke 1857-1931
 - Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1902-1927
 - b. kötet. 1928-1933
 - c. kötet. 1934-1937 (50. ikt. számig)
 - d. kötet. 1937 (51. ikt. számtól) - 1946

145/c. Iskolai iratok

1903-1910

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - Előmeneteli és mulasztási napló 1903-1904
 - Előmeneteli és mulasztási napló 1909-1910

145/d. Gazdasági iratok

1823-1960

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - Leltár 1823. Családösszeírás 1887
 - Számadáskönyv 1876-1900
 - Számadáskönyv (perselypénz) 1921-1938
 - Pénztárnaplók 1928-1934, 1944-1960
 - Postakönyv 1941-1949

145/e. Tematikusan rendezett kötetek

1787-1968

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Püspöki és királyi rendeletek protokolluma 1787-1842
 - b. kötet. Püspöki és királyi rendeletek protokolluma 1820-1842. Családösszeírás 1920.
 - c. kötet. Püspöki és királyi rendeletek protokolluma 1820-1841
 - d. kötet. Püspöki és királyi rendeletek protokolluma 1841-1859
 - e. kötet. Visitatio canonica 1823
 - f. kötet. Prédikáció – elmélkedés jegyzet (19. sz. vége)
 - g. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1902-1942
 - h. kötet. Bibliikum - főiskolai jegyzet 1965-1968.

155.
KŐHALMI PLÉBÁNIA IRATAI

1900-1964
0,26 ifm

Kőhalomban már a szász telepések előtt királyi vár létezett a 11. században, amelyben kápolna is állt. 1502-ben a szász dékánuság székhelye. Plébániatemploma a szászok betelepülésének idejére tehető, amely lutheránus kézre került a reformáció idején. Glatz András konvertita 1761-ben építtetett katolikus kápolnát fia kriptája mellé, amelyet 1779-ben bővítettek ki. Ez a kápolna 1802-ben leégett, Kőhalom új templomát 1808-ban szentelték fel. 19. századi sematizmusai szerint már 1753-tól anyakönyvet vezettek.¹⁶⁹

A helyszínre 2005. szeptember 16.-án jártunk ki gyűjtést végezni, és csak néhány kötetet találtunk meg a levéltári anyagból. Ezek között szerepel iktatókönyve is a 20. század közepéről, de a hozzá tartozó iktatott levelezésről nem tudnak.

1. doboz.
 - a. kötet. Miseintenciók könyv 1907-1964
 - b. kötet. Iktatókönyv 1935-1949
 - c. kötet. Szertartások nyilvántartó könyve 1938-1951
2. doboz. Tartományfőnökségi és püspöki rendeletek protokolluma 1900-1940

168.
MIKÓÚJFALVI PLÉBÁNIA IRATAI

1815-1996
2,74 ifm

A település Bükszád-Üvegcsűr néven a gróf Mikó Imre üveggyára mellett terült el, ahol temploma is volt 1812-ben. Ezt a templomot 1830-ban lebontották, a

¹⁶⁹ *Sematizmus*. 1882. 38; *Sematizmus*. 2000. 989

falut pedig az Olt völgyébe költöztették be. Előbb Málnás filiájaként említik az egyházközséget, és mint plébánia 1815-ben önállósult. A plébánia és a kántori lak 1903-ban épült.¹⁷⁰

Plébániai levéltárát 2005. szeptember 14.-én gyűjtöttük be a Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltárba. Iktatott ügyviteli iratsorozata szépen követhető az önállósulás évétől (1815) kezdődően.

Historia domusa a 20. század elejétől helyben maradt a plébános kérésére, mivel folyamatos bejegyzés alatt áll. Digitális változatban hozzáférhető a levéltárban.

168/a. Anyakönyvek

1870-1920

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Vegyes házassági anyakönyv 1870-1920
- b. kötet. Házassági anyakönyv 1906-1916

168/b. Plébániai iktatott iratok

1815-1996

7 doboz = 0,86 ifm

1. doboz. 1815-1886

2. doboz. 1887-1907

3. doboz. 1908-1919

4. doboz. 1920-1949

5. doboz. 1950-1965

6. doboz. 1974-1986

7. doboz.

- Iktatott iratok 1987-1996
- Iktatókönyv 1917-1942
- Kézbesítőkönyvek 1914-1928, 1933-1946, 1945-1964.

168/c. Házassági iratok

1871-1994

4 doboz = 0,5 ifm

1. doboz. 1871-1906

2. doboz. 1917-1927, 1945-1956

3. doboz. 1957-1976

4. doboz. 1977-1994

168/d. Iskolai iratok

¹⁷⁰ *Sematizmus*. 2000. 100.

1858-1983
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - Iskolai iratok 1858-1880
 - Iskolai naplók 1982-1983, év nélkül

168/e. Gazdasági iratok

1870-1920
4 doboz = 0,5 ifm

1. doboz.
 - Leltárak 1869-1971
 - Vagyongkimutatások 1973-1989
2. doboz.
 - Pénztárnaplók 1870-2000
 - Fizetési jegyzékek 1968
 - Adományok 1973
3. doboz.
 - Költségvetések 1975-1999
 - Számlák, nyugták 20. sz. vége
 - Pénzügyi ellenőrzések jegyzőkönyve 1975-1978
 - Pénzügyi nyilvántartás 1976
4. doboz.
 - Pénztárnaplók 1896-1950
 - Számadások évkönyve 1886-1911

168/f. Vegyes iratok

1901-1987
3 doboz = 0,36 ifm

1. doboz.
 - Születési igazolások 1946-1950
 - Keresztelési igazolások 1901, 1910
 - Bérmlási jegyek 20. sz.
 - Halotti igazolások 1932-1987
 - Temetési nyilvántartások 1968-1983
2. doboz.
 - Megtértek 1967, 1970-1976
 - Áttértek 1962-1987
 - Hívek nyilvántartása 1960-1968
 - Fogalmazványok
 - Tervrajzok 1979

3. doboz.

- Körlevelek 1925-1956
- Nyomtatványok 20. sz.
- Hirdetőfüzet 1975-1976, é. n.
- Keresztelési füzet 1972, 1977

168/g. Tematikusan rendezett kötetek

1825-1980

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Püspöki és királyi rendeletek protokolluma 1825-1826
- b. kötet. Püspöki és királyi rendeletek protokolluma 1829-1854
- c. kötet. Püspöki és királyi rendeletek protokolluma 1855-1861
- d. kötet. Püspöki és királyi rendeletek protokolluma 1861-1896

2. doboz.

- a. kötet. Hívek nyilvántartása 1980
- b. kötet. Hívek nyilvántartása é. n.
- c. kötet. Megtértek nyilvántartása 1867-1976
- d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1870-1885
- e. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1917-1966
- f. kötet. Bértelési nyilvántartás é. n.

182.

SEPSIBÜKSZÁDI PLÉBÁNIA IRATAI

1830-1998

2,52 ifm

Sepsibükszád templomát 1867-ben építették Nagyboldogasszony tiszteletére, és gróf Mikó Miklós segítségével fejezték be. A plébánia 1919-ben önállósult, addig Mikóújfalu filiája volt.¹⁷¹

Levéltári anyagát 2005. szeptember 14.-én gyűjtöttük be, az iratokat jó állapotban találtuk. Az alapítás évétől folyamatosan követhető a plébánia ügyviteli iratgyűjteménye. Historia domusa (1923-1927) restaurálást igényel.

182/a. Plébániai iktatott iratok

1919-1990

10 doboz = 1,2 ifm

1. doboz. 1919-1922.
2. doboz. 1923-1927.

¹⁷¹ *Sematizmus*. 2000. 101.

3. doboz. 1928-1930.
4. doboz. 1930-1934.
5. doboz. 1935-1938.
6. doboz. 1939-1942.-
7. doboz. 1939-1960.
8. doboz. 1962-1973.
9. doboz. 1974-1981.
10. doboz. 1982-1990.

182/b. Házassági iratok

1933-1992

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz. 1933, 1946, 1949, 1951-1967.
2. doboz. 1988-1992.

182/c. Gazdasági iratok

1903-1992

3 doboz = 0,36 ifm

1. doboz.
 - Leltárak 1926-1967
 - Pénztárnaplók 1950-1992
 - Zárszámadások 1973-1985
2. doboz. Vegyes gazdasági iratok 1922-1950.
3. doboz.
 - Banki ügyiratok 1980-1992
 - Egyházadó nyilvántartások 1963-1968, 1968-1988
 - Pénztárnaplók 1903-1923, 1928-1948
 - Számadási iratok 1950-1965
 - Kepekönyv 1941-1961

182/d. Vegyes iratok

1935-1995

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz.
 - Bértárási jegyek 1975-1994
 - Halotti igazolások 1968-1991
 - Könyvtári kölcsönzési nyilvántartás 1991-1995
2. doboz.
 - Teológiai jegyzetek 20 sz. második fele
 - Püspöki körlevelek 1935-1944

182/e. Vegyes, tematikusan rendezett kötetek

1830-1998

4 doboz = 0,48 ifm

1. doboz.
 - Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1917-1936
 - Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1946-1967
 - Békeltetőtanács tárgyalási naplója 1946-1948
 - Keresztelési nyilvántartás 1977-1998
 - Adományok nyilvántartása 1988-1998
2. doboz.
 - Beteglátogatási nyilvántartás 1980-1998
 - Hirdetőkönyvek 1968-1971, 1971-1979, 1980-1989, 1989-1995
3. doboz.
 - Historia domus 1923-1927 (rongált, a lapok fele hiányzik)
 - Bérmlási jegyzék
 - Kászoni Gáspár vendégkönyve 1959-1986
 - Visitatio canonica 1830
 - Hirdető könyv 1895-1903
 - Család-nyilvántartási könyv 1984-1986
4. doboz.
 - Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1921-1933
 - Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1933-1948
 - Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1956-1971

183.

SEPSIKŐRÖSPATAKI PLÉBÁNIA IRATAI

/1568/1723-2004

3,23 ifm

Középkori templomáról már a pápai tizedjegyzék korszakából értesülünk, amely a reformáció ideje alatt a protestánsok kezére jut. Egy ideig közösen használják a reformátusok és az unitáriusok, majd végül unitárius gondozásban marad 1568-ban. A katolikusok a Kálnoki család kastélyában épült kápolnát is használták. A katolikus restaurációt követően a hívek a templom visszaadását 1752-ben kérelmezték, amely 1781-ben valósult meg. Ezt a templomot 1788-ra javították ki, és 1796-ban szentelték fel, majd ezt követően 1859-1868 között építettek újjá. Vakolata alatt középkori freskótöredékeket tártak fel.¹⁷²

¹⁷² *Sematizmus*. 1882. 40; *Sematizmus*. 2000. 102.

Archívuma 2005. szeptember 14.-én került be a Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltárba. Az iratbegyűjtés a plébánia felújításának idején történt, így az anyag részeit ideiglenes tároló helyekről kellett összegyűjteni: garázsból, újonnan visszakapott egyházi iskolaépületéből. Figyelemre méltó két historia domus kötete, az első kötetet a 19. század második felétől kezdik el vezetni, és a templom unitárius kézre kerüléséig nyúlik vissza a plébániatörténet ismertetésével.

183/a. Anyakönyvek

1832-1990

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Halotti- és áttérési anyakönyv 1832-1857
 - b. kötet. Megtértek anyakönyve 1954-1958, 1990
 - c. kötet. Vegyes házassági anyakönyv 1800-1821
 - d. kötet. Vegyes házassági anyakönyv 1848-1908

183/b. Plébániai iratok

1723-1970

8 doboz = 1 ifm

1. doboz. 1723-1879
2. doboz. 1881-1897
3. doboz. 1898-1910
4. doboz. 1911-1929
5. doboz. 1930-1938
6. doboz. 1940-1950
7. doboz. 1951-1970
8. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1872-1936
 - b. kötet. 1936-1944
 - c. kötet. 1944-1968
 - d. kötet. 1968-1972

183/c. Házassági iratok

1856-1993

3 doboz = 0,37 ifm

1. doboz. 1856-1920
2. doboz. 1922-1973
3. doboz. 1974-1993

183/d. Iskolai iratok

1892-1949

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - Iskolai iratok 1892-1943
 - Iskolai anyakönyv 1948-1949

183/e. Gazdasági iratok

1785-1986

4 doboz = 0,5 ifm

1. doboz.
 - Vegyes gazdasági iratok 1785-1931
 - Számadások 1838-1892
 - Ingatlanügyek 1878-1938
2. doboz.
 - Fiókház számadáskönyve 1938-1949
 - Pénztárnaplók 1950-1976
 - Költségvetések 1963-1972
 - Templomjavításra vonatkozó iratok 1975
3. doboz.
 - Alapítványi iratok 1871-1941
 - Gazdasági kimutatások 1914, 1926-1960
 - Kálnoki kastélyra vonatkozó iratok 1939-1940
 - Toronyjavításra vonatkozó iratok 1958
4. doboz. Vegyes gazdasági iratok 1923-1986.

183/f. Vegyes iratok

1784-1994

5 doboz = 0,6 ifm

1. doboz. Ferencz Mihály hagyatéka (tovább rendezendő)
2. doboz.
 - Bértáblái jegyek 1947-1983
 - Halotti bizonyítványok 1941, 1971-1974, 1989-1994
3. doboz.
 - Megtértekre vonatkozó iratok 1925-1978
 - Kitértekre vonatkozó iratok 1929-1944, 1970-1973
 - Végrendeletek 1893-1929
 - Vegyes iratok – rendezendő
4. doboz. Jegyzetek 20. sz.
5. doboz.
 - Körlevelek 1784-1947
 - Kézirat é. n.

183/g. Tematikusan rendezett kötetek

/1568/1781-2004

4 doboz = 0,5 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Historia domus I. /1568/-1887
 - b. kötet. Historia domus II. 1857-2004. Ájtatos alapítványok nyilvántartása.
 - c. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1820-1839
 - d. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1841-1854
 - e. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1872-1926
2. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1781-1818
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési (megyei gyűlési) jegyzőkönyv 1865-1888
 - c. kötet. Rovatos kimutatás 1872-1883
 - d. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1854-1865
3. doboz.
 - a. kötet. Hirdetőkönyv 1964-1970
 - b. kötet. Családkönyv 20. sz. első fele
 - c. kötet. Elhunyt (irgalmas) nővérek névkönyve 1855-1967
 - d. kötet. Hívek egyházi hozzájárulásának nyilvántartókönyve 1979-1988
4. doboz.
 - a. kötet. Gidófalvi egyház kiadás-bevételi naplója 1964-1987
 - b. kötet. Barcasági- és sepsi-miklósvári esperesi tanfelügyelőség iktatókönyve 1935-1944
 - c. kötet. Hívek nyilvántartása 1979
 - d. kötet. Rózsafüzér Társulat tagnyilvántartása 1981
 - e. kötet. Rovatos kimutatás az egyházi adósokról 1886-1950.

187.

SEPSISZENTGYÖRGY – SZENT JÓZSEF PLÉBÁNIA IRATAI

1764-1989

6,41 ifm

Sepsiszentgyörgy temploma már a 13. századból ismeretes. 1547-ben, gótikus stílusban építették át. A reformáció alatt református, majd unitárius kézre kerül, míg végül a reformátusok szerzik meg végérvényesen.¹⁷³

A katolikusok 1762-től építettek egy fakápolnát, majd 1786-ban egy kőkápolnát. A ma is álló templomot 1832-1836 között építették Szent József

¹⁷³*Sematizmus*. 2000. 103.

tiszteletére. Noha már 1765-től anyaegyházként szerepel, 1850-ig az illyefalvi pálosok, majd részben az illyefalvi és részben a sepsikőröspataki plébánosok látják el. Katolikus iskolája 1915-ben létesült ferences nővérek vezetése alatt.¹⁷⁴

Levéltárát külön évre rendezett állapotban szállítottuk át a gyűjtőközpontba 2005. szeptember 15.-én.

187/a. Anyakönyvek

1764-1911

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Névmutató keresztelési anyakönyvhöz 1764-1911.

187/b. Plébániai iktatott iratok

1829-1989

48 doboz = 5,77 ifm

1. doboz. 1829-1883
2. doboz. 1884-1904
3. doboz. 1905-1911
4. doboz. 1912-1917
5. doboz. 1918-1922
6. doboz. 1922-1926
7. doboz. 1927-1928
8. doboz. 1929
9. doboz. 1930
10. doboz. 1931
11. doboz. 1932
12. doboz. 1933
13. doboz. 1934
14. doboz. 1935
15. doboz. 1936
16. doboz. 1937
17. doboz. 1938
18. doboz. 1939
19. doboz. 1940
20. doboz. 1941
21. doboz. 1942
22. doboz. 1943
23. doboz. 1944-1945
24. doboz. 1946-1947
25. doboz. 1948-1949
26. doboz. 1950-1952

¹⁷⁴ *Sematizmus*. 1882. 42; *Sematizmus*. 2000. 103.

27. doboz. 1953-1955
28. doboz. 1956-1958
29. doboz. 1959-1962
30. doboz. 1963-1965
31. doboz. 1966-1967
32. doboz. 1968-1969
33. doboz. 1970 (1-325)
34. doboz. 1970 (326-333)-1971
35. doboz. 1972-1973
36. doboz. 1974
37. doboz. 1975-1976
38. doboz. 1977
39. doboz. 1978-1979 (1-484)
40. doboz. 1979 (486-604)
41. doboz. 1980
42. doboz. 1981-1982
43. doboz. 1983
44. doboz. 1984
45. doboz. 1985
46. doboz. 1986-1987
47. doboz. 1988-1989
48. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1870-1920 (64. ikt. számig)
 - b. kötet. 1920 (65. ikt. számtól) – 1927. Püspöki rendeletek protokolluma 1882-1924
 - c. kötet. 1928-1938
 - d. kötet. 1940-1950
 - e. kötet. 1978-1981.

187/c. Iskolai iratok

1928-1948

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - Tanfelügyelőségi Hivatal iktatókönyve 1928-1930
 - Tanfelügyelőségi Hivatal iktatókönyve 1931-1934
 - Római katolikus népiskola pénztárkönyve 1944-1948

187/d. Gazdasági iratok

1842-1966

1 doboz, 4 kötet = 0,26 ifm

1. doboz.
 - Számadáskönyv 1842-1960
 - Római katolikus kisdédóvó pénztárnaplója 1944-1946

- Kepekönyv 1894-1910
 - Pénztárnapló 1908-1926
 - „Szegény akció” gyűjtés nyilvántartása 1946
2. kötet. Kepekönyv 1911-+-1936
 3. kötet. Adófőkönyv 1937-1941
 4. kötet. Adófőkönyv 1942-1946
 5. kötet. Pénztárnapló 1937-1966.

187/e. Tematikusan rendezett kötetek

1854-1933

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1854-1882
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1853-1884
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1885-1908
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1908-1933
 - e. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1874. Pénztárnapló 1874-1927.

194.

SZENTIVÁNLABORFALVI PLÉBÁNIA IRATAI

1778-1995

1,89 ifm

Szentivánlaborfalva templomát, amelyet Keresztelő Szent János tiszteletére szenteltek már a pápai tizedjegyzék is említi. A reformáció idején hívei reformátusok, majd unitáriusok lesznek a templommal együtt. 1725-ben a Henter és a Kálnoki családnak köszönhetően a templom visszakerül a katolikusokhoz, akik addig a Henter család udvari kápolnájába jártak. A templom visszavétele révén többen visszatérnek a katolikus hitre. Ezt a templomot 1775-1777 között javították ki. Az 1802. évi földrengéskor összeomlott templomot alapjaiból kellett újjáépíteni.¹⁷⁵

Levéltári anyagát 2005. szeptember 15.-én gyűjtöttük be a Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőközpontba. Az iratokat egy használaton kívüli hittanterem épületéből szedték össze roskadozó faszekrényekből, amelynek egy részét lomtárként, másik részét garázként használták. A begyűjtött iratanyagok alapos portalanítást igényeltek, de kémiaileg nem sérültek.

194/a. Anyakönyvek

/1778/1834-1920/1962/

¹⁷⁵ *Sematizmus*. 1882. 43 *Sematizmus*. 2000. 106.

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Vegyes házassági anyakönyv 1834-1911
 - b. kötet. Bérmlási anyakönyv 1920. Szentmise alapítványok 1778-1962

194/b. Plébániai iktatott iratok

1781-1989

4 doboz = 0,5 ifm

1. doboz. 1939-1954
2. doboz. 1955-1985
3. doboz. 1986-1989
4. doboz. Segédletek
 - Levéltári iratjegyzék 1781-1899
 - Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1873-1883
 - b. kötet. 1916-1927 (102. ikt. számig)
 - c. kötet. 1927 (103. ikt. számtól) - 1930
 - d. kötet. 1933-1938 (227. ikt. számig)
 - e. kötet. 1938 (228. ikt. számtól) – 1951

194/c. Házassági iratok

1900-1986

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz. 1900, 1938-1962
2. doboz. 1963-1986

194/d. Gazdasági iratok

1900-1995

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - Leltárak 1938-1981
 - Fizetési jegyzékek 1958-1972
 - Gazdasági iratok 1962-1977, 1987
 - Költségvetések 1958-1990
 - Templom felújítási költségvetés 1971-1985
 - Pénzügyi ellenőrzések 1953-1977
 - Gyűjtések 1970
2. doboz.
 - Pénztárnaplók 1924-1950, 1950-1968, 1986, 1991, 1995
 - Magtár pénztárkönyve 1877-1924

- Leltárkönyv 1949-1950
- Kepekönyv 1931-1961

194/e. Vegyes iratok

1925-1986

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- Halotti bizonylatok 1968-1986
- Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1968-1976
- Teológiai jegyzetek (20. sz. második fele)
- Kitérésekkel kapcsolatos iratok 1925-1948

194/f. Tematikusan rendezett kötetek

1796-1948

4 doboz = 0,63 ifm

1. doboz.

- Megyegyűlési jegyzőkönyv 1820-1874. Számadáskönyv 1796-1858
- Historia domus 1865-1938
- Visitatio canonica 1823-1832

2. doboz.

- Püspöki rendeletek protokolluma 1782-1816
- Püspöki rendeletek protokolluma 1816-1833
- Püspöki rendeletek protokolluma 1844-1856
- Püspöki rendeletek protokolluma 1856-1864

3. doboz. Családkönyv (20. sz. második fele)

4. doboz.

- Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1924-1943
- Oltáregyesület jegyzőkönyve 1941-1948

5. doboz. Misekönyv, Buda, 1817.

201.

TÜRKÖSI PLÉBÁNIA IRATAI

1754-1986

1,56 ifm

A falu első okleveles említése 1366-ból származik. Középkori katolikus hívei a hitújítás idején lutheránusok lettek. A jezsuiták 1752-ben kezdték el a térítést Brassó központból, és kápolnát is építettek részükre. Ezt a közösséget Sztoyka Zsigmond püspök plébániává nyilvánítja 1755-ben. A kápolna vihar áldozata lett

1766-ban, így a plébánialakban miséznek egészen 1770-ig. Ekkor Batthyányi Ignác püspök támogatásával templomot építettek.¹⁷⁶

Az egyházközség archívumát 2005. novemberében szállítottuk be a Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltárba. Az anyagot addig a hittanteremben, egy nagy fémládában tárolták. Állapota megfelelő volt.

Levéltári hivatalos iratai – plébániai és házassági – többnyire a 20. századból maradtak meg. Figyelemre méltók azonban fennmaradt eredeti anyakönyvei az 1754-1859 közötti időszakból, amelyek restaurálást szűkségelnek.

201/a. Anyakönyvek

1754-1859

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1754-1839
 - b. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyv 1830-1859

201/b. Plébániai iratok

1921-1989

4 doboz = 0,48 ifm

1. doboz. 1921-1922, 1925-1928
2. doboz. 1930-1935
3. doboz. 1936-1941, 1943
4. doboz. 1950-1960. Iktatókönyv 1964-1989.

201/c. Házassági iratok

1832-1977

4 doboz = 0,5 ifm

1. doboz. 1832, 1834, 1837, 1848, 1853, 1856-1890
2. doboz. 1891-1940
3. doboz. 1941-1968
4. doboz. 1969-1977

201/d. Iskolai iratok

1939-1940

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Türkösi elemi iskola anyakönyve 1939-1940

201/e. Gazdasági iratok

¹⁷⁶ *Sematizmus*. 1882. 45; *Sematizmus*. 2000. 107.

1946-1986
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- Pénztárnaplók 1970-1978
- Perselypénz nyilvántartás 1983-1984
- Számlák 1978
- Leltárak 1946-1948
- Kimutatások, jegyzékek 1946-1951, 1969-1974, 1980-1986

201/f. Vegyes iratok

1902-1969
2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.

- Születési igazolások 1948-1957
- Keresztelési igazolások 1921-1950
- Halotti igazolások 1937-1953, 1967, 1969
- Bérmlási jegyek 1968

2. doboz.

- Gyászjelentések 1941-1953
- Böjti rend 1942
- Csernátfalvi templom építésére vonatkozó iratok 1902-1905
- Templombővítésre, toronyjavításra vonatkozó iratok 1913-1917
- Meghívók 1927-1929
- Vegyes jegyzetek
- Vegyes fényképek

201/g. Tematikusan rendezett kötetek

1931-1970
1 doboz = 0,05 ifm

1. doboz. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1931-1970

280.
BONCHIDAI PLÉBÁNIA IRATAI

1853-1982
0,46 ifm

Bonchida 1263-ban jelentkezik először az oklevelekben. Román kori temploma református kézre került a reformáció idején. A Bánffy bárók katolikus

ágának családi kápolnájában 1762-től ferencesek miséztek. A katolikusok 1781-ben szerveztek új plébániát és 1801-ben építették templomukat.¹⁷⁷

Levéltári anyaga a Szamosújvári Gyűjtőközpontba került az ellátásból adódóan.

280/a. Anyakönyvek

1889-1953

1 doboz = 0,07 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Áttértek és megtértek anyakönyve 1889-1953
- b. kötet. Személynévmutató keresztelési, házassági és halotti anyakönyvekhez (1896-ban készült)

280/b. Plébániai iratok

1887-1982

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Iktatott és tematikusan rendezett plébániai iratok

- plébániai iktatott iratok 1967-1980, 1982
- irattári leltár 1970
- házassági iratok 1966-1971
- számadásnapló 1969-1981
- iktatókönyv 1887-1899

280/c. Gazdasági és tematikusan kezelt kötetek

1853-1974

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1853-1857
- b. kötet. Adósok névkönyve 1899-1926
- c. kötet. Magtár-adósok névsora 1901-1947
- d. kötet. Rovatos gazdasági kimutatás 1914-1947
- e. kötet. Pénztárnapló 1929-1974

2. doboz.

- a. kötet. Pénztárnapló 1909-1928
- b. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1941
- c. kötet. Hirdetések könyve 1957-1970
- d. kötet. Családkönyv 1901
- e. kötet. Bonchidai és válaszüti zárszámadások 1886-1944

¹⁷⁷ *Sematizmus*. 1882. 110; *Sematizmus*. 2000. 132.

285.
KAJÁNTÓI PLÉBÁNIA IRATAI

1781-1789
0,02 ifm

A kolozs-dobokai főesperesi kerületbe tartozik, amely a kolozsvári gyűjtőlevéltár illetékessége. A kolozsvári státus levéltárából került elő 2003. júliusában. A gyűjtőközpont kialakítását követően egyesíteni fogjuk a kolozsvári levéltár anyagával. Jelenleg letétként szerepel a Gyulafehérvári Gyűjtőlevéltárban.

1. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1781-1790.

287.
KIDEI PLÉBÁNIA IRATAI

1777-1985
1,63 ifm

A kidei plébánia a pápai tizedjegyzékben jelentkezik először. Temploma és hívei a református felekezethez csatlakoztak a reformáció idején, és rövid ideig unitáriusok is voltak, míg Bethlen Gábor idején végleg meg nem állapodtak a kálvinizmus mellett. A 18. században többen katolikus hitre tértek, és a régi templom visszafoglalására is kísérletet tettek, de eredménytelenül. A plébániát 1766-ban szervezték meg ferencesek kezdeményezésére és a templomot is ekkor építették. A jelenlegi templom építését 1824-ben fejezték be, titulusa Nepomuki Szt. János, de ma a Jézus Szíve búcsút tartják a hívek.¹⁷⁸

Kidét Szamosújvárról látják el, noha a kolozs-dobokai főesperesi kerülethez tartozik, és ilyenképpen került be levéltára a Szamosújvári Gyűjtőközpontba.

A kidei plébánia iratanyagát 1976-ban leltározták, és egyben rendezték, ekkor alakították ki a tematikai csoportokat. Hasonló esettel a kudzsiri, a kőrösbányai és a vulkáni plébániák esteében találkozunk, ahol úgyszintén a plébániai iratok nem iktatószámsorrendben vannak, hanem egyes témakörök szerint rendezve, és azon belül időrendben.

287/a. Anyakönyvek

1837-1981
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- Bértálási anyakönyvek 1911, 1922, 1931, 1941, 1968, 1974, 1981
- Vegyes házassági anyakönyv 1837-1897

¹⁷⁸ *Sematizmus*. 1882. 121; *Sematizmus*. 2000. 135.

287/b. Plébániai iratok

1777-1985

4 doboz = 0,5 ifm

1. doboz. Segédletek
 - a. kötet. Iktatókönyv 1903-1921
 - b. kötet. Iktatókönyv 1922-1972
2. doboz. Tematikusan rendezett:
 - időrendbe rendezett iratok 1777, 1801, 1832, 1854, 1872-1915
 - püspöki felmentvények, számadások 1843-1884
 - legelővel kapcsolatos iratok 1854-1863
 - iskolai iratok 1870-1948
 - templomi felszerelések adományozásával kapcsolatos iratok 1881-1909
 - erdővel kapcsolatos iratok 1906
 - körlevelek 1906-1958
 - olvasóköri ház építkezési aktái 1912
 - plébánia átadás-átvételi jegyzőkönyvei 1913-1952
 - főesperesi közgyűlések jegyzőkönyvei 1923-1933
 - népszövetségi körlevelek 1928-1940
 - harangvásárlás 1934
3. doboz. Időrendbe rendezett plébániai iratok 1960-1985
4. doboz. Tematikusan rendezett:
 - páncélcsehi filia iratai (kápolna tervrajz is) 1911-1948
 - Hidalmás helyi lelkészséggé emelése 1912-1942
 - Hirdetőkönyv 1948-1965

287/c. Házassági iratok

1819-1980

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz. 1819-1879
2. doboz. 1880-1980

287/d. Gazdasági iratok

1820-1981

3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz.
 - leltárak 1865-1978

- kimutatás adósokról 1903
 - vagyonkimutatás 1912-1948
 - költségvetések, zárszámadások 1952-1981
 - pénzügyi ellenőrzés 1964-1965
 - szentmise alapítványokkal kapcsolatos iratok 1915-1934
2. doboz.
- számadáskönyv 1832-1885, püspöki rendeletek és leltárak protokolluma 1820-1876
 - pénztárnaplók 1907-1974
 - számadáskönyvek 1907-1960
3. doboz. Számlák, nyugták, fizetési jegyzékek 1966-1980.

287/e. Tematikusan rendezett kötetek

1782-1985

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
- a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1782-1821
 - b. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1821-1834
 - c. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1834-1864
2. doboz.
- a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1864-1911, számadáskönyv 1885-1907
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1876-1929
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1930-1985

287/f. Vegyes iratok

20. sz. II. fele

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Vegyes fényképek 20. sz. II. fele

297.

KOLOZSMONOSTORI PLÉBÁNIA IRATAI

1627-1699

1 doboz = 0,07 ifm

A mai plébánia területén fekszik a volt kolozsmonostori bencés apátság – hiteleshely – egykori templomának szentélye, amelyet I. Béla alapított. A nagy tatárjárás alatt pusztult el, de I. Béla újraalapította. A reformáció után, a bencés rend megszűntével a kolostor világi kézre került. Báthori István adományából 1603-ig a jezsuiták használták, majd iskolát is tartottak fenn 1615-től. 1690-től a romos

templomot újra a jezsuiták gondozták. A szentélyt 1818-ban alakították kápolnává. 1924-1992 között a görög katolikusok használták bér fejében.¹⁷⁹

A Gyulafehérvári Érseki Levéltárban őrzött anyakönyv a kolozsmonostori plébániának csak töredékanyaga. Letétbe kerülésének módja ismeretlen. A 441 oldalas kötet Erdély katolikus anyakönyvezésének legkorábbi emléke. Díszes bőrkötésén kör- és négyszög alakú, valamint fülkeszerű keretekben egyházi személyiségek és bibliai jelenetek (Az első emberpár megkísértése, A bűn, Keresztelő Szent János, Keresztrefeszítés) láthatók, a ráamákat stilizált növénydíszítések töltik ki.

A kolozsmonostori anyakönyv Erdély legrégebbi anyakönyvének számít, rendszerességgel 1665. január 1-től kezdik vezetni. A dőlt vonalak közé tett évszámok a Havasdi családnak az anyakönyv végén felsorolt keresztelési, illetőleg házassági adataira vonatkoznak. A kötet végén könyvleltári és könyveladási adatokat is találunk. Néhány keresztelési és házassági feljegyzés is megtalálható kisebb papírszeletekre feljegyezve. A kötetet 2007-ben restaurálták a gyulafehérvári múzeum papírrestaurátori műhelyében.

1. doboz.

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv /1638, 1640, 1644, 1649, 1651-1657, 1659, 1664/1665-1699, házassági anyakönyv /1649/1664-1695, halotti anyakönyv 1665-1694, megtértek anyakönyve 1675-1695, Havasdy család genealógiája 1626-1674.

302.

MAGYARSZARVASKENDI PLÉBÁNIA IRATAI

1755-1981

2,6 ifm

Magyarszarvaskend 1306-ban jelentkezik először az oklevelekben Kend néven. A pápai tizedjegyzékben is szerepel. Középkori temploma református lett a hitújítás időszakában híveivel együtt. Ezt a templomot 1725-ben szerezték vissza a katolikusok, a plébánia újraalapítása és anyakönyvvezetése is ekkora tehető.¹⁸⁰

Archívuma a Szamosújvári Gyűjtőlevéltárban található, holott a kolozs-dobokai főesperesi kerülethez tartozik, de Szamosújvárról látják el.

302/a. Plébániai iratok

1755-1981

7 doboz = 0,91 ifm

1. doboz. 1755-1859
2. doboz. 1860-1899

¹⁷⁹ Lestyán Ferenc: *Megszentelt kövek. A középkori erdélyi püspökség templomai*. II. Kolozsvár. 1996. 210-211.

¹⁸⁰ *Sematizmus*. 1882. 121; *Sematizmus*. 2000. 143-144.

3. doboz. 1900-1913
4. doboz. 1914-1929
5. doboz. 1930-1942
6. doboz. 1943-1957
7. doboz. 1958-1981

302/b. Házassági iratok

1868-1971

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. 1868-1971

302/c. Iskolai iratok

1866-1949

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - vegyes iskolai iratok 1866-1949
 - elemi iskolai költségvetés 1923-1939
 - tanítókra vonatkozó iratok 1897-1908

302/d. Gazdasági iratok

1866-1972

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz. Nyugták, számlák 1873-1972
2. doboz.
 - vagyonkimutatások, telekkönyvi kivonatok 1868-1944
 - szerződések, betét-és adókönyvek 1866-1978
 - biztosítások, misealapítványok, adóslevelek 1877-1936

302/e. Vegyes iratok

1807-20. század II. fele

6 doboz = 0,78 ifm

1. doboz. Vegyes tanulmányok, dolgozatok 20. század
2. doboz. Vegyes nyomtatványok 1807-1944
3. doboz.
 - húsvéti, karácsonyi, pünkösdi énekek
 - bérmlási jegyek 1968
 - vegyes tanulmányok
4. doboz. Vegyes tanulmányok, dolgozatok 20. század
5. doboz. Vegyes tanulmányok, dolgozatok 20. század
6. doboz. Vegyes tanulmányok, dolgozatok 20. század

302/f. Tematikusan rendezett kötetek

1781-1981

3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Jegyzőkönyvek, rendeletek 1861, 1935
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1926-1968
 - c. kötet. Pénztárnapló 1932-1979
 - d. kötet. Iktatókönyv (hiányos) 1907-1939
2. doboz.
 - a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek jegyzőkönyve 1781-1826
 - b. kötet. Királyi és püspöki rendeletek jegyzőkönyve 1826-1842
 - c. kötet. Királyi és püspöki rendeletek jegyzőkönyve 1842-1858
 - d. kötet. Püspöki rendeletek jegyzőkönyve 1861-1905
3. doboz.
 - a. kötet. Postakönyv 1941
 - b. kötet. Iktatókönyv 1940-1981
 - c. kötet. Elemi iskolai napló 1940
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1897-1925
 - e. kötet. Számadások 1891-1931
 - f. kötet. Pénztárnapló 1938-1946
 - g. kötet. Harangbiztosítás, oltáregylet stb. 1930-1939

305.

SZAMOSFALVI PLÉBÁNIA IRATAI

1775-1865

0,06 ifm

A kolozs-dobokai főesperesi kerületbe tartozik, amely a kolozsvári gyűjtőlevéltár illetékessége. A kolozsvári státus levéltárából került elő 2003. júliusában. Jelenleg a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár letétjét képezi a kolozsvári gyűjtőlevéltár kialakításáig.

1. doboz. Anyakönyv és historia domus:

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv (hiányos) 1775-1822, kitértek és megtértek anyakönyve 1775-1779, házassági anyakönyv 1776-1818, halotti anyakönyv 1775-1820
- b. kötet. Szamosfalvi historia domus 1806-1843, kiadás-bevételi napló 1826-1865

313.

BELSŐ-SZOLNOKI FŐESPERESSÉG IRATAI

1885-2001

1,69 ifm

A szolnoki főesperesi kerület a pápai tizedjegyzékben (1332-1337) is szerepel, egyházközségeinek alapítása az egyházmegye körvonalazódásával egy időben történt. Földrajzi területét több nemzetiség népesíti be ma is: magyarok, románok, szászok, örmények stb., de bányásztelepülései ennél sokkal összetettebb népességi és nemzetiségi képet mutatnak, ugyanis a 18-19. században Felső-Magyarország részeiből, de a német és szláv nyelvterületről is számos bányaszakértő telepedik meg az Északkeleti-Kárpátok és a Keleti Kárpátok bányavidékein.

A vallásreform idején, a 16. században több plébániája a lutheránus vagy a református felekezethez csatlakozott templomaival együtt. A kerület belső-szolnoki elnevezés alatt az 1761-es és az 1762-es évi egyházmegyei sematizmusban tűnik fel a következő plébániákkal: Csicsókeresztúr, Kapnikbánya, Dés, Beszterce, Szamosújvár és Bálványosvára.¹⁸¹

Az 1782-es évi, első nyomtatott egyházmegyei sematizmusban a kolozsi főesperességgel egyesült dobokai és belső-szolnoki kerületek (*Archidiaconatus Kolosiensi cui canonice uniti sunt Districtus Dobocensis et Szolnokinterior*) elnevezés alatt tűnik fel, és nem önálló főesperességgént. Ekkor az alábbi egyházközségek tartoztak ide, amelyek ma két főesperesi kerületbe (kolozs-dobokai és belső-szolnoki) csoportosulnak: Kolozsvár, Kolozs, Bács, Bálványosvára, Beszterce, Csicsókeresztúr, Dés, Erked, Fenes, Györgyfaéva, Jegenye, Kapnik, Katona, Kide, Kajántó, Magyaregregy, Magyarláros, Mócs, Szék, Teke, Désakna, Kolozsmónostor és Oláhláros.¹⁸²

A belső-szolnoki főesperesi kerületet 1846-ban 14 plébánia alkotta: Szamosújvár (külön örmény és latin rítusú plébániákkal), Bálványosvára, Beszterce, Csicsókeresztúr, Dés, Désakna, Kapnikbánya, Alsó-Kapnik, Magyarláros, Naszód, Oláhláros, Oláhlárosbánya (Erzsébetbánya) és Óradna. A szamosújvári örmény plébános volt egyben a főesperes is.¹⁸³

A 19. század második felében a főesperesi kerület Apanagyfalu plébániájával bővült (1866), majd Székkal, így 16 egyházközség alkotta. Széket a kolozs-dobokai főesperességből csatolták ide.

Jelenleg 15 plébánia képezi a belső-szolnoki főesperesi kerület részét.

A jegyzékben felsorolt főesperességi iratokat Besztercén, a jelenkori főesperesi hivatalban tárolták. A főesperesi iratgyűjtemény folyó év szeptember 7-én szállítottuk be a Szamosújvári Gyűjtőlevéltárba.

313/a. Főesperességi iktatott iratok

1885-2001

11 doboz = 1,43 ifm

¹⁸¹ Báth János: *id. mű.* 12, 22.

¹⁸² *Sematizmus.* 1782. 19-20.

¹⁸³ *Sematizmus.* 1846. 123-136.

1. doboz. 1885-1950, 1958-1968, 1971-1977, 1981.
2. doboz. 1982-1986
3. doboz. 1987-1989
4. doboz. 1990-1991
5. doboz. 1992-1993
6. doboz. 1994-1995
7. doboz. 1996-1998
8. doboz. 1999
9. doboz. 2000
10. doboz. 2001

Segédletek:

1. doboz. Főesperességi iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1920. augusztus 7.-1931. augusztus 18.
 - b. kötet. 1931. augusztus 18.-1953. április 15.
 - c. kötet. 1958-1960.
 - d. kötet. 1961.

313/b. Gazdasági iratok

1932-1937

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - belső-szolnoki főesperesi kerület plébániáinak pénzügyi jelentései 1937
 - Vice, Alsókapnik, Óradna leltárai 1937
 - Magyarláros leltárai 1932, 1937
 - Radnalajosfalva leltárai 1937, 1940

313/c. Tematikusan rendezett kötetek

1902-1948

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Koronagyűlések jegyzőkönyvei 1902. március 18.-1922. április 4.
 - b. kötet. Koronagyűlések jegyzőkönyvei 1922. július 4.-1948. június 18.

315.

APANAGYFALUSI PLÉBÁNIA IRATAI

1852-1990

0,35 ifm

A falu okleveles említése 1269-re tehető, ekkor Apa comes birtokát képezi. Mint egyházközség a pápai tizedjegyzékben is szerepel Szent Gellért tiszteletére épített templomával. Apafi család birtokaként Bálványosváraijához tartozott. A reformáció idején a reformátusok kapiák meg. A 19. században, Fogarassy Mihály püspök plébániát szervezett és templomot építtetett (1867-1868) a katolikusok részére: 1866-ban helyi lelkészség, 1870-től lett önálló plébánia. Katolikus iskoláját 1883-ban alapították, amelyet 1948-ban államosítottak.¹⁸⁴

Apanagyfalu levéltári anyagát 2004. november 6.-án szállította be Beszterce a vicei lelkész, T. Lőrinczi Károly. A rendezés után a plébánia levéltára Szamosújvárra került 2009. szeptember 7-én. Anyakönyvei a plébánia (helyi lelkészség) alapításától kezdődnek, melyekből csupán egy kötet maradt meg. Iktatott hivatalos levelezése kis mennyiségű. Megfogyatkozott híveit (kb. 20) jelenleg Vicéről látják el.

315/a. Anyakönyvek

1866-1990

1 doboz = 0,05 ifm

1. doboz. Bértmálási anyakönyv 1866-1990. Megtértek anyakönyve 1865-1908. Kitértek anyakönyve 1867-1901.

315/b. Plébániai iratok

1852-1965

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz. 1852, 1862 (töredék), 1865-1881, 1883-1895.
2. doboz. 1896-1920, 1935-1937, 1939, 1944, 1965 (töredék), d. n.

315/c. Gazdasági és vegyes iratok

1915-1983

1 doboz = 0,04 ifm

1. doboz.
 - gazdasági iratok: leltárak 1972, 1978, 1983; vagyonkimutatások 1915-1938
 - vegyes iratok: halotti igazolások 1975-1976, 1983

317.

BESZTERCEI PLÉBÁNIA IRATAI

/1623/1699-2001

14,08 ifm

¹⁸⁴ *Sematizmus*. 1882. 152-153; *Sematizmus*. 2000. 159.

Besztercét a századok alapították a 13. század első évtizedeiben. Ferences kolostora 1260-ból ismeretes. Szintén a középkorban, a ferencesek mellett ispotályosok és domonkosok is jelen voltak Besztercén. Középkori hívei evangélikusok lettek a Szent Miklós tiszteletére épített templommal együtt.¹⁸⁵

A besztercei ferences kolostort 1724-ben kapták vissza a minoriták, akik 1893-ban a templommal együtt eladták a görög-katolikus egyháznak. Ezt a templomot 1948-ban a görög katolikusoktól államosították, és az ortodox egyháznak adták. Ma is az ők használatukban van.¹⁸⁶

A piarista szerzetesek 1717 augusztusában telepedtek le Besztercére, megvásárolták a domonkosok romos kolostorát és templomát, ahol két évig működtek. Mivel a domonkosok kolostora félreesett, a templom is használhatatlan volt, így a piaristák egy központibb helyet akartak. Ilyenképpen 1719-ben kapták meg a város központjában régóta üresen álló ispotályosok volt templomát és rendházát, melynek alapjaira építették a sajátjukat. A plébániát is a piaristák szervezték meg ugyanekkor.¹⁸⁷ A piarista letelepedés Besztercén a város lutheránus szászainak ellenszenvét váltotta ki.¹⁸⁸

1758-ban, a városban tűz ütött ki, amely a rendház nagy részét is elpusztította, a templom is megrongálódott. Az új templom építéséhez szükséges pénzről Mária Terézia gondoskodott, így ma is álló templomuk és rendházuk 1780-1787 között épült, a templom védőszentje a Szentháromság. A rendház egyben iskolául is szolgált.¹⁸⁹

1848-ban Palotay József tartományfőnök bejelentette az erdélyi püspöknek, hogy a rendtagok hiánya miatt a rend nem tudja az iskolát fenntartani. A plébánia vezetését, az elemi iskola igazgatását, valamint az evangélikus gimnázium katolikus növendékeinek vallási oktatását látták még el 1878-ig.¹⁹⁰

A piaristák a besztercei plébániát 1879 szeptemberéig vezették, ekkor érkezett meg a világi segédlelkész és ekkortól folyamatosan világi papok látják el mindmáig.¹⁹¹

Beszterce legrégebbi anyakönyve, amelyet a minoriták kezdtek el vezetni 1718-tól kezdődően nemrégiben került elő a besztercei egykori piarista kolostor padlásáról. A kolostorépület tetőzetének javítási munkálatai 2009. szeptember elején, lehetőséget adtak arra, hogy a padlásteren az igenértékes piarista rendi levéltári anyag felbukkanjon. Ezek közül említés céljából kiemeljük a piarista rendház historia

¹⁸⁵ *Sematizmus*. 1882. 157-158; *Sematizmus*. 2000. 147-148; Geréd Péter: *A besztercei egyházközösség története*. 2001. 12-19. (Plébánosi vizsgadolgozat.)

¹⁸⁶ *Sematizmus*. 2000. 148; Geréd Péter: *id. mű.* 40.

¹⁸⁷ Biró Vencel: *A kegyesrend Besztercén, Medgyesen és a kolozsvári főiskola bölcsészeti karán*. Kolozsvár. 1948. 5.

¹⁸⁸ Geréd Péter: *id. mű.* 34.

¹⁸⁹ Biró Nándor-Alfonz: *A Kegyes Iskolák Rendjének működése Erdélyben*. Gyulafehérvár. 2002. 29-30. (Szakdolgozat.)

¹⁹⁰ *Uo.* 30.

¹⁹¹ Biró Vencel: *id. mű.* 25.

domusait, a piarista iskola anyakönyveit, a piaristák könyvkatalógusát 1810-ből, szerzetesi névjegyzékeket és sok más, a piarista rendhez fűződő forrást. Úgyszintén a besztercei padlásról került elő a medgyesi piaristák levéltárának töredéke is (három darab 18. századi kötet). Ezt az a tény magyarázza, hogy 1789-ben megszűnt a medgyesi piarista iskola, és az ittlévő szerzetesek Besztercére költöztek. Feltételezhetően ekkor vihették magukkal az addig keletkezett levéltári köteteket Besztercére. Az említett korai anyakönyv, a piaristák írásos hagyatéka úgy Besztercéről, mint Medgyesről elpusztultnak számított mostanig. Istennek hála, megkerültek.

317/a. Anyakönyvek

1718-1911

2 doboz = 0,18 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1720-1803; bérmlási anyakönyv 1760; házassági anyakönyv 1718-1803; bérmlási anyakönyv 1777, 1787; halotti anyakönyv 1718-1803; megtértek anyakönyve 1718-1798; kereszteltek anyakönyve (cigányok) 1718-1793; házassági anyakönyv (cigányok) 1733-1796; halotti anyakönyv (cigányok) 1738-1794; megtértek anyakönyve (cigányok) 1751-1792;
- b. kötet. Házassági anyakönyv 1803-1857
- c. kötet. Katonásági házassági anyakönyv 1868-1877; katonásági kereszteltek anyakönyve 1868-1869; katonásági halotti anyakönyv 1871
- d. kötet. Keresztelési anyakönyvi másodpéldány 1826
- e. kötet. Halotti anyakönyvi másodpéldány 1826-1827, 1829/1830
- f. kötet. Házassági anyakönyvi másodpéldány 1824, 1828-1831
- g. kötet. Vegyes házassági anyakönyv 1801-1821, 19. sz. eleje
- h. kötet. Vegyes házasságok anyakönyve és gyermekeik nyilvántartása 1823, 1829/1830

2. doboz.

- a. kötet. Halotti anyakönyv 1803-1857.
- b. kötet. Eljegyzési anyakönyv 1908-1911.

317/b. Plébániai iratok

/1490/1699-1999

36 doboz = 4,43 ifm

1. doboz. /1490/, 1699, 1717, 1720, 1722, 1725, 1729-1731, 1733-1736, 1738, 1740-1741, 1743-1745, 1747, 1749, 1751-1759
2. doboz. 1760-1775
3. doboz. 1776-1779
4. doboz. 1780-1789
5. doboz. 1790-1799

6. doboz. 1800-1815
7. doboz.
 - 1816-1829
 - püspökhöz intézett felterjesztések fogalmazványainak másolati jegyzőkönyve 1823-1825
8. doboz. 1830-1838, 1840-1841, 1843-1844, 1847-1852, 1858-1859
9. doboz. 1861-1871, 1874-1876, 1878-1879
10. doboz. 1880-1889
11. doboz. 1890-1895
12. doboz. 1896-1908
13. doboz. 1910-1912, 1914-1915, 1917, 1919-1922
14. doboz. 1923-1926
15. doboz. 1927-1930
16. doboz. 1931-1937
17. doboz. 1938-1941
18. doboz. 1942-1950
19. doboz. 1951-1960
20. doboz. 1961-1968
21. doboz. 1969-1970
22. doboz. 1971-1972
23. doboz. 1973-1974
24. doboz. 1975-1976
25. doboz. 1977-1979
26. doboz. 1980-1981
27. doboz. 1982-1984
28. doboz. 1985-1986
29. doboz. 1987
30. doboz. 1988-1990
31. doboz. 1991-1992
32. doboz. 1993-1994
33. doboz. 1995
34. doboz. 1997-1998
35. doboz. 1999

Segédletek:

1. doboz. Plébániai iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1904. január 1.-1905. december 24.
 - b. kötet. 1906. január 1.-1908. január 25.
 - c. kötet. 1908. február 1.-1909. december 29.
 - d. kötet. 1910. január 1.-1912. február 13.
 - e. kötet. 1912. február 13.-1915. február 4.
 - f. kötet. 1915. február 5.-1919. április 7.
 - g. kötet. 1924. november 16.-1931. december 31.

317/c. Piarista rendház iratai

/1623/1743-1837

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Elhunyt piarista szerzetesek névtára /1623/-1826
 - b. kötet. Kecskeméti novíciusok, majd besztercei piarista rendházlakók névtára 1743-1837 (származási, születési, elhalálozási adatok)
 - c. kötet. Tartományfőnökségi rendeletek protokolluma 1744-1783
 - d. kötet. Tartományi és általános káptalani jegyzőkönyv 1753-1771
2. doboz. Dániel Benedek István hagyatéka:
 - könyvleltára (erzsébetvárosi) 1799
 - ingóságainak leltára 1814

317/d. Iskolai iratok

1729-1951

3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz. Iskolai anyakönyvek:
 - a. kötet. Piarista iskola anyakönyve 1729-1813
 - b. kötet. Gimnázium anyakönyve 1814-1846
 - c. kötet. Triviális iskola anyakönyve 1866-1880
 - d. kötet. Besztercei iskolákban tanuló római katolikus tanulók anyakönyve 1911/1912-1946/1947
2. doboz.
 - gimnáziumi kimutatások 1836/1837-1844/1845
 - piarista iskola alapításának módszere-szabályzata 1759
 - szépírástankönyv 1775
 - jótévedők jegyzéke 1791-1813; gimnáziumi iskolagyűlési jegyzőkönyv 1823/1824-1825/1826
 - tanulmányi szinopszis 1819
 - retorika gyakorlókönyv 1819
3. doboz.
 - iskolai iratok 1808-1810, 1854-1855
 - gyermekösszeírás 1884
 - pénztárnaplók 1904-1929
 - számadás 1915
 - iskolai statisztikák 1918-1919
 - iskolaépület javítása 1919
 - iskolai iktatott iratok 1919-1921
 - névsor, tananyagnapló 1931-1940

- hittanórák anyakönyve 1948-1951

317/e. Gazdasági iratok

1729-1951

5,08 ifm

317/e-I. Tematikusan rendezett gazdasági iratok

1730-1992

10 doboz = 1,26 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Számadáskönyv (bevételek) 1730-1775
 - b. kötet. Számadáskönyv (kiadások) 1743-1759
 - c. kötet. Stólkadások jegyzéke 1744-1778
 - d. kötet. Számadáskönyv (magánkiadások) 1754-1792
2. doboz.
 - a. kötet. Számadáskönyv 1754-1787
 - b. kötet. Számadáskönyv 1759-1785
 - c. kötet. Számadáskönyv 1759-1783
3. doboz.
 - a. kötet. Számadáskönyv 1793-1813
 - b. kötet. Vagyonkimutatások, leltárak 1826-1864
 - c. kötet. Számadáskönyv 1877-1878
4. doboz.
 - temetkezések nyilvántartása 1877-1883
 - temetkezések nyilvántartása 1906-1931
 - adósok jegyzéke 1931
 - egyházadó-jegyzék 1922-1930, 1932-1938, 1942-1944, 1943-1957
5. doboz. pénztárnaplók 1874-1930, 1904-1926, 1918-1941, 1931-1941, 1938-1940, 1949-1950.
6. doboz.
 - pénztárnaplók 1943-1944
 - pénzügyi kimutatások, hívek adományai 1931-1957
 - miseintenciók nyilvántartása 1935-1948
7. doboz.
 - pénztárnaplók 1965-1969
 - pénztárkönyv 1941-1948
 - pénztárnaplók 1918-1920
8. doboz.
 - osztályozónapló (kiadások) 1984-1992
 - osztályozónapló (bevételek) 1984-1992
 - pénztárnaplók 1984-1993

- hozzájárulások a templom és plébánia javításához 1989
 - pénztárnaplók 1970-1977
9. doboz. Leltárak 1952, 1965-1978
10. doboz.
- költségvetés 1950
 - pénztárkönyv 20. sz. eleje
 - elemi iskola tervrajza 1941
 - ismeretlen épület tervrajza 1941

317/e-II. Gazdaságügyi iratok

1929-2001

14 doboz = 1,68 ifm

1. doboz. 1929-1932, 1944-1950, 1963
2. doboz. 1970-1978
3. doboz. 1963-1990
4. doboz. 1973-1975
5. doboz. 1975-1977
6. doboz. 1978-1979
7. doboz. 1981-1982
8. doboz. 1981-1984
9. doboz. 1983-1986
10. doboz. 1986-1987
11. doboz. 1989-1991
12. doboz. 1991-1992
13. doboz. 1993-1996
14. doboz. 1995-2001.

317/e-III. Számlák, nyugták

1883-1973

17 doboz = 2,14 ifm

1. doboz.
 - gazdaságügyi iratok 1883-1923
 - nyugták, számlák 1902-1907
2. doboz. 1908-1912
3. doboz. 1913-1918
4. doboz. 1919-1924
5. doboz. 1925-1930
6. doboz. 1931-1935
7. doboz. 1936-1939
8. doboz. 1940-1943
9. doboz. 1944-1947, 1949
10. doboz. 1950-1951, 1953-1954

11. doboz. 1956-1959
12. doboz. 1960-1962
13. doboz. 1963-1965
14. doboz. 1966-1967
15. doboz. 1968-1969
16. doboz. 1970-1971
17. doboz. 1972-1973

317/f. Népmozgalmi statisztikák

1811-1879

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - lélekösszeírás 1811, 1816-1830, 1836-1879
 - népmozgalmi statisztikák 1815-1823
 - beoltottak jegyzéke 1815-1817

317/g. Vegyes iratok

1809-1996

16 doboz = 1,95 ifm

1. doboz. Zenei jegyzetek, kották 1809-20. sz. eleje
2. doboz. Zenei jegyzetek, kották 1809-20. sz. eleje
3. doboz. Kézírtatos prédikációk 1855-1887
4. doboz. Papi gyászjelentések 1882-1980
5. doboz. Dekrétumok 1821-1836
6. doboz.
 - gyászjelentések 1990-es évek
 - énekek
 - Magyarok Világszövetsége 1994
7. doboz. Prédikációk 1946-1963
8. doboz.
 - vádiratok Márton Áron püspök ellen 1949
 - plébánia átadási jegyzőkönyve 1878
9. doboz. Körlevelek 1930-1951
10. doboz. Körlevelek 1934-1946
11. doboz. Egyházi ünnepek 20. sz.
12. doboz.
 - bérmacédulák 1996
 - anyakönyvi iratok 1930-1931, 1995-1996
13. doboz.
 - kánoni állapotokról igazolások 1930-1944
 - prédikációk 20. sz.
14. doboz. Nyomtatványok 20. sz.

15. doboz. Képviselőválasztással kapcsolatos iratok 1883-1904

16. doboz.

- hitoktatásra vonatkozó iratok 20. sz.
- imanyomtatványok 20. sz.

317/h. Tematikusan rendezett kötetek

1717-1994

9 doboz = 1,14 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Piarista rendház historia domusa 1717-1832
- b. kötet. Piarista rendház historia domusa 1832-1879
- c. kötet. Piarista rendház története és leírása 1741
- d. kötet. Historia domus (naplótöredék); elhunytak jegyzéke 1935-1944

2. doboz.

- a. kötet. Királyi, püspöki, tartományfőnökségi leiratok és rendeletek protokolluma 1736-1777
- b. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1783-1845
- c. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1783-1803
- d. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1804-1816

3. doboz.

- a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1816-1829
- b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1829-1840
- c. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1840-1857
- d. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1857-1917

4. doboz.

- a. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1878. január 20.-1888. augusztus 26. (német nyelvű)
- b. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1888. szeptember 9.-1901. július 20. (német nyelvű)
- c. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1901. szeptember 15.-1906. augusztus 13. (magyar)
- d. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1906. december 27.-1911. szeptember 10. (magyar)
- e. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1911. szeptember 12.-1921. június 4. (magyar)
- f. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1921. június 5.-1926. június 15. (magyar)

5. doboz.

- a. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1931. december 6.-1936. június 10.
- b. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1936. július 19.-1943. március 21.

- c. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1970. január 25.-1994. november 24.
- 6. doboz.
 - a. kötet. Szentmise-intenciók nyilvántartása 1730-1752
 - b. kötet. Szentmise-intenciók nyilvántartása 1739-1752
 - c. kötet. Szentmise-intenciók nyilvántartása 1742-1765
- 7. doboz.
 - a. kötet. Szentmise-alapítványok nyilvántartása 1778-1801
 - b. kötet. Szentmise-alapítványok nyilvántartása 1802-1826
 - c. kötet. Szentmise-alapítványok nyilvántartása 1826-1878
- 8. doboz.
 - a. kötet. Visitatio canonica 1814
 - b. kötet. Templomi hirdetések jegyéke 1940-1944
 - c. kötet. Templomi hirdetések jegyéke 1949-1956
 - d. kötet. Hívek nyilvántartása 1943
 - e. kötet. Piarista rendház könyvkatalógusa 1810
 - f. kötet. Könyvleltár 1930-as évek
 - g. kötet. Levéltári leltár (darabjegyzék) 1735-1879
- 9. doboz.
 - a. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1896-1910
 - b. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1910-1917
 - c. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1933-1947
 - d. kötet. Hitoktatói napló 1912
 - e. kötet. Statisztikai kimutatások a hívek szentmisén való részvételéről 1931-1939
 - f. kötet. Statisztikai kimutatások a hívek szentmisén való részvételéről 1961-1974

317/i. Garabeth János személyi hagyatéka

1914

1 doboz = 0,02 ifm

- 1. doboz. Garabeth János doktori diplomája 1914 (pergamen, restaurálandó!)

317/j. Csenkey Ágoston (1910-2002)¹⁹² személyi hagyatéka

1910-2002

3 doboz = 0,37 ifm

- 1. doboz. Fényképgyűjtemény
- 2. doboz. Fényképek és vegyes tartalmú iratok

¹⁹² Csenkey Ágoston: szül. Temesvár, 1910. aug. 11-én. Középiskolai tanulmányait Temesvárt, teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1934-ben szentelték pappá. Szolgálati helyei: Csíknagyboldogasszony, Marosvásárhely, Nagyszeben, Petrozsény, Óradna. 1968-tól Besztercén plébános, majd főesperes. Besztercén halt meg 2002. okt. 3-án. (Ferenczi Sándor: *id. mű.* 210.)

3. doboz. Fényképek, üdvözlők, vegyes iratok

317/k. Fényképtár

19. sz. vége-20. sz. második fele

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Vegyes fényképek 19. sz. vége-20. sz. második fele

318.

BETHLENI PLÉBÁNIA IRATAI

(töredékes) 1885-1991

0,29 ifm

Bethlen települését már 1255-ben említik oklevélben. A bethleni Bethlen család ősi fészke. 13. században épült temploma a hitújítás ideje alatt előbb az unitáriusok, majd 1615-től a többségben lévő reformátusok tulajdona lett. A katolikus plébánia szünetelése alatt a Haller család tartott fenn kápolnát, a 17. században pedig a Mikes család. Mai templomát 1892-1893 között építették, a plébánia az első világháború után önállósult, addig Apanagyfaluból látták el.¹⁹³

Kis terjedelmű, töredékesnek mondható levéltári anyagát 2004. november 6.-án szállította be Besztercére a vicei lelkész, T. Lőrinczi Károly. Ezek között csekély mennyiségű hivatalos irat van, és többnyire gazdasági kimutatások teszik ki az egy szabványdoboznyi levéltár tartalmát.

318/a. Anyakönyvek

1917

0,01 ifm

1. doboz. Bérmlási anyakönyv 1917

318/b. Plébániai iratok

1885-1983

0,16 ifm

1. doboz.

- 1885, 1900, 1915 (töredék)
- 1890-1944, 1946-1983

2. doboz. Iktatókönyv 1951-1957

318/c. Gazdasági iratok

1914-1991

¹⁹³ Lestyán Ferenc: *id. mű.* II. 463-464; *Sematiszms.* 2000. 148.

0,12 ifm

1. doboz.

- vagyonkimutatások 1914-1942
- leltárak, telekkönyvi iratok 1967-1991
- költségvetések 1971-1974, 1980
- pénzügyi ellenőrzések jegyzőkönyvei 1972-1974
- templom felújítási költségvetései és tervrajzai 1976-1978
- pénztárnaplók 1973-1982
- egyházadó-jegyzékek (Retteg és Bethlen) 1980'-as évek

319.

CSICSÓKERESZTÚRI PLÉBÁNIA IRATAI

1733-1993

1,92 ifm

Középkori, Szent Kereszt tiszteletére épült templomát gótikus stílusban alakítják át a 14-15. században. A település is a védőszentről kapta elnevezését. A templomot a reformáció alatt a reformátusok használták, majd rövid ideig az unitáriusok, aztán ismét a reformátusok. 1704-ben a labancok felégették, és 1715-re pusztán maradt. A katolikus megújulás idején, többségüknek köszönhetően visszakapták a katolikusok, és az 1720 körül, tatár fogságból kiszabadult Torma József költségén javíttatták ki Szent István király védőszentnek felajánlva. A plébániát is ekkor állítják vissza.¹⁹⁴

Csicsókeresztúr levéltári anyagát 2004. november 6.-án szállította be Besztercére a vicei lelkész, T. Lőrinczi Károly.

Öröndetes eset, hogy eredeti anyakönyveit egészen 1733-tól teljes sorozatban megőrizhették. Aránylag hiánytalanul fennmaradt plébániai levelezéséhez két iktatókönyv is társul 1931-1978 közötti időszakra. Iskolai irataiban az espereskerületi tanfelügyelő hivatal iktatott iratai találhatók 1937-1948 közötti időszaktól.

319/a. Anyakönyvek

1733-1990

0,25 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1733-1820. Bértárási anyakönyv 1777-1910. Püspöki rendeletek jegyzéke 1770-1781. házassági anyakönyv 1743-1820. Szabadegyezségek 1826-1830. Vegyes házassági anyakönyv 1820. Halotti anyakönyv 1771-1820. Megtértek anyakönyve 1850-1864.

¹⁹⁴ Lestyán Ferenc: *id. mű.* II. 466-467. *Sematiszmus.* 2000. 149.

Adományozók jegyzéke 1745-1824. Megtértek anyakönyve 1751-1840.
Szabadegyezségek 1816-1819.

- b. kötet. Házassági anyakönyv 1821-1857. Bértelési anyakönyv 1910-1990. Megtértek anyakönyve 1865-1943.
 - c. kötet. Halotti anyakönyv 1821-1857.
 - d. kötet. Házassági anyakönyv 1950-1980.
 - e. kötet. Halotti anyakönyv 1950-1981.
2. doboz.
- a. kötet. Névmutató keresztemelési anyakönyvhöz 1733-1980.
 - b. kötet. Névmutató házassági anyakönyvhöz 1733-1980.
 - c. kötet. Névmutató halotti anyakönyvhöz 1733-1980.

319/b. Plébániai iratok

/1774/1809-1993

0,53 ifm

1. doboz. /1774/ 1809, 1838-1840, 1854, 1869, 1874, 1880, 1883, 1886, 1888, 1903, 1905-1906, 1915-1940.
2. doboz. 1941-1949.
3. doboz. 1950-1967.
4. doboz. 1968-1993.
5. doboz. Segédletek: iktatókönyvek.
 - a. kötet. 1931-1948.
 - b. kötet. 1949-1978.

319/c. Házassági iratok

1905-1977

0,12 ifm

1. doboz. 1905-1950, 1970-1974, 1976-1977.

319/d. Iskolaügyi iratok

1937-1948

0,12 ifm

1. doboz. Espereskerületi tanfelügyelőhivatal iktatott iratai 1937-1948. (1937-1938 töredékes).

319/e. Gazdasági iratok

1882-1991

0,37 ifm

1. doboz.
 - kataszteri birtokív 1882.
 - pénztárnaplók 1885-1950, 1958-1980.

- vagyonkimutatások 1896, 1912-1948.
 - leltárak (Csicsókeresztúr, Retteg, Felőr) 1907, 1945, 1949, 1957, 1966-1967, 1974-1978, 1983-1984.
 - könyvleltár 1972.
2. doboz.
- alapítványi iratok 1922-1936.
 - szentmise-alapítványi iratok 1926-1938.
 - koldói „Pojeratura” erdő kitermelési terve 1928.
 - egyházi birtokok adójával kapcsolatos iratok 1929-1949.
 - magtár alappal kapcsolatos ügyiratok 1930-1946.
 - birtokügyi iratok, telekkönyvek 1935-1991.
 - biztosításokkal kapcsolatos iratok 1941-1954.
 - pénzügyi utasítások 1943-1950.
 - adósok jegyzéke 1951.
 - ingatlanokkal kapcsolatos iratok 1958-1984.
3. doboz.
- nyugták, számlák 1951-1986.
 - fizetési jegyzékek 1966-1968.
 - költségvetések 1976-1977, 1979.
 - felőri templom javításával kapcsolatos iratok 1988.
 - rettegi templom javításával kapcsolatos iratok 1988.
 - csicsókeresztúri templom felújításával kapcsolatos iratok 1974.

319/f. Vegyes iratok

1803-1975

0,49 ifm

1. doboz. Körlevelek 1865-1903.
2. doboz. Körlevelek 1904-1914.
3. doboz. Körlevelek 1915-1928.
4. doboz.
 - Istók János plébános számadása 1803.
 - visitatio canonica 1821, 1823, 1836.
 - csíktusnádi Betegh család felőri birtokadományozással kapcsolatos iratai 1857-1958.
 - templom felújításával kapcsolatos iratok 1901-1902.
 - Oláh Antal plébános hagyatéki ügyének iratai 1916-1917.
 - lélekösszeírás 1927.
 - születési igazolások 1947-1950.
 - bérmajegyek 1951, 1963.

- püspöki körlevelek 1957-1975.
- halotti igazolások 1962-1976.
- felőri plébánia pincéjével kapcsolatos iratok 1968-1974.

319/g. Tematikusan rendezett kötetek

1882-1975

0,04 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1882-1975.
- b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1924-1930.

320.

DÉSI PLÉBÁNIA IRATAI

1781-1789

0,03 ifm

A belső-szolnoki főesperesi kerületbe tartozik, amely a Szamosújvári Gyűjtőlevéltár illetékessége. Kötete a kolozsvári státus levéltárából került elő 2003. júliusában. A közeljövőben egyesíteni kívánjuk a Szamosújvári Gyűjtőlevéltár törzsanyagával.

1. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1781-1789

321.

DÉSAKNAI PLÉBÁNIA IRATAI

1781-1820

0,03 ifm

A belső-szolnoki főesperesi kerületbe tartozik, amely a Szamosújvári Gyűjtőlevéltár illetékessége. Fennmaradt kötet a kolozsvári státus levéltárából került elő 2003. júliusában. A közeljövőben egyesíteni kívánjuk a Szamosújvári Gyűjtőlevéltár törzsanyagával.

1. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1781-1790, szabadegyezségek 1815-1820

323.

ERZSÉBETBÁNYAI (OLÁHLÁPOSBÁNYAI) PLÉBÁNIA IRATAI

1772-1999

3,04 ifm

Erzsébetbánya korábbi neve Oláhláposbánya volt, ahol a 18. században indult be az aranybányászat. A római katolikusok lelki gondozását az ungurfalvi görög katolikus plébánia végezte a 18. században, míg a katolikusok 1769-1772 között templomot építettek maguknak a Szentháromság tiszteletére. A plébániát 1787-ben alapították. A templom 1814 decemberében leégett, majd a királyi kincstár hozzájárulásával új templomot építettek, amelyet a görög-katolikusokkal közösen használtak 1948-ig.¹⁹⁵

Levéltárának egy részét 2005. júliusában rendeztük a Szamosújvári Gyűjtőlevéltárban, ahová előzetesen szállították be a plébániáról. A levéltár későbbi része 2009-ben került elő, melyet ugyanez év szeptemberében egyesítettünk a törzsanyaggal Szamosújváron. Figyelemreméltó 1772-től vezetett eredeti anyakönyve, amely megmaradt a plébánia archívumában. Viszonylag hiánytalanul maradt ránk plébániai ügyviteli iratsorozata, ezekben a tájékozódást iktatókönyvek segítik.

323/a. Anyakönyvek

1772-1929

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1772-1857, házassági anyakönyv 1773-1857, halotti anyakönyv 1772-1857 (restaurálandó!)
 - b. kötet. Bérmlási anyakönyv 1787-1929, megtértek és kitértek anyakönyve 1788-1914, vegyes házassági anyakönyv (gyermekeik névjegyzékével) 1832-1913

323/b. Plébániai iratok

1825-1996

14 doboz = 1,77 ifm

1. doboz. 1825, 1834-1835, 1837, 1844-1846, 1851-1865
2. doboz. 1866-1875
3. doboz. 1876-1885
4. doboz. 1886-1894
5. doboz. 1895-1902, 1904-1905
6. doboz. 1907-1919
7. doboz. 1920-1935
8. doboz. 1936-1942
9. doboz. 1943-1945
10. doboz. 1946-1953, 1956-1957
11. doboz. 1968-1979
12. doboz. 1980-1989

¹⁹⁵ *Sematizmus*. 1882. 164-165; *Sematizmus*. 2000. 153.

13. doboz. 1990-1991, 1993-1996

Segédletek

1897-1988

0,13 ifm

1. doboz.

- a. Iktatókönyv-töredék 1897
- b. Iktatókönyv 1920-1924; Oltáregyesület jegyzőkönyve 1923-1936
- c. Iktatókönyv 1935-1988
- d. Postakönyv 1918-1939

323/c. Gazdasági iratok

1865-1999

5 doboz = 0,65 ifm

1. doboz.

- számadások, költségvetések 1865-1997
- adósok nyilvántartása, adományok jegyzéke 1877-1977

2. doboz.

- leltárak 1893-1983
- vagyonkimutatások 1896-1947
- templom felújítási költségvetése 1969

3. doboz. Gazdasági iratok 1945-1999

4. doboz. Gazdasági iratok 1945-1999

5. doboz.

- számadáskönyv 1928-1944
- osztályozónapló (számadáskönyv) 1951-1974
- osztályozónapló 1975-1983
- pénztárnaplók 1906-1936, 1936-1949, 1950-1990.

323/d. Vegyes iratok

1882-1998

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz.

- halotti, keresztelési igazolások 1931-1980
- Bilibók István személyi iratai 1979-1998
- Erzsébetváros és Kohóvölgy leírása (kézirat) 1988

2. doboz.

- főpásztori szózat 1882
- házasság szertartás szövege 1972
- vegyes jegyzetek, nyomtatványok 20. sz. második fele

323/f. Tematikusan rendezett kötetek

1821-1990

2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1821-1854
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1855-1858
 - c. kötet. Ájtatos alapítványok nyilvántartása 1832-1904
2. doboz.
 - a. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1875. november 15.-1927. január 23.
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1942. október 12.-1975. augusztus 6.
 - c. kötet. Mária Társulat tagnyilvántartása 1904.

327.

KAPNIKBÁNYAI PLÉBÁNIA IRATAI

1736-1991

1,66 ifm

Kapnikbánya bányászata 500 éves múlttal rendelkezik. A bányaváros két részre tagolódik: Alsókapnikra (Alsó-Handal) és Felsőkapnikra (Felső-Handal).

A felsőkapniki városrészben, a bányatársaság 1734-ben kezdeményezte a plébánia szervezését. A misézés ideiglenes imaházban indult, majd két előző elpusztult templom után 1800-1803 között építették Szent Borbála (a bányászok védőszentje) tiszteletére a ma is álló templomot – részben a hívek adományából és részben a kincstár hozzájárulásával. A kincstári plébánialakot az állam elvette 1950-ben, új plébánialakot 1959-ben vásároltak. Ezt 1984-ben eladták, majd ismét vettek egy újat és ehhez 1995-ben toltak egy épületszárnyat, amely a jelenlegi plébánia épületegyüttesét képezi.¹⁹⁶ A plébániával szembeni domboldalon kálváriakápolna áll, amely Fájdalmas Szűzanya tiszteletére épült 1903-ban.

Alsókapnik városrészben 1795-ben építettek templomot, amelyet 1827-ben új templom váltott föl. Ez utóbbit közösen használták a görög-katolikusokkal. 1819-ig Felsőkapnik filiája volt, ekkor önállósult, és külön papot helyeztek ide.¹⁹⁷ Önálló anyakönyvezése az 1980-as évek második felében szűnt meg, nincs külön ügyvitele, tehát külön iktatása. Jelenleg oldallagosan ellátott plébánia. Kápolnájának titulusa Szent Kereszt Felmagasztalása.¹⁹⁸

Levéltárának nagy részét az akkori plébános, Borka Ernő szállította be a Szamosújvári Gyűjtőközpontba, és 2005. júliusában rendezték. Plébániai ügyviteli

¹⁹⁶ *Sematizmus*. 1882. 161; *Sematizmus*, 2000. 152.

¹⁹⁷ *Sematizmus*. 1882. 162; *Sematizmus*, 2000. 147.

¹⁹⁸ Ezúton is köszönjük Vass Nimród-István plébános úrnak szíves tájékoztatását.

iratait szép sorozatban megőrizték 1804-től kezdődően, amelyekhez iktatókönyv is társul. A Szamosújvárra került historia domus a 19. század elejéről 2009. februárjában fertőtlenítették a gyulafehérvári papírrestaurátori laboratóriumban. Még két historia domus kötet (egyik Alsókapnik, a másik Felsőkapnik) a plébánián maradt, mivel folyamatos bejegyzés alatt állnak. Ezek digitálisan hozzáférhetők a Szamosújvári Gyűjtőlevéltárban.

A levéltár másik részét 18-19. századi anyakönyveivel és gazdasági irataival, 2009. szeptember 8-án gyűjtöttük be a Szamosújvári Gyűjtőközpontba és ugyanekkor egyesítettük a levéltár többi részével és rendeztük.

327/a. Anyakönyvek

1736-1868/1869/

1 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Kapnikbánya: Keresztelési anyakönyv 1736-1821; bérmlási anyakönyv 19. sz. eleje; halotti anyakönyv 1766-1821; házassági anyakönyv 1766-1820; szabadegyezségek 1815-1822; beoltottak jegyzéke 1812-1819.
 - b. kötet. Felsőkapnik: Keresztelési anyakönyv 1821-1857.
 - c. kötet. Felsőkapnik: Halotti anyakönyv 1821-1857; házassági anyakönyv 1821-1857.
2. doboz. Püspöki rendeletek protokolluma 1854-1869; bérmlási anyakönyv 1854-1868; megtértek anyakönyve 1858-1860; házassági szabadegyezségek 1840-1857; házassági, keresztelési, beoltási és halotti statisztikák 1840.

327/b. Plébániai iratok

1804-1991

6 doboz = 0,73 ifm

1. doboz. 1804-1805, 1820, 1823-1825, 1831-1879
2. doboz. 1880-1907
3. doboz. 1908-1926, 1930-1936
4. doboz. 1937-1938, 1940-1941, 1959-1968,
5. doboz. 1968-1991.

Segédletek

6. doboz. Segédletek:
 - a. kötet. Iktatókönyv 1804-1894 (54. iktatószámig)
 - b. kötet. Iktatókönyv 1894 (55. iktatószámtól)-1905
 - c. kötet. Iktatókönyv 1947-1951.

327/c. Házassági iratok

1909-1968

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. 1909-1968

327/d. Gazdasági iratok

1826-1991

3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz.
 - számadáskönyv 1826-1938
 - leltárak 1907, 1935, 1945
 - pénztárnaplók 1938-1948, 1951-1976
 - vagyonkimutatások 1934, 1940
 - postakönyv 1942-1944
 - gazdasági iktatott iratok 1960-1968
2. doboz.
 - számlák, számadások 1834-1918
 - költségvetések, adósok jegyzéke 1909-1940
 - számadás 1961
3. doboz.
 - leltárak 1899, 1908, 1977, 1980-as évek
 - vagyonkimutatások 1908-1947
 - pénztárnaplók 1938-1981
 - templom- és egyházi épületek felújítási tervrajzai és költségvetései 1924-1925, 1970, 1973, 1976, 1986
 - költségvetések, zárszámadások 1978-1991
 - fizetési jegyzékek 1985-1990.

327/e. Vegyes iratok

1924-1926

1 doboz = 0,03 ifm

1. doboz.
 - család-törzskönyv 20. sz. eleje
 - halotti bizonyítványok 1924-1926
 - szentségimádási órarend

327/f. Tematikusan rendezett kötetek

1803-1986

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Historia domus 1803-1823

- b. kötet. Lélekösszeírás 1869
- c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1969. január 19.-1986. szeptember 20.
- d. kötet. Búzás Gerő: A hargitai lélektoronyból. Lélekfilm kézirata 20. sz. eleje
- e. kötet. Miserendi jegyzőkönyv 1900; szentmise-alapítványok nyilvántartása 1856-1922; vegyes pénzügyi kimutatások 1891-1955.

328.

KOHÓVÖLGY FILIA IRATAI

1911-1975

1 doboz = 0,13 ifm

Kohóvölgy katolikus hívei részére kápolnát építettek a 20. században. Jelenleg Erzsébetbánya filiája.

1. doboz. Tematikusan rendezett kötetek:
 - a. Családkönyv 1911-1914
 - b. Számadáskönyv 1927-1945
 - c. Számadáskönyv 1974-1975
 - d. Pénztárnaplók 1927-1962
 - e. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1933. január 30.-1954. január 10.

330.

MAGYARLÁPOSI PLÉBÁNIA IRATAI

1820-1983

1,19 ifm

Magyarláros említése egy 1291-ben kelt adományozási oklevélben szerepel, amelyben Láros vidékét III. Endre Bánffy Dénesnek adományozza. A középkori katolikus templomot a reformáció idején előbb az unitáriusok, majd 1622-től a reformátusok birtokolták. A romladozó templom helyébe a 19. század közepén új templomot emeltek a reformátusok részére.¹⁹⁹

A katolikus hitélet újjászervezése 1752-ben kezdődik. Magyarlárosra 1783-ban kerül ferences lekipásztor, aki imaházban misézik, a plébánia alapítása ekkorra tehető. Templomukat 1813-ban építtette Novák Márton, az Eszterházy grófok jószágigazgatója.²⁰⁰

Levéltári anyaga 1820-tól, rövidebb megszakításokkal folyamatos.

¹⁹⁹ *Sematişmus*. 1882. 162-163; *Sematişmus*. 2000. 153.

²⁰⁰ Uo.

330/a. Plébániai iratok

1820-1951

5 doboz = 0,61 ifm

1. doboz.
 - plébániai iratok 1820, 1836, 1848, 1852-1855, 1857-1862
 - fogalmazványok, protokollum-töredék 1842-1852
2. doboz. 1901-1906, 1908-1920
3. doboz. 1921-1924, 1926-1927 (hiányos), 1929-1933, 1934 (hiányos), 1936
4. doboz. 1937-1940 (hiányos), 1941-1943
5. doboz. 1944-1948. Iktatókönyv 1950-1951

330/b. Házassági iratok

1820-1954

1 doboz = 0,04 ifm

1. doboz.
 - Bakon János és Petzka Teréz házassági perének iratai 1820-1840
 - egyéb házassági peres iratok 1869, 1915-1935
 - házassági szabadegyezségek, felmentések 1920-1954

330/c. Iskolai iratok

1924-1927

1 doboz = 0,04 ifm

1. doboz.
 - iskolai előmeneteli és mulasztási napló 1926/1927
 - iskolai iktatókönyv 1924/1925-1927
 - iskolai anyakönyv 1920-as évek
 - iskolaügyi iktatott iratok 1926-1927

330/d. Gazdasági iratok

1833-1983

3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz. Számadások, számlák 1833, 1860-1940
2. doboz.
 - alapítványokkal kapcsolatos iratok 1852-1926
 - nagyilondai kápolna építésére adományok nyilvántartása 1898
 - pénztárnaplók 1937-1983
 - leltárak 1905-1932, 1979
 - vízbevezetésével kapcsolatos iratok 1980
3. doboz. Nyugták, számlák 1907-1973

330/e. Vegyes iratok

1897-1951

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- keresztelési tanúsítványok 1897-1901
- keresztelési, házassági, halotti igazolások, bizonyítványok 1930-1951
- nagyilondai egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv töredéke 1900-1901

331.

MEZŐERKEDI PLÉBÁNIA IRATAI

1781-1862

0,13 ifm

Mezőerked első írásos említése 1238-ból származik. A reformáció idején a középkori katolikus egyházközség lutheránus lett. A kisszámú katolikusokat Mezőerkeden 1694-től egy ferences, majd 1707-től egy jezsuita gondozta Marosvásárhelyről. A katolikus egyház 1729-ben kapta vissza a templomot, amely 1821-re meglehetősen megrongálódott. Magánlakásban miséztek 1905-ig, majd új templomot építettek.²⁰¹

Mezőerked kis mennyiségű archívumát, amely mindössze két kötetből tevődik össze, a tekei plébánia levéltárával együtt szállítottuk be a Besztercei Gyűjtőlevéltárba 2004. november 8.-án.

1. doboz. Kötetek.

- a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1781-1820. Leltár 1788. Papok névjegyzéke 1729-1825. Lélekösszeírás 1788. (Restaurálandó!).
- b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1838-1862.

332.

NASZÓDI PLÉBÁNIA IRATAI

1764-1995

0,6 ifm

Naszódon a katolikus plébánia szervezése összefüggött a román határőrség megszervezésével.²⁰² A plébániát 1764-ben szervezték meg, a templom 1770-ben

²⁰¹ *Sematiszmus*. 2000. 158.

²⁰² A naszódi határőrség megszervezéséről bővebben lásd: Mureşianu, Mircea: *Districtul grăniceresc năsăudean (1762-1851) – Studiu de geografie istorică*. Cluj. 2000.

épült Nepomuki Szent János tiszteletére. A 19. század végén Besztercéről látták el.²⁰³ Egészen 1945-ig önállóan működő plébánia volt, utolsó helyben tartózkodó papja Rónay Alajos volt. 1945-től mindmáig Óradnáról látják el.²⁰⁴

Naszód levéltári anyagát 2004. november 9.-én gyűjtöttük be Óradnáról a Besztercei Gyűjtőközpontba. A naszodi plébánia levéltárát az óradnai plébánia egyik régi szekrényének alsó részében tárolták. Igen fontos történelmi forrást képez 1764-től megkezdett anyakönyve, amelyben lélekösszeírást is találunk a Radna-völgyi katonai területről 1765-ből. Ezt a kötetet a 20. század végén újrakötették, empirikusan restaurálták. Plébániai hivatalos ügyviteli iratai 1779-el kezdődnek.

332/a. Anyakönyvek

1764-1836

0,06 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1764-1817. Házassági anyakönyv 1764-1816. Radna-völgyi katonai terület lélekösszeírása 1765. A határőrezred lélekösszeírása 1766, 1771. Bértálási 1777, 1787, 1804, 1819, 1822, 1836. Halotti anyakönyv 1765-1817, 1825, 1835. Megtértek anyakönyve 1767-1813. „Pro memoria” feljegyzések 1771-1804.

332/b. Plébániai iratok

1779-1966

0,38 ifm

1. doboz. 1779, 1790, 1796-1864.

2. doboz. 1865-1891.

3. doboz. 1931-1966.

332/c. Gazdasági iratok

1949-1995

0,12 ifm

1. doboz.

- leltárak 1949, 1958, 1965.
- költségvetés 1984.
- nyugták 1964-1979, 1985-1989, 1995

332/d. Tematikusan rendezett kötetek

²⁰³ *Sematiizmus*. 1882. 163-164. *Sematiizmus*. 2000. 154.

²⁰⁴ Robb Dan: *Az óradnai római katolikus egyházkétség története a XX. században*. Gyulafehérvár 2004. 45. (Szakdolgozat-kézirat).

1806-1823

0,04 ifm

1. doboz. Püspöki rendeletek protokolluma 1806-1823.

333.

OLÁHLÁPOSI PLÉBÁNIA IRATAI

1875-1935

1 doboz = 0,13 ifm

Oláhláposon a bányászat a 18. század elején indult be, a vashámort is ekkor létesítették. A plébánia alapítását 1772-ben kezdeményezték, és ferences szerzeteseket bíztak meg a hívek lelki gondozásával, a templom is ekkor épült. Az önálló plébánia 1785-ben alakult. Anyakönyvvezetése 1787-ben kezdődött.²⁰⁵

Kisebbségi terjedelmű levéltárát 2005-ben a Szamosújvári Gyűjtőlevéltárba szállították be és ugyanez év júliusában rendezték.

1. doboz. Plébániai iratok 1875-1935

334.

ÓRADNAI PLÉBÁNIA IRATAI

1805-1990

2,31 ifm

Óradna településében már a tatárjárás előtti korszakban bánya működött. Ez a templom létezését is feltételezi. A 13 században ferencesek, domonkosok és premonstreiek is tevékenykedtek itt. A középkorban a bányatelepülés lakosainak fakápolnában miséztek. Óradnán a kőtemplom a reformáció után épült a reformátusok részére. A határőrség szervezésekor a reformátusok elhagyták a települést, 1764-ben Mária Terézia ezt a templomot átadta a görög-katolikusoknak. A római katolikusok 1771-ben építtettek kápolnát maguknak, és 1782-ben alapítottak plébániát. Az új templom 1824-ben épült a királyi kincstár támogatásával Szentháromság tiszteletére.²⁰⁶ A településről több monografikus jellegű, tudományos munka jelent meg.²⁰⁷

Az óradnai plébánia levéltárát a naszódi plébánia irataival együtt gyűjtöttük be a besztercei gyűjtőközpontba 2004. november 9.-én. Jelenleg Naszódot és Radnaborberek Óradnáról látják el. Mindkét plébánia és Radnaborberek filia iratanyagának állapota is megfelelő volt.

²⁰⁵ *Sematizmus*. 1882. 164; *Sematizmus*. 2000. 153.

²⁰⁶ *Sematizmus*. 1882. 165-166. *Sematizmus*. 2000. 154. 165-166.

²⁰⁷ Bălăi, Emil-Bălăi, Rodica-Mureșianu, Mircea: *Rodna-pagini de monografie*. Temesvár. 1996; Păiuș, Liviu: *Monografia comunei Rodna Veche*. Bistrița. 2003.

Eredeti anyakönyvei, amelyeket 1805-től vezetnek, nem maradtak meg, 1950-ben (feltételezhetően) államosították.

334/b. Plébániai iratok

1805-1987

10 doboz = 1,22 ifm

1. doboz. 1805-1896.
2. doboz. 1897-1920.
3. doboz. 1921-1927.
4. doboz. 1927-1947.
5. doboz. 1948-1954.
6. doboz. 1955-1960.
7. doboz. 1961-1970.
8. doboz. 1971-1980.
9. doboz. 1981-1987.

Segédletek:

10. doboz. Iktatókönyv 1905-1922.

334/c. Gazdasági iratok

1911-1996

0,37 ifm

1. doboz.
 - vagyonkimutatások 1911, 1936
 - egyházadó-jegyzék 1926-1944, 1971-1979
 - pénztárnapló 1926-1996
 - gazdasági iratok 1949-1967
 - Toncs-féle házzal kapcsolatos iratok 1960-1968
2. doboz. Költségvetések, számadások 1953-1977
3. doboz.
 - leltárak 1928-1974
 - pénzügyi ellenőrzések jegyzőkönyvei 1950-1967
 - templom javításával kapcsolatos iratok 1965, 1992-1994
 - fizetési jegyzékek 1965-1989

334/d. Vegyes iratok

1947-1991

0,48 ifm

1. doboz. keresztelésekkel kapcsolatos iratok 1947-1974

2. doboz. Halotti igazolások 1947-1967
3. doboz.
 - bérmacédulák 1976-1983
 - vegyes anyakönyvi nyilvántartások 1960'-1980'
4. doboz. Juhász Péter festészeti kiállításával kapcsolatos iratok 1990-1991

334/e. Tematikusan rendezett kötetek

1784-1960

0,24 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1784-1806
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1874-1931
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1926. február 14.-1944. augusztus 29.
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1958. április 3.-1960. április 3.
2. doboz. Egyházmegyei névtárak 1942-1944

335.

RADNABORBEREK FILIA IRATAI

0,04 ifm

Radnaborberekén 1849 után épült a kápolna Nagyboldogasszony tiszteletére, gr. Zichy Domokos veszprémi püspök adományából. A tabernákulum és a kehely szintén a püspök adománya. A kápolnát 1990-ben újították fel.²⁰⁸

Katolikus iskoláját 1919-ben alapították, és 1927-ben szűnt meg.²⁰⁹

336.

RADNALAJOSFALVI PLÉBÁNIA IRATAI

1916-2002

1,15 ifm

Radnalajosfalva lakói német telepesek voltak a 18. században. Az Aranyosbeszterce nyugati partján lévő földrajzi területet 1896-ban csatolták Bukovinától Erdélyhez. Katolikus templomukat Majláth Gusztáv Károly püspök építtette 1900-ban, valamint a plébánia alapítása is az ő nevéhez fűződik. Alapításakor a plébániát ferencesek vezették. Ezt az egyházközséget 1913-tól egyházmegyes pap (Kapcza József) gondozta, aki 1915-ben orosz fogságba került.

²⁰⁸ *Sematizmus*. 2000. 154. Robb Dan: *id. mű.* 43-44.

²⁰⁹ Uo.

1915-1922 között bukovinai német, majd erdélyi papok látták el. A második világháború végétől Óradna gondozta. Jelenleg a jászvásári egyházmegye papjai látják el.²¹⁰

Radnalajosfalva levéltárát 2004. november 11.-én gyűjtöttük be a Besztercei Gyűjtőlevéltárba. Innen 2009. szeptember 7-én Szamosújvárra került a két gyűjtőlevéltár egyesítésekor.

336/b. Plébániai iratok

1916-2002

0,63 ifm

1. doboz. 1916, 1944-1959. 1953-1970 (főként házassági iratok)
2. doboz. 1960-1969
3. doboz. 1970-1989
4. doboz. 1990-1999
5. doboz. 1972-2002, bérmlással kapcsolatos iratok 1983-1990

336/c. Gazdasági iratok

1937-1999

0,52 ifm

1. doboz.
 - pénztárnaplók 1937-1998
 - számadások 1944
 - leltárak 1963, 1967, 1984
 - templom felújításával kapcsolatos iratok 1963
 - gazdasági iratok 1960-1969
2. doboz. Gazdasági iratok 1970-1979
3. doboz. Gazdasági iratok 1980-1989
4. doboz. Gazdasági iratok 1990-1999

337.

RETTEG FILIA IRATAI

(töredékes) 1885-1958

0,06 ifm

Retteg települését már a 13. században említik az oklevelek és a pápai tizedjegyzékben is szerepel. Középkori katolikus lakosai reformátusok lettek a hitújítás időszakában. A katolikus nemesi családok házi kápolnát tartottak fenn a 18. században. Kápolnájukat Fogarassy Mihály püspök építtette 1876-ban.²¹¹

²¹⁰ *Sematizmus*. 2000. 155.

²¹¹ *Sematizmus*. 2000. 149.

Levéltári anyagát 2004. november 6.-án szállította be a csicsókeresztúri plébános.

1. doboz.

- pénztárnaplók 1885-1929.
- vagyonkimutatások 1912-1948.
- egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1945-1958.

338.
SZAMOSÚJVÁRI PLÉBÁNIA IRATAI
/1583/1746-1994
2,24 ifm

Szamosújvár 1291-ben Gerlahida, 1594-ben Újvár, 1595-ben Szamosújvár néven fordul elő az írásos emlékekben. 1410-ben létezett egy régi vár, amelynek helyén Martinuzzi Fráter György 1540-ben új várat építtetett. Innen kaphatta az Újvár nevet. Ebben a várban gótikus kápolna épült, amely a börtön kápolnája volt. Ezt a kápolnát 1531-től ferencesek gondozták és a híveket is ők látták el Désről. 1744-ben Dániel Tivadar telket adományozott a ferenceseknek és arra építtették fel 1744-1758 között kéttornyú templomukat és kolostorukat. Az önálló plébániát 1825-ben szervezték meg ferences irányítással, anyakönyvezése is ekkortól kezdődik. Ezt az intézményt 1855-ben komoly tűzkárosulás érte és emiatt 1878-ban újjáépítették. 1950 után világi papok gondozzák.²¹²

338/a. Anyakönyvek
1733-1945
2 doboz, 3 kötet = 0,32 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Személynévmutató házassági anyakönyvhöz 1733-1940
 - b. kötet. Személynévmutató halotti anyakönyvhöz 1830-1935
 - c. kötet. Személynévmutató keresztelési anyakönyvhöz 1825-1945
2. doboz.
 - a. kötet. Bérnálási anyakönyv 1910-1944
 - b. kötet. Ferences harmadrend anyakönyve 1910-1944
 - c. kötet. Érvénytelen (csak állami) házasságok anyakönyve 1918-1942
3. kötet. Megtértek anyakönyve 1928-1957
4. kötet. Megtértek anyakönyve 1885-1921
5. kötet. Kitértek anyakönyve 1929-1946

338/b. Plébániai iratok

²¹² *Sematizmus*. 1882. 155-156; *Sematizmus*. 2000. 155-156.

/1583/1746-1994
6 doboz, 1 kötet = 0,76 ifm

Iktatott és tematikusan rendezett iratokat tartalmaz. Az 1914-1939 közötti időszak iktatókönyv segítségével, a többi egyenkénti átnézéssel kutatható.

1. doboz. Iktatott iratok: d. n., 1583, 1729, 1746-1899
2. doboz. Iktatott iratok 1900-1929
3. doboz. Iktatott iratok 1930-1959
4. doboz. Iktatott iratok 1960-1994. Templomépítkezéssel kapcsolatos iratok 1974-1994
5. doboz. Hívek létszáma, nyilvántartások 1853-1960
6. doboz.
 - egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1874-1945
 - iskolai statisztikák, névsorok 1920-1948
 - áttérésekkel kapcsolatos iratok 1898-1945
7. kötet. Iktatókönyv 1914. augusztus 15.-1939. július 31.

338/c. Házassági iratok

1824-1969
3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz. 1824-1869
2. doboz. 1870-1909
3. doboz. 1910-1969

338/d. Gazdasági iratok

1846-1990
2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz. Pénzügyi iratok és költségvetések 1846-1949
2. doboz. Pénzügyi iratok és költségvetések 1950-1990

338/e. Kánoni állapotról szóló bizonyítványok, igazolások

1821-1954
2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz. 1821-1941
2. doboz. 1830-1954

338/f. Tematikusan rendezett kötetek

1781-1930
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1781-1790, kegyes alapítványok nyilvántartása 1815-1864
- b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1857-1930

338/g. Vegyes iratok

20. sz.

1 doboz = 0,12 ifm

- 1. doboz. Vegyes, rendezendő 20. sz.

341.

SZÉKI PLÉBÁNIA IRATAI

/1717/1740-2001

2,95 ifm

Széken már a 13. században német sóbányászok telepedtek le, akiknek feltételezhetően templomuk is volt, mivel Szék a pápai tizedjegyzékben is szerepel. A reformációkor a hívek előbb az unitárius majd a református felekezethez csatlakoztak templomukkal együtt.²¹³

A katolikus hitélet 1714-ben indult újra a kolozsvári ferencesek missziójával. A széki önálló plébániát 1724-ben szervezték meg, temploma 1753-1795 között épült. Teke plébániájával együtt a 18-19. században a kolozs-dobokai főesperesi kerülethez tartozott. A 19. század második felében került át a belső-szolnoki főesperesi kerülethez.²¹⁴

Anyakönyvei 1849-től maradtak fenn, ezeket államosították. Az ennél korábbiak tűzvész áldozatául estek.²¹⁵

A plébánia gondozását 1988-tól világi papok végzik. Jelenleg a szamosújvári latin szertartású plébániáról látják el

Az 1781-1790 közötti királyi és püspöki rendeletek protokollumát a kolozsvári státus levéltárban őrizték.

Az iratokat 2005. július 14.-én gyűjtöttük be a széki plébániáról. A legértékesebb iratanyagot a plébániaépület padlásán találtuk, konzerválási szempontból elfogadható állapotban. Az egyéb lelőhelyekről összegyűjtött anyag, mint például a sekrestye és a volt iskolaterem faszekrényei azonban nem biztosították a megfelelő mikroklimatikus viszonyokat, így az iratanyag 18. századi része és egy historia domus kötet restaurálást igényelt. Ezeket 2009. februárjában restaurálták és konzerválták.

341/a. Anyakönyvek

²¹³ *Sematizmus*. 1882. 166-167; *Sematizmus*. 2000. 157.

²¹⁴ *Sematizmus*. 1846. 101; *Sematizmus*. 1882. 166-167.

²¹⁵ *Sematizmus*. 1882. 167.

1849-1948
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - Házassági anyakönyv 1928-1939
 - Személynévmutató keresztelési, házassági és halotti anyakönyvhöz 1849-1948

341/b. Plébániai iratok

/1717/1740-2001
9 doboz = 1,11 ifm

1. doboz. /1717/ 1740-1845
2. doboz. 1850-1919
3. doboz. 1920-1939
4. doboz. 1940-1949
5. doboz. 1950-1969
6. doboz. 1970-1979
7. doboz. 1980-1988
8. doboz. 1989-2001
9. doboz. Segédletek:
 - Iktatókönyv 1907-1937
 - Iktatókönyv 1963-1989

341/c. Házassági iratok

1815-1971
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. 1815-1971

341/d. Gazdasági iratok

1900-1980
5 doboz = 0,61 ifm

1. doboz.
 - kiadás-bevétel jegyzék 1922-1937
 - pénztárnaplók 1911-1950
 - adósok jegyzéke 1911-1930
2. doboz.
 - iskola alap adósainak jegyzéke 1900-1911
 - magtár alap adósainak jegyzéke 1904-1911
 - postakönyv 1926-1949
3. doboz. Gazdasági iratok 1951-1980
4. doboz. Pénzügyi iratok, számlák 1950-1990
5. doboz. Pénzügyi iratok, számlák 1950-1990

341/e. Iskolai iratok

1889-1946

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. 1889-1946

341/f. Tematikusan rendezett kötetek

1781-1989

3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Historia domus 1849-1930 (restaurálandó!)
 - b. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1781-1790
 - c. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1851-1858
 - d. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1858-1903
 - e. kötet. Tartományfőnökségi rendeletek, körlevelek protokolluma 1901-1926
2. doboz.
 - a. kötet. Miseintenciós könyv 1907-1951
 - b. kötet. Miseintenciós könyv 1907-1951
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1926-1948
 - d. kötet. Családösszeírás (házszentelés alkalmával készült) 1948
3. doboz.
 - a. kötet. Visitatio canonica 1948
 - b. kötet. Sebestyén Fábián kézírata 20. sz.
 - c. kötet. Plébániatörténet 1771-1957
 - d. kötet. Megtértek jegyzéke 1911-1952
 - e. kötet. Leltár 1989

341/g. Vegyes iratok

20. sz. II. fele

3 doboz = 0,36 ifm

1. doboz. Vegyes nyomtatványok 20. sz. vége
2. doboz. Vegyes nyomtatványok 20. sz. vége
3. doboz. Születési és halotti igazolások 20. sz. II. fele

341/h. Fényképek

20. sz. II. fele

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Vegyes fényképek 20. sz. II. fele

342.

TEKEI PLÉBÁNIA IRATAI

1781-2001
0,74 ifm

Teke települése a 14. században jelenik meg először az írásos dokumentumokban. Mivel flamand telepítés, így temploma egy századdal korábbra tehető. A hitújítás időszakában evangélikusok lettek hívei a templommal együtt. A plébánia létrehozását a kolozsvári jezsuita misszió kezdeményezte, akik 1760-tól voltak jelen Tekén. 1776-ban telket is szereztek plébánia és templom részére főkormányshéki beavatkozással. Mai templomát 1880-ban építették. A 18-19. században a kolozs-dobokai, majd 1882-ben a marosi főesperesi kerülethez tartozott.²¹⁶

Teke levéltárát 2004. november 8.-án gyűjtöttük be a Besztercei Gyűjtőlevéltárba és ugyanekkor rendeztük. A Besztercei Gyűjtőlevéltár költöztetésekör 2009 szeptemberében Szamosújvárra került.

342/a. Plébániai iratok

1931-2001
0,24 ifm

1. doboz. Plébániai iratok 1931 (töredék), 1935 (töredék), 1957-1983.
2. doboz. Plébániai iratok 1984-1990. Házassági iratok 1960-2001.

342/b. Gazdasági iratok

1931-1995
0,12 ifm

1. doboz.
 - birtokügyi kimutatások 1931.
 - leltárak 1958-1995.
 - pénzügyi ellenőrzések, telekkönyvek 1965-1991.
 - fizetési jegyzékek 1968-1972.
 - költségvetések 1971-1993.
 - pénztárnaplók 1974-1985, 1995-1998.

342/c. Vegyes iratok

1889-2001
0,12 ifm

1. doboz.
 - iskolai naplótöredék 1889/1890.
 - halotti igazolások 1960-2001.
 - körlevelek 1967-1978.

²¹⁶ *Sematizmus*. 1882. 152.

342/d. Tematikusan rendezett kötetek

1781-1997

0,26 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Historia domus 1781-1849 (restaurálendő!).
 - b. kötet. Historia domus 1893-1939 (restaurálendő!).
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1876-1941.
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1962-1997.
2. doboz.
 - a. kötet. Királyi, püspöki, vikáriusi és főesperesi rendeletek protokolluma 1781-1823 (restaurálendő!).
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1823-1857.
 - c. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma (Teke, Mezőkerked) 1857-1893.

343.

TŐKÉSI PLÉBÁNIA IRATAI

1942-1943

0,12 ifm

A tőkési jelenlegi templomot 1902-1903 között építették egy régebbi kápolna helyén. Itt 1919-1923 között katolikus iskola is működött. A tőkési híveket ma Magyarlápósról gondozzák.²¹⁷

1. doboz. Plébániai iratok 1942-1943.

344.

VICEI PLÉBÁNIA IRATAI

1897-1994

0,24 ifm

Vicét 1315-ben említik először Wycze néven, majd 1332-ben a pápai tizedjegyzékben. A reformáció idején a középkori katolikusok református hitre tértek templomukkal együtt. A vicei plébániát 1885-ben alapították és a templom is ekkor épült.²¹⁸

Vice plébániai archívumát a helyi plébános szállította be Besztercére 2004. november 11.-én.

344/b-c. Házassági és gazdasági iratok

²¹⁷ *Sematizmus*. 2000. 153.

²¹⁸ Léstyán Ferenc: *id. mű.* II. 50. *Sematizmus*. 2000. 159.

1951-1994

0,12 ifm

1. doboz.

- házassági szabadegyezkedés 1969-1972
- leltárak 1951-1978
- költségvetések 1966-1988
- villany bevezetésével kapcsolatos iratok és tervrajzok 1971
- pénztárnaplók 1950-1994

344/d. Tematikusan rendezett kötetek

1897-1949

0,12 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1900. december 30.–1924. március 23.
- b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1897-1931.
Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1924. október-1927. szeptember 18.
- c. kötet. Historia domus 1947-1949
- d. kötet. Körlevelek 1945-1946

592.

GYERGYÓI FŐESPERESSÉG IRATAI

1896-2007

1,34 ifm

A gyergyói esperesség a reformációt követő időszakban alakult ki. A középkori gyergyószéki plébániák 1276-1545 között a telegdi főesperességhez tartoztak. A pápai tizedjegyzékben (1332-1337) három plébános bejegyzése szerepel Gyergyószékben: ezek feltételezhetően Gyergyószentmiklós, Gyergyóalfalu és Szárhegy. 1478-ból ismeretes egy Benedek nevű gyergyószentmiklósi pap, aki alesperes volt. 1592-től Csík-, Gyergyó- és Kászonszék egy főesperességet alkotott, három /al/esperességgel, egészen a katolikus megújulás korszakáig.²¹⁹

Francesco Leone da Modica ferences szerzetes jelentésében, amelyet a Hitterjesztés Szent Kongregációjához küldött 1638-ban, a gyergyószéki plébániák a Háromszéki főesperességhez tartoztak, és öt plébániából álltak: Gyergyószentmiklós (ekkor volt főesperese Ferenczi György személyében), Szárhegy, Újfalu, Alfalu és

²¹⁹ GyFLGyGyL: *Gyergyószentmiklósi plébánia iratai*. Koronagyűlési jegyzőkönyv 1814-1862.

(különös módon) Koronka. Ez utóbbi település Maros székben található, a jelentés szerzőjének elírása vagy téves helyismerete miatt kerülhetett ebbe a felsorolásba.²²⁰

Giulio Spinola bécsi nuncius hasonló jelentése 1665 végéről Gyergyó fiókszékből öt plébániát említ: Szárhegyet, Alfalut, Újfalut, Szentmiklóst és Ditrót (*Gítró*). Ugyanitt megjegyzi, hogy ezek nagy plébániák, és több faluban fiókegyházközségük van.²²¹

Damokos Kázmér erdélyi apostoli vikárius székelyföldi vizitációs jelentésében, amelyet 1668-ban a Kongregációhoz terjesztett fel, Gyergyószékben négy anyaplébániát sorol fel: Gyergyószentmiklóst két filiával (Tekerőpatak és Kilyénfalva), Szárhegyet szintén két leányegyházközséggel (Ditró és Remete), Alfalut Csomafalva filiájával és Újfalut.²²²

Az 1753-as, 1761-es és az 1782-es egyházmegyei sematizmusok szerint a következő plébániák tartoztak hozzá: Alfalu, Csomafalva, Ditró, Kilyénfalva, Remete, Gyergyószentmiklós, Szárhegy, Tekerőpatak, Újfalu. A gyergyószentmiklósi örmény plébánia 1782-ben külön örmény rítusú főesperesi kerületben szerepelt.²²³

A gyergyói főesperesi kerületet 1846-ban 11 plébánia alkotta, amely Maroshévízzel bővült 1870-ben. Ilyenképpen 1882-ben 12 plébániája volt: Alfalu, Csomafalva, Ditró, Kilyénfalva, Remete, Szárhegy, Gyergyószentmiklós (külön örmény és latin szertartású plébániák), Tekerőpatak, Toplicza (Maroshévíz), Tölgyes és Újfalu. A főesperesség a 20. században bővült Borszék (1901), Gyergyóbékás (1913), Gyergyóhodos (1925), Gödemesterháza (1927), Orotva (1973) és Marosfő (1999) egyházközségekkel.

2008-ban alapították Gyergyószentmiklós Szt. István plébániáját, a templomot ugyanez évben szentelték fel. A plébániaépület jelenleg építés alatt áll.

A gyergyói főesperesi kerületet jelenleg 21 plébánia alkotja. Székhelye Gyergyószentmiklós, amely rövidebb megszakításokkal az elmúlt évszázadokban is itt működött.

A főesperesi hivatal iktatókönyvei szép sorozatban különülnek el az 1896-1955 közötti időszakból, de a főesperesi hivatali iratsorozatot csak az 1976-os évtől tudtuk szétválasztani a gyergyószentmiklósi plébániai iratanyagtól.

592/a. Iktatott iratok

1896-2005

5 doboz = 0,62 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:

- a. kötet. 1896 (81. iktatószámától) – 1900 (585. iktatószámig).

²²⁰ Tóth István György: *Relationes missionariorum de Hungaria et Transilvania 1627-1707* in *Bibliotheca Academiae Hungariae in Roma. Fontes 1*. Budapest-Róma. 1994. 252.

²²¹ Tóth István György: *id. mű.* 362.

²²² Uo. 378.

²²³ *Sematizmus*. 1782. 17; Báth János: *id. mű.* 15, 25, 32.

- b. kötet. 1906 (167. iktatószámától) – 1910 (306. iktatószámig).
 - c. kötet. 1917 (471. iktatószámától) – 1921 (390. iktatószámig).
 - d. kötet. 1921 (391. iktatószámától) – 1923 (272. iktatószámig).
Gyergyószentmiklósi kepenyilvántartás 1857-1858.
 - e. kötet. 1925 (452. iktatószámától) – 1930 (203. iktatószámig).
2. doboz.
- a. kötet. 1930 (204. iktatószámától) – 1932 (315. iktatószámig).
 - b. kötet. 1937 (390. iktatószámától) – 1944 (197. iktatószámig).
 - c. kötet. 1944 (198. iktatószámától) – 1949 (312. iktatószámig).
 - d. kötet. 1949 (313. iktatószámától) – 1955 (30. iktatószámig).
3. doboz. Főesperesi iktatott iratok 1976-1996.
4. doboz. Főesperesi iktatott iratok 1997-2002.
5. doboz. Főesperesi iktatott iratok 2003-2005.
6. doboz. Főesperesi látogatási jegyzőkönyvek jelentései 1994-2004.

592/b. Gazdasági iratok

1949-2007

6 doboz = 0,72 ifm

1. doboz.
- vagyonleltárak 1949
 - kulturális ingóságokról kimutatás 1979
 - állami pénzügyi rendelkezések 1999-2005
 - tartozások főegyházmegyei központnak 2000
 - nyugdíjintézet igazoló iratok 1992-1993
 - jelentések egyházi épületekről 2005
2. doboz. Fizetési jegyzékek (államsegélyek kimutatása) 1992-2004.
3. doboz. Plébániák fizetési jegyzékei 2000-2007 (1400-1409 sz.).
4. doboz. Plébániák fizetési jegyzékei 2000-2007 (1410-1421 sz.).
5. doboz. Banki kivonatok, banki ügyviteli iratok, nyugták, számlák 1991-2005.
6. doboz.
- pénztárnaplók 1991-2005
 - költségvetés előirányzatok és zárszámadás 1993-2005
 - népességstatisztikai adatok 2000-2004.

595.

BORSZÉKI PLÉBÁNIA IRATAI

1842-2006

2,55 ifm

Borszék település neve egy 1745-beli peres iratban tűnik fel először, melyben fürdőházait és kápolnáját említik.²²⁴

A település fejlődése 1770-től kezdődik, ekkor ismertette Bánffy Dénes Borszék borvíz forrásainak jelentőségét. 1805-ben Zimmerhausen Antal betegségéből itt kigyógyulván, bérbe vette a forrást és a vendégek részére házat épített. A romossá vált kápolna helyett gr. Lázár László kancellár 1847-ben egy kis templomot építtetett a Szentháromság tiszteletére. Fenntartásáról Ditró és Szárhegy gondoskodott, mivel Borszék területe e két község birtokosságáé volt. Ebben az időszakban Ditró filiája volt. Borszék önálló plébániáját 1901-ben szervezték meg, templomát 1910-ben építették a birtokosság támogatásával.²²⁵

Levéltárát 2006. november 26-án szállítottuk be a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőközpontjába. Az iratanyag nagy részét a plébániaépület padlásáról gyűjtöttük be. Plébániai ügyviteli iratai kis mennyiségben találhatók meg, amelyek kutatását iktatókönyvek segítik, a többi része egyenkénti átnézéssel kutatható. A házassági iratanyag nagyobb számban fennmaradt, amelyet évről-évre rendeztek. Külön érdekesség, hogy állami anyakönyvi másodpéldányok is felelhetnek az irategyüttesben. Házasságügyi- és plébániai ügyviteli iratait külön sorozatba gyűjtötték a többi plébánia gyakorlatához hasonlóan.

595/a. Anyakönyvek

1875-1995

3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz.

- a. Keresztelési anyakönyvi másodpéldányok 1875-1879, 1881-1895
- b. Halotti anyakönyvi másodpéldányok 1875-1876, 1878-1895
- c. Házassági anyakönyvi másodpéldányok 1886-1895
- d. Bérmlási anyakönyvi másodpéldány 1888
- e. Megtérési anyakönyvi másodpéldányok 1969-1983

2. doboz.

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1898-1927. Megtérési anyakönyv 1896-1897.
- b. kötet. Halotti anyakönyv 1928-1950.
- c. kötet. Házassági anyakönyv 1942-1950.
- d. kötet. Bérmlási anyakönyv 1948, 1969, 1976, 1983, 1995.
- e. kötet. Keresztelési nyilvántartó jegyzék 1971-1976.

3. doboz.

- a. Születési állami anyakönyvi másodpéldányok 1903-1910, 1921-1922, 1924, 1928-1931, 1944.

²²⁴ *Historia domus. A borszéki plébánia története.* (Szerk. Mihály János–Farkas Aladár). Székelyudvarhely. 2003. 14.

²²⁵ *Ibidem*, 14; *Sematiizmus*. 2000. 239.

- b. Házassági állami anyakönyvi másodpéldány 1944.

595/b. Plébániai iratok

1842-2006

5 doboz = 0,6 ifm

1. doboz.
 - a. Iktatókönyv 1945-1948
 - b. Iktatókönyv 1949-1970
 - c. Levéltári leltár
2. doboz. Iktatott iratok 1842, 1844, 1886, 1893, 1896 (töredékek).
Iktatott iratok 1917, 1921, 1923-1940.
3. doboz. Iktatott iratok 1942-1943, 1945-1960.
4. doboz. Iktatott iratok 1961-1975.
5. doboz. Iktatott iratok 1976-1990. Iktatott iratok 1997, 2006 (töredékek).

595/c. Házassági iratok

1925-2000

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz. 1925, 1929, 1933 (töredék). 1945-1967.
2. doboz. 1968-2000.

595/d. Gazdasági iratok

1912-1999

4 doboz = 0,49 ifm

1. doboz.
 - Pénztárnaplók 1943-1989
 - Egyházi építkezések, felújítások, tervrajzok és költségvetések 1949-1972
2. doboz.
 - Ingatlanokkal kapcsolatos iratok 1912-1977
 - Leltárak 1944-1976
3. doboz. Fizetési jegyzékek 1972-1999.
4. doboz.
 - Vegyes gazdasági levelezések, iratok, költségvetések 1946-1999
 - Miseintenciók nyilvántartása 1961-1971.

595/e. Vegyes iratok

1895-1999

6 doboz = 0,72 ifm

1. doboz. Körlevelek 1895-1929.
2. doboz. Körlevelek 1930-1948.

3. doboz.
 - Hirdetőkönyv 1946-1971
 - Lakók nyilvántartása 1945
 - Hitoktatási nyilvántartás 1948-1989
 - Megtérési nyilatkozatok 1969-1986
 - Gyászjelentés-gyűjtemény elhunyt papokról 1931-1990
 - Főesperesi vizitáció 1996
 - Zsinati jegyzőkönyv 1997-1999
4. doboz.
 - Házszenelési, betegellátási, szentség-kiszolgáltatási nyilvántartások 1960'-1970'
 - Halotti igazolások 1959-1988
 - Prédikációk 1927-1953
5. doboz.
 - Vegyes elmélkedések, jegyzetek 1960'-1970'
 - Aprónyomtatványok 1923-1974
6. doboz.
 - Vegyes rajzok, illusztrációk
 - Brassói plébánia hivatalos iratainak töredéke iskolaügyben 1938-1943.

595/f. Tematikusan rendezett kötetek

1897-1982

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1897-1932. október 16.
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1932. december 11.-1956.
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1957-1982.

599.

DITRÓI PLÉBÁNIA IRATAI

1708-1995

12,28 ifm

Ditró neve 1567-ben fordul elő az oklevelekben. A 18. század elején Szárhegy filiája volt, és 1711-ben önállósult. Ditró első templomának építése sajnos ismeretlen, valószínű, hogy már 1500 előtt fennállt. A település régi temploma gótikus jegyeket hordoz, amelyek a jelenlegi Szt. Katalin templom csúcsíves nagy ablakkeretén és a főbejárat kőkeretén érzékelhetők. A templomhelyet a Csibi család

adományozta. Ezt a templomot 1746-ban nagyobbították, tornya 1753-ban épült. A templomhajót 1756-1767 között bővítették és építették újjá.²²⁶

Az Alexandriai Szt. Katalin tiszteletére szentelt templom nem felelt meg az egyre nagyobb számú katolikus hívők befogadásának.²²⁷ A megnövekedett egyházközség nagyobb templom építését tette szükségessé már a 19. század második felében Takó János plébános idején, aki 1888-ban került Ditróba. A templomot Kiss István tervezte, az építkezést Kládek István szabadkai vállalkozó végezte. Ezt a templomot 1911-ben áldotta meg Majláth Gusztáv Károly püspök, és 1913-ban szentelték fel Jézus Szíve tiszteletére.²²⁸

Lakosai mindvégig katolikusok, kivéve azt a néhány évet, amikor Lázár András hívására református prédikátor tevékenykedett.²²⁹

Levéltárát 2007. január 19-én szállítottuk be a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőközpontjába. Addig az iratanyagot a ditrói neogótikus templom egyik oldalhelyiségében őrizték nagyobb levéltári szekrényekben.

Plébániai iktatott iratai – a többi kerületbeli plébániai ügyviteli iratok mennyiségéhez hasonlítva – gigászi mennyiségben keletkeztek és maradtak fenn. Sajnos a 18-19. századi része meglehetősen összekeveredett, így évről évről beosztást alkalmaztunk, időrendbe szedve szét az iratcsomók egyes ügyiratait. Minden egyes 20. századi évben a házassági iratokat külön csomókban találtuk az adott év plébániai ügyviteli iratain belül, azonban a 19. sz. házassági anyag nagy összevisszaságban volt, így ezeket külön időrendi sorozatba válogattuk. A házassági iratanyagnak csak az 1900 évvel bezáródó része található külön egységben, évről évről sorozatban, míg a meglévő 20. sz. házasságügyi levelezés a plébániai iktatott ügyviteli iratokon belül keresendő.-

Bérmálási anyakönyvét 1909-ből a gyergyói főesperesi levéltárból helyeztük át ide.

599/a. Anyakönyvek

1711-1951

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Bérmálási anyakönyv (restaurálandó!) 1888, 1901, 1909, 1913, 1919 (töredék).
- b. kötet. Bérmálási anyakönyv 1909.
- c. kötet. Bérmálási anyakönyv 1948.
- d. kötet. Bérmálási anyakönyv (töredék) 20. sz. első fele.

²²⁶ *Sematizmus*. 1882. 83; *Sematizmus*. 2000. 240; Csibi Sándor: *A ditrói egyházközség története*. Gyulafehérvár. 2004. 56-58. (Szakdolgozat.)

²²⁷ GYÉFKI: *Visitatio canonica*. 1866.

²²⁸ Szócs Csaba: *A ditrói Jézus Szíve templom*. Gyulafehérvár. 2007. 44-48.(Szakdolgozat.)

²²⁹ *Sematizmus*. 1882. 83; *Sematizmus*. 2000. 240.

- e. kötet. Halotti anyakönyv fényképmásolata 1723-1748.
 - f. kötet. Házassági anyakönyv másolata 1832, 1837-1840, 1847.
 - g. kötet. Születési állami anyakönyv 1907-1914.
 - h. kötet. Nyilatkozatok keresztelesekről 1916.
 - i. kötet. Keresztelési anyakönyvi másodpéldány 1929, 1930 (töredék), 1942.
2. doboz.
- a. kötet. Névmutató keresztelési anyakönyvhöz 1711-1912, 1916 (töredék). Névmutató halotti anyakönyvhöz 1854-1933 (töredék, restaurálandó!).
 - b. kötet. Névmutató keresztelési anyakönyvhöz 1918-1928 (töredék).
 - c. kötet. Névmutató keresztelési anyakönyvhöz 1949-1951. Névmutató házassági és halotti anyakönyvhöz 1950-1951.
 - d. kötet. Névmutató keresztelési anyakönyvhöz 1932-1936 (töredék).

599/b. Plébániai iratok

1708-1983

50 doboz = 6,05 ífm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1898-1914. Püspöki leiratok protokolluma 1888-1897 (restaurálandó!).
 - b. kötet. 1922-1923.
 - c. kötet. 1928-1937.
 - d. kötet. 1949-1950.
 - e. kötet. 1954-1965.
2. doboz. Tárgymutatók iktatókönyvhöz::
 - a. kötet. 1932-1943 (restaurálandó!).
 - b. kötet. 1954-1959.
3. doboz. Plébániai iratok 1708, 1732, 1745, 1757, 1768, 1773, 1776, 1780, 1794-1797, 1805-1839, 1843-1879. Számadáskönyv-töredék 1744-1770.
4. doboz. Plébániai iratok 1880-1886 (hiányosak), 1887-1890.
5. doboz. Plébániai iratok 1891-1896.
6. doboz. Plébániai iratok 1897-1901.
7. doboz. Plébániai iratok 1902-1903.
8. doboz. Plébániai iratok 1904-1905.
9. doboz. Plébániai iratok 1906-1907.
10. doboz. Plébániai iratok 1908-1909.
11. doboz. Plébániai iratok 1910-1911.
12. doboz. Plébániai iratok 1912-1913.
13. doboz. Plébániai iratok 1914-1917.
14. doboz. Plébániai iratok 1918-1919.
15. doboz. Plébániai iratok 1920-1921.
16. doboz. Plébániai iratok 192-1923.
17. doboz. Plébániai iratok 1924-1925.

18. doboz. Plébániai iratok 1926.
19. doboz. Plébániai iratok 1927.
20. doboz. Plébániai iratok 1928.
21. doboz. Plébániai iratok 1929.
22. doboz. Plébániai iratok 1930-1931.
23. doboz. Plébániai iratok 1932-1933.
24. doboz. Plébániai iratok 1934.
25. doboz. Plébániai iratok 1935.
26. doboz. Plébániai iratok 1936.
27. doboz. Plébániai iratok 1937.
28. doboz. Plébániai iratok 1938.
29. doboz. Plébániai iratok 1939.
30. doboz. Plébániai iratok 1940.
31. doboz. Plébániai iratok 1941 a.
32. doboz. Plébániai iratok 1941 b.
33. doboz. Plébániai iratok 1942 a.
34. doboz. Plébániai iratok 1942 b.
35. doboz. Plébániai iratok 1942 c.
36. doboz. Plébániai iratok 1943 a.
37. doboz. Plébániai iratok 1943 b.
38. doboz. Plébániai iratok 1944.
39. doboz. Plébániai iratok 1945-1946.
40. doboz. Plébániai iratok 1947-1948 (töredék), 1949-1955.
41. doboz. Plébániai iratok 1956-1960.
42. doboz. Plébániai iratok 1961-1963.
43. doboz. Plébániai iratok 1964-1965.
44. doboz. Plébániai iratok 1966-1967.
45. doboz. Plébániai iratok 1968-1969.
46. doboz. Plébániai iratok 1970-1971.
47. doboz. Plébániai iratok 1972-1975.
48. doboz. Plébániai iratok 1976-1978.
49. doboz. Plébániai iratok 1979-1982.
50. doboz. Plébániai iratok 1983.

599/c. Házassági iratok

1822-1993

13 doboz = 1,6 ifm

1. doboz. 1822, 1836-1837, 1843-1854.
2. doboz. 1855-1862.
3. doboz. 1863-1870.
4. doboz. 1871-1880.
5. doboz. 1881-1888.
6. doboz. 1889-1894.
7. doboz. 1895-1900.

8. doboz. 1943-1949.
9. doboz. 1949-1959.
10. doboz. 1959-1969, házassági hirdetőkönyv 1959-1973.
11. doboz. 1970-1977.
12. doboz. 1978-1984.
13. doboz. 1985-1993.

599/d. Iskolai iratok

1889-1947

7 doboz = 0,91 ifm

1. doboz.
 - Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1926-1929.
 - b. kötet. 1937-1941.
 - Iktatott iratok 1929-1929, 1939-1940.
 - Időrendi iratok 1904-1947.
 - Ditrói iskola története 1896, 1927.
 - Mészáros Ödön tanító fegyelmi ügye 1941-1944
 - Tarr Mária tanítónő fegyelmi ügye 1940-1946
2. doboz. Ditrói iskola anyakönyvei 1920/1921-1937/1938.
3. doboz.
 - gyermekek összeírása beiskolázás céljából 1889-1890
 - beiratkozási és felvételi naplók 1893/1894, 1897/1898, 1917/1918, 1925/1926, 1935/1936-1937/1938, 1941/1942, 1944.
 - Tantestületi jegyzőkönyvek
 - a. kötet. 1901-1918
 - b. kötet. 1925-1929
 - c. kötet. 1929-1944
 - magánvizsgálati jegyzőkönyvek 1921-1923, 1923-1927
4. doboz.
 - leltárak 1930-1943
 - fizetési jegyzékek 1942
 - tanítói kimutatások 1930, 1945-1946
 - bevétel-kiadás napló 1940-1943
 - pénztárnapló 1926-1931
 - iskolai költségvetések 1928-1929, 1936-1937
 - tanítói törzslapok 1929, 1943
 - tanrendek 1917/1918, 1920/1921-1923/1924, 1925/1926-1926/1927, 1938/1939.
5. doboz.
 - iskolai bizonyítványok, végzős diplomák 1921-1943

- diák-beiratkozási igazolások 1928
 - tanulmányi értesítők 1930-1943
 - magánvizsgálati jegyzőkönyvek diákokról 1942-1943
 - oktatással kapcsolatos nyomtatványok 1907-1944
6. doboz. Előmeneteli és mulasztási naplók 1915/1916-1929/1930.
 7. doboz. Előmeneteli és mulasztási naplók 1930/1931-1943/1944, d. n.

599/e. Gazdasági iratok

1853-1995

11 doboz = 1,42 ifm

1. doboz.
 - számadáskönyv 1854-1892
 - adósok névjegyzéke 1853-1855
 - kataszteri birtokívek 20. sz. eleje
 - jövedelem-összeírások 1910-1923
 - biztosításokkal kapcsolatos iratok 1907, 1942-1950
 - kegyes alapítványokkal, alapokkal kapcsolatos iratok 1892-1935
 - hívek jövedelem-összeírása 1926
 - ingatlanok bérszerződésai 1949-1956
2. doboz. Pénztárnaplók 1891-1994.
3. doboz.
 - postakönyvek 1905-1915, 1933-1937
 - leltárak 1915-1975
 - Hangya Szövetkezettel kapcsolatos iratok 1919-1922, 1936
4. doboz.
 - fizetési jegyzékek 1938-1984
 - költségvetések 1935-1937, 1942-1948, 1965-1972
 - nagy templom javításával kapcsolatos iratok 1957-1958, 1960
 - templom tervrajza 1899
 - templom elektromos berendezésével kapcsolatos terv és költségvetés 1977
 - ingatlanokkal kapcsolatos iratok, szerződések 1901-1945
 - fizetési sémák 1956-1973
 - Csiby Tamás harangozó gazdasági iratai 1970-1971
5. doboz.
 - számadások 1944-1949, 1965-1981
 - betéti könyvecskék, részvénylapok, számlák 1905-1992
6. doboz. Egyházadó-jegyzékek, egyházi hozzájárulások nyilvántartása 1932-1962.

7. doboz. Egyházadó-jegyzékek, egyházi hozzájárulások nyilvántartása 1963-1995.
8. doboz. Csík vármegye Magánjavak tisztviselői nyugdíjazásával kapcsolatos iratok, peres levelezések 1932-1936.
9. doboz. Csík vármegye Magánjavak tisztviselői nyugdíjazásával kapcsolatos iratok, peres levelezések 1932-1936.
10. doboz. Templom építésével kapcsolatos iratok 1891-1913.
11. doboz. Egyházi ingatlanokkal kapcsolatos iratok, visszaigénylések (iskola, anyakönyvek) 1936-1983.

599/f. Vegyes iratok

1836-1995

10 doboz = 1,29 ifm

1. doboz. Halottvizsgálati jegyzőkönyvek, halotti igazolások 1918-1943.
2. doboz. Halotti és születési igazolások 1948-1995.
3. doboz. Születési igazolások 1918-1942.
4. doboz. Születési igazolások 1935-1965.
5. doboz.
 - születési igazolások 1966-1980
 - házassági igazolások 1909-1969
 - családnnyilvántartó kartotékok 20 sz. közepe
 - bérmacédulák 1989-1990
6. doboz.
 - színdarabok 1970'-1980'
 - Magyar Népi Szövetség Népvédelmi szakosztályával kapcsolatos iratok 1942-1947
 - első világháborús hősök névsora 1918
 - 184-as hősök névsora 20. sz. közepe
 - hirdetőkönyv 1944-1945
 - beteglátogatások nyilvántartása 1946-1954
7. doboz. Vegyes nyomtatványok, sajtószemlék 1836-1943.
8. doboz.
 - Lukács Mártonné Melik Ida végrendelkezése a ditrói plébánia részére 1922-1957
 - Peres ügyekkel kapcsolatos iratok, levelezések 1944-1950
 - Személyi fényképgyűjtemény (Lázár Aranka?)
9. doboz. Hittanóra látogatási és osztályzati naplói 1958-1965.
10. doboz.
 - prédikációk témáinak nyilvántartása 1946-1950
 - prédikációk, elmélkedések, jegyzetek, énekek 20. sz. második fele
 - ditrói új utcanevek és lakosaik jegyzéke 1960.

599/g. Tematikusan rendezett kötetek

1746-1972

4 doboz = 0,49 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Lázár Alapítvány számadáskönyve és más alapítványok gazdasági ügyei 1746-1814 (töredék).
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1781-1815.
 - c. kötet. Püspöki körlevelek 1876-1882 (nyomtatott).
 - d. kötet. Püspöki körlevelek 1889-1896 (nyomtatott).
2. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1815-1853.
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1853-1873.
 - c. kötet. Püspöki leiratok protokolluma 1932-1942 (töredék).
3. doboz.
 - a. kötet. Egyháztanácsgyűlési- és iskolaszéki jegyzőkönyv 1917-1922.
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési- és iskolaszéki jegyzőkönyv 1922-1928.
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1946-1949.
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1949-1959.
 - e. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1959-1961.
 - f. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1949-1969 (másolat).
4. doboz.
 - a. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1933-1938.
 - b. kötet. Székely Legényegylet jegyzőkönyve 1933-1941. Hirdetőkönyv 1932-1941.
 - c. kötet. Hirdetőkönyv 1941-1944.
 - d. kötet. Hirdetőkönyv 1944-1949.
 - e. kötet. Hirdetőkönyv 1944-1957.
 - f. kötet. Hirdetőkönyv 1955-1967.
 - g. kötet. Megemlékező szentmisék nyilvántartása 1957.
 - h. kötet. Erdélyi papok névsora 1943.
 - i. kötet. Csíkszeredai római katolikus főgimnázium emlékalbuma 1972.
 - j. kötet. Családnylvántartó könyv 1932.

599/h. Lőrincz József (1903-1991)²³⁰ személyi hagyatéka

1913-1990

²³⁰ Lőrincz József, dr.: szül. Gyergyószentmiklóson, 1903. jan. 3. Gimnáziumi tanulmányait Gyergyószentmiklóson és Csíkszeredában, teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1926-ban szentelték pappá. Szolgálati helyei: Torja, Marosvásárhely, Gyulafehérvár, Radnalajosfalva. 1932-től helyezték ki Ditróba, közben 1953-1955 között brassói plébános. Ditróban hunyt el 1991. jan. 3-án. (Ferenczi Sándor: *id. mű.* 328.)

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.

- Lőrincz József személyi iratai és személyi levelezései 1913-1988
- köszöntők, lelki csokrok különböző alkalmakra 1934-1965
- érettségi találkozókka kapcsolatos iratok 1976-1983

2. doboz.

- primiciával és egyéb évfordulókkal kapcsolatos iratok 1962-1990
- gimnáziumi kortársairól begyűjtött életrajzok 1972-1975
- Historia domus jegyzetek 1974-1985
- életképjegyzetek, prédikációk, elmélkedések 1970'-1980'.

602.

GÖDEMESTERHÁZAI PLÉBÁNIA LEVÉLTÁRA

1927-1990

1,26 ifm

Gödemesterháza Maroshévíz filiája volt még 1882-ben, és csak 1927-ben önállósult. Kápolnája 1896-1897 között épült Jézus Szent Szíve tiszteletére.²³¹ Innen látják el Palotailvát, Ratosnyát és Nyágrát. Korábban az első két település is Maroshévíz filiája volt.²³²

Plébániává szervezésekor megvásároltak egy régi lakást plébániának, amelynek helyére 1972-1976 között építették a mai emeletes paplakot.²³³

Levéltárát a helyi plébános szállította be Gyergyószentmiklóstra a gyűjtőlevéltárba 2007. áprilisában. A plébánia iratait évről-évre tárolták, a plébániai ügyviteli-, házassági- és gazdasági iratait egy csoportban, egy csomagban. A jelenlegi rendezés folyamán ezeket szétválasztottuk külön állagokra.

602/b. Plébániai iratok

1927-1986

4 doboz = 0,39 ifm

1. doboz. Iktatókönyv 1945-1963.
2. doboz. Plébániai iktatott iratok 1927-1928, 1946-1950, 1952-1954, 1957, 1959.
3. doboz. Plébániai iktatott iratok 1960, 1962, 1964, 1966-1973.
4. doboz. Plébániai iktatott iratok 1974, 1976-1980, 1985-1986.

602/c. Házassági iratok

²³¹ GYÉFKI, *Püspöki iratok*, 442/1895, 4454/1904.

²³² Tancos Levente-György: *A maroshévizi római katolikus egyházközség története*. Gyulafehérvár. 2005. 41. (Szakdolgozat.)

²³³ *Sematizmus*. 2000. 241; Tancos Levente-György: *id. mű.* 42.

1946-1986

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. 1946-1950, 1953-1954, 1957, 1960, 1964, 1966-1974, 1977-1980, 1985-1986.

602/d. Gazdasági iratok

1946-1986

4 doboz = 0,48 ifm

1. doboz.
 - vagyonkimutatások 1946-1948
 - leltárak 1949, 1967, 1980
 - költségvetések 1950-1981
 - pénztárgyűjtemények 1945-1985
 - különféle rendelkezések gazdasági ügyekben 1961-1967
2. doboz.
 - fizetési jegyzékek 1970-1974
 - építési- és felújítási tervek és költségvetések 1974-1976
 - telefonbekötéssel kapcsolatos iratok 1972
 - adományok nyilvántartása 1945-1949
 - lakáskönyv 1967
3. doboz. Nyugták 1946-1986.
4. doboz. Nyugták 1946-1986.

602/e. Vegyes iratok

1945-1990

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz.
 - prédikációk, elmélkedések 1970'-1980'
 - püspöki körlevelek 1946-1948
2. doboz.
 - halotti igazolások 1945-1985
 - bérmacédulák 1969-1990
 - vegyes fényképek, szentképek

602/f. Tematikusan rendezett kötetek

1945-1964

1 doboz = 0,03 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1945-1947.
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1947-1964.

604.
GYERGYÓALFALUSI PLÉBÁNIA LEVÉLTÁRA

1668-2001

7,03 ifm

A település első írásos említése egy 1567-es regestrumból való, amelyben 44 kapuval jegyzik. Azonban az 1333-as, illetve 1334-es pápai tizedjegyzék három gyergyói papot sorol fel (István, Tamás, Miklós), melyek közül az egyik, Gyergyószentmiklós és Szárhegy mellett Alfalura vonatkozik. Ekkor tehát egyháza és papja van. Ezt erősíti meg a templom oldalán lévő felirat: *Aedificata MCCXIII in honorem sacro Sanctorum Iudae et Simeoni Apostolorum et Sanctae Margharetæ virginia et martiris* (Építetett 1213-ban, Szent Júdás és Simon apostolok és Szent Margit szűz és vértanú tiszteletére). Ugyancsak ezt látszik megerősíteni a torony aljában lévő, félköríves kapubejárat is. Az egyházközség első temploma román (félköríves) stílusú, mely építése után alig 30 évvel az 1241-es tatárjárás áldozata lett. Ezt követte a nagyobb, gótikus stílusban emelt templom, melynek építési idejét a történészek a 15. századra teszik, stílusjegyei alapján. Számos eleme a jelenlegi templomban is megtalálható. Innen maradt meg a kő alapokon nyugvó andezit-tufából faragott hatszögletű, gótikus kelyhet mintázó keresztelőkút is.²³⁴

A Rómából hazatért P. Damokos Kázmér felszentelt erdélyi apostoli vikárius 1675-től Gyergyóalfaluból, mint az akkori idők legbiztonságosabb helyéről kormányozta az egyházmegyét. Itt is halt meg 1678-ban pestisben.²³⁵

1567-ben István gyergyóalfalvi pap sereget szervezett János Zsigmond térítő seregei ellenében. A székelyek megvédték hitüket. Ennek nyomán indult el a Csíksomlyói zárandoklat.

1707 decemberében Akton ezredes a császári csapatok élén büntető hadjáratot vezetett a székelység ellen. Ekkor égett le a templom tetőzete, több egyházi épülettel, köztük a plébániával egyetemben. A legnagyobb kárt az irattár szenvedte, amely szinte teljes egészében megsemmisült. A javítási munkálatok évekig elhúzódtak, és amint a feljegyzésekből kiderül, ekkor már világossá vált egy nagyobb templom szükségessége az egyházközség számára.

1730-ban az addig Alfaluhoz tartozó Csomafalvát önálló plébániává szervezték át.

1755-ben Bálintffi Gergely plébános hozzálátott az új templom építésének előkészítéséhez. 1766-ban szinte a teljes gótikus templomot lebontották. Az új templom alapkőletétele 1766. június 27-én történt. Ez a templom már barokk stílusban épült. Az építkezést Mária Terézia osztrák császárnő is segítette 800 Rhénes forinttal. A templomot végül 1786 Szentháromság vasárnapján szentelte fel Battyhány Ignác akkori erdélyi püspök. Ehhez az eseményhez kapcsolódik a Szentháromságnapi-búcsú.

²³⁴ *Sematizmus*. 1882. 82.

²³⁵ Jakubinyi György: *id. mű.* 28.

1806-ban hatalmas tűzvész söpört végig a falun. Leégett a templom tetőszerkezete és plébánia épülete is. Ugyanebben az évben emelték a ma is meglévő plébániaépületet. Rendbe hozták a sérült templomot is. 1930-ban kibővítették a templomot az északi mellékhajóval.²³⁶

Borzont filiába 1770-ben telepítettek moldvaiakat, akik görög-katolikusok lettek. A görög-katolikusok 1938-ban épült temploma jelenleg a római katolikusoké.

Levéltárát 2006. december 12-én szállítottuk be a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőközpontjába. Az iratanyag legutolsó alapos rendezését 2006-ban végezte el Fülöp Béla nyugalmazott jegyző, aki évről-évre sorolta az iratokat, egyazon helyre téve mind a plébániai iktatott, mind a házassági-, illetve gazdasági iratokat.

Az 1882. évi sematizmus szerint 1714-től vezetik anyakönyveit. Ezeket az anyakönyveket a második világháború idején az egri érsekségre menekítették. Intézkedéseket tettünk a visszaszerzés ügyében, amely folyamatban van.

A plébániai sorozatban az 1850'-1870'-es évekből zömében házassági szabadegeyzések maradtak fenn.

Házassági iratcsoportja (1870-1872) egyetlen összefűzött dossziéból áll, amely az állami levéltárból került vissza, nem tudni, mely úton-módon, amelyben sorszámozva vannak a lapok, időrendbe osztva minden mellékletekkel együtt a házassági szabadegeyzések. A dosszién román nyelvű állami levéltári leltárlap található a szükséges adatokkal kitöltve, a római katolikus tévesen „greco-catholic”-nak írva.

Gyergyóalfalu tizenhárom kötetnyi anyakönyvét (1714-1931) és a historia domusát (1886-1930) a második világháború idején, 1944-ben Füzesabonyba menekítették. Ezek a kötetek 1993-ban bekerültek az Egri Főegyházmegyei Levéltárba biztonsági és megőrzési okokból. Végül 2009 szeptemberében hazakerültek Egerből, és így részben Gyergyószentmiklóson a Gyűjtőlevéltárban, részben Gyergyóalfaluban a plébánián férhetők hozzá. 1714-1857 közötti anyakönyvei (hat kötet) a gyűjtőlevéltárban maradtak, 1857-1931 közötti anyakönyvei (hét kötet) és historia domusa hazakerült a gyergyóalfalvi plébániára, mivel ezekre szükség van a mindennapi ügyvitelben.

Eredeti anyakönyvei az 1714-1882 közötti időszakból restaurálást igényelnek.

Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldánya 1851 és 1853 évekből a gyergyói főesperesi levéltárból került át ide.

604/a. Anyakönyvek

1714-1998

3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz.

²³⁶ *Sematizmus*. 1882. 82; *Sematizmus*. 2000. 242.

- kötet. Keresztelési anyakönyv 1714-1744; házassági anyakönyv 1714-1744; lélekösszeírás 1717; csomafalvi lélekösszeírás 1717; halotti anyakönyv 1714-1745. (Restaurálandó!)
 - kötet. Pro domo feljegyzések 1732-1755; keresztelési anyakönyv 1745-1780; házassági anyakönyv 1745-1780; halotti anyakönyv 1745-1780. (Restaurálandó!)
 - kötet. Keresztelési anyakönyv 1780-1813; beoltottak jegyzéke 1810, 1814; halotti anyakönyv 1780-1813; házassági anyakönyv 1780-1813. (Restaurálandó!)
2. doboz.
- kötet. Keresztelési anyakönyv 1814-1834; beoltottak jegyzéke 1814-1817; bérmlási anyakönyv 1829, 1843; házassági anyakönyv 1814-1832; halotti anyakönyv 1814-1836; lélekösszeírás 1821.
 - kötet. Keresztelési anyakönyv 1834-1857; bérmlási anyakönyv 1853, 1859.
 - kötet. Házassági anyakönyv 1833-1857; megtértek anyakönyve 1869-1900; bérmltak anyakönyve 1873, 1879, 1888.
3. doboz.
- kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldány 1851, 1853.
 - kötet. Elhalálozások nyilvántartása 1866-1869.
 - kötet. Halotti anyakönyv 1875-1882 (restaurálandó!).
 - kötet. Bérmlási anyakönyv 1901-1939.
 - kötet. Keresztelési anyakönyv 1988-1996 (piszkozat).
 - kötet. Elhalálozások nyilvántartása 1989-1998.

604/b. Plébániai iratok

1668-1980

42 doboz = 5,15 ífm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1901 (1. iktatószámától) – 1907 (621. iktatószámig).
 - b. kötet. 1907 (622. iktatószámától) – 1913 (767. iktatószámig).
2. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1913 (768. iktatószámától) – 1915 (169. iktatószámig).
 - b. kötet. 1915 (170. iktatószámától) – 1923 (334. iktatószámig).
 - c. kötet. 1923 (346. iktatószámától) – 1934 (23. iktatószámig).
 - d. kötet. 1934 (24. iktatószámától) – 1942 (1887. iktatószámig).
3. doboz. 1668-1854, Historia domus töredék 1804-1817.
4. doboz. 1855-1859.
5. doboz. 1860-1864.
6. doboz. 1865-1874.
7. doboz. 1875-1882.

8. doboz. 1883-1889.
9. doboz. 1890-1894.
10. doboz. 1895-1896.
11. doboz. 1897-1898.
12. doboz. 1899-1900.
13. doboz. 1901-1902.
14. doboz. 1903-1905.
15. doboz. 1906-1907.
16. doboz. 1908.
17. doboz. 1909.
18. doboz. 1910-1911.
19. doboz. 1912.
20. doboz. 1913.
21. doboz. 1914-1915.
22. doboz. 1916-1918.
23. doboz. 1919-1921.
24. doboz. 1922-1923.
25. doboz. 1924-1925.
26. doboz. 1926-1927.
27. doboz. 1928-1929.
28. doboz. 1930.
29. doboz. 1931-1932.
30. doboz. 1933-1936.
31. doboz. 1937-1938.
32. doboz. 1939-1941.
33. doboz. 1942.
34. doboz. 1943.
35. doboz. 1944-1947.
36. doboz. 1948-1954.
37. doboz. 1955-1959.
38. doboz. 1960-1965.
39. doboz. 1966-1969.
40. doboz. 1970-1973.
41. doboz. 1974-1976.
42. doboz. 1977-1980.

604/c. Házassági iratok

1870-1872

1 doboz = 0,07 ifm

1. doboz. 1870-1872.

604/d. Iskolai iratok

1864-1980

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - alsó népiskola számadáskönyve /1864/1870-1899
 - népiskola tantestületi jegyzőkönyve 1893-1907
 - iskolai dolgozatok 1923
2. doboz.
 - elemi fiú- és leányiskola anyakönyve és osztályzati naplója 1890/1891-1897/1898
 - mulasztási és osztályzati napló 1948-1950
 - hitoktatási naplók 1958-1959, 1970'-1980'

604/e. Gazdasági iratok

1710-1996

4 doboz = 0,52 ifm

1. doboz.
 - alapítványok nyilvántartása 1710-1942
 - számadáskönyv 1794-1824. Adósok és miseintenciók jegyzéke, képek nyilvántartása 1797-1820
 - pénztárnapló 1829-1901, 1891-1905, 1905-1913, 1909-1943, 1971-1996
 - számadáskönyv 1854-1901.
2. doboz.
 - kepekönyvek 1850-1853, 1868-1875, 1897-1901, 1903-1907
 - leltárak 1849-1958
 - birtokkimutatások 1850, 20. sz. eleje
 - vagyon- és jövedelem-összeírás 1915-1948
3. doboz.
 - adósok kimutatása 1912-1944
 - egyházadó nyilvántartása 1923, 1937, 1943-1976
4. doboz.
 - ingatlanokkal kapcsolatos iratok 1901-1996
 - kötelezvények 1914-1940
 - építéssel (iskola, templom) kapcsolatos iratok 1930
 - tűzbiztosítások 1942-1949
 - levéltári leltár 1901-1973
 - tagsági törzskönyv 1899-1939
 - betét-nyilvántartási könyv 1931-1946

604/f. Vegyes iratok

20. sz. első fele-1980'

1 doboz = 0,01 ifm

1. doboz.

- egyházközség-igazgatási szabályzat (töredék) – 20. sz. első fele
- csoportfénykép egyháztanácsosokról 1970'-1980'

604/g. Tematikusan rendezett kötetek

1823-2001

5 doboz = 0,63 ifm

1. doboz.

- kötet. Historia domus 1886-1930; kimenő levelek fogalmazványai 1869-1892.²³⁷
- kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1832-1855.
- kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1855-1864.
- kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1865-1935. Egyháztanácsgyűlési- és iskolaszéki jegyzőkönyv 1869-1877.

2. doboz.

- a. kötet. Egyháztanácsgyűlési- és iskolaszéki jegyzőkönyv 1889-1911.
- b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1911-1919.
- c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1919-1940.
- d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1941-1944.
- e. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1964-1988.

3. doboz

- a. kötet. Visitatio canonica 1823.
- b. kötet. Jézus Szíve Társulat tagnyilvántartása 1898-1931.
- c. kötet. Oltáregylet tagnyilvántartása 1901. Katolikus Népszövetség tagnyilvántartása 1924-1933.
- d. kötet. Katolikus Népszövetség tagnyilvántartása 1909-1935.

4. doboz. Szentmise-nyilvántartások 1991-1996.

5. doboz. Szentmise-nyilvántartások 1997-2001.

605.

GYERGYÓBÉKÁSI PLÉBÁNIA LEVÉLTÁRA

1913-2008

0,38 ifm

A 19. században Zsedánpataka néven szerepelt, mint Tölgyes filiája, amely ma a falu részét képezi. Templomát 1903-ban szentelték fel. Plébániaépülete 1913-ban épült, ekkor önállósult. Mindkét világháború súlyos veszteségekkel járt,

²³⁷ Digitálisan férhető hozzá, az eredeti kötet a plébánián található

lakosainak nagy része szétszóródott. Templomát Dani Gergely gyergyószentmiklósi plébános javíttatta ki 1955-ben.²³⁸

Levéltári anyagát a gyergyószentmiklósi plébánia irataiból gyűjtöttük ki külön fondba.

605/a. Anyakönyvek

1913-2008

1 doboz, 4 kötet = 0,26 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1913-1944.
 - b. kötet. Házassági anyakönyv 1913-1944.
 - c. kötet. Halotti anyakönyv 1913-1944.
 - d. kötet. Bértelési anyakönyv 1925, 1932, 1939.
 - e. kötet. Megtérési anyakönyv 1957-1969.
2. kötet. Keresztelési anyakönyv 1955-2008. (Gyergyódomokos és Háromkút filiák is.)²³⁹
3. kötet. Halotti anyakönyv 1957-2008. (Gyergyódomokos és Háromkút filiák is.)²⁴⁰
4. kötet. Házassági anyakönyv 1957-2008. (Gyergyódomokos és Háromkút filiák is.)²⁴¹
5. kötet. Bértelési anyakönyv 1995. (Gyergyódomokos és Háromkút filiák is.)²⁴²

605/b. Plébániai és gazdasági iratok

1913-2004

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - plébániai ügyviteli iratok 1913-1970
 - lakás- és birtokszerezések 1969-1970
 - templom- és papilak javítási költségvetései 1969-1970
 - leltár 1949
 - gazdasági iratok 1994-2004
 - számlák, nyugták 1993-1999

606.

GYERGYÓCSOMAFALVI PLÉBÁNIA LEVÉLTÁRA

²³⁸ *Sematizmus*. 2000. 243.

²³⁹ Plébániaroda ügyviteli használatában.

²⁴⁰ Plébániaroda ügyviteli használatában.

²⁴¹ Plébániaroda ügyviteli használatában.

²⁴² Plébániaroda ügyviteli használatában.

1697-2000
6,81 ifm

Csomafalvát az 1567-es évi regesztrumban említik írásosan először. Egészen 1730-ig Gyergyóalfalu filiája volt. A hívek kérésére Sorger Gergely püspök nyilvánítja önálló plébániává 1730-ban. A Lázár család támogatásával 1726-1728 között építettek új templomot a régi fakápolna helyébe. A hívek számának gyarapodásával nagyobb templom építését vették tervbe, amely 1875-1878 között készült el, és ezt Szent Péter és Pál tiszteletére szentelték fel.²⁴³

Csomafalva Szászfalu nevű részében 1993-ban építettek templomot Gyümölcslő Boldogasszony tiszteletére.²⁴⁴

Első plébánialakja 1730-ban épült, a jelenlegi 1909-1910 között.²⁴⁵

Levéltárát 2006. december 12-én szállítottuk be a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőközpontjába. Iratanyagának a második világháború végéig terjedő részét a templom kórusának egyik kis termében tárolták régi könyvekkel egy helyen. Az itt található anyagot 2005. áprilisában rendeztük a helyi plébános kérésére. Az 1945-1967 közötti időszakban keletkezett plébániai ügyviteli iratanyag létezéséről sajnos nem tudunk, így ezt hiánynak tekintjük. Az 1968 utáni iktatott iratanyag és a gazdasági iratok folytatása is, valamint néhány kötet a plébániaépület irodájában volt, ahonnan 2006. decemberében a kórusterembeli iratokkal együtt Gyergyószentmiklósról szállítottuk.

Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldánya 1851-ből a gyergyói főesperesi levéltárból került elő.

Értékes történelmi forrást képez plébánianaplója (más néven historia domus) 1697-1830 közötti időszakból és 18. század végi faluszéki jegyzőkönyve (1790-1811).

606/a. Anyakönyvek

1851-1969

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldány 1851.
- b. kötet. Névmutató keresztelési anyakönyvhöz 1901-1947
- c. kötet. Polgári házasságok anyakönyve 1908-1924
- d. kötet. Vegyes házassági anyakönyv 1916-1923
- e. kötet. Bérmlási anyakönyv 1969

606/b. Plébániai iktatott iratok

²⁴³ *Sematizmus* 1882. 82-83. *Sematizmus* 2000. 243. Rokaly József: *Gyergyócsomafalva monográfiája*. I. Gyergyószentmiklós. 2003. 255. Uő: *id. mű.* II. 2006. 429-431.

²⁴⁴ *Sematizmus* 2000. 244.

²⁴⁵ *Sematizmus* 2000. 243. Rokaly József: *id. mű.* 256.

1744-1997
17 doboz = 2,09 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1744-1897
 - b. kötet. 1744-1860 (levéltári iratok jegyzéke)
 - c. kötet. 1898-1909 (367. iktatószámig)
 - d. kötet. 1909 (368. iktatószámtól) – 1916 (204. iktatószámig)
 - e. kötet. 1916 (205. iktatószámtól) – 1930 (310. iktatószámig)
 - f. kötet. 1930 (311. iktatószámtól) – 1932.
2. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1933 – 1936 (448. iktatószámig)
 - b. kötet. 1936 (449. iktatószámtól) – 1941 (587. iktatószámig)
 - c. kötet. 1941 (500. iktatószámtól) – 1953 (158. iktatószámig)
 - d. kötet. 1968 (167. iktatószámtól) – 1983 (102. iktatószámig)
3. doboz. Plébániai iktatott iratok 1744, 1747, 1766, 1850-1871, 1875-1878, 1881, 1883, 1885-1889.
4. doboz. Plébániai iktatott iratok 1890-1902.
5. doboz. Plébániai iktatott iratok 1903-1910.
6. doboz. Plébániai iktatott iratok 1911-1915.
7. doboz. Plébániai iktatott iratok 1917-1924.
8. doboz. Plébániai iktatott iratok 1925-1930.
9. doboz. Plébániai iktatott iratok 1931-1936.
10. doboz. Plébániai iktatott iratok 1937-1941.
11. doboz. Plébániai iktatott iratok 1942-1944.
12. doboz. Plébániai iktatott iratok 1968-1972.
13. doboz. Plébániai iktatott iratok 1973-1976.
14. doboz. Plébániai iktatott iratok 1977-1981.
15. doboz. Plébániai iktatott iratok 1982-1990.
16. doboz. Plébániai iktatott iratok 1991-1995.
17. doboz. Plébániai iktatott iratok 1996-1997.

606/c. Házasságügyi iratok

1805-1968
10 doboz = 1,2 ifm

1. doboz. 1805-1859
2. doboz. 1860-1872
3. doboz. 1873-1874, 1879-1880, 1882, 1884-1889
4. doboz. 1890-1899
5. doboz. 1900-1908
6. doboz. 1909-1918, 1920-1921
7. doboz. 1922-1929
8. doboz. 1930-1939
9. doboz. 1940-1943, 1945-1950
10. doboz. 1951-1960, 1966-1968.

606/d. Iskolai iratok

1881-1948

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.
 - iskolai pénztári naplók 1889-1948
 - iskolaügyi iratok 1881-1934, 1944-1945
 - új iskola tervrajza és iratai 1943
 - sepsiszentgyörgyi zárdaiskola tanulóinak fényképe 1927/1928.
2. doboz. Tanítók, tanítónők személyi dossziéi 1941-1944.

606/e. Gazdasági iratok

1821-2000

14 doboz = 1,78 ifm

1. doboz.
 - számadáskönyv 1821-1887
 - pénztárnaplók 1886-1925
2. doboz. Pénztárnaplók 1913-1967, 1976-1981, 1987-1994.
3. doboz.
 - postakönyvek 1916-1964
 - pénztárnaplók 1932-1946
4. doboz. Egyházi épületekre (templom, plébánialak stb.) vonatkozó iratok, tervrajzok, felújítási költségvetések, számlák 1853-1966
5. doboz. Leltárak 1853-1953
6. doboz. Gazdaságügyi iratok 1868-1982
7. doboz.
 - egyházi erdő eladásának iratai 1907
 - gazdaságügyi iratok 1966-1982
 - plébánia és kántori lak birtokíve 1900-1901
 - bevételek és kiadások jegyzéke 1976-2000
8. doboz.
 - kepefizetők jegyzéke 1882-1944
 - adományozók jegyzéke 1976, 1980-1990
9. doboz. Gazdasági kimutatások 1884-1903
10. doboz. Gazdasági kimutatások 1904-1930
11. doboz. Nyugták 1934-1947
12. doboz. Nyugták 1948-1982
13. doboz. Fizetési jegyzékek és nyugták 1981-1997
14. doboz.
 - Banki, pénzügyi iratok 1994-1997
 - Költségvetések, zárszámadások 1981-1996.

606/f. Vegyes, tematikusan rendezett iratok

1783-1964

4 doboz = 0,48 ifm

1. doboz.
 - visitatio canonica 1823, 1930
 - templomi hirdetések jegyzékei 1887-1914, 1940
 - szegények nyilvántartása 1923
 - születési igazolások 1942
 - kegyes alapítványokkal kapcsolatos iratok 1783-1931
2. doboz. Halottvizsgálati igazolások 1919-1964
3. doboz. Család-összeírási lapok az Országos Magyar Párt részére 1920'-as évek
4. doboz.
 - kántori lak tervrajza és iratai 1942-1943
 - püspöki helytartósági körlevelek 1941-1945
 - családnilyvántartások 19. sz. második fele – 20. sz. első fele
 - kápláni állás szervezésével kapcsolatos iratok 1910-1914
 - hadi árvák és szegények nyilvántartása 1947-1948.

606/g. Tematikusan rendezett kötetek

1697-1959

6 doboz = 0,75 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Plébánianapló (historia domus) 1697-1830
 - b. kötet. Faluszéki jegyzőkönyv 1790-1811
2. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1792-1830
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1829-1851
 - c. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1851-1854; bérmlási anyakönyv 1829, 1843, 1853, 1873, 1888.
3. doboz.
 - a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1854-1861
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1861-1927.
4. doboz. Lélekösszeírások, család-nyilvántartási könyvek 1886-1940.
5. doboz. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek:
 - a. kötet. 1887-1910
 - b. kötet. 1910-1918
 - c. kötet. 1919-1928
 - d. kötet. 1928-1943.
6. doboz.
 - a. kötet. Katekizmusi kéziratok kislexikon 19. század.

- b. kötet. Rózsafüzér Társulat nyilvántartása 1907
- c. kötet. Miseintenciós könyv 1946-1959
- d. kötet. Alapítványok nyilvántartása 1732-1935
- e. kötet. Hittan-naplók 1949-1950.

606/h. Bors István (1894-1940)²⁴⁶ személyi hagyatéka

1897-1940

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Bors István (1894-1940) plébános személyi hagyatéka 1897-1940.

608.

GYERGYÓHODOSI PLÉBÁNIA IRATAI

1892-1920

0,07 ifm

A jelenlegi plébániához tartozó Salamás a 19.században Ditróhoz tartozott. Templomát 1898-1899 között építették. A plébánia önállósítását szintén Ditró kérelmezte 1923-ban, amikor önálló helyi lelkészszékként működött, majd 1925-től plébánia. Plébánialakja is ekkor épült.²⁴⁷

Iskolai iratait és az anyakönyvi másodpéldányt a ditrói plébánia levéltárából tettük át ide.

608/a. Anyakönyvek

1892

1 doboz = 0,02 ifm

1. doboz. Keresztelési anyakönyvi másodpéldány 1892.

608/b. Iskolai iratok

1904-1920

1 doboz = 0,02 ifm

1. doboz.
 - elemi népiskola tanrendje 1904-1905
 - elemi iskolába beiratkozók kimutatása 1919-1920

²⁴⁶ Bors István: szül. Csíkszentimrén, 1894. aug. 14. Gimnáziumi tanulmányait Csíksomlyón és Gyulafehérváron, teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1917-ben szentelték pappá. Szolgálati helyei: Gyergyóremete, Marosvásárhely, Gyergyószentmiklós, Sepsiszentgyörgy, Kolozsvár, Homoródkarácsonyfalva. 1933-tól Gyergyócsomafalván lelképásztor. 1940. márc. 11-én halt meg Csíkszeredában. (Ferenczi Sándor: *id. mű.* 198.)

²⁴⁷ *Sematizmus.* 2000. 245.

608/c. Feigl Mátyás (1908-1991)²⁴⁸ személyi hagyatéka

1928-1971

1 doboz = 0,03 ifm

1. doboz. Személyi iratok 1928-1971.

610.

GYERGYÓREMETEI PLÉBÁNIA IRATAI

1853

0,02 ifm

Gyergyóremetét is az 1567-es regesztrum említi. Elnevezését egy remetéről kapta, aki a 16. század közepén élt itt és egy temetőbeli kápolnában tevékenykedett. A plébániát 1726-ban alapították, addig Ditróhoz tartozott. Temploma 1771-ben épült Szent Lénárd tiszteletére. Ezt a templomot 1880-1894 között nagyobbították meg.²⁴⁹

Nem maradt fent történeti értékű levéltári anyaga, mivel a második világháborúban lebombázták azt a kápláni épületet, ahol a plébánia levéltárát addig őrizték. A plébánia irodájában csupán a 19. század végi, 20. század eleji nyomtatott körlevélsorozatok találhatók meg és a kurrens ügyviteli iratok.

610/a. Anyakönyvek

1853

1 doboz = 0,02 ifm

1. doboz. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldány 1853.

611.

GYERGYÓSZENTMIKLÓSI SZENT MIKLÓS PLÉBÁNIA IRATAI

/1276/1689-2009

41,06 ifm

Gyergyószentmiklóst a pápai tizedjegyzék említi először. Feltételezhetően már a 13-14. században temploma lehetett, melynek utódja az 1498-ban épített gótikus templom. 1756-ban épült a ma is álló templom, Sikó József plébános idejében, melynek emlékét a templom nyugati homlokzatán lévő felirat őrzi, említést téve az akkori püspökről is. Barokk stílusban épült, ezt jellemzi a kórushomlokzat is. A toronyra írt évszámok (1753, 1756, 1857) a háromszori magasztás dátumai. 1995-

²⁴⁸Feigl Mátyás: szül. Egrestőn, 1908. júl. 15. Gimnáziumi tanulmányait Gyergyószentmiklóson és Marosvásárhelyen, teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1932-ben szentelték pappá. Szolgálati helyei: Gyergyócsomafalva, Gyergyóújfalu, Lövéte, Csiknagybódogasszony, Sósmező, Gyergyóhodos. Gyergyószentmiklóson hunyt el 1991. jún. 20-án. (Ferenczi Sándor: *id. mű.* 237.)

²⁴⁹ *Sematizmus*. 1882. 84; *Sematizmus*. 2000. 245.

ben, a torony felújítási munkálatai során, a déli oldalfalon napórát tártak fel. 1869-ben nagyobb javításokat végeztek a templomon, a tornyot új bádogburkolattal fedték be, új padlózatot készítettek és a padokat is kicserélték.²⁵⁰

A történelem folyamán több csapás is érte a települést: 1633-ban pestisjárvány, 1657-ben és 1661-ben a tatárbetörés, valamint a belharcok (1690, 1711, 1762) pusztították.²⁵¹

A csúcsíves kiképzésű orgona 1877-ben került ajándékként a templomba Fogarassy Mihály gyergyószentmiklósi születésű püspök adományaként. A templomot fal veszi körül, melynek építéséről 1633-ban történik említés, majd az 1756-os újjáépítéskor a cintermet is kibővítik. A bejáratú kapu egyidős a templommal.²⁵²

Haynald Lajos püspök alapította az irgalmas nővérek részére a leányiskolát, amelyet Fogarassy Mihály fejlesztett tovább bőkezű adományaival 1876-ban.

Anyakönyveit 1696-tól kezdték el vezetni, azonban ezeket 1950-ben államosították (1895 évvel bezárólag).

Valószínűleg az 1977-es évben történhetett az a nagyszabású levéltárrendezés, amelynek folytán az iktatott iratokat darabszinten rendezték és jegyzékelték. Kiindulásként nagyon jól használható segédlete az iktatókönyvek sorozatában található két levéltári leltár (1674-1976, 1670-1956). Ezek a leltárak darabszinten írják le a plébániai hivatalos iratokat a jelzett évkörökből.

Iktatott ügyviteli irataiban keverednek a plébánia és a főesperességi ügyiratok, nem minden esetben sikerült egyértelműen szétválasztani őket.

Az 1956-os év végéig az ügyviteli iratokat fraktúr formába tárolták, 1957-től kezdve dossziékba gyűjtötték, kinyújtva, minden évhez hozzácsatolva az iktatott iratok darabjegyzékét is.

A „külön kezelt hivatalos iratok” nevű állag nem iktatott iratokból áll, amelyek valamely hasonló, összetartozó szempont szerint lettek pertinenciaszerűen külön mappákba gyűjtve. Sok bennük a feladó részéről iktatott irat, amely azonban a plébánián nem iktatódott.

Köteteiben a „Gyergyói kerületi papság gyűlésének jegyzőkönyve 1938-1940”, amely töredékesen maradt fenn, a dítrói plébánia levéltárából került elő.

611/a. Anyakönyvek

1851-2009

3 doboz, 40 kötet = 2,38 ifm

1. doboz.

²⁵⁰ *Sematizmus*. 1882. 85; *Sematizmus*. 2000. 246-247.

²⁵¹ Veszely Károly: *id. mű.* 143; *Sematizmus*. 1882. 85; Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltára (a továbbiakban GyFLGyGyL): *Gyergyószentmiklósi plébánia iratai*. Historia domus 1911-1938; *Sematizmus*. 2000. 246-247.

²⁵² Veszely Károly: *id. mű.* 143.

- a. kötet. Bértálási anyakönyv 1853, 1873, 1879, 1888, 1901, 1909, 1915, 1917, 1919, 1920, 1923, 1925, 1926, 1932, 1939, 1943.
 - b. kötet. Házassági anyakönyv 1866-1875 (fogalmazványok).
 - c. kötet. Megtérési anyakönyv 1887-1936.
 - d. kötet. Kitérési anyakönyv 1904-1936.
 - e. kötet. Vegyes házasságok anyakönyve 1896-1938.
 - f. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldány 1851.
2. doboz.
 - a. kötet. Névmutató házassági (állami) anyakönyvhöz 1941-1945.
 - b. kötet. Névmutató születési (állami) anyakönyvhöz 1941-1946.
 3. doboz.
 - a. kötet. Házassági hirdetések nyilvántartása 1966-1969, 1972-1976.
 - b. kötet. Keresztelések nyilvántartása 1967-1968, 1970-1975, 1994-1998.
 - c. kötet. Elsőáldozások nyilvántartása 1995/1996-1996/1997.

Keresztelési anyakönyvek²⁵³

1. kötet. 1895-1904. Névmutató 1895-1904.
2. kötet. 1905-1913. névmutató 1905-1913 (165. számig).
3. kötet. 1913 (1656. számtól)-1920. Névmutató 1913-1920.
4. kötet. 1921-1929. Névmutató 1921-1929.
5. kötet. 1930-1942 (238. számig). Névmutató 1930-1936.
6. kötet. 1942 (239. számtól)-1952 (6. számig).
7. kötet. 1952-1962.
8. kötet. 1963-1973.
9. kötet. 1973-1981.
10. kötet. 1982-1990.
11. kötet. 1991-2009.
12. kötet. Névmutató 1886-1894.
13. kötet. Névmutató 1900-1943.
14. kötet. Névmutató 1944-1949.
15. kötet. Névmutató 1950-1987.
16. kötet. Névmutató 1987.
17. kötet. Névmutató 1991-2009.

Házassági anyakönyvek²⁵⁴

1. kötet. 1905-1944.
2. kötet. 1945-1951.
3. kötet. 1952-1967.

²⁵³ Plébániairoda ügyviteli használatában.

²⁵⁴ Plébániairoda ügyviteli használatában.

4. kötet. 1968-1980.
5. kötet. 1981-2001.
6. kötet. 2002-2009.
7. kötet. Névmutató 1858-1904.
8. kötet. Névmutató 1941-1949.
9. kötet. Névmutató 1950-2000.

Halotti anyakönyvek²⁵⁵

1. kötet. 1890-1919.
2. kötet. Névmutató 1890-1919.
3. kötet. 1920-1942.
4. kötet. Névmutató 1920-1935.
5. kötet. 1942-1951.
6. kötet. 1952-1970.
7. kötet. 1971-1986. május 23.
8. kötet. 1986. május 25.-1996.
9. kötet. 1996-2009.
10. kötet. Névmutató 1952-1986.

Bérmálási anyakönyvek²⁵⁶

1. kötet. 1948-1976.
2. kötet. 1983-1994 (447. számig).
3. kötet. 1994 (448. számtól)-2009.

Megtértek és kitértek anyakönyve²⁵⁷

1. kötet. Megtértek anyakönyve 1936-2008. Kitértek anyakönyve 1936-1962.

611/b. Plébániai és fõesperességi iratok

/1689/1716-2003

39 doboz = 4,89 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1889 (235. iktatószámtól) – 1891 (73. iktatószámig) (Restaurálandó!).
 - b. kötet. 1905 (200. iktatószámtól) – 1909 (39. iktatószámig). 1921 (117. iktatószámtól) – 1925 (451. iktatószámig).
 - c. kötet. 1912 (690. iktatószámtól) – 1917 (401. iktatószámig).
 - d. kötet. 1917 (402. iktatószámtól) – 1921 (117. iktatószámig).
 - e. kötet. 1930 (1. iktatószámtól) – 1938 (254. iktatószámig).

²⁵⁵ Plébániairoda ügyviteli használatában.

²⁵⁶ Plébániairoda ügyviteli használatában.

²⁵⁷ Plébániairoda ügyviteli használatában.

- f. kötet. 1938 (255. iktatószámától) – 1940 (185. iktatószámig).
- 2. doboz. Iktatókönyvek:
 - g. kötet. 1940 (186. iktatószámától) – 1941 (419. iktatószámig).
 - h. kötet. 1941 (420. iktatószámától) – 1943 (2186. iktatószámig) (keresztelések és egyéb bizonyítványok iktatókönyve).
 - i. kötet. 1941 (1. iktatószámától) – 1945 (50. iktatószámig).
 - j. kötet. 1945 (1. iktatószámától) – 1948 (57. iktatószámig).
 - k. kötet. 1948 (58. iktatószámától) – 1949 (574. iktatószámig).
- 3. doboz. Iktatókönyvek:
 - l. kötet. 1949 (575. iktatószámától) – 1963 (26. iktatószámig).
 - m. kötet. 1963–1974.
- 4. doboz.
 - a. Levéltári leltár 1674-1976.
 - b. Levéltári leltár 1670-1956.
- 5. doboz. Plébániai iratok /1689/1716-1800.
- 6. doboz. Plébániai iratok 1801-1815.
- 7. doboz. Plébániai iratok 1816-1820.
- 8. doboz. Plébániai iratok 1821-1823.
- 9. doboz. Plébániai iratok 1824-1826.
- 10. doboz. Plébániai iratok 1827-1832.
- 11. doboz. Plébániai iratok 1833-1840.
- 12. doboz. Plébániai iratok 1841-1848.
- 13. doboz. Plébániai iratok 1849-1856.
- 14. doboz. Plébániai iratok 1857-1860.
- 15. doboz. Plébániai iratok 1861-1864.
- 16. doboz. Plébániai iratok 1865-1869.
- 17. doboz. Plébániai iratok 1870-1874.
- 18. doboz. Plébániai iratok 1875-1878.
- 19. doboz. Plébániai iratok 1879-1882.
- 20. doboz. Plébániai iratok 1883-1885.
- 21. doboz. Plébániai iratok 1886-1888.
- 22. doboz. Plébániai iratok 1889-1892.
- 23. doboz. Plébániai iratok 1895-1896, 1898-1910, 1913-1928.
- 24. doboz. Plébániai iratok 1929-1932, 1934-1935.
- 25. doboz. Plébániai iratok 1936-1940.
- 26. doboz. Plébániai iratok 1941-1942.
- 27. doboz. Plébániai iratok 1943-1944.
- 28. doboz. Plébániai iratok 1945-1946.
- 29. doboz. Plébániai iratok 1947-1949.
- 30. doboz. Plébániai iratok 1950-1953.
- 31. doboz. Plébániai iratok 1954-1956.
- 32. doboz. Plébániai iratok 1957-1962.
- 33. doboz. Plébániai iratok 1963-1968.
- 34. doboz. Plébániai iratok 1969-1976.

35. doboz. Plébániai iratok 1977-1984.
36. doboz. Plébániai iratok 1985-1991.
37. doboz. Plébániai iratok 1992-1996.
38. doboz. Plébániai iratok 1997-2000.
39. doboz. Plébániai iratok 2001-2003.

611/c. Külön kezelt hivatalos iratok

1990-2006

4 doboz = 0,48 ifm

1. doboz.
 - hitbuzgalmi egyesületekkel kapcsolatos iratok (Segítő Mária, Mária Kongregáció, Oltáregylet, Rózsafüzér Társulat, Kolping) 1990-1999
 - ünnepi rendezvényekkel, gyűjtésekkel kapcsolatos iratok 1993-1995
2. doboz.
 - hitoktatással kapcsolatos iratok 1998-2006
 - szabadéves kispapokkal kapcsolatos iratok 1995-2006
 - orgonával kapcsolatos iratok 1996-197
 - jelentések örökös szentségimádásról 2004-2005
3. doboz. Egyházmegyei zsinattal kapcsolatos iratok 1996-1999.
4. doboz.
 - keresztelésre jelentkezők űrlapjai 2006
 - temető-megállapodások (sírhelymegváltások) 2007

611/d. Házassági iratok

1949-2006

9 doboz = 1,08 ifm

1. doboz. 1949, 1951, 1957-1960.
2. doboz. 1961-1965.
3. doboz. 1966-1969.
4. doboz. 1970-1975.
5. doboz. 1976-1980.
6. doboz. 1981-1984, 1985-1986 (töredékes), 1988-1990 (töredékes).
7. doboz. 2000-2003.
8. doboz. 2004-2005.
9. doboz. 2006.

611/e. Iskolai iratok

1869-1942

3 doboz = 0,36 ifm

1. doboz.
 - elemi iskola előmeneteli és mulasztási naplója 1869

- orvosi felmentések beteg diákokról 1869
- 2. doboz. A gyergyói tanítóegyesület albuma 1896 (fénymásolat, eredetije a plébánia irodában)
- 3. doboz.
 - nyugdíjas tanítók havi nyugdíjkiutalásai 1941
 - népiskola, zárda-óvoda, zárda elemi iskola tanítóinak okmányai 1941-1942.

Fogarassy Leánynevelő Intézet iratai

1879-1992

4 doboz = 0,48 ifm

1. doboz. Iktatott hivatalos iratok 1879-1948.
2. doboz.
 - építkezési-, felújítási tervek és költségvetések, iratok 1906-1943
 - gazdasági kimutatások, telekkönyvek 1909-1942
 - erdőkkel kapcsolatos iratok 1924-1947
3. doboz.
 - iskolai értesítők 1888/1889-1943/1944 (hiányos)
 - „Testvér Szívek” c. iskolai folyóirat 1940-1944
 - pénztárnapló 1942-1949
 - „Irgalmas Nővérek ...” c. nyomtatvány 1992.
4. doboz.
 - számadáskönyv 1930-1939
 - pénztárnaplók 1904-1922, 1928-1932, 1933-1940, 1939-1947, 1940-1947.

611/f. Gazdasági iratok

1817-2006

611/f-I. Gazdasági ügyiratok

1918-1980

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - hadi kölcsönökkel kapcsolatos iratok 1918, 1941, 1943-1944
 - pénzügyi, leltári és számadási iktatott iratok 1957-1966
 - gazdaságügyi iktatott levelezés 1969-1980

611/f-II. Pénztárnaplók

1817-2006

5 doboz = 0,61 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Számadáskönyv 1817-1837. Leltárak 1817, 1822. Könyvleltár 1822.
 - b. kötet. Számadáskönyv 1838-1858.
 - c. kötet. Pénztárnapló 1929-1932, 1936, 1937-1942, 1943-1945, 1945-1947, 1948-1949, 1950-1954.
2. doboz. Pénztárnaplók 1950-1987.
3. doboz. Pénztárnaplók 1988-2001.
4. doboz. Pénztárnaplók 2002-2004. november.
5. doboz. Pénztárnaplók 2004. december – 2006. december.

611/f-III. Fizetési jegyzékek

1965-2000

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz. 1965-1985.
2. doboz. 1985-2000.

611/f-IV. Pénzügyi okmányok, kimutatások

1974-2008

11 doboz = 1,35 ifm

1. doboz.
 - Zárszámadások, költségvetések 1974-2004.
 - Mérlegek 2003-2005.
2. doboz. Pénzügyi okmányok, pénztári kimutatások 2000-2001.
3. doboz. Pénzügyi okmányok, pénztári kimutatások 2002.
4. doboz. Pénzügyi okmányok, pénztári kimutatások 2003.
5. doboz. Pénzügyi okmányok, pénztári kimutatások 2004.
6. doboz. Pénzügyi okmányok, pénztári kimutatások 2005.
7. doboz. Pénzügyi okmányok, pénztári kimutatások 2006.
8. doboz. Pénzügyi okmányok, pénztári kimutatások 2007. január-június.
9. doboz. Pénzügyi okmányok, pénztári kimutatások 2007. július-december.
10. doboz. Pénzügyi okmányok, pénztári kimutatások 2008. január-június.
11. doboz. Pénzügyi okmányok, pénztári kimutatások 2008. július-december.

611/f-V. Nyugták

1950-2005

21 doboz = 2,52 ifm

1. doboz. 1950, 1979.
2. doboz. 1984.
3. doboz. 1985-1986.
4. doboz. 1987.
5. doboz. 1988-1989.

6. doboz. 1990.
7. doboz. 1991.
8. doboz. 1992.
9. doboz. 1993.
10. doboz. 1994.
11. doboz. 1995.
12. doboz. 1996.
13. doboz. 1997.
14. doboz. 1998.
15. doboz. 1999.
16. doboz. 2000.
17. doboz. 2001.
18. doboz. 2002.
19. doboz. 2003.
20. doboz. 2004.
21. doboz. 2005.

611/f-VI. Leltárak

1880-1985

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz.
 - könyvleltárak 1932, 1957, 1977
 - leltárak 1880, 1941-1985
2. doboz. Leltárak 1949-2000.

611/f-VII. Vegyes gazdasági iratok

1852-2001

3 doboz = 0,37 ifm

1. doboz.
 - kepejegyzék 1852-1858
 - Serfőző és Papi Szanatórium alapok számadásai 1933-1946
 - új templomajtók gazdasági iratai 1947-1948
 - pénzügyi rendelkezések 1983-1988
 - különböző kötvények 182, 1886, 1906
 - adóügyi iratok 1985
 - nemes fémekkel kapcsolatos iratok 1980-2002
 - banktételek kimutatása 1985-2000
 - egyházközségi statisztika 1995
 - telefonbeszélgetések kimutatása 1999
 - szolgálati igazolások 1985-2000
2. doboz.

- egyházadóval elmaradt személyek nyilvántartása 1994-1995
- pénzügyi ellenőrzési jegyzőkönyvek 1980-1993
- Aro autó hivatalos iratai 1985-2003
- Lada autó hivatalos iratai 2001
- CEC folyószámla kivonatok 1997-2000
- villamosenergia szerződések 2000-2001

3. doboz.

- anyagnyilvántartások 1965-1995
- adományok nyilvántartása 1998-1999
- könyvelési program iratai 1996-2001

611/f-VIII. Gazdasági, tematikusan rendezett kötetek

1843-1961

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Számadáskönyv 1912-1927.
- b. kötet. Sírhely megváltási díjainak kimutatása 1927-1949.
- c. kötet. Egyházadó-jegyzékek 1942-1944.
- d. kötet. Postakönyv 1942-1949.
- e. kötet. Postakönyv 1952-1961.
- f. kötet. Szentmise-alapítványok nyilvántartása 1843-1948.

611/f-IX. Ingatlanokkal kapcsolatos iratok

1910-2004

19 doboz = 20,66 ifm

1. doboz.

- erdőkkal kapcsolatos iratok (Vithavas, Dávidpataki „Putna”) 1927-1943
- tanítók és kántor erdejének gazdasági terve 1910-1919
- leánynevelde erdejének gazdasági terve 1910-1923
- Fogarassy Aggház erdejének gazdasági terve 1910-1919
- Fogarassy püspök erdejének gazdasági terve 1910-1919

2. doboz.

- kataszteri birtokívek, egyéb ingatlanok kimutatásai 1934-1935
- templomalap erdejének elrendezése 1935
- különböző alapok szántóival, kaszálóiról és adóiról szóló kimutatás 1942-1947
- ingatlan-nyilvántartások 1947

3. doboz.

- Kopacz Béla féle ház lakbérleti szerződései és egyéb iratai 1939-1949
 - egyházi épületek lakbérleti szerződései 1946, 1950-1987, 1986-1992
 - ingatlankönyvek 1958-1984, 1988-1993
4. doboz.
- ügyvédi fogalmazványok ingatlanügyekben 1946-1948
 - káplánlakás építésének ügyiratai 1964-1989
 - Szt. Miklós templom liturgikus terének átalakítási terve 1986-1994
 - Csáki Gergely féle ház telekkönyvei, iratai 1990-1995
 - Csíki kertbeli tanulmányi ház építési ügyiratai 1991-1994
 - Segítő Nővérek házának ügyiratai 1995
5. doboz.
- Kovács Péter-ben kápolna építési ügyiratai 1993-1994, 2000-2002
 - kimutatás ingatlanokról 1991, 1994-2000
 - belterületért folytatott peres ügyiratok 1993-2002
 - csobothegyi Szt. Anna kápolna felújításával kapcsolatos iratok 1999
6. doboz.
- Korona épület bérleti ügyiratai 1935-1955
 - Korona épület felújítási terve, költségvetései 1994-1997
7. doboz.
- Korona épület felújításával kapcsolatos iratok 1996
 - Korona épület tűzoltósági engedélye 2000
 - Korona épület központi fűtés bevezetésének tervezete és költségvetése 1999-2001
8. doboz. Gazdasági épületek és szolgálati lakások terve 1987.
9. doboz. Gazdasági épületek és szolgálati lakások terve 1987.
10. doboz. Gazdasági épületek és szolgálati lakások terve 1988-1989.
11. doboz.
- víz bevezetésével kapcsolatos tervek 1968
 - központi fűtés bevezetésével kapcsolatos tervek 1976
12. doboz. Központi fűtés bevezetésével kapcsolatos tervek 1976.
13. doboz.
- hatlakásos tömbház építési terve 1989
 - városi kórház építési terve 1994
 - öregotthon építési terve 1991
 - templom felújítási terve 1978
 - liturgikus tér átalakítási terve 1990
 - templom hangberendezési terve 1975
14. doboz. Bucsín negyedi templom tervrajza 1993.
15. doboz. Bucsín negyedi templom építési terve 2004.
16. doboz. Bucsín negyedi templom tervezetével kapcsolatos iratok 2004.

17. doboz. Gyilkos-tói Sz. Kristóf kápolna építés és a harangláb építésének technikai dokumentációja 1999-2003.
18. doboz. Gyilkos-tói Szt. Kristóf kápolna pénzügyi vonatkozású dokumentumai 1999-2003.
19. doboz.
 - Gyilkos-tónál tervezett kápolna építési terve és telekkönyve 1988-1994
 - Templom- és egyéb egyházi épületek felújítási költségvetései és elszámolásai 1991-1995

611/fX. Segélyezési gazdasági iratok

1974-2006

7 doboz = 0,84 ifm

1. doboz.
 - segélyekkel, segélykérésekkel kapcsolatos iratok 1990-2000
 - szegények segélykérései 1974-1991
2. doboz. Segélykérések, rászorulóknak kérvényei 1990-1995.
3. doboz.
 - Csíki kert Agro-Caritasra vonatkozó iratok 1991-1997
 - Máltai Szeretetszolgálatkal kapcsolatos iratok 1994-1995
4. doboz.
 - Szeretetskonyhán étkezők nyilvántartása 1993-2001
 - Szeretetskonyha gazdasági kimutatásai 1999-2004
5. doboz. Caritas ügyviteli iratai 1990-1995
6. doboz.
 - Caritas segélyben részesülők elismervényei 1990-1994
 - Caritas segélykérések 1993-2000
7. doboz.
 - segélyszállítmányokkal kapcsolatos iratok 1990
 - segélykérések 2003
 - adományok gazdasági kimutatásai 2000-2006
 - nyugták 1990-1997

611/g. Vegyes, tematikusan kezelt iratok

1848-2005

6 doboz = 0,77 ifm

1. doboz.
 - főesperesi iratok – püspöki leiratok töredéke 1851-1852
 - székely huszárezred parancsnokainak kimutatása 1848. szeptember 1.
 - jelentések segédlelkészekről 1936-1946

- egyháztanácsosokkal, egyháztanáccsal kapcsolatos iratok 1971-2005
 - kitértek nyilatkozatai 1985-2004
 - központi fűtéssel kapcsolatos iratok 1998
 - Ferencz Kinga: A gyergyószentmiklósi katolikus plébánia története, 1999. (szakdolgozat)
2. doboz.
- hitoktatással kapcsolatos iratok, hittanra járók nyilvántartása 1949-2003
 - templomi hirdetések, beszédek 2000-2005
3. doboz.
- keresztelesek nyilvántartása 1962-1964, 1990-1992
 - megemlékező szentmisék nyilvántartása 1961-1968, 1998-2005
 - béralkozókkal kapcsolatos iratok, nyilvántartások 1987-1998
 - elsőáldozók nyilvántartása 1999-2005
 - házszentelések sorrendje 1987-2001
 - örökös szentségimádással kapcsolatos iratok 1985-1999
4. doboz. Vegyes nyomtatványok, elmélkedések 20. sz. második fele
5. doboz.
- hirdetőkönyvecskék 1950-1965
 - házbér nyilvántartása 1953-1954
 - betegek ellátásának nyilvántartása 1961
 - temetések nyilvántartása 1959-1961
 - egyházi hozzájárulások nyilvántartása 1950'-1960'
 - Szalóky Orsolya-Sándor Irén: Gyergyószentmiklós testvérváros szociális szférájának feltérképezése, kapcsolattartás, 2000. (tanulmány)
6. doboz.
- borszéki üveggyár létesítésével kapcsolatos iratok 1943
 - Fogarassy Leánynevelde zárdistáinak találkozója 1998
 - Vákár József: A gyergyószentmiklósi templom történeti adatai (közölt tanulmány)
 - ditrói kórház megszüntetése ellen tiltakozók névsora 1990-es évek vége-2000-es évek eleje
 - templomharang hazakerülésével kapcsolatos iratok 2003-2005.

611/h. Tematikusan rendezett kötetek

1276-2006

14 doboz = 1,76 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Gyergyószentmiklósi szentszék peres ügyeinek végzési jegyzőkönyve 1748-1781. Papi Kongregáció gyűléseinek jegyzőkönyve 1781-1813. Gyergyói kerület kegyes alapítványainak összeírása 1753. (Restaurálandó!)
 - b. kötet. Gyergyószentmiklósi szentszék peres ügyeinek végzési jegyzőkönyve 1750-1778. Nagy harang húzásából származó taxák kimutatása 1809-1838. (Restaurálandó!)
2. doboz. Jötevők nyilvántartása 1759-1838. Püspöki rendeletek jegyzőkönyve 1781-1841. (Restaurálandó!)
3. doboz.
 - a. kötet. Helyi egyházi archontológia 1276-1861. Gyergyói esperesi kerület papságának gyűlési jegyzőkönyve 1814-1862. (Restaurálandó!)
 - b. kötet. Gyergyói esperesi kerület papságának gyűlési jegyzőkönyve 1866-1894. (Restaurálandó!)
 - c. kötet. Gyergyói esperesi kerület papságának gyűlési jegyzőkönyve 1894-1910.
 - d. kötet. Gyergyói esperesi kerület papságának gyűlési jegyzőkönyve 1938-1940. (töredék).
4. doboz.
 - a. kötet. Püspöki és királyi rendeletek protokolluma 1842-1957. (Restaurálandó!)
 - b. kötet. Püspöki leiratok és rendeletek protokolluma 1857-1930.
5. doboz.
 - a. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1883-1909. (Restaurálandó!)
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1910-1914.
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1915-1920.
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1926-1929.
6. doboz.
 - a. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1930-1934.
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1934-1938.
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1938-1942.
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1942-1944.
 - a. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1944-1948.
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1948-1949.

- c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1956-1970.
- d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1974-1984.
- e. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1989-1997.
- 7. doboz.
 - a. kötet. Visitatio canonica 1830. (Restaurálandó!)
 - b. kötet. Család-nyilvántartási könyv 1935-1936.
 - c. kötet. Templomi hirdetések nyilvántartása 1969-1979.
- 8. doboz.
 - a. kötet. Püspöki körlevelek 1865-1892.
 - b. kötet. Püspöki körlevelek 1866-1881.
- 9. doboz.
 - a. kötet. Püspöki körlevelek 1893-1899.
 - b. kötet. Püspöki körlevelek 1900-1903.
 - c. kötet. Püspöki körlevelek 1904-1907.
- 10. doboz.
 - a. kötet. Püspöki körlevelek 1908-1911.
 - b. kötet. Püspöki körlevelek 1912-1915.
 - c. kötet. Püspöki körlevelek 1916-1918.
 - d. kötet. Püspöki körlevelek (bekötetlen) 1910-1916, 1925-1928.
- 11. doboz.
 - a. kötet. Püspöki körlevelek 1930-1936.
 - b. kötet. Püspöki körlevelek 1937-1940.
 - c. kötet. Püspöki körlevelek (bekötetlen) 1940-1948.
- 12. doboz.
 - a. kötet. Püspöki Általános Helytartóság közlönye 1940-1945.
 - b. kötet. Tusnádi Székely Kongresszus határozatai 1904.
 - c. kötet. Egyházmegyei Zsinat határozatai 1913.
 - d. kötet. Státusz jegyzőkönyvek 1936-1946.
- 13. doboz.
 - a. kötet. Szt. Kristóf kápolna vendégkönyve 2001-2004.
 - b. kötet. Szt. Kristóf kápolna vendégkönyve 2004-2006.
- 14. doboz. Domus historia /1698/1911-1938/2000/.

611/i. Zárug Gyöngyike (1944-1956) személyi hagyatéka

1944-2002

2 doboz = 0,24 ifm

- 1.doboz.
 - Zárug Gyöngyike életrajza 1987
 - Zárug Gyöngyike életrajzának kiadásával kapcsolatos levelezések 1987-2002
- 2.doboz. Zárug Gyöngyike életéről vezetett naplók 1944-1956, 1954-1956, 1954, 1955.

611/j. Hajdó István (1942-)²⁵⁸ személyi hagyatéka

1913-2006

3 doboz = 0,36 ifm

1. doboz. Üdvözlők, köszöntők 1960-2005
2. doboz. Elmélkedések, sajtószemle 1913-1970
3. doboz.
 - vegyes fényképek 20. sz. vége
 - fényképek Márton Áron püspökről (4 db.)
 - újságcikkek, sajtószemle 20. sz. vége-21. sz. eleje
 - gyászjelentések 1980-2006

611/k. Fényképtár

20. sz. eleje-1980'

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - papi- és egyháztanácsosi csoportképek 20 sz. eleje-1958
 - képeslapgyűjtemény templomokról, műemlékekről 1970'-1980'

612.

GYERGYÓSZENTMIKLÓSI ÖRMÉNY PLÉBÁNIA IRATAI

1851

0,02 ifm

Az erdélyi örmény plébániák nem képezték gyűjtőmunkánk részét. A fennmaradt négy örmény rítusú plébánia (Szamosújvár, Erzsébetváros, Csíkszépvíz, Gyergyószentmiklós) archívumait helyben tervezzük rendezni és gondozni.

612/a. Anyakönyvek

1851

1 doboz = 0,02 ifm

1. doboz. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldány 1851.

613.

GYERGYÓTÖLGYESI PLÉBÁNIA IRATAI

²⁵⁸ Hajdó István: szül. Bogárfalva, 1942. dec. 18-án. Középiskolai és teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1968-ban szentelték pappá. Szolgálati helyei: Nyikómalomfalva, 1976-1978 között ellátja Székelylengyelfalvát is, Gyergyóújfalu, Gyergyószentmiklós, 2002-től ugyanott főesperes, 2006-tól Székelylengyelfalván nyugdíjas plébános. (Ferenzi Sándor: *id. mű.* 264.)

1811-1994
1,71 ifm

Tölgyesen a kápolnát 1809-ben építették a királyi kincstár támogatásával Keresztelő Szent János tiszteletére, és ekkor alakult a plébánia is. Kápolnáját 1817-ben áldotta meg az akkori püspök. Addig Ditróból látták el. Az új templom 1900-1902 között épült három család adományából (Török Antal, Török Antal ifj. és Vajtsuk József), akiket a szentély alatti kriptába temettek. Ezt a templomot Nagyboldogasszony tiszteletére szentelték fel. Iskoláját 1858-ban alapították, amelyet 1948-ban államosítottak.²⁵⁹

Levéltárát 2006. november 23-án szállítottuk be a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőközpontjába. Noha plébániája 1809-ben létesült, az iratanyag csak a 20. századtól maradt meg. Plébániai ügyviteli iratai a második világháború utáni időszakból, házassági iratai az első világháború utáni évektől töredékesen maradtak meg. A plébániai és a házasságügyi iratokat külön dossziékba helyezték időrendben, talán az 1980'-as évek végén, az 1990'-es évek elején.

Eredeti anyakönyve 1811-1848 közötti időszakból a ditrói plébánia levéltárából került elő, borító nélkül, sérült állapotban, és mihamarabbi restaurálást igényel.

Iskolai anyakönyve is a ditrói plébániai iratanyag iskolai irataiból származik, ahonnan áthelyeztük ide.

Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldánya 1851 és 1853 évekből a gyergyói főesperesi levéltárból került ki.

613/a. Anyakönyvek

1811-1970

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Keresztelési anyakönyv 1827-1848, házassági anyakönyv 1811-1848, halotti anyakönyv 1815-1848.
- b. kötet. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldány 1851-1853.
- c. kötet. Megtértek anyakönyve 1954-1970.

613/b. Plébániai iratok

1945-1994

5 doboz = 0,62 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:

- a. kötet. 1945-1947 (33. iktatószámig).

²⁵⁹ *Sematizmus*. 1882. 87; *Sematizmus*. 2000. 248.

- b. kötet. 1947 (34. iktatószámától) – 1968.
- c. kötet. 1971-1994.
- 2. doboz. Plébániai iratok 1945-1969.
- 3. doboz. Plébániai iratok 1970-1975.
- 4. doboz. Plébániai iratok 1976-1980.
- 5. doboz. Plébániai iratok 1981-1984.

613/c. Házassági iratok

1918-1988

2 doboz = 0,24 ifm

- 1. doboz. 1918-1959.
- 2. doboz. 1960-1985, 1988.

613/d. Iskolai iratok

1926-1927

1 doboz = 0,02 ifm

- 1. doboz. Elemi iskola anyakönyve 1926-1927.

613/e. Gazdasági iratok

1945-1994

5 doboz = 0,62 ifm

- 1. doboz.
 - pénztárnaplók 1936-1950, 1950-1965
 - vagyongkimutatások 1945-1948
 - bérleti szerződések és iratok a plébánia és a TBC szanatórium között 1957-1974
 - hitelszövetkezeti pénzügyi kimutatások 1981-1995
 - írógépekkel kapcsolatos iratok 1983-1989
 - adományok nyilvántartása 1959-1989
- 2. doboz. Leltárak 1949-1952, 1971, 1977, 1985.
- 3. doboz. Fizetési jegyzékek, költségvetések 1950-1995.
- 4. doboz. Nyugták, számlák 1979-1994.
- 5. doboz. Nyugták, számlák 1979-1994.

613/f. Vegyes iratok

1925-1981

1 doboz = 0,12 ifm

- 1. doboz.
 - körlevelek 1925-1964
 - gyászjelentések 1976-1981

613/g. Tematikusan rendezett kötetek

1949-1957

1 doboz = 0,06 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Hittanóra járók nyilvántartása 1949-1957.
- b. kötet. Lélekösszeírás 1956.

614.

GYERGYÓÚJFALUSI PLÉBÁNIA IRATAI

1760-1990

4,39 ifm

Gyergyóújfalut 1567-ben említik a regesztrumban. A középkorban gótikus temploma volt, a 17. század második felében plébániaként szerepel az egyházi jelentésekben. Újabb templom építését 1786-ban kezdeményezték. Ma is álló templomát 1825-1830 között építették Sarlós Boldogasszony tiszteletére a középkori templom fölé.²⁶⁰

Anyakönyveit 1716-tól kezdték el vezetni, amelyek az állami levéltárba kerültek a 20. századiak kivételével.

Levéltárát 2006. december 11-én szállítottuk be a Gyulafehérvári Főegyházmezei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőközpontjába. Az iratanyagot Nagy Endre nyugalmazott jegyző rendezte utoljára 2005 nyarán. A rendezésig a levéltárat a kápláni lakásban tárolták egy szekrényben. A kápláni épület felújításával került sor az irattár rendbetételére is. Az állami levéltári rendszerhez hasonlóan, minden egység külön számot kapott, amelyet egy levéltári leltárfüzetbe vezettek be, mely segítségével visszakereshetők az egyes egységek. Így az ügyviteli iratok évről-évre kerültek, és minden egyes év ügyiratsomója egy számot kapott, akárcsak a kötetek is, amelyeket időrendbe az iratok közé soroltak. Az egy év ügyiratait egyenként (évenként) deklikbe kötötték. Ilyenképpen a pertinencia és a proveniencia elve keveredett, ugyanis a házassági iratok, a pénztárnaplók, a leltárak, a kepejegyzékek stb. keletkezésük évéhez kerültek a deklikbe kötött anyaghoz, besorolva őket az iktatott ügyviteli iratok közé. Dicséretes dolog, hogy ugyanez a jegyző a széteső kötésű, leszakadt fedőlappal kötött köteteket kendermadzaggal átkötötte a szétesés, elkallódás megakadályozása végett. Sőt, az iratsomók, kötetek portalánítását is elvégezte. Az újabb rendezésnél megtartottuk az eredeti rendet, az évekbe sorolt, deklikkel átfogott ügyiratkegyeket, de kiemeltük az időrendi sorból az iktatókönyveket, a gazdasági jellegű köteteket, az iskolai naplókat és a tematikus köteteket (protokollumok, visitatio canonica, egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek, hitbuzgalmi szervezetek naplói stb.).

²⁶⁰ *Sematizmus*. 1882. 87; *Sematizmus*. 2000. 249.

Sajnos több esetben téves évszámot tüntettek fel a kötetekre vagy egy adott évhez besoroltak olyan iratokat is, amelyek más évben keletkeztek, és más évi ügyviteli iktatott iratokhoz tartoznak. Az 1941-1988 közötti évekből külön sorozatba osztályozta a házassági iratokat, a többi évekét pedig nem. Így tehát a „plébániai iratok” elnevezésű állagban ügyviteli iratok, házassági iratok, pénztárnaplók, leltárok, számadások, püspöki rendeletek, visitatio canonicak stb. vannak vegyesen, időrendi sorrendben.

Az 1884-es évhez egyházi liturgikus eszközök (miseruhák, zászlók, liturgikus tárgyak, üvegfestészeti katalógus stb.) gyönyörű szép nyomtatott reklámkatalógusai is be vannak sorolva.

Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldányát 1851-ből a gyergyói főesperesi levéltárból helyeztük át ide.

614/a. Anyakönyvek

1851

1 doboz = 0,05 ifm

1. doboz. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldány 1851.

614/b. Plébániai iratok

1848-1990

22 doboz = 2,83 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1895-1904
 - b. kötet. 1905-1913 (200. iktatószámig)
 - c. kötet. 1913 (201. iktatószámtól) – 1919
 - d. kötet. 1926 (175. iktatószámtól) – 1936.
2. doboz. Plébániai iratok 1776-1822, 1824, 1838-1847.
3. doboz. Plébániai iratok 1848-1856.
4. doboz. Plébániai iratok 1857-1865.
5. doboz. Plébániai iratok 1866-1874.
6. doboz. Plébániai iratok 1875-1879.
7. doboz. Plébániai iratok 1880-1885.
8. doboz. Plébániai iratok 1886-1889.
9. doboz. Plébániai iratok 1890-1893.
10. doboz. Plébániai iratok 1894-1897.
11. doboz. Plébániai iratok 1898-1902.
12. doboz. Plébániai iratok 1903-1906.
13. doboz. Plébániai iratok 1907-1911.
14. doboz. Plébániai iratok 1912-1919.
15. doboz. Plébániai iratok 1920-1926.
16. doboz. Plébániai iratok 1927-1930.
17. doboz. Plébániai iratok 1931-1935.
18. doboz. Plébániai iratok 1936-1940.

19. doboz. Plébániai iratok 1941-1946.
20. doboz. Plébániai iratok 1951-1975.
21. doboz. Plébániai iratok 1976-1982.
22. doboz. Plébániai iratok 1983-1990.

614/c. Házassági iratok

1941-1988

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz. 1941, 1948-1970.
2. doboz. 1971-1988.

614/d. Iskolai iratok

1887-1950

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.
 - iskolapénztár adósainak nyilvántartása 1887-1907
 - iskolai pénztárnaplók 1887-1908, 1901-1930
 - iskolai ügyviteli iratok (töredékes) 1939
 - gyergyói espereskerület Tanfelügyelő Hivatalának iktatókönyve 1929-1940
 - gyergyói espereskerület Tanfelügyelő Hivatalának iktatókönyve 1941-1948
 - gyergyóújfalusi gyermekek névsora 194-1950.

614/e. Gazdasági iratok

1860-1985

3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz.
 - pénztárnaplók 1880-1900, 1904-1908, 1932-1936
 - erdőkitermelési tervezet 1910, 1929
 - templom- és szentmisealap adósainak kimutatása 1895-1926
 - templomalap pénztárnaplója 1901-1908. Tankötelesek névjegyzéke 1907-1923
2. doboz.
 - adósokról kimutatás 1908-1917
 - pénztári kimutatások, számadások 1940-1948
 - kepekönyv 1933-1942
 - kepefizetők névjegyzéke 1932-1947, tizesek szerinti névjegyzék 1939
 - egyházadó nyilvántartása 1973-1975
 - leltárak 1949, 1979-1985

- számadáskönyv 1980-1983
3. doboz.
- kegyes alapítványok nyilvántartása 1860-1930
 - kegyes alapítványok nyilvántartása 1930-1974
 - kegyes alapítványok alapítólevelei 1912-1920

614/f. Vegyes iratok

1960'-1970'

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Vegyes kéziratok, jegyzetek 1960'-1970'

614/g. Tematikusan rendezett kötetek

1760-1985

5 doboz = 0,63 ifm

1. doboz.
- a. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1781-1821
 - b. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1821-1852
 - c. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1852-1858
 - d. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1858-1916
2. doboz.
- a. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1879-1892
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1893-1904
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1904-1915
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek 1943-1952
3. doboz.
- a. kötet. Családkönyv 1886
 - b. kötet. Rózsafüzér Társulat jegyzőkönyve 1899-1929
 - c. kötet. Léleknyilvántartás 1948
 - d. kötet. Hittanórák tanrendje 1978-1985
 - e. kötet. Ifjúsági hittanosok névjegyzéke 1984-1985
4. doboz.
- a. kötet. XIV. Bonifác pápa egyházi rendeletei, Velence, 1760.
 - b. kötet. Körlevelek 1908-1912
 - c. kötet. Körlevelek 1913-1917
5. doboz.
- a. kötet. Körlevelek 1918-1928
 - b. kötet. Körlevelek 1929-1931
 - c. kötet. Körlevelek 1937-1940
 - d. kötet. Körlevelek 1940-1947.

617.

HÁROMKÚT FILIA IRATAI

1962-2000

0,01 ifm

Háromkút Gyimesközéplokhoz tartozott és 1990-ben csatolták Gyergyóbékáshoz. Kápolnáját 1950-ben alakították ki egy romladozó házból.²⁶¹ Jelenleg havonta miséznek itt. Anyakönyvi adatai a gyergyóbékási és a gyergyódomokosi adatokkal egy kötetben találhatók, melyeket a gyergyóbékási filia levéltári anyagánál soroltunk fel.

1. doboz. Ügyviteli iratok 1962-2000.

621.

KILYÉNFALVI PLÉBÁNIA IRATAI

1738-1995

1,79 ifm

Kilyénfalvát 1567-ben említik először az írásos források Tekerőpatakkal együtt, és mint önálló települést az 1616-os lustrában.²⁶² A kilyénfalviak kezdetben Gyergyószentmiklóstra jártak templomba. 1633-ban külön karzatot építettek a gyergyószentmiklósi templomba, hogy beférjenek a tekerőpataki és a kilyénfalvi hívek. A falu lakosai 1646-ban fakápolnát építettek, majd 1659-ben kőkápolnát állítottak Szent Kilián tiszteletére. Kilyénfalva 1732-ig Tekerőpatakkal közösen alkotott egy filiaegyházközséget, majd ettől az évtől kezdte önállósulását a tekerőpataki templom építésével. Rövid ideig Gyergyóújfaluhoz tartozott, majd 1743-ban ide külön lelkészt helyeztek ki. Anyakönyvezése is 1743-tól kezdődik. Jelenlegi templomát 1758-1761 között építették és 1786-ban szentelték fel Mária Magdolna tiszteletére. A templomot villámkárosulás érte 1828 júliusában, ezért 1829-1831 között újjáépítették. 1863 júliusában a templomtorony ismét tűzvész áldozatául esett, így újabb helyreállítási munkálatokra volt szükség.²⁶³

Egyházi népiskolájának alapító okiratát Szepessy Ignác püspök adta ki 1743-ban. Tanítójáról már 1731-ből van írásos adat.²⁶⁴

Levéltárát 2006. december 11-én szállítottuk be a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőközpontjába. Iratanyagát 1974-ben rendezték utoljára, jegyzéket is készítve hozzá. Ekkor az iratokat évről évre sorolták, utána évenként dossziékban tárolták a plébániai ügyviteli iratokat. Házassági iratainak 1975-1981 közötti részében találhatók a marosfői házasságok is,

²⁶¹ GyFLGyGyL: *Háromkút levéltára*, ügyviteli iratok, 1962-2000.

²⁶² Fodor Ferenc: *Kilyénfalva*. Marosvásárhely. 1995. 10-11. *Sematizmus*. 2000. 249-250.

²⁶³ Veszely Károly: *id. mű.* 145, 148; *Sematizmus*. 1882. 83. Péter Árpád: *Kilyénfalva leírása*. Kolozsvár. 1946. 13. Fodor Ferenc: *id. mű.* 82-85. *Sematizmus*. 2000. 249-250.

²⁶⁴ Fodor Ferenc: *id. mű.* 90. *Sematizmus*. 2000. 250.

mivel a közös ellátásnak köszönhetően egyben kezelték őket. Marosfő 1951-1981 közötti iratai is a kilyénfalvi levéltárból kerültek elő.

Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldánya 1851-ből a gyergyói főesperesi levéltárából került ide.

621/a. Anyakönyvek

1851

1 doboz = 0,02 ifm

1. doboz. Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldány 1851

621/b. Plébániai iratok

1738-1981

5 doboz = 0,62 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1738-1912
 - b. kötet. 1944-1971
2. doboz. Plébániai iratok 1758, 1776, 1801, 1817, 1820, 1824-1825, 1828-1829, 1833-1835, 1840, 1843, 1845-1847, 1852, 1901-1915, 1916 (töredék), 1917-1919, 1920 (töredék), 1921-1927, 1929.
3. doboz. Plébániai iratok 1930-1949.
4. doboz. Plébániai iratok 1950-191, 1953-1956, 1957-1959 (töredék), 1960-1974.
5. doboz. Plébániai iratok 1975-1981.

621/c. Házassági iratok

1832-1995

3 doboz = 0,37 ifm

1. doboz. Házassági iratok 1832-1833, 1836-1837, 1839, 1841-1844, 1848, 1850, 1861-1862, 1864-1865, 1867-1886, 1901-1906, 1910-1911, 1919-1929.
2. doboz. Házassági iratok és egyéb anyakönyvi ügyek (születési, halotti igazolások) 1930-1949.
3. doboz. Házassági iratok 1950-1956, 1959-1995.

621/d. Iskolai iratok

1941-1942

6 doboz = 0,03 ifm

1. doboz. Iskolai gazdasági iratok 1941-1942.

621/e. Gazdasági iratok

1870-1984
2 doboz = 0,25 ifm

1. doboz.
 - számadáskönyvek 1870-1900, 1900-1910, 1910-1945, 1918-1949
 - Rózsafüzér Társulat pénztárkönyve 1911-1943
 - pénztárnapló 1950-1981
2. doboz.
 - kilyénfalvi templom felújítási tervrajza 20 sz. eleje
 - tűzbiztosítási kötvény 1904, 1909
 - vegyes kimutatások, szentmise alapítványok nyilvántartása 1911-1935
 - leltárak 1933, 1945, 1949-1950, 1958, 1967, 1974
 - egyházadó-jegyzék 194-1974
 - költségvetések 1940, 1977-1984
 - fizetési jegyzékek 1975-1981
 - pénzügyi ellenőrzések jegyzőkönyvei 1965-1975
 - vagyon törzskönyv 1948
 - birtoklapok, plébániaépület tervrajza 1967

621/f. Vegyes, tematikusan rendezett iratok

1884-1987
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - családösszeírás 1884
 - halotti igazolások 1967-1987
 - bérmacédulák 1969-1984
 - liturgiai rendelkezések 1972, 1980-1983.

621/g. Tematikusan rendezett kötetek

/1743/1765-1925
3 doboz = 0,38 ifm

1. doboz.
 - a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1781-1806. Okiratmásolatok 1765-1844. Pénztárnaplók 1793-1836.
 - b. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1807-1827. Okiratmásolatok 1804-1842.
 - c. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1827-1838.
 - d. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1847-1857.
 - e. kötet. Historia domus /1743/1873-1925. Hitbuzgalmi egyesületek jegyzőkönyvei 1874. Adományok jegyzéke 1876-1885. Szentmise-alapítványok jegyzéke 1761-1913. Leltár 1895-1916. Kepelista 1899-1903.

2. doboz.
 - a. kötet. Királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1857-1921.
 - b. kötet. Visitatio canonica 1823
 - c. kötet. Visitatio canonica 1830.
 - d. kötet. Szentírás-magyarázat (kézirat) 19. sz. első fele
 - e. kötet. Kottás énekes füzet 20. sz. eleje.
3. doboz.
 - a. kötet. Oltáregylet jegyzőkönyve 1902-1947. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1909-1912.
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési és iskolaszéki jegyzőkönyv 1933-1947.
 - c. kötet. Püspöki rendeletek protokolluma 1928-1940. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1947-1954.
 - d. kötet. Termésbefizetések nyilvántartása 1940-1944. Fogalmazványok 1951-1955.

622.
MAROSFŐI PLÉBÁNIA IRATAI

1954-1986
0,48 ifm

Marosfő egy magaslati üdülőhely, ahol Ébner Jenő lazarista atya missziós háza volt az első misézőhely 1957-től. Nehéz megközelíthetősége miatt egy hétvégi házat alakítottak át kápolnának. Marosfő templomát 1990-ben építették és 1999-ben szentelték fel.²⁶⁵

Marosfőt Kilyénfalváról látták el a 20. század második felében, míg Marosfőn el nem készült az új plébániaépület és önállóvá nem vált az 1990-es években. Így levéltári anyagának 1975-1981 közötti részét Kilyénfalváról hoztuk be. Házassági iratait egy helyre gyűjtötték, és Kilyénfalva házasságügyi irataiban helyezték el. A házassági iratok 1981-1986 közötti részét a kilyénfalvi levéltárból tettük át ide.

622/a. Plébániai iratok

1955-1981
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.
 - Iktatókönyvek 1955-1975, 1975-1981.
 - Plébániai iktatott iratok 1955 (töredékes), 1975-1979.

622/b. Házassági iratok

²⁶⁵ *Semiotizmus*. 2000. 250.

1954-1986

1 doboz = 0, 12 ifm

1. doboz. 1954-1955, 1971, 1975, 1981-1986.

622/c. Gazdasági iratok

1955-1980

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- leltárak 1967, 1979-1985
- költségvetések 1955-1973, 1979-1980
- pénztárkönyvek 1956, 1975, 1975-1980
- zárszámadások 1979-1980
- templomtervezés 1944

622/d. Tematikusan rendezett kötetek

1954-1980

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Vegyes bejegyzések könyve, jótévkönyv nyilvántartása 1954-1958.
- b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1976-1980

623.

MAROSHÉVÍZI PLÉBÁNIA IRATAI

1945-1997

1,6 ifm

Maroshévíz az 1760-as években Gyergyóremete filiája volt. A helyi lelkészség megszervezését 1867-ben kezdeményezték Molnár Mihály gyergyóremetei plébános indítványára.²⁶⁶ Az akkori Toplicza a szászrégeni esperesi kerülethez tartozott, majd a helyi lelkészség alapításakor 1870-ben a gyergyói főesperesi kerülethez csatolták.²⁶⁷

Maroshévíz temploma 1869-ben épült Szent Péter és Pál tiszteletére, melyet 1873-ban szentelt fel Fogarassy Mihály püspök.²⁶⁸ 1887 májusában tűzvész pusztította a falut, a templom tornya is leégett, két harangja megsérült. Ezt 1888-ra javították ki.²⁶⁹

²⁶⁶ *Sematizmus*. 2000. 251; Táncos Levente-György: *id. mű.* 17.

²⁶⁷ Táncos Levente-György: *id. mű.* 11.

²⁶⁸ Uo. 18-20.

²⁶⁹ *Sematizmus*. 2000. 251; Táncos Levente-György: *id. mű.* 21-23.

A plébániaépületet 1887-ben építették újjá a tűzvészt követően.²⁷⁰

A maroshévízi római katolikus népiskolát 1870-ben alapították.²⁷¹

Levéltárát 2006. november 23-án szállítottuk be a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőközpontjába. A plébánia iratanyagát a hittanterem irattári szekrényeiben tárolták. Iktatott ügyviteli iratait évek szerint külön dossziékban tartották, a rendezést a '70-es években végezték állami utasításra.

623/a. Anyakönyvek

1969-1976

1 doboz = 0,02 ifm

1. doboz. Bérmlási anyakönyv 1969, 1976.

623/b. Plébániai iratok

1945-1997

7 doboz = 0,85 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - kötet. 1945-1956 (8. iktatószámig)
 - kötet. 1956 (1. iktatószámtól)-1981.
2. doboz. Plébániai iktatott iratok 1948-1965.
3. doboz.
 - plébániai iktatott iratok 1966-1973.
 - püspökségi leiratok, utasítások 1957-1973.
4. doboz. Plébániai iktatott iratok 1974-1975.
5. doboz. Plébániai iktatott iratok 1976-1977.
6. doboz. Plébániai iktatott iratok 1978-1981.
7. doboz. Plébániai iktatott iratok 1982, 1984-1989, 1994 (töredék), 1997 (töredék).

623/c. Házassági iratok

1954-1985

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz. 1954-1972.
2. doboz. 1973-1985.

623/d. Gazdasági iratok

1945-1991

2 doboz = 0,25 ifm

²⁷⁰ Táncos Levente-György: *id. mű.* 36.

²⁷¹ Uo. 45.

1. doboz.

- pénztárnaplók 1945-1989
- pénzügyi ellenőrzések jegyzőkönyvei 1955-1980
- költségvetések 1972-1981
- biztosítási kötvények 1952-1955

2. doboz.

- egyházadó-jegyzékek 1960-1991
- leltárak és ingatlanokkal kapcsolatos iratok 1948-1977
- egyházi épület felújítási terve 1974

623/e. Vegyes, tematikusan rendezett iratok

1945-1982

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- anyakönyvi igazolások, temetési bizonyítványok 1945-1982
- megtérési nyilatkozatok 1963-1974
- egyháztanácsosokkal kapcsolatos iratok, eskülevelek 1973-1974
- Medjugorjei imacsoport imádságrendje 1968

623/f. Tematikusan rendezett kötetek

1970-1981

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz.

- a. kötet. Léleknnylvántartás 1970'-es évek
- b. kötet. 'nylvántartás 1981.

626.

PALOTAILVA FILIA IRATAI

1946-1967

0,04 ifm

Palotailvát Gödemesterházáról látják el. 1890 körül magánházban miséztek, amelyet a Bánffy grófok megvásároltak és 1936-ban kápolnává alakítottak. 1970-ben súlyos tűzkárt szenvedett, és nagyméretű javításra szorult. Oltárképét ekkor kapta Gyergyóalfaluból. A régi családi házból átalakított kis templomot az összeomlás veszélye fenyegette, ezért 2008 augusztusában egy teljes felújítás mellett döntött e kis közösség. Pályázatok, a helyi önkormányzat és a hívek adományából a templom újjáépült.

1. doboz.

- pénztárnaplók 1946-1950, 1952

- adományok jegyzéke 1949
- fizetési jegyzékek és nyugták 1952
- leltár 1967

627.
RATOSNYA FILIA IRATAI

1946-1962
0,03 ifm

Ratosnyát is Gödemesterhézáról látják el. A 20. század közepén magánházban miséztek, majd 1992-1995 között kápolnát építettek a ratosnyai katolikusok részére.

1. doboz.

- pénztárnaplók 1946-1950, 1952
- költségvetés 1952
- nyugták 1952, 1962.

628.
SZÁRHEGYI FERENCES RENDHÁZ IRATAI

1-1
, ifm

A szárhegyi Szármány hegy oldalán már a 15. század végén, de legkésőbb a 16. század első felében öt kápolna állott kereszt alakban elhelyezve, melyeket a Lázár család egyik tagja építtetett, római útvjáról hazatérve, és így egy álmában történt látomásnak tett eleget.²⁷²

Szárhegyen 1642-ben jelentek meg a ferencesek Lázár István gróf hívására, hogy az említett kápolnák őrzését vállalják, kolostoruk 1665-ben létesült. Kájoni János házfőnöksége idején, aki 1669-ben került Szárhegyre, a kápolnát újraföldték és a kolostort újjáépítették.²⁷³

1700-ban elrendelik, hogy hiteles pecsétet készíttessen a rendház.²⁷⁴ Ma is működő kolostortemploma 1749 után épült. A ferences kolostor területét 1755-ben adományozták a rendháznak.²⁷⁵

A szárhegyi ferences rendház levéltára megsemmisült, a régi háztörténettel (*Liber Rerum Notabilium*) együtt, amely 1872-ig terjedt.²⁷⁶ A kolostor 1872. május 22-

²⁷² György József: *id. mű.* 317.

²⁷³ *Sematiizmus.* 1882. 84; György József: *id. mű.* 317-318.

²⁷⁴ Karácsonyi János: *Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig.* II. Budapest. 1924. 278.

²⁷⁵ *Sematiizmus.* 2000. 253.

²⁷⁶ P. Benedek Fidél: *Ferences kolostorok.* (Sajtó alá rendezte Sas Péter) Csíkszereda. 2005. 13, 68.

én tűzvész áldozata lett. Ekkor pusztultak el rendi iratai is, könyvtára, valamint az épület teljes berendezése. Az égéskárosult templom és a kolostor felújítását 1877-ben fejezték be.²⁷⁷

A ferences templom titulusa Nagyboldogasszony, a búcsút és a falunapokkal egybekötött rendezvényeket is ennek ünnepén (augusztus 15.) tartják.

Levéltára, mivel az 1872. évi tűzvész alkalmával megsemmisült, valamint a szerzetesrendek feloszlásakor könyvtárát is államosították, igen kis mennyiségben maradt meg. Rendi könyvgyűjteménye a marosvásárhelyi Teleki Tékában található, archívuma a Maros Megyei Állami Levéltárban ugyanitt. Az alábbiakban felsorolt gazdasági iratok a plébánia iratai közül kerültek elő.

629. SZÁRHEGYI PLÉBÁNIA IRATAI 1637-1990 , ifm

Szárhegy neve 1494-ben tűnik fel először az oklevelekben, mint Lázár Miklós előneve. Temploma a 13. században épült, amely 1658-ban és 1661-ben tatárpusztítás áldozata lett. 1729-ben a templomhajót lebontották, és 1730-ban kibővítették, a tornyot is ekkor magasították meg. A plébánialak 1865-ben épült Szabó Lajos plébános idején.²⁷⁸

Szárhegyen 1642-ben jelentek meg a ferencesek Lázár István gróf hívására, kolostoruk 1665-ben létesült. 1700-ban elrendelik, hogy hiteles pecsétet készíttessen a rendház.²⁷⁹ Ma is működő kolostortemploma 1749 után épült. A ferences kolostor területét 1755-ben adományozták a rendháznak.²⁸⁰

A szárhegyi ferences rendház levéltára megsemmisült, a régi háztörténettel (*Liber Rerum Notabilium*) együtt, amely 1872-ig terjedt.²⁸¹ A kolostor 1872. május 22-én tűzvész áldozata lett. Ekkor pusztultak el rendi iratai is, könyvtára, valamint az épület teljes berendezése. Az égéskárosult templom és a kolostor felújítását 1877-ben fejezték be.²⁸²

Levéltári anyagát 2009 szeptemberében gyűjtöttük be a Gyergyószentmiklósi Gyűjtőközpontba és ugyanebben a hónapban rendeztük.

A szárhegyi plébánia teljes archívumát az 1990-es években rendezték, minden egyes év ügyviteli iratait számozottan egy dossziéba fűzték a román állami levéltári rendezési elvek hasonlatosságára. Ezzel a módszerrel könnyebben visszakereshetővé tették az egyes iratanyagokat, azonban sajnálatos módon az ügyiratokat ez által fizikai sérülés érte, ugyanis a fűzés céljából átlukasztották az

²⁷⁷ P. Benedek Fidél: *id. mű.* 38-39.

²⁷⁸ *Sematişmus*. 1882. 84; *Sematişmus*. 2000. 252-253.

²⁷⁹ Karácsonyi János: *Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig*. II. Budapest. 1924. 278.

²⁸⁰ *Sematişmus*. 2000. 253.

²⁸¹ P. Benedek Fidél: *Ferences kolostorok*. (Sajtó alá rendezte Sas Péter) Csíkszereda. 2005. 13, 68.

²⁸² P. Benedek Fidél: *id. mű.* 38-39.

íráshordozó anyagot, megcsonkítva az írásképet. A mostani elhelyezéskor az iratkötegeket megszabadítottuk a zsinórtól, és provenienciahűen megtartottuk az eredeti rendet. Ezekben az évrendi ügyviteli iratokban egyaránt találunk plébániai iktatott iratokat, házassági- (szabadegyezségek) és gazdasági iratokat (leltárak, birtokívek, számlák stb.). Az 1970-1980-as plébániai iratok nagy többségét gazdasági kimutatások és számlák, nyugták képezik, nagyon kevés a hivatalos iktatott ügyirat bennük.

Anyakönyveit 1695-től kezdték el vezetni, amelyek 1934. évig bezárólag állami levéltárakban találhatók, 1950-ben államosították őket.

Bérmálási anyakönyve 1901-ből a gyergyószentmiklósi plébánia levéltárából került elő.

Népiskolai anyakönyvét 1913/1914 évekből a gyergyóalfalvi plébánia iratanyagából helyeztük át ide.

Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldánya 1851 és 1853 évekből a gyergyói főesperesi levéltárából került elő.

629/a. Anyakönyvek

1851-1901

1 doboz = 0,05 ifm

1. doboz.

- Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldány 1851, 1853.
- Bérmálási anyakönyv 1901.

629/b. Iskolai iratok

1913-1948

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.

- Római katolikus népiskola anyakönyve 1913-1914.
- Iskolai iratok 1928-1948

632.

TEKERŐPATAKI PLÉBÁNIA IRATAI

1801-2005

2,9 ifm

Tekerőpatakot az 1567-es regesztrum említi először. Egy 1583-as évi feljegyzés szerint Szent István tiszteletére épített fakápolnája volt, amelyet 1526-ban

törökök pusztítottak el. Hívei Gyergyószentmiklósról jártak misére a kilyénfalviakkal együtt, ahol 1633-ban karzatot építettek részükre.²⁸³

Tekerőpatak 1724-ben lett önálló plébánia, és 1732-ig közös papja volt Kilyénfalvával. Temploma 1734-ben készült el a Gáborfi (*Gáborffy*) család támogatásával. 1801-ben tűzvész pusztította a falut, temploma is leégett a falu egyharmadával együtt. Templomát újjá kellett építeni a régi falak megtartásával.²⁸⁴ A most is létező, javítás alatt álló templom védőszentje Keresztelő Szent János.

A vaslábi hegyen 1660 körül épül kápolna a Gáborffy család segítségével Szent Sebestyén, Rókus és Rozália tiszteletére, az 1602. évi pestisjárvány emlékére. Ide évente kétszer zarándokolnak ki a tekerőpataki, kilyénfalvi hívek: pünkösöd másodnapján és Szent Rozália napja utáni vasárnap, a búcsús szentmisére.²⁸⁵

Anyakönyvei 1801-től maradtak meg, melyeknek 19. századi részét államosították.

Levéltárát 2006. december 11-én szállítottuk be a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőközpontjába. Eddig az időpontig az iratanyagot a plébániaépület irodájában és a folyosóhelyiség irattári szekrényeiben tárolták. A teljes irategyüttest 1973-ban rendezték utoljára, a 19. századi és a 20. század eleji iratokat tematikus csoportokba sorolták, amelyhez jegyzéket is készítettek. Az ilyenképpen sorszámozott ügyiratokhoz piros ceruzával tüntették fel az „iktatószámot”. Ezt az eredeti rendet a proveniencia elvéhez igazodva megtartottuk, a rendezést a visszaosztandókra összpontosítottuk, természetesen követve a már kialakított plébániai állagrendet.

Sajnos az egyházközséget súlyos tűzkár érte két alkalommal is a 19. században, amelyekről a korabeli feljegyzések tanúskodnak, valamint az egyházmegyei sematizmusokból is olvashatunk róluk, így levéltári anyaga csak a 19. század második feléből maradt fenn.

Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldánya 1851-ből és 1853-ból a gyergyói főesperesi levéltár irataiból került elő.

632/a. Anyakönyvek

1801-2005

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz.

- Bértőlasi anyakönyv 1901-1925
- Bértőlasi anyakönyv 20. sz. első fele
- Bértőlasi anyakönyv 1969
- Bértőlasi anyakönyv 1932-1939

²⁸³ Veszely Károly: *Erdélyi egyháztörténelmi adatok*. I. Kolozsvár. 1860. 137; *Csík-, Gyergyó- és Kászonszék* (Szabó T. Attila készírtatos jegyzékéből közzéteszi hajdú Mihály, Makay Emese és Slíz Mariann). Budapest. 2006.117.

²⁸⁴ *Sematizmus*. 2000. 254.

²⁸⁵ *Uo.* 254.

- Névmutató anyakönyvhez vagy családösszeíráshoz 1801-1829
2. doboz.
- Szentmise-alapítványok nyilvántartása 1906-1923. Keresztelési anyakönyv 1950-1954. Halotti anyakönyv 1905-1953. Házassági anyakönyv 195-1956.
 - Keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi másodpéldány 1851, 1853.
 - Bérmlási anyakönyv anyakönyvi másodpéldány 2005.

632/b. Plébániai iratok

1823-1996

6 doboz = 0,75 ifm

1. doboz. Iktatókönyvek:
 - a. kötet. 1904-1916
 - b. kötet. 1937 (146. iktatószámtól)-1944, 1966-1996
 - c. kötet. 1945-1965.
2. doboz. Tematikusan rendezett plébániai iratok:
 - misealapítványok 1856-1918
 - visitatio canonica 1823, 1829
 - leltárak 1861, 1876
 - gazdaságügyi iratok 1829-1868
 - plébániai ügyiratok 1872-1885
3. doboz. Tematikusan rendezett plébániai iratok:
 - gazdaságügyi iratok 1881-1887 (adóslevelek, úrbéri iratok)
 - plébániai ügyiratok 1888-1910
4. doboz. Plébániai iktatott iratok 1911-1915, 1917-1919, 1922-1928.
5. doboz. Plébániai iktatott iratok 1931-1932, 1933-1934 (töredékes), 1937-1940, 1943-1968.
6. doboz. Plébániai iktatott iratok 1969-1990, 1991-1996 (töredékes)

632/c. Házasságügyi iratok

1869-1984

4 doboz = 0,5 ifm

2. doboz. 1869-1877, 1881-1885, 1887-1899.
3. doboz. 1900-1914, 1916-1920.
4. doboz. 1921-1941.
5. doboz. 1942-1984.

632/d. Iskolai iratok

1886-1888

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Tekerőpataki római katolikus iskola pénztárnaplója 1886-1888.

632/e. Gazdasági iratok

1877-1991

5 doboz = 0,63 ifm

1. doboz.
- Pénztárnapló 1877-1898. Megtértek anyakönyve 1902-1959.
 - Pénztári kimutatások alapokról és adósokról 1886-1906.
 - Pénztárnapló 1886-1906. Rózsafüzér Társulat jegyzőkönyve 1933-20. sz. közepe.
 - Pénztárnaplók 1906-1921, 1922-1949.
 - Fakepe nyilvántartása 1913, 1924-1926.
2. doboz.
- Leltárak 1888, 1896, 1899, 1901, 1938, 1948-1949, 1954, 1966-1967, 1976, 1988.
 - Jövedelem-összeírások 1896, 1926, 1932, 1941.
 - Ingatlanokkal (birtokokkal) kapcsolatos iratok 1886-1972.
 - Földek államosításával kapcsolatos iratok 1952-1965.
 - Szentmise-alapítványokkal kapcsolatos iratok 1906-1941.
 - Tinka és Bota telepi kápolna építése és tervrajza 1937.
3. doboz.
- Adójegyzék 1909.
 - Fizetési kimutatások 1942, 1955-1956, 1968-1991.
 - Nyugták, számlák 1970'-1980'.
4. doboz.
- Pénztárnaplók 1960-1989.
 - Egyházadó-kimutatások 1971-1985.
 - Templom felújítási tervrajza és költségvetése 1976.
 - Adományok nyilvántartása 1970.
 - Levéltári leltár 1973.
5. doboz. Nyugták, számlák 1970'-1980'.

632/f. Vegyes iratok

1947-1993

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz. Prédikációk, elmélkedések, liturgikai rendelkezések 1970'-1980'.
2. doboz.

- Felcser Miklós (1883-1974)²⁸⁶ személyi hagyatéka 1947-1964 (töredékes)
- Magyarországi pápalátogatásra utazók nyilvántartása 1991
- Bérmacédulák, halotti igazolások 1949-1993.

632/g. Kö Tematikusan rendezett kötetek tetei

1838-1972

3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz. Számadáskönyv 1838-1856. Historia domus 1876-1936.
2. doboz.
 - a. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1877-1906.
 - b. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1906-1918.
 - c. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1918-1927.
 - d. kötet. Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyv 1927-1968.
3. doboz.
 - a. kötet. Püspöki és királyi rendeletek protokolluma 1848-1856.
 - b. kötet. Családkönyvhöz névmutató 1897. Rózsafüzér Társulat jegyzőkönyve 1877.
 - c. kötet. Hirdetőkönyv 1929-1935.
 - d. kötet. Kézbesítőkönyv 1968-1972.

633.

VASLÁB FILIA IRATAI

1943-1996

3 doboz = 0,36 ifm

Vaslábot jelenleg Marosfőről látják el. 1940-től a vaslábi iskolában végezték a szentmisét, 1944 után magánházakban. 1969-ben megvásárolták a Csobotár-féle házat, templommá alakították, majd utólag toldottak hozzá egy tornyot és egy sekrestyét.

Az iratok többségét a tekerőpataki plébánia levéltárából gyűjtöttük ki. A Béke-templom építkezési iratait és a hozzá tartozó tervrajzokat a kilyénfalvi plébániai iratanyagból vettük ki és helyeztük át ide. A közös ellátásból adódóan (Vasláb-Marosfő-Tekerőpatak, Marosfő-Vasláb-Kilyénfalva) több állag iratai több helyen találhatók meg, így kutatásuk mindhárom plébánia levéltárának átnézésével valósítható meg.

²⁸⁶ Felcser Miklós: szül. Ozsdolán, 1883. aug. 21. Gimnáziumi tanulmányait Kézdivásárhelyen, Székelyudvarhelyen és Gyulafehérváron, teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte. 1908-ban szentelték pappá. Szolgálati helyei: Szárhegy, Gyergyócsomafalva, Gyergyóremete, Csíkdélne, 1929-től Tekerőpatak. Itt hunyt el 1974. nov. 21-én. (Ferenczi Sándor: *id. mű.* 240.)

1. doboz.
 - vaslábi helyi lelkészség (expositura) iktatott iratai 1943-1944
 - lélekösszeírás Heveder és Vasláb filiákban 1996
2. doboz.
 - Vasláb és Heveder lélekösszeírása 1996. január
 - Vasláb és Heveder pénzügyi kimutatásai 1970-1989
 - Vaslábi kápolna felújítási tervrajza 1971
3. doboz. Vaslábi béke-templom építésével kapcsolatos iratok 1955-1958.

HELYSÉGNÉVSZÓTÁR

- Abrudbánya – Abrud** (Gross-Schlatten, Altenburg) (Fehér megye)
Alsókarácsonyfalva – Crăciunelu de Jos (Krecsunel, Oláhkarácsonfalva, Christendorf) (Fehér megye)
Alvinc – Vințu de Jos (Also-Vintz, Winz, Winzendorf, Unter-Wintz, Weinsdorf) (Fehér megye)
Aninósza – Aninoasa (Aninósza bányatelep) (Hunyad megye)
Apanagyfalva – Nuseni (Beszterce-Naszód megye)
Aranyosbánya – Baia de Arieș (Offenbánya, Kupecbánya, Offenburg, Umberg, Onimberg, Schwend(burg), Schlossburg, Offenbaja) (Fehér megye)
Balázsfalva – Blaj (Blasiu, Herbordfalva, Blasendorf) (Fehér megye)
Barót – Baraolt (Hargita megye)
Beszterce – Bistrița (Beszterce-Naszód megye)
Bethlen – Beclean (Beszterce-Naszód megye)
Boica – Băița (Aranykisbánya, Medvepataka, Pernseifen) (Hunyad megye)
Bonchida – Bonțida (Kolozs megye)
Borbánd – Bărbant (Weindorf) (Fehér megye)
Borszék – Borsec (Hargita megye)
Brád – Brad (Rudabánya, Tannendorf) (Hunyad megye)
Brassó – Brașov (Brassó megye)
Csernakeresztúr – Cristur (Hunyad megye)
Csertés-Hondol – Certeju (Tschertesén) (Hunyad megye)
Csicsókeresztúr – Cristești Ciceului (Beszterce-Naszód megye)
Dés – Dej (Desch, Burgschloss) (Kolozs megye)
Désakna – Ocna Dejului (Salzdorf, Salzgruben) (Kolozs megye)
Ditró – Ditrău (Hargita megye)
Drassó – Drașov (Drașău, Droschen) (Fehér megye)
Erzsébetbánya – Băiuț (Máramaros megye)
Gödemesterháza – Stânceni (Hargita megye)
Gyergyóalfalu – Joseni (Hargita megye)
Gyergyóbékás – Bicaz Ardelean (Hargita megye)
Gyergyócsomafalva – Ciumani (Hargita megye)
Gyergyóhodos – Hodoșa (Hargita megye)
Gyergyóremete – Remetea (Hargita megye)
Gyergyószentmiklós – Gheorgheni (Hargita megye)
Gyergyótölgyes – Tulgheș (Hargita megye)
Gyergyóújfalu – Suseni (Hargita megye)
Gyulafehérvár – Alba Iulia (Erdélyifehérvár, Károlyifehérvár, Weissenburg, Weissenbrich, Karlsburg) (Fehér megye)
Harasztos – Călărași (Hărăstaș, Wahldorf) (Kolozs megye)
Háromkút – Trei Fântâni (Hargita megye)

Hátszeg – Hațeg (Hötzing, Wallenthal) (Hunyad megye)
Hosszúaszó – Valea Lungă (Langenthal, Langendorf) (Fehér megye)
Illyefalva – Ilieni (Kovászna megye)
Kajántó – Chinteni (Caiantău) (Kolozs megye)
Kapnikbánya – Căvnic (Kapnik-Oberstadt, Kapnikgrub) (Máramaros megye)
Kapnikbánya – Căvnic (Máramaros megye)
Kide – Chidea (Kolozs megye)
Kilyénfalva – Chileni (Hargita megye)
Királybányatoplica – Toplița (Hunyad megye)
Kiskapus – Copșa Mică (Căpușul Mic, Klein-Kopisch) (Szeben megye)
Kohóvölgy – Strâmbu-Băiut (Máramaros megye)
Kolozsmonostor – Cluj-Mănăstur (Appesdorf, Klusterburich, Klausenburich) (Kolozs megye)
Kolozsmonostor – Cluj-Mănăstur (Kolozs megye)
Kőhalom – Rupea (Brassó megye)
Kőrösbánya – Baia de Criș (Fehérkőrösbánya, Altenburg) (Hunyad megye)
Kristyor-Gurabárza – Crișcior (Kőrösfalva, Zarándkristyor) (Hunyad megye)
Kudzsir – Cugir (Kuschir) (Fehér megye)
Lónyaitelep – Lonea (Lónyaytelep, Lónya) (Hunyad megye)
Lupény – Lupeni (Farkaspataka) (Hunyad megye)
Magyarigen – Ighiu (Grabendorf, Krapundorf, Kuppendorf) (Fehér megye)
Magyarláros – Târgu Lăpuș (Máramaros megye)
Magyarszarvaskend – Cornești (Kolozs megye)
Marosfő – Izvorul Mureș (Hargita megye)
Maroshévíz – Toplița (Hargita megye)
Marosportus – Partoș (Salzport) (Fehér megye)
Mezőerked – Archiud (Beszterce-Naszód megye)
Mikeszásza – Micăsasa (Feigendorf, Fegendorf) (Szeben megye)
Mikóújfalva – Micfalău (Kovászna megye)
Nagyág – Săcărâmb (Szekeremb, Gross-Astdorf) (Hunyad megye)
Nagyenyed – Aiud (Grossenyed, Srassburg am Mieresch) (Fehér megye)
Nagyhalmágy – Hălmagiu (Arad megye)
Nagyszeben – Sibiu (Hermannstadt) (Szeben megye)
Naszód – Năsăud (Beszterce-Naszód megye)
Oláhláros – Lăpuș (Máramaros megye)
Óradna – Rodna Veche (Beszterce-Naszód megye)
Palotailva – Lunca Bradului (Hargita megye)
Péterfalva – Petrești (Petrifalău, Petersdorf) (Fehér megye)

Petrilla – Petrila (Bányapeterd) (Hunyad megye)
Petrozsény – Petroșani (Petroschen) (Hunyad megye)
Piskitelep – Simeria (Hunyad megye)
Pusztakalán – Călan (Klandorf) (Hunyad megye)
Radnaborberek – Valea Vinului (Beszterce-Naszód megye)
Radnalajosfalv – Cărlibaba (Suceava megye)
Ratosnya – Răstolița (Hargita megye)
Retteg – Reteag (Beszterce-Naszód megye)
Sebeshely – Sibișel (Alt-Schebeschel) (Hunyad megye)
Sepsibükszádi – Bixad (Kovászna megye)
Sepsikőröspatak – Valea Crișului (Kovászna megye)
Sepsiszentgyörgy – Sfântu Gheorghe (Kovászna megye)
Szamosfalva – Someșeni (Kolozs megye)
Szamosfalva – Someșeni (Samoșfalău) (Kolozs megye)
Szamosújvár – Gherla (Armenierstadt, Neuschloss) (Kolozs megye)
Szamosújvár – Gherla (Kolozs megye)
Szárhegy – Lăzarea (Hargita megye)
Szászsebes – Sebeș (Mühlbach, Mühlenbach) (Fehér megye)
Szászváros – Orăștie (Broos,) (Hunyad megye)
Szék – Sic (Kolozs megye)
Szék – Sic (Székakna, Secken, Sickau, Markstuhl) (Kolozs megye)
Szentivánlaborfalva – Sântionlunca (Kovászna megye)
Szerdahely – Miercurea Sibiului (Reussmarkt, Reissmarkt, Szászszerdahely) (Szeben megye)
Szováta – Sovata (Maros megye)
Sztrigyszentgyörgy – Streisîngeorgiu (Streiu-Sîngeorz, Hunyadszentgyörgy) (Hunyad megye)
Teke - Teaca (Beszterce-Naszód megye)
Tekerőpatak – Valea Strâmbă (Hargita megye)
Topánfalva – Câmpeni (Kimpény, Topesdorf, Topersdorf) (Fehér megye)
Torda – Turda (Thorenburg, Tooren) (Kolozs megye)
Torockószentgyörgy – Colțești (Trăscău-Sângeorgiu, Sângeorzu Trăscăului) (Fehér megye)
Tőkés – Groșii Țibleșului (Máramaros megye)
Tövis – Teiuș (Dreikirchen, Dornen, Dornstadt) (Fehér megye)
Tür – Tiur (Dürrdorf) (Fehér megye)
Türkös – Săcele (Turcheș) (Brassó megye)
Vajdahunyad – Hunedoara (Eisenmarkt, Eisenstadt, Inidoara) (Hunyad megye)
Vasláb – Voșlobeni (Hargita megye)
Verespatak – Roșia Montană (Goldbach, Rotseifen, Gultbach, Roșia Abrudului, Roșia de Munte) (Fehér megye)
Vice – Vița (Beszterce-Naszód megye)

Vingárd – Vingard (Weingarten, Weingartskirchen, Wengertskirch)
(Fehér megye)

Vulkán – Vulcan (Vulkány) (Hunyad megye).

Zalatna – Zlatna (Kisbánya, Szászzalatna, Klein-Schlatten,
Goldmarkt) (Fehér megye)

ELHASZNÁLT IRODALOM

- A gyulafehérvári főegyházmegye történelmi sematizmusa a 2000. jubileumi és milleniumi évben.* Gyulafehérvár 2000.
- A katolikus Magyarország.* (Szerk: KISS János-SZIKLAY János). II. Budapest. 1902.
- A magyarországi minorita-rend névtára az 1882/3 évre.* Arad. 1882.
- A magyarországi minorita-rend névtára az 1896-97. tanévre.* Arad. 1897.
- Alsófőbér megye.* (SZABÓ T. Attila erdélyi történelmi helynévgyűjtése. Szerk. HAJDÚ Mihály–JANITSEK Jenő). Budapest. 2001.
- Az Alba Iulia – gyulafehérvári egyházmegye délerdélyi részének névtára 1942.* Gyulafehérvár. 1942.
- Az egyházi levéltárak szerepe a lelkipásztori életben.* Római dokumentumok XI. Az Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottságának dokumentuma. Budapest. 1998.
- Az egyházi törvénykönyv.* (Szerk. Erdő Péter). Budapest 1985.
- Az erdélyi püspöki egyházmegye névtára 1918.* Budapest 1918.
- BĂLĂI, Emil–BĂLĂI, Rodica–MUREȘIANU, Mircea: *Rodna-pagini de monografie.* Temesvár. 1996.
- BANGHA Béla: *Katolikus lexikon.* I-IV. Budapest 1931-1933.
- BARTALIS János fr. OFM: *Halálra ítélve. Az erdélyi ferencesek története 1949-1989-ig.* Déva 2001.
- BÁRTH János: *Erdély római katolikusai a XVIII. század közepén.* Kecskemét, 2008.
- BERNÁD Rita, *A Gyulafehérvári Érseki Levéltár és az Erdélyi Katolikus Státus Levéltára 2., Oklevél és iratjegyzék – canonica visitatiook mutatója,* Gyulafehérvár–Budapest, 2006.
- BERTÉNYI Iván: *A történelem segédtudományai.* Budapest 1998.
- BIRÓ Nándor-Alfonz: *A Kegyes Iskolák Rendjének működése Erdélyben.* Gyulafehérvár. 2002. (Szakdolgozat)
- BIRÓ Vencel: *Apor István és kora.* Kolozsvár 1935.
- BIRÓ Vencel: *A kegyesrend Besztercén, Medgyesen és a kolozsvári főiskola bölcsészeti karán.* Kolozsvár. 1948.
- BOROS Fortunát: *Az erdélyi ferencrendiek.* Kolozsvár 1927.
- BUDAY János: *A hunyadi főesperesség rövid története.* Budapest 1912.
- Calendarium dioecesanum v. cleri M. Principatus Transilvaniae.* Nagyszeben. 1782.
- Catalogus venerabilis cleri almae dioecesis Transylvaniensis.* Gyulafehérvár 1922.
- CORIOLAN, Suciu: *Dicționar istoric al localităților din Transilvania.* București 1955.
- CSEDŐ István: *A türri római katolikus egyházközség története.* Tür 1994. Kézirat.
- CSIBI Sándor: *A ditrói egyházközség története.* Gyulafehérvár. 2004. (Szakdolgozat.)

- Csik-, Gyergyó- és Kászonszék.* (SZABÓ T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjtése. Szerk. HAJDÚ Mihály–MAKAY Emese–SLÍZ Mariann). Budapest. 2006.
- Dicționarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.* (Szerk. Rusu, Adrian Andrei – Sabău, Nicolae – Burnichioiu, Ileana – Lupescu, Makó Mária). Kolozsvár 2000.
- DÓKA Klára: *A magyarországi katolikus egyház levéltári anyagának fondjegyzékei. 2. rész. Plébániai levéltárak. A-C k.* Magyarországi egyházi levéltárak fondjegyzékei II. Budapest 1986-1987.
- DOMIÁN Alajos: *Piskötelep történeti adatai 1862-1911.* Déva 1911.
- ENDRÉNYI Ferenc: *Levéltári ismeretek kézikönyve.* Budapest 1980.
- Erdélyi római katolikus egyházlátogatási jegyzőkönyvek és okmányok I. 1727-1737 marosilyei Veres-bátya.* (Közzéteszi: KOVÁCS András–KOVÁCS Zsolt). Kolozsvár. 2002.
- ERDŐ Péter: *Egyházjog.* Budapest. 1991.
- FARAGÓ Vilmos: *A Lupeni-Lupényi róm. kat. egyházközség története 1694-1937.* Kézirat. Lupény 1954.
- FERENCZI Sándor: *A gyulafehérvári (erdélyi) egyházmegye papi névtára.* Budapest-Kolozsvár 2009.
- FODOR Ferenc. *Kihényfalva.* Marosvásárhely 1995.
- GERÉD Péter: *A besztekeri egyházközség története.* Gyulafehérvár. 2001. (Plébánosi vizsgadolgozat).
- GYÖRGY József: *A ferencrendiek élete és működése Erdélyben.* Kolozsvár 1930.
- HARTWIG Frigyes: *Huszonöt év története a vulkáni rom. kath. egyházközség negyedszázados jubileuma alkalmából.* Hátszeg 1931.
- Historia Domus. A borszéki plébánia története.* (Szerk. Mihály János – Farkas Aladár). Székelyudvarhely 2003.
- IMREH István–PATAKI József: *Kászonszéki krónika 1650-1750.* Budapest-Bukarest. 1992.
- JAKUBINYI György: *Romániai katolikus, erdélyi protestáns és izraelita vallási archontológia.* Gyulafehérvár 2004.
- KARÁCSONYI János: *Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig. I-II.* Budapest 1923-1924.
- Ki kicsoda az egyházi levéltárakban? Egyházi levéltárosok, egyházi levéltárak 2003-ban.* A Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesületének kiadványai 4. Kalocsa 2003.
- KISBÁN Emil: *A magyar pálosrend története. I.* Budapest 1938.
- KISS Mária: *A plébániai levéltárak in „Hogy mindnyájan egyek legyenek...” Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesülete. Tíz év az egyházi levéltárak szolgálatában.* A Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesületének kiadványai 3. Debrecen 2003.
- KLIMSTEIN, Franz Antonius von: *Imago expressa sigillorum.* Temesvár. 2007.

- KLIMSTEIN, Franz von: *A múlt ismerete nélkül nem tudjuk, merre tartunk: A temesvári egyházmegye levéltári projektje* (lejegyezte Bodó Márta) in *Keresztény Szó*, 12 sz./2002
- KLIMSTEIN, Franz von: *Erfahrungsbericht über die Tätigkeit im Diözesenarchiv des Bistums Temeswar zwischen Juni 2002 und Juli 2007* in *Archivar* 61, 2008, 418-421.
- KOVÁCS András: *A marosillyei Veres-bástya*. Kolozsvár. 2004.
- KOVÁCS Gyárfás: *A bányavidéki róm. kath. esperesi kerület plébániáinak története*. Szamosújvár 1895.
- LAKATOS Adél – LAKATOS Andor – SZABÓ Attila: *A kalocsai érseki levéltár. Levéltárismertető*. Kalocsa 2002.
- LÉSTYÁN Ferenc: *Megszentelt kövek. A középkori erdélyi püspökség templomai*. I-II. Kolozsvár 1996.
- Magyar katolikus lexikon*. Szerk. Diós István. I-IX. Budapest 1993-2004.
- MARTON József – JAKABFFY Tamás: *Az erdélyi katolicizmus századai*. Gyulafehérvár 1999.
- MARTON József – JAKABFFY Tamás: *Az erdélyi katolicizmus századai*. Kolozsvár. 2007.
- MARTON József: *Az erdélyi /gyulafehérvári/ egyházmegye története*. Gyulafehérvár 1993.
- MERA, Laurențiu: *Índreptar arhivistic /Levéltári útmutató/*. Kolozsvár 2002.
- MEZŐ András: *A templomcím a magyar helységnevekben (11-15 század)*. Budapest 1996.
- MEZŐ András: *Patrociniumok a középkori Magyarországon*. Budapest 2003.
- MOHL Antal: *A Mária-Kongregációk története. Különös tekintettel hazánkra*. Győr 1898.
- MUREȘIANU, Mircea: *Districtul grăniceresc năsăudean (1762-1851) – Studiu de geografie istorică*. Cluj. 2000
- P. BENEDEK Fidél: *Ferences kolostorok*. (Sajtó alá rendezte Sas Péter) Csíkszereda 2005.
- Pál-Antal Sándor: *A Székelyföld és városai*. Marosvásárhely. 2003.
- PĂIUȘ, Liviu: *Monografia comunei Rodna Veche*. Bistrița. 2003.
- PÉTER Árpád: *Kihényfalva leírása*. Kolozsvár. 1946.
- POZSONYI József: *A Petroșeni-i Róm. Kath. Egyházközség rövid története*. Hátszeg 1938.
- Rácz Emese: *Az egykori minorita rendház könyvtárának régi állománya*. Budapest-Kolozsvár. 2009.
- ROBB Dan: *Az óradnai római katolikus egyházközség története a XX. században*. Gyulafehérvár. 2004. (Szakdolgozat)
- SÁVAI János: *Jaj Ariélnék! Zalatna, 1848. október 23.* Szeged 1999.
- Schematismus venerabilis cleri almae dioecesis Transsilvaniensis*. Budapest 1903.
- Schematismus venerabilis cleri almae dioecesis Transsilvaniensis*. Gyulafehérvár 1913.
- Schematismus venerabilis cleri dioecesis Transsilvaniensis ad annum bissextilem a Christo nato MDCCCXLIV*. Kolozsvár. 1846.

- Schematismus venerabilis cleri dioecesis Transsilvaniensis*. Kolozsvár. 1854.
- Schematismus venerabilis cleri dioecesis Transsylvaniensis*. Gyulafehérvár 1882.
- Schematismus venerabilis cleri dioecesis Transsylvaniensis*. Gyulafehérvár 1893.
- SIPOS Gábor: *Az erdélyi magyar egyházi levéltárak 1990 után* in „Hogy mindnyájan egyek legyenek...” Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesülete. Tíz év az egyházi levéltárak szolgálatában. A Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesületének kiadványai 3. Debrecen 2003.
- SZIRMAI Béla: *Az erdélyi egyházmegye pappjainak névsora 1556-tól napjainkig*. I–IV. Brassó 1997. Kézirat.
- SZIRMAI Béla: *Az erdélyi római katolikus egyház története. A helyaljai esperesi kerület*. I–IV. Brassó. 1995. Kézirat.
- SZIRMAI Béla: *Az erdélyi római katolikus egyház története. A hunyadi főesperesi kerület*. VI. Brassó 1995. Kézirat.
- Szolnok-Doboka megye*. (SZABÓ T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjtése. Szerk. HAJDÚ Mihály–MAKAY Emese). Budapest 2007.
- SZÖGI László, *A Gyulafehérvári Érseki Levéltár és az Erdélyi Katolikus Státus Levéltára 1., 1429–2000. Repertórium* Gyulafehérvár–Budapest. 2006.
- SZŐCS Csaba: *A ditrói Jézus Szíve templom*. Gyulafehérvár. 2007. (Szakdolgozat.)
- TÁNCOS Levente-György: *A maroshévízi római katolikus egyházközség története*. Gyulafehérvár. 2005. (Szakdolgozat.)
- TIMON Ákos: *A visitatio canonica a magyar egyházjogban* in *Magyar igazságügy*. 1884.
- TÓTH István-György: *Relationes missionariorum de Hungaria et Transilvania 1627-1707 in Bibliotheca Academiae Hungariae in Roma. Fontes 1*. Budapest-Róma. 1994.
- TREFÁN Leonárd: *Mit akar a Szent Kereszt hadserege?* Kolozsvár 1927.
- Útmutató a magyarországi Oltáregyesületek szervezésére*. Budapest 1915.
- Útmutató az egyházközségi levéltárak értékeinek védelméhez*. A Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesületének kiadványai 1. Budapest 2000.
- VANYÓ Tihamér: *A plébániatörténetírás módszertana*. Pannonhalma 1941.
- Veszely Károly: *Erdélyi egyháztörténelmi adatok*. I. Kolozsvár. 1860.

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ.....	
A PLÉBÁNAI LEVÉLTÁRAK.....	
A plébániák, mint egyházigazgatási egységek.....	
A plébániai levéltárak története és iratanyaguk nyilvántartása.....	
A GYULAFEHÉRVÁRI FŐEGYHÁZMEGYEI LEVÉLTÁR GYŰJTŐTERÜLETE.....	
Szórványosodás, a szórványplébániák létrejötte.....	
A FŐEGYHÁZMEGYEI LEVÉLTÁR IRATMENTŐ PROGRAMJA. GYŰJTŐKÖZPONTOK LÉTREHOZÁSA.....	
A PLÉBÁNAI LEVÉLTÁRAK TAGOLÓDÁSA, IRATTÍPUSAI. A GYULAFEHÉRVÁRI GYŰJTŐKÖZPONT PÉLDÁJA.....	
Anyakönyvek.....	
Iktatott ügyviteli iratok.....	
Házasságügyi iratok.....	
Historia domus.....	
Rendi iratok.....	
Egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek, protokollumok.....	
Hitbuzgalmi egyesületek, - társaságok iratai, jegyzőkönyvei.....	
Iskolai iratok.....	
Gazdasági jellegű iratok.....	
Személyi hagyatékok.....	
Vegyes, tematikusan kezelt iratok.....	
A GYULAFEHÉRVÁRI FŐEGYHÁZMEGYE FŐESPERESSÉGI ÉS PLÉBÁNAI LEVÉLTÁRAINAK TÁBLÁZATOS KIMUTATÁSA.....	
A FŐESPERESSÉGI ÉS PLÉBÁNAI IRATOK BEGYŰJTÉSE ÉS RENDEZÉSE.....	
A plébániai irategyüttesek rendezése.....	
Az iratok begyűjtési időhatára.....	
A begyűjtött iratok lelőhelyei.....	

A begyűjtött iratok állapota.....	
A GYULAFEHÉRVÁRI FŐEGYHÁZMEGYE FŐESPERESSÉGI ÉS PLÉBÁNIAI IRATAINAK FONDTÖRTÉNETI BEVEZETŐJE ÉS RAKTÁRI JEGYZÉKE	
Hegyaljai főesperesség iratai	
Abrudbányai plébánia iratai.....	
Alvinci plébánia levéltára.....	
Aranyosbányai (offenbányai) plébánia iratai.....	
Balázsfalva filia iratai.....	
Boicai plébánia iratai.....	
Borbándi plébánia levéltára.....	
Brádi plébánia iratai.....	
Drassói plébánia iratai.....	
Gyulafehérvári plébánia iratai.....	
Kristyor-Gurabárza filia iratai.....	
Magyarigeni plébánia iratai.....	
Marosportusi plébánia iratai.....	
Nagyenyedi plébánia iratai.....	
Péterfalva filia iratai.....	
Szászsebesi plébánia iratai.....	
Topánfalvi plébánia iratai.....	
Torockószentgyörgyi plébánia iratai.....	
Tövisi plébánia iratai.....	
Türi plébánia iratai.....	
Verespataki plébánia iratai.....	
Zalatnai plébánia iratai.....	
Aninószai plébánia iratai.....	
Csernakeresztúri plébánia levéltára.....	
Hátszegi plébánia iratai.....	

Hondol- csertési plébánia levéltára.....	
Királybánya(toplica)i plébánia iratai.....	
Kőrösbányai plébánia levéltára.....	
Kudzsiri plébánia iratai.....	
Lónyaitelepi (lónyaytelepi) plébánia iratai.....	
Lupényi plébánia iratai.....	
Nagyági (Săcărâmb) plébánia levéltára.....	
Nagyhalmágyi plébánia iratai.....	
Ósebeshelyi plébánia iratai.....	
Petrillai plébánia iratai.....	
Petrozsényi plébánia iratai.....	
Piskitelepi plébánia iratai.....	
Pusztakaláni plébánia iratai.....	
Szászvárosi plébánia iratai.....	
Sztrigyszentgyörgy filia iratai.....	
Vajdahunyadi plébánia iratai.....	
Vulkáni (Vulcan) plébánia levéltára.....	
Nagyszebeni plébánia iratai.....	
Hosszúaszói plébánia iratai.....	
Kiskapusi plébánia iratai.....	
Mikeszászai plébánia iratai.....	
Baróti plébánia iratai.....	
Brassó-belváros plébánia iratai.....	
Illyefalvi plébánia iratai.....	
Kőhalmi plébánia iratai.....	
Mikóújfalvi plébánia iratai.....	
Sepsibükszádi plébánia iratai.....	
Sepsikőröspataki plébánia iratai.....	
Sepsiszentgyörgy Szent József plébánia iratai.....	

Szentivánlaborfalvi plébánia iratai.....	
Türkösi plébánia iratai.....	
Bonchidai plébánia iratai.....	
Kajántói plébánia iratai.....	
Kidei plébánia iratai.....	
Kolozsmonostori plébánia iratai.....	
Magyarszarvaskendi plébánia iratai.....	
Szamosfalvi plébánia iratai.....	
Belső-szolnoki főesperesség iratai.....	
Apanagyfalusi plébánia iratai.....	
Besztercei plébánia iratai.....	
Bethleni plébánia iratai.....	
Csicsókeresztúri plébánia iratai.....	
Dési plébánia iratai.....	
Désaknai plébánia iratai.....	
Erzsébetbányai plébánia iratai.....	
Kapnikbányai plébánia iratai.....	
Kohóvölgy filia iratai.....	
Magyarláposi plébánia iratai.....	
Mezőerkedi plébánia iratai.....	
Naszódi plébánia iratai.....	
Oláhláposi plébánia iratai.....	
Óradnai plébánia iratai.....	
Radnaborberek filia iratai.....	
Radnalajosfalvi plébánia iratai.....	
Retteg filia iratai	
Szamosújvári plébánia iratai.....	
Széki plébánia iratai.....	
Tekei plébánia iratai.....	

Tőkési plébánia iratai.....	
Vicei plébánia iratai.....	
Gyergyói főesperesség iratai.....	
Borszéki plébánia iratai.....	
Ditrói plébánia iratai.....	
Gödemesterháza plébánia iratai.....	
Gyergyóalfalusi plébánia iratai.....	
Gyergyóbékási plébánia iratai.....	
Gyergyócsomafalvi plébánia iratai.....	
Gyergyóhodosi plébánia iratai.....	
Gyergyóremete plébánia iratai.....	
Gyergyószentmiklósi plébánia iratai.....	
Gyergyószentmiklósi örmény plébánia iratai.....	
Gyergyótölgyesi plébánia iratai.....	
Gyergyóújfalusi plébánia iratai.....	
Háromkút filia iratai.....	
Kilyénfalvi plébánia iratai.....	
Marosfői plébánia iratai.....	
Maroshévízi plébánia iratai.....	
Palotailva filia iratai.....	
Ratosnya filia iratai.....	
Szárhegyi plébánia iratai.....	
Tekerőpataki plébánia iratai.....	
Vasláb filia iratai.....	
HELYSÉGNÉVSZÓTÁR	
FELHASZNÁLT IRODALOM	

TARTALOMJEGYZÉK	
-----------------	--